

ΠΡΟΚΑΤΑ-
ΚΛΥΣΜΙΑΙΟΙ
ΕΛΛΗΝΕΣ
ΣΤΗΝ ΙΑΠΩΝΙΑ

ΔΑΞΛΟΣ

20 ΧΡΟΝΙΑ
«ΔΑΞΛΟΣ»

ΔΡΧ. 1700
ΕΥΡΩ 4,99

ΔΙΕΘΝΗ ΣΑΛΟ ΠΡΟΚΑΛΕΣΕ Η ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ

“ *Kai θὰ ἔξεγείρω
τὰ τέκνα σου, Σιών,
ἐναντίον τῶν τέκνων
τῶν Ἐλλήνων...*

» *Kai θὰ ἔξολοθρεύσω
τοὺς Κρητικούς...*

» *Kai θὰ γίνῃ ἡ Κρήτη
βοσκὴ προβάτων... ♫*

(«ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ»)

Τὸ Κράτος... βάφτισε «έλληνιστικὸ Πύργο»
τὴν προϊστορικὴ Πυραμίδα τῆς Ἀργολίδας!..

ΔΑΥΛΟΣ

Μηνιαίο Περιοδικό
Πρωτοποριακής Έρευνας.
Κυδαθηγαίων 29, Πλάκα,
105 58 Αθήνα.
Τηλέφωνα: 3223957, 3314986,
9841655.
Τηλομοίστυτος: 3314997.

ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ («Internet»):
<http://www.davlos.gr>
'Ηλεκτρονική άλληλογραφία:
davlos@davlos.gr

• Τὰ Γραφεῖα τοῦ «Δ» λειτουργούν πρωινές ώρες 9.30 - 14.30 καθημερινά (και Σάββατο).

• Ιδρυτής-Ιδιοκτήτης-Έκδότης-Διευθυντής:
ΔΗΜΗΤΡΗΣ Ι. ΛΑΜΠΡΟΥ
Αχιλλέας - Μουσών 51
Παλαιό Φάληρο.

• Παραγωγή: PRESS LINE
Μάγειρ 11, Αθήνα, τηλ.: 5225.479.

- Τιμή ἀντίτυπου: 1.700 δρ., 4,99 εὐρώ.
- Ιδιηγη συνδρομή: 16.000 δρ., 46,96 εὐρώ.
- Όγγανισμόν κ.λ.π.: 24.000 δρ., 70,36 εὐρώ.
- Φωτιτόν: 13.000 δρ., 38,15 εὐρώ.
- Έξοτερικού: 80 δολ., ΗΠΑ.
- Η συνδρομή καταβάλλεται κατά την έγγραφη.
- Η συνδρομή ἀγανεύεται αύτομάτως μετά τη λήξη του 12μήνου. Διακοπή τῆς συνδρομῆς γίνεται μόνον κατόπιν τηλεφωνήματος του ἐνδιαφερομένου.

ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ ΔΕΝ ΔΗΜΟΣΙΕΥΟΝΤΑΙ.

• Τὰ χειρόγραφα δὲν ἐπιστρέφονται.

• "Ολες οι συνεργασίες και τὰ τεχνοδρομικά έμβασματα στη διενθύνση:
ΔΗΜ. Ι. ΛΑΜΠΡΟΥ,
Πόστ Ρεσταύτ 175 01, Π. Φάληρο.

• Παρακαλούνται οι συνδρομητές που ἀλλάζουν διεύθυνση, νά τὸ γνωστοποιούν στὸ περιοδικό.

• Απαγορεύεται ή ἐν ὅλῳ η ἐν μέρει ἀναδημοσίευση η ἀναμετάδοση καιθ' οιονδήποτε τρόπον δημοσιεύματον τοῦ «Δαύλου» χωρὶς τὴ γραπτὴ ἀδεια τοῦ ἐκδότη.

ΣΤΟ ΤΕΥΧΟΣ ΑΥΤΟ:

ΣΕΛΙΣ 15584:
"Η ἀγχοβασίη τοῦ Γλαύκου

Δ.Ι.Α.

ΣΕΛΙΣ 15506:
ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ
Γ.Η.Κ., Π. ΜΑΚΕΔΩΝ, Ε. ΠΑΤΑΚΟΣ, Ν. ΠΟΛΙΤΗΣ, Δρ ΑΝ.
ΚΟΒΑΤΣΗΣ.

ΣΕΛΙΣ 15586:
Σύγχρονη μεταξὺ «πιστεύω» και διαλόγου
Π. ΤΣΟΥΡΟΥΤΑΣ - Δ.Ι.Α.

ΣΕΛΙΣ 15590:
Διεθνή σάλο προκάλεσε ή συνέντευξη
τοῦ Γιάννη Μαρκόπουλου γιά την Π. Διαθήκη
ΔΗΜΗΤΡΗΣ Ι. ΛΑΜΠΡΟΥ

ΣΕΛΙΣ 15591:
"Η οὐτόπια μᾶς παγκοσμιοπόνησης χωρὶς Ελλάδα
Συνέντευξη τῆς **Μ. ΤΖΑΝΗ** στή **Ν. ΜΠΙΣΚΑ**

ΣΕΛΙΣ 15599:
"Η στήν 'Ιασωνία έξαλπωση παναρχαίων' Ελλήνων
Ν. ΣΟΦΙΑΝΟΣ - Κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ - Χ. ΒΕΖΥΡΗΣ

ΣΕΛΙΣ 15599:
Qingdao, Kína

ΦΟΙΒΟΣ ΙΩΣΗΦ

ΣΕΛΙΣ 15607:
Οἱ Ἰδαῖοι - Κρῆτες - Παγγαῖοι είναι
οἱ πρῶτοι ἐποιτιστές τῆς Μεσοποταμίας
ΚΩΝ. Β. ΚΟΥΤΡΟΥΒΕΛΗΣ

ΣΕΛΙΣ 15619:
"Η ἔξαλπη προκολομβιανῶν λαῶν - πολιτισμῶν
ἀπό τοὺς Χοιτιανοὺς «κονκισταδόρες»
ΜΑΡΙΟΣ ΜΑΜΑΝΕΑΣ

ΣΕΛΙΣ 15625:
"Αρχαῖοι ἀλεξιπτωτιστές και ὑατραχάνθρωποι
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΩΡΓΑΝΑΣ

ΣΕΛΙΣ 15634:
Τὸ «παιδιώματάωμα» τοῦ νηπιούπλατισμοῦ
ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ

ΣΕΛΙΣ 15637:
"Θησ Έλλήνων - μία προσπάθεια ἀνάμνησης
ΚΩΝ. ΚΑΡΜΙΡΑΝΤΖΟΣ

ΣΕΛΙΣ 15643:
Ποιά είναι ἡ σωστὴ προφορὰ τῆς Ελληνικῆς
Α. ΚΡΑΣΑΝΑΚΗΣ

ΣΕΛΙΣ 15649:
"Ιστορικὲς ἀπόπειρες ἀπαλλαγῆς ἀπό τὴ Θεοκρατία
Π. Α. ΚΟΥΒΑΛΑΚΗΣ

ΣΕΛΙΣ 15653:
Τὸ σύνδρομο τοῦ Διοπείθη
ΑΓΓΕΛΟΣ ΚΑΡΟΥΣΟΣ

ΣΕΛΙΣ 15655:
Βάφτισαν «πύργο» τὴν πυραμίδα τοῦ "Αργονούς"
Π. Α. ΚΟΥΒΑΛΑΚΗΣ

ΣΕΛΙΣ 15656:
"Η «πολιορκία» τῆς Ακρόπολης
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΙΑΤΡΟΥ

ΣΕΛΙΣ 15660:
Μανωλεΐα Λένιν και ἵεροδιδασκαλεῖα
Δρ ΕΜΜ. ΚΑΜΠΟΥΡΗΣ

ΜΟΝΙΜΕΣ ΣΤΗΛΕΣ

ΟΙ ΓΕΝΝΗΤΟΡΕΣ ΤΟΥ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ: σελ.
15617 • Ο ΚΑΛΑΘΟΣ ΤΩΝ ΑΧΡΗΣΤΩΝ: σελ. 15624 • Ο
ΑΛΛΟΣ ΛΟΓΟΣ: σελ. 15630 • ΑΙΣΙΜΑ ΚΑΙ ΑΔΗΡΙΤΑ: σελ.
15635 • Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ: σελ. 15660.

Η ΑΓΧΙΒΑΣΙΗ ΤΟΥ ΓΛΑΥΚΟΥ

πὸ τοὺς ἡλιοχαρεῖς βράχους τῆς Ἑλλάδας βουτιὰ στὸ ζοφερὸ πόντο τῆς Ρωμιοσύνης. Ἡ ρωμαϊκὴ κατάκτηση σπρωξιὰ στὸν ὥραῖο ἔφηβο Γλαῦκο τοῦ Πλατωνικοῦ μύθου. Κι ἀρχίζει ὁ διάπλους του στὸν βρώμικο ὥκεανό, ποὺ κατὰ τὸν θεῖο φιλόσοφο τὸν κατάντησε ἀποτρόπαιον τὴν θέαν γέροντα, κατάφορτο ἀπὸ δστρακα, λέπια, φολίδες, φύκια κι ἄλλα θαλασσινὰ σκουπίδια, ἀγνώριστον. Κι ὅταν τὸ ρωμαϊκὸ ἔλος ἀναμίχθηκε μὲ τὸ ἐβραϊκὸ τέλμα, ὅταν ὁ Παλατῖνος λόφος συγκοινώνησε ἰδεολογικὰ μὲ τὸν λόφο τῆς Σιών, ὁ διάπλους τοῦ Γλαύκου στὸν νέο, τὸν χιλιετῆ ζόφο τοῦ γεννηθέντος ὑδροιδίου, τοῦ Βυζαντίου, τοῦ κόστιζε πιὰ δχι μόνο τὸ τίμημα τῆς καταστροφῆς τοῦ σωματικοῦ κάλλους του, ἀλλὰ τὸν χρέωσε καὶ μὲ τὴν ἴστορικὴ ἀμνησία, τὴν πολιτισμικὴ ἴδιωτεία, τὸν ἐθνικὸ κρετινισμό. Γιὰ νὰ δουλιάξῃ ἐν τέλει στὸ κατακάθι τοῦ ρωμαιοεβραϊκοῦ μίγματος, τὸν Ἀστοκαπιταλομαρξισμό, ὅπου πιὰ κατάντησε «ἐκτὸς ἑαυτοῦ» ἢ μᾶλλον γελοιογραφία τοῦ ἑαυτοῦ του.

λλὰ πάνω στὸν Σφαιρὸ τοῦ Σύμπαντος κατὰ τὸν Ἐμπεδοκλῆ ἡ κίνηση εἶναι κύκλος μὲ κοινὰ τὴν ἀφετηρία της καὶ τὸ τέρμα της· καὶ στὸ Σάρμα τοῦ Κόσμου κατὰ τὸν Ἡράκλειτο «όδὸς ἀνω κάτω μία καὶ ὀντή», ἡ ἀνηφόρα καὶ ἡ κατηφόρα εἶναι ἕνα καὶ τὸ αὐτὸ πρᾶγμα. Διαπλέοντας χωρὶς πυξίδα τὸν ὥκεανὸ τοῦ Σφαιρού δ Γλαῦκος ἔαναβρέθηκε στοὺς ἡλιοχαρεῖς βράχους τῆς ἔφειας του, ὅπως δ Μαγελᾶνος ἔαναβρέθηκε ἐκεῖ ποὺ ἔεκίνησε ὅταν ἔκανε τὸν γῆρο τῆς Ὅδρογείου· ἡ δυθιζόμενος κατηφορικὰ στὸ Σάρμα ἀναδύθηκε στὴν ἀνηφόρα ἀπ' ὅπου εἶχε κατρακυλίσει ὅπως δ Σίσυφος μὲ τὸν βράχο του. Κάτω ἀπὸ τὴν καθαρτήρια δράση τοῦ ἐπανανατείλαντος ἥλιου τὰ δστρακα, οἱ φολίδες, τὰ λέπια ἀποπίπτουν, ὁ ἀποτρόπαιος γέρων θάβεται, ὁ ἔφηβος, ὀλοκαίνουργιο ἄγαλμα «ώραιον ὡς

“Ελλην», ποὺ μόλις φιλοτεχνήθηκε στὸ ἐργαστήριο τῆς Ἰστορίας, γιορτάζει τὰ ἀποκαλυπτήριά του. Ὡς Ἐλληνικότητα ἀποτινάζει τὴν ταφόπλακα τῆς Ρωμιοσύνης, τὴν κατάφορτη ἀπὸ τὸν χριστιανισμό, τὸν βυζαντινισμό, τὸν κρατισμό, τὸν ἀστισμό, τὸν καπιταλισμό, τὸν μαρξισμὸν καὶ τὸ ὑπόλοιπο σκουπιδαιό τῶν διαφόρων -ισμῶν καὶ ἀκτινοβολεῖ τὸν Λόγο, τὸν Διάλογο, τὴν Ἔρευνα, τὸν Ἐλεγχο, τὴν Ἀπόδειξην ἢ μᾶλλον φορεῖ τὸν νέο λαμπρὸν χιτῶνα της, ποὺ μόλις τώρα ἡ Ἱδια ἔργαψε, αὐτὸν ποὺ μόνον αὐτὴ εἶχε τὰ ὄντα γιὰ νὰ τὸν φάψῃ τόσο ἀραχνοῦφαντο καὶ τόσο ἀπαστράπτοντα, τὸν χιτῶνα ποὺ πλημμύρισε μὲ τὶς ἀναλαμπές του καὶ ἐξελληνίζει πιὰ τὴν Οἰκουμένη. Τὸν χιτῶνα τοῦ Ἡλεκτρονικοῦ Λόγου· ἔνα χιτῶνα ὅμως, ποὺ ὅποιος ἴσχυρὸς τολμήσῃ νὰ τὸν «χρησιμοποιήσῃ», θὰ τοῦ κάψῃ τὶς σάρκες του, ὅπως ἀκριβῶς ὁ Χιτῶνας τοῦ Νέσσου.

Στὴ λαμπρὴ τελετονοργίαν τῶν ἀποκαλυπτηρίων τῆς Ἐλληνικότητας, ποὺ ἀρχισε πρὶν ἀπὸ δέκα περίπου χρόνια καὶ θὰ ὀλοκληρωθῇ περίπου μετὰ ἀπὸ δέκα ἐπίσης χρόνια, καλεσμένη καὶ παροῦσα εἶναι ὀλόκληρη ἡ ἀνθρωπότητα. Οἱ πολλοί, ὅπως συμβαίνει σ' ὅλες τὶς τελετονοργίες, εἶναι «ώσεὶ παρόντες», ἐφ' ὅσον εἶναι ἀπλοῖ θεατές, ὅπως διέπουν ἀλλὰ δὲν κατανοοῦν τὰ δρώμενα. Ὄλοι, *in vivo* ἀλλὰ καὶ *in vitro* ἀνόσιοι, ἐπιλήσμονες τοῦ ἐφηβικοῦ κάλλους καὶ θιασῶτες τῆς ἀνοιας καὶ τῆς κατάθλιψης τοῦ ἀποτρόπαιον γέροντος, ἀφ' ἔαυτῶν ἀπορριφθέντα θαλασσινὰ σκουπίδια, ρυπαίνοντα ἀπλῶς τὰ ἀποκαλυπτόμενα. Καὶ πρωταγωνιστὲς τῶν δρωμένων οἱ δαήμονες, οἱ μνήμονες, οἱ ὁδυσσεῖς, ποὺ ζῶντας ἐπὶ χιλιετίες ἀνάμεσα σὲ κίκονες, λαϊστρογόνες, κύκλωπες δὲν ξέχασαν ποτὲ τὴν Ἰθάκη, τοὺς ἥλιο-χαρεῖς ὅσο καὶ δυσπρόσιτους βράχους τοῦ Παγκόσμιου Ἐλληνικοῦ Πολιτισμοῦ.

Δ.Ι.Α.

ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Τὸ «δίτερμα» στὴν ὄνοματοδοσίᾳ τοῦ βαπτίσματος

1

Κύριε διευθυντά,

Στὸ τελευταῖο τεῦχος τοῦ ἔκδιδομένου ὑπὸ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν περιοδικοῦ «Τόλμη» ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος κ. Χριστόδουλος δίδει δόηγίες γιὰ τὴ σωστὴ τέλεση τοῦ μυστηρίου τῆς βαπτίσεως καὶ μεταξὺ ἄλλων δρίζει ὅτι τὸ ὄνομα ποὺ δίδεται στὸ παιδί πρέπει νὰ είναι χριστιανικό «καὶ μόνον διὰ συντήρησιν τῆς Ἑλληνικῆς Ἰστορίας δίδονται καὶ ὄνόματα ἐκ τῆς ἀρχαίας ἴστορίας».

Ἐάν καλᾶς ἀντελήφθην, ὁ Μακαριώτατος ἐννοεῖ ὅτι τὰ ἀρχαῖα Ἐλληνικὰ ὄνόματα εἶναι ἀναχρονιστικά λόγῳ «Καινοῦ Ἀνθρώπου», ἀλλὰ μερικά ἔγιναν χριστιανικά λόγῳ μεταλλάξεως, καταργουμένου τοῦ παρελθόντος. Ομως διὰ μπορεῖ νὰ τὰ κάνῃ ὁ Θεός ἐκτὸς τοῦ νὰ ἀλλάξῃ τὸ παρελθόν! Ἄλλ’ ἐδῶ ἀς μιᾶς ἐπιτραπῆ ἔνα σχόλιο.

Ο «Ομῆρος (στὴν Ἰλιάδα τοῦ) στὸν περίφημον ἀποχαιρετισμὸν τοῦ «Ἐκτορος καὶ τῆς Ἀνδρομάχης ἐκφάζει ὅτι βαθὺ καὶ αἰώνιο ὑπάρχει στὴν ψυχὴ τῶν ἀνθρώπων, τὸν ἔωστα μεταξὺ ἀνδρὸς καὶ γυ-

ναικὸς καὶ τὴν ἀγάπη τὸν πρὸς τὰ τέκνα των. Ἡ κοινωνία τοῦ Ομῆρου παρῆλθε, ὁ ἔρωτας ὅμως μεταξὺ «Ἐκτορος καὶ Ἀνδρομάχης καὶ ἡ ἀγάπη αὐτῶν πρὸς τὸν οὐτό των» Αστυάνακτα οὔτε ἡ τανούτη οὔτε θὰ γίνη ποτέ... ἀναχρονισμός: κι ὅχι μόνον αὐτό, ἀλλ’ ὅσον ὑπάρχουν ἄνθρωποι νοῦν ἔχοντες, θὰ συγχίνονται καὶ θὰ πλουτίζουν τὴν ψυχὴ των μὲ ίδανικά, τὰ ὅποια θὰ ἀντλοῦν ἀπὸ τέτοια ὑπέροχα – θεικά τολμῶν πᾶ πῶ – κείμενα τοῦ λαμπροῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ μας. Καὶ τὰ ὄνόματα θὰ γίνωνται σύμβολα.

Στὴ Γραφὴν, ἃς μὲ συγχωρῇ ὁ Μακαριώτατος, δὲν δρῆκα ἐκτὸς τῶν ἐλληνοποιηθέντων ἐκ τῆς Ἐθραϊκῆς, ὄνόματα κατάλληλα κατὰ τὴ γνώμη μον γιὰ «Ἐλλήνες καὶ Ἐλληνίδες, ἃν καὶ φέρωμε μερικὰ ὡς Ἐμμανονῆ, Μιχαήλ, Δαυΐδ. Ἄλλὰ νὸ δίνοντες ὄνόματα ὡς Ἰούδας, Ἐφραίμ, Ἐσρώμ, Σολομών, Οὐδίας, Βοός καὶ Ρούθ, Ραχάβ καὶ Θάμασ, ἔστω καὶ ἄν τῆς τελευταίας τὸ δακτυλίδι, ποὺ ὡς πόρνη ἐλαθε ἀμοιβή, εὐλογῆται κατὰ τὸν χριστιανικὸ (:)

Σύγχυση μεταξὺ «πιστεύω» καὶ διαλόγου

Κύριε διευθυντά,

‘Ονομάζομει τοσούδοντας Πάνος, εἶμαι 30 ἔτῶν καὶ τὸ ἐπάγγελμά μου εἶναι ἐκπαιδευτικὸς μὲ τὴν εἰδικότητα τοῦ Φυσικοῦ. Εἶμαι πρόσφατος ἀναγνώστης τοῦ περιοδικοῦ σας καί, ἐνῷ ἔχω ἐνθουσιαστὴ ἀπὸ τὸν τρόπο μὲ τὸν ὅποιο καταπιάνεστε καὶ ἀναλύετε σὲ δάθος τὰ διάφορα θέματα ποὺ ἀφοροῦν στὸν Ἑλληνικὸ Πολιτισμό, ἔχω σοθαρές διαφωνίες γιὰ τὴ στάση καὶ τὴ θέση σας ἐναντὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ πιὸ συγκεκριμένα τῆς Ὁρθοδοξίας.

‘Η αἰσθηση ποὺ μοῦ δίνετε εἶναι ὅτι θεωρεῖτε τὸν Χριστιανισμὸ ἔνα ἐδραϊκὸ πνευματικὸ κατασκεύασμα, ποὺ εἴχε στόχο μὲ τὶς διάφορες «ἀναχρονιστικὲς καὶ δογματικὲς» ἀντιλήψεις του νὰ σταματήσῃ τὴν πνευματικὴ ἀνέλιξη τῶν Ἑλλήνων καὶ νὰ τοὺς ἐκτροχιάσῃ ἀπὸ τὴν ἀρχαία πορεία τους, ποὺ εἴχε προδιαγραφή. Διαφωνῶ γιὰ δύο λόγους:

Πρῶτος λόγος: Δὲν μπορεῖς νὰ πείσῃς κάποιον νὰ δεχθῇ κάπι (καὶ πολὺ περισσότερο μία θρησκεία), ἐὰν ἐνὸς ὁ ἴδιος τὸ ἔχεις ἀπορρίψει· καὶ, ὡς γνωστόν, οἱ Ἐδραῖοι δὲν εἶναι Χριστιανοί.

Δεύτερος λόγος: Οἱ Ἐδραῖοι γιὰ νὰ ἀνακόψουν α) τὴν πρὸς Ἀνατολὰς ἐπέκταση τοῦ Χριστιανισμοῦ, δηνῶς δημιουργησαν μία νέα θρησκεία (ἀρεση), τὸν Ἰσλαμισμό, σπέρνοντας ταντόχρονα τὸ μῖσος πρὸς τοὺς Χριστιανούς, ποὺ δέδαια στράφηκε ἐναντίον τους τελικὰ (βλ. Παλαιστίνιους) καὶ β) γιὰ νὰ ἀλλοιώσουν τὴν Ὁρθοδοξία στὴ Δύση, δημιουργησαν σὲ πρώτη φάση τὸ Σχίσμα,

γάμο, νομίζω δέν ταιριάζει, πάει πολύ. "Ισως Ισχυρισθή κάποιος ότι μάς ταιριάζουν τά ευηχά Αύδακούμ. Μαλαχίας και Αύνάν." Ισως! (Παρακαλῶ, μήν παρεξηγηθῶ γιά τὸ τελευταῖο, διότι Αύνάν σημαί-

νει δυνατός). Ερρωσθε.

Μετά τημῆς
Γ.Η.Κ.
'Αθῆναι.

2

Κύριε διευθυντά,

Τὸν τελευταῖο καιρὸν τὸ δρθόδοξο ἱερατεῖο, αἰσθανόμενο τὸν κίνδυνο τῆς ἀποδυνάμωσής του, μετεξέλισσεται σὲ δῆθεν φορέα τοῦ ἐλληνικοῦ ἔθνουσισμοῦ. Τί γέλιο, τί παραλήρημα, ὅπως θὰ ἔλεγε καὶ ὁ νεοπλατωνικὸς Πορφύριος ἐὰν ζούσε καὶ ἔβλεπε τὸν νῦν ἀχειρίσικο πόλεμο νὰ γίνεται ὁ νούμερο ἔνα ὑπερασπιστής τῶν ἔθνων μας ἵδιαιτεροτήτων.

Διὰ τοῦ λόγου τὸ ἀλήθες ἀφεῖ νὰ ἀναφέρω τὴν ἐνταξη̄ σαράντα περίπου ἀρχαίων ἐλληνικῶν ὀνομάτων στὸ ἑορτολόγιο τῆς Ἐκκλησίας. Φυσικὰ ἡ ἀγιοποίηση τῶν «εἰδωλολατρικῶν» ὀνομάτων ἀποσκοπεῖ στὴ γενικότερη προσπάθεια συνταύτισης τῆς δρθόδοξίας μὲ τὸν Ἐλληνισμό: Ἀθηνᾶ, Ἀντιγόνη, Ἀρίστοι, Ἀσπασία, Ἀφροδίτη, Διώνη, Δω-

δώνη, Ἐρασμία, Ἐρατώ, Εὐτέρωπη, Θάλεια, Θεανόη, Θεανώ, Καλλιρρόη, Καλλίστη, Κλειώ, Κλεονίκη, Κλεοπάτρα, Λαμπτώ, Μελπομένη, Ούρανία, Πανδώρα, Πηνελόπη, Πολύμνια, Πολυνίκη, Σαπφώ, Τερψιχόρη, Τρωάς κ.ἄ.

"Ετοι λοιπὸν ἔχομε τὴν εὐχαρίστηση ὑστερεῖ ἀπὸ χίλια πεντακόσια περίπου χρόνια ἀφορισμῶν ἡ Ἐκκλησία «μας» νὰ ἀποδέχεται τελικῶς καὶ κάποια ἐλληνικὰ ὄνόματα πλάι στὰ ἐξ ἀρχῆς ἰουδαϊκά. Ποιός λέει ότι ἡ δρθόδοξία μας δέν ἔχει ἔθνικὸ φρόνημα:

Μετά τημῆς
Πίνδαρος Μακεδών
Θεοσαλονίκη

Ἡ ἐτυμολογία τοῦ λ. «Θεὸς» καὶ ὁ κ. Γ. Μπαμπινιώτης

Κύριε διευθυντά,

Ο κ. Π. Κουβαλάκης στὸ τεῦχος 240 τοῦ «Δαυλοῦ» ἀποκαλύπτει ότι ἀνατρέχοντας στὰ διάφορα λήμματα τοῦ «Λεξικοῦ τῆς Νέας Ἑλληνικῆς Γλώσσας» τοῦ κ. Γ. Μπαμπινιώτη δρέθηκε σὲ ἔνα «πραγ-

ματικὸ χάσος» ἐρμηνειῶν - ἐτυμολογήσεων λέξεων κ.λπ. Μεταξὺ ἄλλων παραδειγμάτων ἀναφέρει ότι ἡ ἐτυμολόγηση τοῦ λήμματος «Θεὸς» ἔχει ὡς ἔξῆς: «Θεός: ἀγνώστου ἐτυμολογίας, πιθανὸν γερμανικῆς ἢ λιθουανικῆς προέλευσης!»

ποὺ εἶχε σὰν συνέπεια τὸν Ρωμαιοκαθολικὸ Χριστιανισμὸ καὶ σὲ δεύτερη φάση, ὅταν οἱ συνθῆκες ἦταν κατάλληλες, συνέβαλαν τὰ μέγιστα στὴν ἄλωση τῆς Πόλης. Συμπέρασμα: 'Ο μεγαλύτερος ἐχθρὸς τῶν Ἐρδαίων εἶναι ἡ 'Ορθοδοξία: καὶ, ὡς γνωστόν, ὁ ἐχθρὸς τοῦ ἐχθροῦ... Δέν θὰ πρέπει νὰ ἔχηναι ἐπίσης ότι στὴ Σατανολατρία γίνεται χρήση ἀντι-συμβόλων **μόνο** μιᾶς θρησκείας: Τοῦ 'Ορθόδοξου Χριστιανισμοῦ.

Κλείνοντας αὐτὸν τὸ κεφάλαιο νὰ σᾶς ἀναφέρω ότι οἱ μεγαλύτεροι τῶν φιλοσόφων μας (Σωκράτης, Πλάτων καὶ Ἀριστοτέλης) ἦταν μονοθεϊστὲς καὶ πίστεναν στὸν ἀγνωστὸ Θεό, γιὰ τὸν όποιο εἶχαν καὶ μνημεῖο, μπροστὰ στὸ όποιο ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἔκανε τὸ πρῶτο κήρυγμά του καὶ ἔκανε γνωστὸ τὸν Τριαδικὸ Θεό, τὸν όποιο εἶχε προφήτευσει καὶ ὁ Ἐρμῆς ὁ Τριμέγιος.

Ο σον ἀφορᾶ στὸν χριστιανισμὸ καὶ τὴ στάση του ἀπέναντι στὴ δουλεία ποὺ ἀναφέρετε στὸ τελευταῖο τεῦχος, ἔχει νὰ σᾶς πῶ τὰ ἔξῆς: 'Ο Χριστὸς δὲν ἥλθε νὰ ἀνατρέψῃ πολιτικὰ καθεστώτα καὶ ἔξονσιαστικὰ συστήματα οὔτε νὰ ἐκφράσῃ συμπάθεια γιὰ κάποιο ἀπὸ αὐτὰ οὔτε νὰ προτείνῃ ἔνα νέο τρόπο διακινέοντος. Τὰ ἔξωτερικὰ δεσμὰ ποὺ χρησιμοποιοῦν οἱ διάφορες ἔξονσιες στοὺς λαούς, γιὰ νὰ ἐπιβληθοῦν καὶ νὰ συντηρηθοῦν, ἔχονται σὲ δεύτερη μοῖρα, ἀφοῦ καὶ οἱ ἔξονσιαστὲς θὰ κριθοῦν ἀπὸ τὸ Θεό γιὰ τὸν τρόπο ἀσκησῆς τῆς ἔξονσίας τους. Πιὸ σημαντικὰ εἶναι τὰ ἐσωτερικὰ δεσμὰ τῆς ἀμαρτίας, ποὺ ὑποδούλων καὶ δηλητηριάζουν τὸ μόνο ἄφθαρτο ποὺ μᾶς ἀνήκει: τὴν ψυχή.

’Αξίζει λοιπόν νά πούμε ότι στό έργο του Πλάτωνος «Κρατύλος» ό Σωκράτης, ἀπαντώντας στὸν ‘Ἐρμογένη, διταν ἡ συζήτηση στρέφεται πρὸς ἔξεταση τῆς δρθότητος – ἐτυμολογίας τῶν ὀνομάτων (ποὺ καταλαμβάνει τὸ περισσότερο μέρος τοῦ διαλόγου), διατυπώνει τὴν γνώμη πώς «οἱ πρώτοι κάτοικοι τῆς Ἑλλάδας πίστεναν μονάχα ἑκείνους τοὺς θεούς, ποὺ σήμερα πιστεύουν πολλοὶ θάρσαροι, δηλαδὴ στὸν ἥλιο, στὸ φεγγάρι, στὴ γῆ, στ' ἀστέρια καὶ στὸν οὐρανό. Κι ἐπειδὴ τὰ βλεπεν ὅλ' αὐτὰ νά δοιάσκωνται σὲ κίνηση γοήγορη καὶ νά τρέχουν, ἀπὸ τούτη τὴν φυσικὴν ἴδιωτητα τοῦ “τρέχω”, ποὺ λεγό-

ταν “θέω”, τοὺς ἔδωσαν τ' ὄνομα “θεοί”. Κι ὅταν κατόπιν ἀναγνώρισαν (οἱ ἀνθρώποι) ὅλον τοὺς ἄλλους (θεούς), τὸ ὕδιο ὄνομα τοὺς ἔδωσαν. Δείχνει σάν ἀληθινὴ (πειστικὴ) αὐτὴ ἡ ἔξήγηση ἡ ὅχι;

ΕΡΜ.: Καὶ πολὺ μάλιστα». (Μετάφρ. Γ. Κιουτσόγλου).

‘Ο Πλάτων λοιπὸν παράγει τὴν λέξη «Θεός» ἐκ τοῦ θέειν, τρέχειν.

Μὲ τιμὴ¹
‘Εμμ. Α. Παπακός
Παγκράτι

Αὐτοὶ ὑπηρετοῦν συμφέροντα – ἐμεῖς τί;

Κύριε διευθυντά,

‘Αν πράγματι ἐπιθυμοῦμε νά προδάλουμε τὴν Ἑλλάδα στοὺς ἄλλους λαούς, στηριζόμενοι στὸν Πολιτισμό της, θὰ πρέπει πρῶτα ἐμεῖς οἱ ἴδιοι νά σεβαστοῦμε, νά ἐντρυφήσουμε καὶ νά στηριχθοῦμε στὴν ἀρχαιοελληνικὴ κληρονομιά μας. Γιὰ τοὺς ξένους Ἑλλάδα σημαίνει ἀρχαιοελληνικός πολιτισμός. Αὐτὸν θαυμάζει ἡ πλειοψηφία τους καὶ μ' αὐτὸν θέλουν ν' ἀσχολοῦνται, πιστευοῦν ἀπὸ ἀνάγκη, γιατὶ ἔναι ἡ μόνη διέξοδος καὶ στὰ δικά τους ἀδιέξοδα. Ή ἀνήθικη πράξη, ή διὰ τῆς διας σύζευξη τῆς Ἑλλάδας μὲ τὸ χριστιανικὸ δόγμα καὶ τὸ «ἐλληνοχριστιανικό» ἔξαμβλωμα, ἔναι φυσικὸ νά τοὺς ἀφήνῃ ἀδιάφορους.

‘Αλλὰ πώς μπορεῖ νά ὑπάρξῃ πολιτιστικὴ πολιτικὴ ἐκεὶ ὅπου ὑπάρχει σύγχυση; Πῶς μπορεῖ νά ὑπάρξῃ

πνευματικὴ καλλιέργεια, ἀνάπτυξη καὶ ψυχικὴ ἀνάταση σὲ τέτοιο περιβάλλον καὶ μὲ τέτοιους «μπροστάρηδες»; Οταν ὅλεπονμε κι ἀκοῦμε τοὺς ὁπαδοὺς δογμάτων, πολιτικοὺς καὶ κληρικούς, νά φιλαραοῦν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον χωρὶς νόημα κι ἐπομένως χωρὶς οὐσιαστικὸ ἀποτέλεσμα, σίγουρα θὰ πρέπει νά αἰσθανώμαστε ὅτι πλησιάζει ἡ ὥρα ή καλή, ποὺ ἐμεῖς τὰ «ὑπόζυγα» θὰ ἐπιλέξουμες τὴ δράστη καὶ τὴν ἀνατροπὴ τοῦ πνευματικοῦ μας ζυγοῦ.

Αὐτοὶ ὑπηρετοῦν τὰ συμφέροντά τους. Έμεῖς τί πρέπει νά ὑπηρετοῦμε;

Μετὰ τιμῆς
Νικηφόρος Πολίτης
Heswall, Αγγλία

Τὸ κεντρικὸ σημεῖο τῆς ‘Ορθοδοξίας εἶναι, πῶς θὰ σώσῃ ὁ ἀνθρωπὸς τὴν ψυχή του. Αὐτὸ πρέπει νά εἶναι καὶ τὸ κύριο μέλημα ὅλων τῶν ἀνθρώπων, εἴτε αὐτοὶ δρίσκονται κάτω ἀπὸ βασιλικό, εἴτε ἀπὸ φεονδαρχικὸ εἴτε ἀπὸ δημοκρατικὸ πολίτευμα. Κανένας Χριστιανὸς δὲν θὰ μπροστέη τὴν ὥρα τῆς Κρίσεως νά φέρῃ ὡς ἄλλοθι τὸ καθεστώς, ποὺ ὑπῆρχε ὅταν ἦταν ἐν ζωῇ, γιὰ τὴ μὴ τέλεση τῶν δεόντων.

Οἱ Χριστιανοὶ πρέπει νά ὑπακοῦν καὶ στοὺς πιὸ ἀδικοὺς νόμους καὶ νά εἶναι ὑποδείγματα πολιτῶν κάτω ἀπὸ ὁποιδήποτε καθεστώς, ἀφοῦ αὐτὸν νὰ μήν τοὺς ἐμποδίζῃ στὴν τέλεση τῶν θοησκευτικῶν τους καθηκόντων (τὰ τοῦ Καίσαρος τῷ Καίσαρι καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ) γιὰ τὸν ἔξης ἀπλὸ λόγο: ‘Ο Χριστὸς δὲν θέλει κάπιους ἐπιτήδειους στὸ δόγμά του νὰ ξεκινοῦν ἐπαναστάσεις καὶ νὰ ἐκμεταλλεύονται τὸ θρησκευτικὸ αἴσθημα τῶν Χριστιανῶν, οὗτε κάποιοι ἄλλοι ἐπιτήδειοι νὰ συνδέσουν τὸν Χριστιανὸς μὲ ταραχοποὺς καὶ διαλυτικὰ στοιχεῖα, ποὺ τοὺς ἀφέσει νὰ προκαλοῦν ἀναστάτωση στὴ λειτουργία τοῦ κράτους καὶ νὰ δημιουργοῦν χάος καὶ ἀναρχία, μέχρι ποὺ νὰ περάσῃ τὸ δικό τους. Οἱ Χριστιανοὶ εἶναι προτιμώτερο νά ἀδικοῦνται παρὰ νὰ ἀδικοῦν καὶ καλύτερα νά εἶναι θύματα παρὰ θύτες. Συνεπῶς εἶναι σήμα δεξύμωρο Χριστιανισμὸς καὶ θεοκρατικὸ καθεστώς. ‘Οσοι ἐπιβάλλουν τέτοια καθεστώτα εἶναι ἐκ τοῦ πονηροῦ καὶ σὲ καμιαὶ περίπτωση δὲν εἶναι Χριστιανοί.

Κάποιοι «εσπρωξαν» τὴν κ. Ἀννα Διαμαντοπούλου

Κύριε διευθυντά,

Στὸ τεῦχος 240 τοῦ «Δαυλοῦ» (Δεκέμβριος 2001) διάβασα τὸ ἄρθρο τοῦ κ. Παν. Κουβαλάκη (σελ. 15482) γιὰ τὴν πρόταση τῆς ἐπιτρόπου στὴν Ε.Ε. κ. Ἀννας Διαμαντοπούλου περὶ ἐπιβολῆς τῆς Ἀγγλικῆς ὡς ἐπίσημης γλώσσας τῆς Ἑλλάδας καὶ ὅχι μόνο ἐγκρίνω ὀλλὰ καὶ ἐπαυξάνω τὰ γραφόμενά του. Θά ἥθελα ὅμως νὰ θέσω καὶ ἔνα ἐρώτημα σὲ καθένα ποὺ συμφωνεῖ μὲ τὴν κ. ἐπίτροπο. Ἄνη πρόταση τῆς ἀποσκοπῇ στὴν πληρότερη καὶ σωστότερη γνώση ἐκ μέρους τῶν Ἑλλήνων τῆς ἀγγλικῆς γλώσσας, γιὰ νὰ γίνεται ἀνταγωνιστικοὶ στὴν Ε.Ε. καὶ νὰ τὴν διευκολύνουμε νὰ περιορίσῃ τὴν γραφειοκρατία, τότε δὲν εἰχεὶ ἡ κ. Διαμαντοπούλου παρὰ νὰ παρακαλέσῃ τὸν κ. Πέτρο Εὐθυμίου νὰ καθιερώσῃ τὴ διδασκαλία τῶν Ἀγγλικῶν ἀπὸ τὸ δημοτικὸ μέχρι τὸ τέλος τοῦ λυκείου καὶ ἐπὶ διώρῳ κάθε μέρα (ἴσως τὶς ἀπογευματινές ὁρες), ώστε στὸ τέλος τὰ παιδιά μας νὰ ξέρουν τὰ Ἀγγλικά ἐξ Ἰου καλά μὲ τὰ Ἑλληνικά. Μήπως ὅμως εἶναι ἀλλοὶ ὁ σκοπὸς τῆς πρότασης τῆς ἐπιτρόπου; Μήπως αὐτὸ ποὺ σιγοψιθυρίζουν μερικοὶ ἀτόλμα, καὶ μᾶς τὸ εἶτε καθαρὰ ὁ κ. Κίσσιγκερ, μπήκε σὲ ἐφαρμογὴ μὲ τὴν πρόταση της; Μήπως αὐτὸ στὸ ὅποιο καταλήγει ὁ κ. Κουβαλάκης, δηλ. ὅτι «ὁ τρόπος ποὺ «ἐτέθη» καὶ ταντοχρόνως «ἀπερρίφθη»» ἡ πρόταση ἐπιτρέπει τὴν διάσημη ὑποψία ὅτι πρόκειται γιὰ μία προσχεδιασμένη ἀπόλεια «δολιδοσκόπησης» τῆς κοινῆς γνώ-

μης γιὰ τὰ πνευματικὰ ορεύματα καὶ τὶς ἀντιλήψεις ποὺ σήμερα διαμορφώνονται γιὰ τὸν Ἑλληνικὸ Πολιτισμὸ καὶ μάλιστα γιὰ τὸ ζωτικὸ στοιχεῖο του, ποὺ ἀναμφισθήτητα εἶναι ἡ γλώσσα του», εἶναι ἀλήθεια;

Ἐπειδὴ μετέχω ἀπὸ 10ετίας σὲ πολλές ἐπιτροπές, συνέδρια, προγράμματα καὶ ὡς ἀξιολογητῆς προτάσεων στὴν Ε.Ε., ἔχω συμπεράνει ὅτι καμμία ἀπὸ τὶς μεγάλες θεωρούμενες χῶρες (Γερμανία, Γαλλία, Ἰσπανία, Ἰταλία καὶ ἀφούτερα κι ἄλλες) δὲν θὰ δεχθοῦν τὴν ἐξαφάνιση τῶν γλωσσῶν τους, διότι ἡ γλώσσα κάθε κράτους εἶναι ἡ ψυχὴ καὶ ἡ ταυτότητά του. Ἀσφαλῶς κάποιοι ἐσπρωξαν τὴν ἐπίτροπο μας στὸ παραπάνω δόλιοθήμα καὶ μερικοὶ τὸ δικαιολογούν μὲ τὴν ἐμπορικὴ ἀποψη, μὲ τὴν δοπία δὲν ἔχει καμμία σχέση. Δὲν ἔρω, ἂν γίνεται αὐτὸ ἀπὸ ἀφελεῖα ἡ σκοπίμως, πάντως τὸ θέμα εἶναι σοδαρώτατο· καὶ ἂν τὸ δεχθοῦμε ἡ τὸ παραβλέψουμε, πιθανὸν στὸ μέλλον νὰ ἀκολουθήσουν καὶ ἄλλα σκαλοπάτια πρὸς τὸν τελικὸ σκοπό, ποὺ εἶναι ὁ ἀφεληνισμός μας καὶ ἡ ἐπιβολὴ μᾶς αἰσχρῆς μօρφῆς τῆς παγκοσμιοπόιησης. Μήπως θὰ πρέπει ἡ ἐπίτροπος νὰ κοιτάξῃ νὰ ψηφισθῇ ἡ πρόταση Ἰσπανῶν δουλευτῶν, γιὰ νὰ γίνη ἡ Ἑλληνικὴ Γλώσσα πανευρωπαϊκή;

Μὲ τιμὴ¹
Δρ Ἀναστάσιος Κοβάτσης
Καθηγητὴς Βιοχημείας καὶ Τοξικολογίας Α.Π.Θ.
Ἐμπειρογνώμων τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ένώσεως

Εἶναι σίγουρο ὅτι σᾶς κούρασα, ἀλλὰ θὰ ἥθελα πολὺ μιὰ ἀπάντηση ἀπὸ ἐσāς.

Μὲ φιλικοὺς χαιρετισμοὺς
Πάνος Τσουρούτας
Φυσικός

ΣΗΜΕΙΩΣΗ «Δ»: Οἱ ὑποκειμενικὲς πεποιθήσεις, ἰδεολογικές, θρησκευτικές καὶ οἰεσδήποτε ἄλλες οἰουδήποτε ἀτόμου, εἶναι σεβαστὲς γιὰ τὸν «Δαυλὸν» καὶ δὲν συζητοῦνται. Γιὰ τὸν λόγον αὐτὸν τὸ περιοδικὸ αὐτὸ δὲν ἀσχολήθηκε ποτὲ μὲ τὶς ὑποκειμενικὲς πίστεις, τῶν ὄποιων ἐξ ὁρισμοῦ δὲν υπάρχει καμμία δυνατότητα νὰ ἀποδειχθῇ τὸ ἀλλοθες ἡ ψευδές των. Ἀσχολεῖται ὅμως συστηματικὰ μὲ τὴν ἀντικειμενικὴ πραγματικότητα, ἐπὶ τοῦ προκειμένου μὲ τὸν Χριστιανισμὸ ὡς ἴστοριο παινόμενο καὶ συγκεκριμένα μὲ τὸ δόγμα του, τοὺς κανόνες του, τὰ ἐπίσημα κείμενά του, τὶς πράξεις του διὰ μέσου τῶν αἰώνων κ.λπ. Ὁλα αὐτὰ ἔρευνονται μὲ βάση δεδομένα, στοιχεία, ἀποδειξεῖς κ.λπ. Ἀν ἐπὶ τῶν δεδομένων αὐτῶν, ποὺ συστηματικὰ ἀποκαλύπτει ὁ «Δ», διατυπωθῇ ἀντίλογος μὲ τὴν ἐννοια τῆς ἀποδειξεως ὅτι τὰ παρουσιαζόμενα ἀπὸ τὸν «Δ» στοιχεία εἶναι ἀνύπαρκτα, θὰ εἴμαστε εὐγνωμονες ἀν μᾶς κοινοποιηθοῦν. Κατὰ τὰ ἄλλα τὸ περιεχόμενο τῆς ἐπιστολῆς αὐτῆς δρύσκεται προφανῶς ἐκτὸς οἰασθήποτε δυνατότητας διαλόγου. Δημοσιεύθηκε ἀπλῶς, γιὰ νὰ φανῇ ἡ νίνο ἡ σύγχυση ποὺ ἐπικρατεῖ στὴν ἐποχὴ μας ἀνάμεσα στὴν Πίστη καὶ τὸ Λόγο, συγχυστὴ ποὺ ἀποτελεῖ, ὅπως γνωρίζουν οἱ ἀναγνώστες μας, τὸ κέντρο τῆς προοδηλητικῆς του «Δαυλοῦ».

Δ.Ι.Δ.

ΔΙΕΘΝΗ ΣΑΛΟ ΠΡΟΚΑΛΕΣΕ Η ΣΥΝΕ-

‘Ο ἀνθελληνισμὸς - ρατσισμὸς καὶ τὰ «μα-

Διεύθυνη σάλο προκάλεσε ή συνέντευξη τοῦ μεγάλου δημουργοῦ Γιάννη Μαρκόπουλου, ποὺ δημοσιεύθηκε στὸ προηγούμενο τεῦχος τοῦ «Δαυλοῦ», στὴν ὅποια ἡ ζωντανὴ αὐτὴ δόξα τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ ζήτησε τὴν ἀποδολὴν τῆς Παλαιᾶς Διαδήκης ἀπὸ τὴν θρησκεία τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

“Ολοὶ οἱ μεγάλοι τηλεοπτικοὶ σταύροι, τὰ ραδιόφωνα, οἱ ἐφημερίδες κ.τ.λ. μέσα ἐνημερώσεως τῆς Ἑλλάδας, ἀλλὰ καὶ μεγάλα τηλεοπτικὰ δίκτυα καὶ ἐφημερίδες τῆς Ἀμερικῆς καὶ τῆς Εὐρώπης προσέβαλον τῇ συνέντευξῃ, ὅπως καὶ δηλώσεις τοῦ Γιάννη Μαρκόπουλου ἀλλὰ καὶ τίς θέσεις διαφόρων ἄλλων, Ἱερωμένων καὶ κοσμικῶν. Ἐξ ἀλλου ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἑκκλησίας τῆς Ἑλλάδος συνήλθε σὲ ἔκτακτη συνεδρίαση καὶ ἐξέτασε τὸ προκύψαν θέμα.

“Ο μουσικοσυνθέτης ὑπέστη τὴν μανιώδη ἀντίδραση τοῦ Σκοταδισμοῦ, ὁ ὅποιος μὲ τοὺς ἐκπροσώπους του προσπάθησε νὰ μειώσῃ καὶ τὸ γεγονός ἀλλὰ καὶ τὸν μεγάλο καλλιτέχνη φύλανοντας στὸ σημεῖο νὰ τοῦ προσάψῃ τὴν κατηγορία τοῦ «ρατσισμοῦ ἐναντίον τῶν Ἕρωών», ὅπως τὸν συκοφάντησε ὁ γνωστὸς μητροπολίτης Ἀλεξανδρουπόλεως, κ. Ἀνδρίμος. Ὡπρέξαν ὅυταγῶς καὶ κρούσματα λογοκρισίας ἐπὶ τῶν δηλώσεων τοῦ Γ.Μ., ὅπως καὶ τοῦ ὑπογράψοντος τὸ παρὸν καὶ συγκεκριμένα «κόπηκαν» οἱ ἀναφορές μας στὸ θέμα τῶν ἀνθελληνικῶν ἀποσπασμάτων τοῦ «ἰεροῦ καὶ θεοπνέυστου Βίβλου τοῦ Ἑλληνισμοῦ» – ἀποσπασμάτων, τὰ ὅποια, εἰρήσθω ἐν παρόδῳ, κάνουν τὸ ζήτημα τῆς Π.Δ. ιδιαζόντως ἐλληνικὸν πρόβλημα, ποὺ ἀφ' ἐνὸς δὲν ἔχει καμμία σχέση μὲ «ρατσισμὸ» ἐναντίον οἵουδήποτε ζένου λαοῦ καὶ ἀφ' ἔτέρου δὲν ἀφορᾷ ὡς πρὸς τὰ συγκεκριμένα σημεῖα του ἄλλα γριστιανικὰ ἔθνη, τὰ ὅποια, ὡς ἀνύπαρκτα ἀπὸ ἱστορικὴ ἀποψῆ ὅταν συνεγράφετο τὸ ἐν λόγῳ Βίβλιο, δὲν ἀποτελοῦν ἀντικείμενα ὑδρεων καὶ ἀπειλῶν, ὅπως συμβαίνει μὲ τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος.

, **Α**πὸ τὴν σωρεία τῶν ἀνθελληνικῶν χωρίων τῆς Βίβλου ἐνδεικτικὰ παραβάτουμε ἐδῶ τὰ κάτωθι:

α. «Καὶ ἔξεγερῷ τὰ τέκνα σου, Σιών, ἐπὶ τὰ τέκνα τῶν Ἑλλήνων καὶ φηλαφήσω σε ὡς ρομφαίν μαχητοῦς καὶ Κύριος ἔσται ἐπ' αὐτοὺς καὶ ἔξελεύσεται ὡς ἀστραπὴ βολῆς...». (Ζαχαρίας, Θ' - 13).

β. «καὶ ἔξολοθρεύσω Κρῆτας καὶ ἀπολῶ τοὺς καταλόπους τοὺς κατοικοῦντας τὴν παραλίαν· καὶ ποιήσω ἐν αὐτοῖς ἐκδίκησις μεγάλας, καὶ ἐπιγνῶσονται, διότι ἐγὼ Κύριος ἐν τῷ δοῦναι τὴν ἐκδίκησίν μου ἐπ' αὐτούς» (Ιεζεκιήλ, ΚΕ' - 16).

γ. «οὐαὶ οἱ κατοικοῦντες τὸ σχοίνομα τῆς θαλάσσης, πάροικοι Κρητῶν [...] Καὶ ἔσται Κρήτη νομὴ ποιμνίων καὶ μάνδρα προβάτων» (Σοφονίας, Β' - 56):

ΝΤΕΥΣΗ ΤΟΥ Γ. ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ

Θήματα» γενοκτονίας στήν Παλαιά Διαθήκη

Αναλυτικές έρευνες γιὰ τὸν ἀνθελληνισμὸ τῆς Π.Δ. ὅλ. στὸν «Δαυλὸ», τόμοι 1ος (1982), 2ος (1983), 3ος (1984), 4ος (1985), 5ος (1986), 7ος (1987), 8ος (1988), 9ος (1989), 10ος (1990), 11ος (1991), 14ος (1994), 18ος (1999), 19ος (2000), 20ος (2001).]

Eπίσης λογοχοισία ὑπῆρξε στὸ θέμα τοῦ φατισμοῦ καὶ φατισμοῦ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, στὰ κείμενα τῆς ὥποιας, ὡς γνωστόν, ὑπάρχουν τὰ «πρότυπα» τῶν δύο αὐτῶν φαινομένων ὥπως καὶ τὰ πρῶτα στήν Ιστορίᾳ «μαδύματα» γενοκτονίας. Πρόγειρα παραδέτουμε ἐδὸν μερικὰ ἀπὸ τὴν πληγήρα τῶν σχετικῶν ἀποσπασμάτων:

α. «Καὶ λέγει Κύριος πρὸς τὸν Ἰησοῦν τοῦ Ναυῆ: Πᾶς ἄνθρωπος, δοτὶς ἐναντιωθῇ εἰς τὰς προσταγάς σου καὶ δὲν ὑπακούσῃ εἰς τοὺς λόγους σου κατὰ πάντα δσα προστάξῃς αὐτὸν, ἃς θανατώνηται» (Ιησοῦς τοῦ Ναυῆ, α' 18).

β. «Καὶ εἶπεν δὲ Ἰησοῦς (τοῦ Ναυῆ): ἐκ τούτου θέλετε γνωρίσει ὅτι δὲ Θεός δὲ ζῶν εἶναι ἐν τῷ μέσῳ ὑμῶν καὶ ὅτι κατὰ χράτος θέλει ἔξολοθρεύσει ἀπ' ἔμπροσθέν τας τοὺς Χαναναίους καὶ τοὺς Χετταίους καὶ τοὺς Εὐαίους καὶ τοὺς Φερεζαίους καὶ τοὺς Γεργεσαίους καὶ τοὺς Ἀμορφαίους καὶ τοὺς Ιεβουσαίους». (Ομοίως, δ' 1 - 2).

γ. «Καὶ ἐξαλόθρευσαν ἐν στόματι μαχαίρας πάντας τοὺς ἐν τῇ πόλει ἄνδρας καὶ γυναῖκας, νέους καὶ γέροντας καὶ βόσας καὶ πρόσθατα καὶ δνους... Καὶ κατέκαυσαν τὴν πόλιν ἐν πυρὶ καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ». (Ομοίως, στ' 21-24).

[Αναλυτικὰ γιὰ τὸν φατισμὸ - φατισμὸ τῆς Π. Δ. καὶ τὴν γενοκτονία ἐπτὰ λαῶν τῆς Μέσης Ἀνατολῆς, ὥπως περιγράφεται στὸ «ἱερὸ» «μαξ» Βιβλίο, ὅλ. «Δαυλόν», τόμοι 1ος (1982), 2ος (1983), 5ος (1986), 7ος (1988), 8ος (1989), 9ος (1990), 10ος (1991), 11ος (1992), 14ος (1997), 15ος (1996), 18ος (1999), 19ος (2000).]

OΓίαννης Μαρκόπουλος ὑπῆρξε ἄκαμπτος στὸ κύμα τῶν ἐπιμέσεων αὐτῶν καὶ ἀντιμετώπισε ἥρεμα καὶ οὐσιαστικὰ τοὺς ἀντιπάλους του, ἀντιτάσσοντας στὰ «πιστεύοντας» τοὺς ἀναλυτικὰ δεδομένα ἀλλὰ καὶ σαφεῖς θέσεις ἐνάντια στὴν «εἰσαγωγὴ Ιάλασσας στὴ χώρα τῆς Θάλασσας καὶ ίστορίας στὴ χώρα τῆς Ιστορίας», ὥπως προσφύεστατα εἴπε.

Γ.Γ.: Ἐπειδὴ, τὸ παρὸν τεῦχος τοῦ «Δ» εἶχε σελιδοποιηθῆ ὅταν ξέσπασε δὲ σάλος, δὲν εἶναι τεχνικὰ δυνατὸν νὰ ἐνημερώσουμε ἐδῶ τὸ ἀναγνωστικὸ μας κυινὸ μὲ περιστότερα σχετικὰ στοιχεῖα. Πληρέστερη πληροφόρηση θὰ ὑπάρξῃ στὸ ἐπόμενο τεῦχος.

Δημ. Ι. Λάμπρου

Μαρία Τζάνη.

Η ΟΥΤΟΠΙΑ ΜΙΑΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ- ΠΟΙΗΣΗΣ ΧΩΡΙΣ ΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ

‘Η Μαρία Τζάνη μιλά στὸν «Δαυλὸ»

Η Μαρία Τζάνη μίλησε στὸ «Δ» μὲ τὸν γενναῖο λόγο τῆς γιὰ τὰ θέματα ποὺ «καῖνε» σήμερα τὴν ἀνθρωπότητα. Στὴν πρωτοπορίᾳ τῆς ἀκαδημαϊκῆς διανόησης ἡ διακεκριμένη καθηγήτρια τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, τὸ «μαῦρο πρόβατο» γιὰ τοὺς φορεῖς τῆς πανεπιστημιακῆς νάρκης καὶ τῆς πνευματικῆς παραλυσίας τῶν ΑΕΙ, ἀκούμπα καὶ διὺλιζει προβλήματα-γόρδιους δεσμοὺς γιὰ τὸν σύγχρονο πολιτισμὸ καὶ τὸν σύγχρονο ἄνθρωπο καὶ μὲ πλατφόρμα τὴν ἐλληνικότητα προχωρεῖ σὲ κρίσεις ἢ εἰσηγήσεις, ποὺ μακάρι νὰ τύχουν τῆς δέουσας προσοχῆς ὅχι μόνο ἀπὸ τὴν ἐντόπια ἀλλὰ καὶ τὴ Διεθνῆ Ἐξουσία.

Τὸ πλῆρες κείμενο τῆς σπουδαίας αὐτῆς συνέντευξης τῆς κ. Μ.Τζ. στὸ «Δ» ἔχει ὡς ἀκολούθως:

ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΩΣ

Νάνσυ Μπίσκα: Κύρια Τζάνη, τὸν τελευταῖο καιρὸ παρατηροῦμε ἐπιστροφὴ τῆς ἀμερικανικῆς Διανόησης στὴν ἐλληνικὴ Κλασικὴ Γραμματεία.

Μαρία Τζάνη: Καιρὸς ἡ ταν. Κάποιοι Εὐρωπαῖοι ὅπως ὁ Κάρλ Πόππερ τὸ ἐπεσήμαναν ὡς ἀναγκαιότητα ἐπιβίωσης τοῦ ἀνθρωπίνου γένους πρὸ πολλοῦ. Στὶς ΗΠΑ μετὰ τὸ γεγονὸς τῆς 11/9/2001 εἶναι φυσικὸ νὰ προβληματίζεται ἡ Διανόηση τῆς χώρας, ὅπως καὶ σ' ἄλλες χῶρες τοῦ πλανήτη, πάνω σ' ἔνα νευραλγικό ξήτημα: Ποιός καὶ γιατί ὀδηγεῖ τὴν ἀνθρωπότητα μὲ μαθηματικὴ ἀκρίδεια στὴν αὐτοκαταστροφὴ τῆς μέσω ἀνηκέστου βλάβης τοῦ (περιβάλλοντος) οἰκοσυστή-

ματος τοῦ πλανήτη καὶ τῆς μεθοδευμένης κατάρρευσης τῶν ἀξιῶν ποὺ συνέχουν καὶ στηρίζουν τὴν ἀνθρωπιά μας; "Ολοὶ μας συνειδητοποιοῦμε πλέον ὅτι ἡ κατίσχυση τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ καὶ μέσφ τῶν δύο ἵδεοθρησκευτικῶν συστημάτων του – τοῦ Ἰουδαιοχριστιανισμοῦ καὶ τοῦ Ἰουδαιο-ἰσλαμισμοῦ – στίς συνειδήσεις καὶ ἀντιλήψεις τῶν ἀνθρώπων ως ἀντιπαλότητας ἴδεοπολιτικῆς στὸν ἐλληνισμὸ δόδηγει ὅχι μόνο τὴν ἀνθρώπινη κοινωνία ἀλλὰ καὶ τὸ οἰκοσύστημα σὲ κατάρρευση καὶ ἔξαλλαγή. Ἐπιστροφὴ λοιπὸν στὴν ἐλληνικὴ Κλασικὴ Γραμματεία σημαίνει ἀναζήτηση θωράκισης ἔναντι τῶν κινδύνων ποὺ μᾶς ἀπειλοῦν· σημαίνει ἀναζήτηση «ἀντιδότου» στὴ ψυχοπνευματικὴ μας τοξίνωση· σημαίνει ἀναζήτηση «λύσεων» στὰ προσλήματά μας βασισμένων στὶς ἀξίες ποὺ συνέχουν καὶ στηρίζουν τὴ ζωὴ μας. τὶς ἐλληνικὲς ἀξίες. Εἶναι τοῖς πᾶσι γνωστό, ὅτι ὁ «Οὐμανισμός», ὁ αὐθεντικὸς καὶ οὐσιαστικὸς Ἀνθρωπισμός, εἶναι δημιουργημα τοῦ Ἐλληνισμοῦ. Τὸ σύνολο ἀξιῶν, οἱ ἰδέες, ἡ κοσμοθέαση καὶ ἡ κοσμοαντίληψη ποὺ παρήγαγε ὁ Ἐλληνισμός, εἶναι οἱ μόνες παρακαταθῆκες ποὺ ἔχει ἡ ἀνθρωπότητα, ἡ ὁποία ὅχι ἀπλῶς ἔχει προσδιληθῇ ἀπὸ τὶς «πνευματικὲς τοξίνες» τῶν διαφόρων Ἰουδαιο-ἴσμων, ἀλλὰ εἶναι πλέον στὴ φάση τῶν συνεπειῶν τῶν τοξινῶν. Παραπαίει... «ζαλισμένη»· καὶ πράγματι τὸ μόνο ἀντίδοτο ποὺ δύναται νὰ τὴν συνεφέρῃ εἶναι ἡ καθαρότητα τοῦ Ἐλληνικοῦ «χωροχρόνου». Κι ἐννοῶ δεδιώς τὸν Ἐλληνισμὸ ὅχι μόνον ως χῶρο καὶ χρόνο ἀλλὰ καὶ ως χῶρο καὶ χρόνο στὴ νόηση, στὴν ψυχοδιανόηση τοῦ ἀνθρώπου. Διότι καὶ ὁ νοῦς περνάει φάσεις, ἔξελίσσεται, λαθεύει, ἐπανέρχεται. Στροφὴ στὸν ἐλληνισμὸ σημαίνει στροφὴ στὴ σκέψη, στὴν ἀμφισθήτηση, στὴν ἔρευνα. Αὐτὸ ἀσφαλῶς συνεπάγεται ἐγκατάλειψη τῶν δογμάτων καὶ τῆς μοιρολατρίας· ἐγκατάλειψη τοῦ «ἀπόλυτου προορισμοῦ» καὶ καταξίωση τῆς ἀνθρώπινης προσπάθειας γιὰ τὸ καλό, δηλαδὴ τὸ Δίκαιον καὶ τὸ Ἀληθές.

Δὲν νοεῖται παγκοσμιότητα χωρὶς τὴν ἐλληνικότητα

Νάνου Μπίσκα: Ποιές πιστεύετε ὅτι εἶναι οἱ προϋποθέσεις γιὰ μία «ύγιη» παγκοσμιότητα; Η παγκοσμιότητα προϋποθέτει ἐνότητα τῆς ἀνθρωπότητας. Ποιά εἶναι τὰ στοιχεῖα ἐκεῖνα ποὺ ἐνώνουν τὴν ἀνθρωπότητα καὶ ποιά τὴν διχάζουν;

Μαρία Τζάνη: Δὲν εἶναι ὁ ὄρος «Παγκοσμιότητα» ἀπὸ μόνος του ἀρνητικός. Ἐὰν μὲ τὸν ὄρο προσδιορίζουμε μία πολιτισμικὴ ἄνθιση σὲ παγκόσμιο ἐπίπεδο, στὴν ὁποία θὰ μετέχουν οἱ πολίτες τῆς γῆς μὲ ἀποδοχὴ καὶ καταξίωση ὅλων ἐκείνων τῶν ἀξιῶν ποὺ ἔξανθρωπίζουν κι ἐνώνουν τοὺς πολίτες τῆς γῆς (συμβαίνει νὰ εἶναι ἐλληνικῆς προελεύσεως αὐτές οἱ ἀξίες), τότε ὁ ὄρος Παγκοσμιότητα εἶναι θετικὸς καὶ ἀποδεκτός. Ἐὰν ἀντιθέτως μὲ τὸν ὄρο δηλώνουμε τὴν κατίσχυση τῆς ἄκρατης ἐμπορευματοποίησης, ποὺ ὑπάγει τὸν ἀνθρωπὸ καὶ τὶς ἀξίες του σὲ χρηματιστηριακὴ ἀποτίμηση – ἐὰν δηλώνουμε ἔνα πολιτισμικὸ «limit-down» μὲ ἄκριτη καὶ ἄκρατη χειραγώγηση τῶν πολιτῶν καὶ μεταβολὴ τους σὲ μᾶζα ποὺ προσδιλέπει σὲ «Μεσσίες», δὲν γνωρίζει τὸν ὄρθδο Λόγο καὶ ἐπιδίδεται σὲ σατανικές-σολωμονικές τελετές –, τότε δὲν εἶναι ἀπλῶς ἀρνητικὸς ἀλλὰ ἐφιαλτικὸς ὄρος.

Οἱ "Ἐλληνες, ἐπειδὴ ἐγνώριζαν τὴν προσφορά τους στὴν ἀνθρωπότητα, τὴν προστάτευσαν πάρα πολλὲς φορὲς ἀπὸ τέτοιου εἴδους βαναυσότητες καὶ ἐκβαρισμούς. Σήμερα καλοῦνται, φρονῶ, νὰ τὴν προστατεύσουν πάλι. 'Υπενθυμί-

ζω τὴν ἀναφορὰ στὸν «Τίμαιο» (ή κουδέντα τοῦ Αἰγυπτίου ἀρχιερέως μὲ τὸν Σόλωνα, ποὺ τοῦ λέει): «Σόλωνα, οἱ πρόγονοι σου ἔσωσαν τὴν ἀνθρωπότητα...». «Ἄς ὑπενθυμύω ἀκόμη τὸ «πρὸς θεωρίαν καὶ ἐμπορίαν», ἀλλὰ πρὸς θεωρίαν καὶ ἀρχάς. Ἡταν μεταλαμπαδευτὲς Γνώσης καὶ συστήματος Ἀξιῶν καὶ Ἰδεῶν οἱ Ἐλληνες. Ἡταν οἱ πρῶτοι καὶ μοναδικοὶ παραγόντες προσφορᾶς πολιτισμοῦ, ἔξανθρωπισμοῦ. Νὰ πάω στὸ Μέγα Ἀλέξανδρο; Ἄν αὐτὸ ποὺ προσπάθησε νὰ κάνῃ δὲν ἡταν παγκοσμιοποίηση, τί ἡταν; Προσέξτε ὅμως: μία παγκοσμιοποίηση, ποὺ δὲν εἶχε ἐπικυρίαρχο πλανητάρχη. Πού σεβόταν τοὺς λαοὺς καὶ τὰ ἔθνη. Ποὺ εἶχε ὡς περιεχόμενο τὴν ἀγαστὴ συνύπαρξη, συνεργασία καὶ ἐπικοινωνία τῶν ἔθνοτήων μὲ σεβασμὸ στὴν ἴδιαιτερότητα καὶ μὲ συνειδητὴ πρόθεση μεταλαμπάδευσης Συστήματος Ἀξιῶν, ποὺ τοὺς ἔκανε περισσότερο ἀνθρωπίνους καὶ πιὸ δημιουργικούς, ποὺ τοὺς ἐπέτρεπε νὰ λειτουργοῦν στὰ ἐπίπεδα τῆς Ἐλληνικῆς Δημοκρατίας (τῆς πολιτικῆς κοινωνίας). Δὲν διαφωνῶ μὲ τὴν τωρινὴ παγκοσμιοποίηση. Διαφωνῶ μὲ τὶς δρίζουσές της, μὲ τὸ περιεχόμενό της, τὶς πρακτικές της. Ἡ παγκοσμιοποίηση εἶναι ἔννοια ἀνύπαρκτη καὶ ἐπικινδυνή (ώς ἀπόλυτος ἔξουσιασμὸς καὶ χειραγώγηση), ἃν δὲν ὑποστηρίζεται ἀπὸ τὴν Ἐλληνικὴ Παιδεία.

Πολυπολιτισμός: Μιὰ «μεθόδευση» πολὺ σοθαρή

Νάνσυ Μπίσκα: Θὰ σχολιάσετε τὴ σύγχρονη τάση τῆς «πολυπολιτισμικότητας»;

Μαρία Τζάνη: Πρόκειται γιὰ μία μεθόδευση πολὺ σοδαρή. Μὲ πολὺ δαθειές δίζεις. Στὸ σχεδιασμό της ἀπαιτεῖ περίσκεψη καὶ ἐμφανίζει μία καὶ μοναδικὴ στόχευση: τὴν καταδολίευση τῆς ἔννοίας «ἀνθρωπος» καὶ τῆς Γνώσης, τὴν ἀπανθρωποποίηση τῶν ἀνθρωπίνων κοινωνιῶν, τὴν κατάρρευσή τους καὶ μέσω αὐτῆς τὴν κατάρρευση δόλου τοῦ ψυχοδιανοητικοῦ ἀποθέματος τοῦ ἀνθρώπου, τῆς αὐτοσκοπούσης δηλαδὴ συνειδήσεως. Ἐπιχειρεῖται σὲ πάρα πολλὰ ἐπίπεδα καὶ ἐκφάνσεις τῆς δημόσιας καὶ ἴδιωτικῆς ζωῆς. Θὰ σᾶς ἀναφέρω ἐνδεικτικὰ τὰ πεδία της Ἐκπαίδευσης, δπου ἐκτὸς τῶν ἄλλων ἐπιχειρεῖται καὶ μία ἔξαλειψη τῶν ἀξιακῶν αὐτονομήτων καὶ ἀνθρωποποιητικῶν συλλογικῶν ἀρχετύπων τοῦ ἀνθρώπου. Εἶναι ἔδο, δπως ἀναφέρατε, ποὺ δὲν δρος «Διαπολιτισμικότητα» – δρος «ἀποδεκτὸς» – ἀντικαθίσταται ἀπὸ τὸν δρο «Πολυπολιτισμικότητα». «Διαπολιτισμικότητα» σημαίνει ὅτι δέχομαι καὶ θεωρῶ τὰ πράγματα μὲ μία ἀνοχὴ διαφορετικῶν ἢ διμόρφων πολιτισμικῶν παραγωγῶν τοῦ ἀνθρώπου, ἀναγνωρίζοντας ὅμως ὅτι σὲ αὐτὸὺς τοὺς πολιτισμοὺς ὑπάρχει ἀξιακὴ διακριτότητα. Δηλαδὴ ὑπάρχουν πράγματα ποὺ παράγει ἔνας πολιτισμός, ποὺ εἶναι θαυμάσια καὶ κάποια ἄλλα, ποὺ εἶναι λιγάτερο θαυμάσια ἢ ἵσως καὶ περιττά σὲ κάποια χρονικὴ στιγμή. Στὸν πολιτισμὸ δημοσιεύεται πολλά πολιτισμούς, ποὺ εἶναι θαυμάσια καὶ ποὺ συμβάλλουν πιὸ ἀποτελεσματικά καὶ μὲ ποιοτικὲς δρίζουσες στὴ διατήρηση τῶν ταυτοποιητικῶν στοιχείων τοῦ ἔξανθρωπισμοῦ μας.

«Ομως «Πολυπολιτισμικότητα» σημαίνει «κέραμοι καὶ πλίνθοι ἀτάκτως ἐρρυμένοι καὶ εἰρημένοι». Ενας δηλαδὴ ψυχοδιανοητικός «ἄχταρμᾶς», ποὺ μᾶς ἔξωθεν σὲ ἔνα ὅμογενοποιητικὸ «limit down», δπου δὲν ἀναγνωρίζεται

καμμία ἀξιακή ἀναφορά καὶ ἐπομένως ὅλοι εἴμαστε τὸ ἵδιο, θύτες καὶ θύματα: ὅλα ἔχουν τὴν ἴδια ἀξία, τὴν πιὸ χαμηλὴ (γιὰ νὰ μὴν ὑπάρχῃ διάκριση) στὸ χρηματιστήριο τῶν ἀνθρωπίνων ἀξιῶν.

Ἡ ἀνθρώπινη προσπάθεια, προσφορὰ καὶ εὐγενῆς ἄμιλλα ἀτόμων καὶ συνόλων ἀνθρωπίνων (ἐθνοτήτων) δὲν ἀναγνωρίζονται. “Ολα τὰ πράγματα ἔχουν τὴν ἴδια ἀξία, τὴν ἴδια βαρύτητα. “Ολα μᾶς προκύπτουν στὴ «λογικὴ» τοῦ «ὅλα ἐπιτρέπονται», ὅπως τὸ διαφημιστικὸ μήνυμα τῆς Amstel: «Γιατὶ ἔτσι μᾶς ἀρέσει»...

Μία ἄλλη ἔκφανση τῆς ἴδιας στόχευσης ἀφορᾶ σὲ δ, τι συνιστᾶ παρακαταθήκη καὶ ἀξίες πολιτισμοῦ. Ἐννοῶ ἀσφαλῶς τὸν πολύτιμο γιὰ τὴν ἀνθρώποτητα Ἑλληνικὸ Πολιτισμὸ καὶ τὴν ἐπιχειρούμενη προσπάθεια ὑποθάθμισης ἥ ἔξαφάνισης του. “Ἐναν πολιτισμὸ ποὺ προσδιώρισε καὶ καταξίωσε τὴν ἴδια τὴν ἀνθρώπινη ὑπαρξη, ποὺ ἔκανε τὸν ἀνθρωπὸ νὰ γνωρίζῃ ὅτι πρέπει νὰ συνυπάρχῃ. “Οτι δὲν εἶναι ἀπλὴ ὑπαρξη, εἶναι συνύπαρξη. “Οτι αὐτός, ἥ κοινωνία ποὺ δημιουργεῖ, τὸ περιβάλλον του –τὸ φυσικό, τὸ πολιτιστικό, τὸ κοινωνικό καὶ τὸ ἀξιακό– εἶναι ἔνιαία ἐνότητα.” Άλλωστε τὴν ἔννοια τοῦ «οἰκοσυστήματος» τὴν προσδιώρισαν πρῶτοι οἱ Ἑλληνες. “Ο, τιδήποτε συμβαίνει στὸν ἀνθρωπὸ συμβαίνει στὸ οἰκοσύστημα. ” Αν καταστρέφεται τὸ οἰκοσύστημα, καταστρέφεται καὶ ὁ ἴδιος ὁ ἀνθρωπὸς, γιατὶ καὶ αὐτὸς ἀποτελεῖ μέρος καὶ συστατικό του.

Μὲ τὸν ἐπιχειρούμενο λοιπὸν κατακερματισμὸ συνειδήσεων, τὴν ἀκύρωση τῆς προσωπικότητας καὶ τὴν δήσωση τοῦ οἰκοσυστήματος ἐπιδιώκουν τὴν καταστροφὴ τοῦ ἀνθρώπου ὡς αὐτοσκοπούσης συνειδήσεως καὶ τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος ὡς δυνατότητας ἀειφόρου παραγωγῆς καὶ ἀνάπτυξης γι’ αὐτὸν καὶ γιὰ τὰ λοιπὰ πλάσματα τῆς δημιουργίας.

΄Η ἀποδοχὴ τοῦ ψεύδους ἀπὸ τὴ Διανόηση τῶν ΗΠΑ

Νάνσυ Μπίσκα: Γιατὶ κατὰ τὴν ἀποψή σας δημιουργήθηκαν αὐτές οἱ τάσεις καὶ ὑποστροφήθηκαν τόσο θερμὰ ἀπὸ γνωστοὺς καθηγητὲς καὶ πῶς ἥ ἀκαδημαϊκὴ κοινότητα στὶς ΗΠΑ ἀποδέχεται τὸ ἐπιστημονικὸ φεῦδος (μὲ φευδοεπιστημονικὰ ἐπιχειρήματα καὶ τεχνικές);

Μαρία Τζάνη: Θὰ εἶμαι λίγο σκληρή, ἀλλὰ ἀληθινή. “Ο Σαιξηρος δάκει στὸ στόμα ἐνὸς ἀπὸ τοὺς βασικοὺς του ἥρωες τὸ ἔξης: «ἥ ἀλήθεια πρέπει νὰ λέγεται, ἔστω καὶ ἐὰν πρόκειται νὰ καταλυθῇ τὸ βασίλειο τῆς Δανιμαρκίας». Κι’ ἐγὼ θὰ τὸ πράξω.

΄Υπάρχουν κάποιοι ἀπὸ τοὺς κύκλους αὐτούς, ποὺ –γιὰ προσωπικό τους ὄφελος καὶ ὄχι γιὰ τὸ ὄφελος τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς ἔρευνας– δέχονται καὶ στέργουν νὰ φαλκιδεύσουν καὶ τὴν ἐπιστημονικὴ ἔρευνα καὶ τὸ ἐπιστημονικὸ ἐπίτευγμα. ‘Υπάρχουν καὶ κάποιοι ἄλλοι, ποὺ εἶναι μετριότητες, οἱ ὅποιοι προσκολλῶνται ἐκεῖ ποὺ εἶναι εὔκολη ἥ ἀνάδειξῃ τους.

΄Ανάδειξῃ ποὺ δὲν εἶναι προϊὸν καταδολῆς μόχθου καὶ κουράγιου γιὰ τὴν κατάκτηση τῆς Γνώσης ἀλλὰ προϊὸν συναλλαγῆς. “Ας ὑπενθυμίσουμε ὅτι ὁ ἀνθρωπὸς εἶναι ἀξία, γιατὶ ἔχει δύο περιπέτειες ποὺ μπορεῖ νὰ διανύσει στὴ ζωὴ του: ἥ μία εἶναι ἥ γνωστικὴ καὶ ἥ ἄλλη εἶναι ἥ ἔρωτικὴ περιπέτεια. Καὶ τὰ δύο ἀπατοῦν τὰ ἴδια συστατικά, γιὰ νὰ μπορέσουν νὰ ὀλοκληρωθοῦν: τὸν ἔρωτα τῆς Γνώσης καὶ τὴν γνώση τοῦ ἀγαπημένου ἀνθρώπου. Γιὰ τὶς μετριότητες τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς τέχνης (ὅπως καὶ γιὰ τὸν ἔχθρον τῶν ἀνθρώπων) φαινεται ὅτι

ύπάρχει μία τρίτη έπιλογή:

“Η έπιλογή της άκυρωσης σε ίδεο-πολιτικό έπίπεδο και τοῦ ἔρωτα τοῦ ἀνθρώπου και τῆς Γνώσης. Τὴν ἀκολουθοῦν δοι μὲ πρόθεση ἡ ἀπὸ ἄγνοια ὑπηρετοῦν τὴν ἐπιχειρούμενη μεθόδευση –δὲν θὰ διστάσω νὰ πῶ– τῆς παγκόσμιας συνωμοσίας ἐνάντια στὸν ἀνθρωπο και τὶς ἀξίες του.

Πῶς στέρησαν τὴ Γνώση ἀπὸ τοὺς Νεοέλληνες

Νάνσυ Μπίσκα: Γιατί, παρὰ τὸ γεγονός ὅτι ἡ πρόσβαση στὴν Παιδεία εἶναι ὀλοένα και εὐκολώτερη, δῆλο και περισσότερος κόσμος ἀποδέχεται ψευδεῖς και λανθασμένους ἴσχυρισμοὺς και ἰδέες;

Μαρία Τζάνη: Ποιός λέει ὅτι ἡ γνωστικὴ πληροφορία και εἰκόνα ἀπὸ τὸ Διαδίκτυο προσφέρει αὐτομάτως αὐθεντικὴ Γνώση και Παιδεία; Ποιά κατανόηση τῶν βαθυτέρων αἰτίων και τῆς ἐσώτατης συνάφειας τῶν γεγονότων και τῶν φαινομένων μπορεῖ νὰ προσφέρῃ ἡ ἀκριτικὴ πληροφορία; Ποιός ἐγγυᾶται τὴν ἐγκυρότητα τῶν, σὲ τόση πληθώρᾳ, γνωστικῶν πληροφοριῶν; ὅταν μάλιστα δὲν τὴν φωτίζῃ ὁ Λόγος; Αὐτὴ ἡ ἵκανότητα εἶναι ὑπόθεση Παιδείας πραγματικῆς ὅμως Παιδείας. Ἡ καθημερινότητα, τὰ ἐφήμερα ἐρεθίσματα, ὁ ἀγῶνας γιὰ τὴν ἐπιβίωση, ὁ φόρος και ἡ ἀνασφάλεια γιὰ τὸ αὔριο σὲ ἔναν κόσμο δεδηλωμένο και «ἄξενο» δὲν ἀφήνουν περιθώρια και κουράγιο. “Ετσι ὁ κόσμος δὲν ἔχει πρόσβαση σὲ πραγματικὴ γνώση.” Ή ἔχει σπάνια.

Πάροτε πραδείγματα ἐμᾶς, τοὺς σημερινοὺς “Ελληνες. Στὰ ἀπομεινάρια ἐνὸς ὑπέροχαμπρου και διαχρονικοῦ πολιτισμοῦ σκοντάφτουμε στὸν περίπατο μας, τοὺς γυρίζουμε τὴν πλάτη ὅμως ἀπὸ ἄγνοια και ἀδιαφορία, καθὼς προοδάλλουν ἐνώπιόν μας, ἡ ὑψώνουμε κτίρια ποὺ μᾶς κρύβουν τὴ θέα τους, ἀνίκανοι νὰ ἀποκωδικοποιήσουμε και νὰ κατανοήσουμε και τὸ μήνυμα και τὴν ἀξία τους. Κι αὐτοὺς τοὺς πιὸ κοντινοὺς στὸν χρόνο ἥρωες, τὰ πρότυπά μας, τοὺς συγχέουμε σὲ μιὰ θολή ξεχασμένη ἀνάμνηση.

Γιὰ νὰ μᾶς ἀποστερήσουν τὴν Γνώση, πρῶτα μᾶς ἔπληξαν σὲ ὅ,τι μᾶς τὴν ἐπέτρεπε ἡ μᾶς ὡδηγοῦσε ἀναπόδραστα σὲ αὐτή. Πρῶτο πλῆγμα ἡ Γλώσσα. Ἡ πρώτη ἀπόπειρα καταδολίευστης τῆς και μεταγραφῆς τῆς σὲ λατινικὸ ἀλφάβητο ἢ σὲ φωνητικὴ γραφὴ ξεκινᾶ ἀπὸ τὸ 1550. Ἡ ἀπόπειρα χρηματοδοτεῖται ἀπὸ τὸ Βατικανὸ και ἡ τεκμηριώση (!) τῆς ἀναγκαιότητας ἀπλοποίησης τῆς Ἰστορικῆς τῆς γραφῆς ξεκινᾶ μὲ δύο συγκεκριμένης ἔθνικότητας Εὐρωπαίους «συγγραφεῖς». Ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρά οἱ “Ελληνες, οἱ φορεῖς τοῦ «ταύτην» τοῦ ‘Ελληνισμοῦ, θὰ ἐμμένουν διὰ τοῦ στόματος τοῦ μεγάλου μύστη και ποιητῇ μας: «Μήγαρις ἔχω ἄλλο στὸ νοῦ μου πάρεξ ἐλευθερία και γλῶσσα;»

‘Ακολούθησε ἡ φαλκίδευση και ἡ καταδολίευση τῆς ἵδιας τῆς πολιτιστικῆς κληρονομίας, τὴν δοποία νέμεται δλόκληρη ἡ ἀνθρωπότητα μέσα ἀπὸ ὅ,τι καλύτερο ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ. Μήν ξεχνάτε ὅμως ὅτι οἱ νέες γενιές δὲν εἶχαν τὴ δυνατότητα νὰ μετέχουν οὐσιαστικὰ τῆς Ελληνικῆς Παιδείας.

Αὐτὸ ποὺ ἐπιχειρήθηκε νὰ δοθῇ ὡς γνώση στὰ “Ελληνόπουλα ἥταν στὸ μὲν Δημοτικὸ οἱ μῆθοι τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, στὸ δὲ Γυμνάσιο ἡ ‘Ιστορία τῶν Περσῶν («Δαρείου και Παρονσάτιδος...»).” Ἡ παροχὴ τῆς ‘Ελληνικῆς Γλώσσας γινόταν μ’ ἔναν ἄκρως ἀντιπαιδαγωγικὸ τρόπο, ποὺ ἐπιχειρήθηκε ἀπὸ

τούς «σοφιολογιωτάτους», μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ὁδηγηθοῦμε σὲ μία κατάλληλη προετοιμασία τῶν πνευμάτων, ὥστε νὰ θεωρηθῇ «μοντερνισμός» καὶ «πρόοδος» τὸ νὰ θέλῃς νὰ ἔξωπετάξῃς τὴν διδασκαλία τῶν ἀρχαίων Ἑλληνικῶν ἀπό τὴν βασικὴ ἐκπαίδευση. "Εμεινε ἔρημο, χερσωμένο τὸ διανοητικό μας τοπίο, γιὰ νἄρθῃ ὁ τυχών κάποιος ποὺ ὠνομαζόταν «προοδευτικός» καὶ νὰ δάλῃ ὅ,τι θέλει καὶ νὰ καταγγείλῃ ὡς βασανιστική καὶ περιττὴ τὴν Ἑλληνική Παιδεία καὶ Γλῶσσα μὲ μακροπρόθεσμη στόχευση τὸν ἀφελληνισμό μας. Δὲν ὑπῆρχε κανεὶς νὰ μπορῇ νὰ ἀνακόψῃ τὴν πορεία αὐτή. "Οποιοι δομαντικοὶ τολμοῦσαν νὰ ὀρθώσουν τὸ ἐπιστημονικό τους ἀνάστημα, τὸ ἀνάστημα τοῦ διανοούμενου, τοῦ σκεπτόμενου, τοῦ γνώστη, ἥταν «περιθωριακοί!» «Γλωσσαμύντορες» καὶ «μαλλιαροί» ὑπηρέτησαν μὲ τὸ ἴδιο ζῆλο τὴν ἐθνοκτόνο αὐτὴ ἐπιχείρηση..."

Ἡ Λιλὴ Ζωγράφου πολὺ σωστὰ μίλησε γιὰ «Ἀντιγνώση». Ἡ καταστροφὴ τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ ἡ τοποθέτηση στὴ θέση του τῆς ἀντιγνώσης, τῆς ψευδεπίγραφης γνώσης, εἶναι ὁ στόχος τοῦ σχεδίου. Διότι μόνο μέσα ἀπὸ κεῖ θὰ μπορέσῃ νὰ πετύχῃ τὴν κατάρρευση τοῦ ἀνθρωπισμοῦ. Πρῶτα ὅμως ἔπειτε νὰ ἀφελληνίση τὸν Ἑλληνισμό, νὰ κάνῃς νὰ ἔχεις στοῦν οἱ ἀξίες του. "Οπου δὲν μπορεῖ νὰ τὶς ἔξαλείψῃ, τὶς φαλκιδεύει. Δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου θὰ μπορῇ ἀπρόσκοπτα νὰ χειρίζεται τὸν ἀνθρωπο κατὰ τὸ δοκοῦν καὶ νὰ ὁδηγῇ τὴν ἀνθρωπότητα στὴν καταδίκη τῆς.

Στὴν ἀρχαίᾳ Ἑλλάδα δὲν ὑπῆρχαν «κεντρικά» (*centralized*) προγράμματα, ἐπιβαλλόμενα ἀπὸ ἐντολεῖς ἢ χρηγηγούς ὑπόπτων προθέσεων, ὅσον ἀφορᾶ στὴν Ἐπιστήμη καὶ τὸν ἀνθρωπό. Στὴν Ἀρχαίᾳ Ἑλλάδα κάθε ἀσχολούμενος μὲ τὴν Ἐπιστήμη, σοφιστής, φιλόσοφος ἢ διανοητής, δίδασκε τὴ δική του ἰδέα καὶ ἀπὸ τὴ δική του σκοπιά. Ἡ ἐλεύθερη πρόσκτηση τῆς Γνώσης ἐδασύζετο στὴν ἀμφισβήτηση, στὸ δικαίωμα τῆς σκέψης δηλαδὴ καὶ στὸ δικαίωμα νὰ διαλέξῃς μόνος σου τὸ δάσκαλό σου.

Ἡ καταδολίευση καὶ πλαστογράφηση ἀπὸ πανεπιστημιακοὺς

Νάνσυ Μπίσκα: Κυρία Τζάνη, φέρουν εὐθύνη οἱ Ἑλληνες ἀκαδημαικοί;

Μαρία Τζάνη: Χρέος καὶ εὐθύνη. Εἰλικρινὰ θλίδομαι μερικὲς φορές, ὅταν βλέπω στὰ συγγράμματά τῶν συναδέλφων μου ἢ στὶς εἰσηγήσεις καὶ παραδόσεις τους νὰ χρησιμοποιοῦν ἀποσπάσματα ἀπὸ τὴ διεθνῆ βιβλιογραφία καὶ νὰ μὴν γνωρίζουν ὅτι δ συνάδελφος ἐπιστήμων ποὺ ἐπικαλοῦνται, αὐτὸ ποὺ λέει στὸ σύγγραμμά του τὸ βιβλιογραφεῖ ὡς δάνειο, ὡς λήμμα ἀπὸ τὴν ἀρχαία Ἑλληνικὴ Γραμματεία. Τὸ ἐμφανίζουν δὲ στοὺς φοιτητές ὡς νοητικὸ προϊὸν τοῦ συναδέλφου τους. "Οσάκις στὴν βιβλιογραφία διαπιστώνεται πλαστογράφηση, αὐτὸ διφεύλεται ἢ σὲ πρόθεση ἢ ἐπειδὴ δὲν κάνουν τὸν κόπο νὰ ἀνατρέξουν στὶς πηγές.

Ἄναπαράγουν δὲ αὐτὴ τὴν καταδολίευση καὶ πλαστογράφηση, τὴν διδάσκουν στοὺς φοιτητές τους προσφέροντάς τους «Ἀντιγνώση» καὶ συμβάλλοντας στὸν ἐπιχειρούμενο ἀφελληνισμό τους. Οἱ Ἑλληνες «ἐπιστήμονες» καὶ ἐπιστήμονες φέρουν τεράστια εὐθύνη. Στοὺς σωστοὺς ἐπιστήμονες καὶ στὸ συλλογικὸ ἀσυνείδητο ἢ συνειδητὸ τῶν Ἑλλήνων διείλουμε τὴν ἐπιδίωσή μας καὶ ἀπολαμβάνουμε τὴ χαρὰ νὰ ἀκυρώνωνται τὰ σχέδια τῶν ἀνθρωποτόνων καὶ τῆς ἐνεδρεύουσας κοινωνικῆς ἀσχήμιας... Ὡς πότε ὅμως;

Τὸ ἀπλούστερο παράδειγμα αὐτοῦ ποὺ λέμε παραπάνω εἶναι ὁ Κοπέρνικος, ποὺ «ἔδρεψε δάφνες» γιὰ 330 χρόνια ως «θεμελιωτὴς» τῆς Σύγχρονης Ἀστρονομίας. Κάποτε ἀνακαλύφθηκε ἡ ἀπάτη του. Προσέξτε ὅμως, καὶ μετὰ τὴν ἀνακάλυψη τῆς ἀπάτης του, τὴν ἀντιμετώπιση τοῦ Ἀρισταρχου Σαμίου (πού ἥταν ἡ πηγὴ του: *resource*) ἀπὸ τὸν μελετητὴ του sir Thomas Heath: Τίτλος βιβλίου: «Ἀρισταρχος ὁ Σάμιος, ὁ Ἀρχαῖος Κοπέρνικος» (Oxford 1913). Μὲ ἄλλα λόγια ἡ κόρη γέννησε τὴ μάνα...

Νάνσυ Μπίσκα: Γιατὶ οἱ σύγχρονοι ἀκαδημαϊκοὶ ἐπιχειροῦν νὰ ἐλαχιστοποιήσουν ἡ νὰ ἀμφισβητήσουν τὴν προσφορὰ τῶν Ἀρχαίων Ἑλλήνων στὸν Δυτικὸ Πολιτισμό; Ἐξυπηρετεῖ αὐτὸ κάποιες σκοπιμότητες;

Μαρία Τζάνη: Δὲν ὑπάρχει τίποτα πιὸ μοντέρνο, πιὸ σύγχρονο στὸ διηνεκὲς ἀπὸ τὸν Ἑλληνικὸ Πολιτισμό, τὸ σύστημα ἀξιῶν του. Πολὺ λίγες σημερινὲς πολιτισμικὲς παραγωγὲς εἶναι ἔργα αὐθεντικῆς ἀξίας, ἀξίας διαχρονικῆς. Οἱ περισσότερες στεροῦνται διαχρονικῆς ἀξίας, γι' αὐτὸ ἔξαλλου συνοδεύονται καὶ ἀπὸ αὐτὰ τὰ περίεργα προσδιοριστικὰ «μοντέρνο» ἢ «μεταμοντέρνο».

Τὰ περισσότερα ἀπὸ αὐτὰ εἶναι ἔργα μετριοτήτων. Μετριοτήτων, οἱ ὅποιες προωθοῦνται ἀπὸ ἔνα «star system» ὑπόπτων προθέσεων. «Ολοι αὐτοὶ τοῦ εἶναι χρήσιμοι αὐτοῦ τοῦ συστήματος καὶ ὑπηρετοῦν τὶς προθέσεις του ἀκριβῶς καὶ κυρίως ἐπειδὴ δὲν ἔχουν οὔτε αὐθεντικὸ ταλέντο οὔτε τὴν ἴκανότητα νὰ ἀρθρώσουν ρωμαλέα πρόταση γιὰ τὴ σύγχρονη κοινωνίᾳ. Ο 'Αντρέ Ζίντ εἶπε κάποτε: «Οἱ Ἑλληνες τὰ εἰπαν ὅλα. Ἐπειδὴ τὰ χάσαμε ἡ τὰ ἔχασαμε, πρέπει νὰ τὰ ἔξαναδροῦμε». Ἀλλά, γιὰ νὰ τὰ ἔξαναδροῦμε, προϋπόθεση εἶναι, ὅπως ἀναφέρει ὁ Κάντ: τὸ «κουράγιο», ἡ «τόλμη». Ή αὐθεντικὴ γνώση προϋποθέτει κουράγιο καὶ τόλμη. Δὲν μποροῦν λοιπὸν νὰ τὸ διαθέσουν αὐτὸ τὸ κουράγιο, γιατὶ εἶναι μετριότητες καὶ σκαρφίζονται καὶ σοφίζονται διάφορους δρους «ἀ-νοίας». Τί σημαίνει μεταμοντερνισμός; Ποιό ὀξιακὸ σύστημα καινούργιο προτάσσει στὴν ὁρμαγμένη «μοντέρνα» ἀνθρωπότητα;

Τὶ εἶναι πιὸ σύγχρονο, πιὸ ἀνθρωποποιητικό, πιὸ διασφαλίζον τὸν ἀνθρώπο καὶ τὴν ἀνθρώπινη κοινωνία καὶ τὶς σχέσεις τῶν ἀνθρώπων ἀπὸ τὴν φράση τῆς Ἑλληνίδος Ἀντιγόνης «φιλεῖν ἔφυν», δηλαδὴ πλάστηκα ἐκ φύσεως γιὰ νὰ ἀγαπάω σύμπασα τὴν οἰκουμένη καὶ νὰ τὴν προστατεύω; Τί πιὸ σύγχρονο καὶ πιὸ ἀναγκαῖο ἀπὸ τὴ φράση «Ἄμμες δὲ γ' ἐσσόμεθα... πολλῷ κάρονες»; ἡ «μηδένα δοῦλον ἡ φύσις πεποίηκεν πάντας ἐλευθέρους θεός ἀφῆκεν»; ἡ ὁ ἀκρογωνιαῖος λίθος τῆς πολιτικῆς κοινωνίας: «...δούλῳ Ἀνάγκη νόμος· ἐλευθέρῳ νόμος· Ἀνάγκη».

Ἡ ἐπίκληση τοῦ σύμπαντος ως «κόσμου» (στολίδι)... Ποιός μπορεῖ νὰ θεωρήσῃ τὸν Κόσμο ως στολίδι καὶ τὴν Ἀξία ως ἀρετὴ, γιατὶ παράγει ὁμορφιά, τὸ βασικὸ συστατικὸ τοῦ σύμπαντος; Οἱ «Ἑλληνες τὸ μπόρεσαν καὶ μᾶς τὸ ἄφησαν κληρονομά – ως αἰσθητικὴ ἀντίληψη ζωῆς. Γι' αὐτοὺς τὸ σύμπαν εἶναι κόσμος, στολίδι, ὁμορφιά. Στὴν ἐνατένιση αὐτῆς τῆς ὁμορφιᾶς ἀγάλλονται καὶ τὸ παράγωγο αὐτῆς τῆς ὁμορφιᾶς τὸ ὀνομάζουν «ἄγαλμα». Εἶναι γι' αὐτό, ἐκτιμῶ, ἐπίκαιος ὁ λόγος τοῦ Ἀγγελου Σικελιανοῦ.

Νάνσυ Μπίσκα

ΣΥΡΡΟΗ ΚΑΙ ΝΕΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΕΞΑΠΛΩΣΗ ΠΑΝΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΝΑΥΤΙΚΩΝ

Ίαπωνία, Αμερική, Ινδία, Αυστραλία

Αγγειογραφία ποὺς ἀπόκειται στὸ Μουσεῖο τοῦ Μονάχου καὶ παριστάνει τὴν σκηνὴν τῆς ἐκτέλεσης τῆς βασίλισσας τῶν Ἀμαζόνων Πενθεσίλειας, θυγατέρας τοῦ Ἀρη καὶ τῆς Ὀτρήρης, ἀπὸ τὸν Ἀχιλλέα, ἀπεικονίζει στὴ βάση τῆς μία αἰχμάλωτη «ἀμαζόνα» (**Φωτογραφία 1**). Τὰ χαρακτηριστικά τῆς (μάτια, κόμμωση, ἐνδύμασία) σὲ καμμιὰ περίπτωση δὲν ὑπάρχουν σὲ ἄλλη ἀρχαία ἀπεικόνιση γυναικας καὶ εἶναι ἀπολύτως ὅμοια μὲ ἐκεῖνα τῶν Ἰνδιάνων γυναικῶν τῆς Κεντρικῆς καὶ Νότιας Ἀμερικῆς καὶ δὴ τῆς περιοχῆς τοῦ Ἀμαζονίου. Σὲ συνδυασμὸ μὲ τὶς πληροφορίες ποὺ σὲ πολλά του τεύχη ἔχει δημοσιεύσει ὁ «Δ» γιὰ τὴν πανάρχαιη παρουσία προκαταλυσμαίων Ἑλλήνων στὸ Περοῦ καὶ στὰ ἀρχιπελάγη τοῦ Εἰρηνικοῦ (βλ. συνέντευξη στὸ «Δ», τ. 221, τοῦ καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Χαϊδελβέργης δρ. Νόρς Γιόζεφσον γιὰ τὸ βιβλίο του «Ἐλληνικὰ Γλωσσικὰ Στοιχεῖα στὶς Γλώσσες τῆς Πολυνησίας. – Ἐλληνικὸς Εἰρηνικός» βλ. ἐπίσης συνέντευξη τοῦ καθηγη-

Qingdao, Kíva

Tὸ Qingdao εἶναι μία πανέμορφη παραθαλάσσια πόλη τῆς Κίνας στὸ βόρειο μέρος τῆς χώρας. Ὁ πληθυσμός της μαζὶ μὲ τὰ περίγωρα ἀγγίζει τὰ 6 ἑκατομμύρια κατοίκους καὶ τὰ κύρια χαρακτηρικά τῆς εἶναι οἱ μεγάλες πεντακάθαρες λεωφόροι καὶ τὰ τεράστια περιποιημένα πάρκα τῆς. Ἡ συνοικία τῶν πλουσίων εἶναι σὲ μία δινειρεμένη περιοχή, μπροστὰ στὸν Εἰρηνικὸ ὥκεανο, μὲ σπίτια γερμανικῆς ἀρχιτεκτονικῆς, μιᾶς καὶ ἡ πόλη στὰ τέλη τοῦ 19ου αἰῶνα δρέθηκε ὑπὸ γερμανικὴ κατοχὴ γιὰ ἀρκετὰ χρόνια. Ἡ μπύρα τῆς πόλης εἶναι ἐπίσης γνωστὴ σὲ δὴ τὴν Κίνα γιὰ τὸν ἴδιο πιὸ πάνω λόγο. Τὸ μορφωτικὸ ἐπίπεδο τῶν κατοίκων εἶναι ἰδιαίτερα ὑψηλὸ καὶ γι’ αὐτὸ ἐκτιμοῦν ἰδιαίτερα τοὺς “Ἐλληνες σὲ σύγκριση μὲ δοπιονδήποτε ἄλλο λαό, γνωφίζοντας ἀρκετὰ γιὰ τὴν ἀρχαία Ἐλλάδα καὶ τοὺς” Ἐλληνες φιλοσόφους.

Φτάσαμε μέσω Πεκίνου στὸ Qingdao, δταν τὸ ἀπόγευμα εἶχε προχωρήσει ἀρκετά, ἀλλὰ ἡ ἐπιμονὴ τοῦ φίλου καὶ συνεργάτη Wang Bo ἦταν πιεστικὴ καὶ πιεστικὴ γιὰ ἔνα ὠραῖο δεῖπνο στὰ ριζὰ κάποιου μικροῦ λόφου, ἀπ’ ὃπου θαν-

τοῦ τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Ὀκινάδας δρ. Μασαάκι Κιμούρα, «Δ», τ. 225, γιὰ τὴν ὑποδρύχια πόλη στὴν ἵαπωνικὴ νησίδα Γιουνανκοῦνι κ.λπ.) ἀρχισα μία ἔρευνα, ἀπὸ τὴν ὁποία προέκυψαν καὶ νέα στοιχεῖα γιὰ τὸ ἐκρηκτικὸ αὐτὸ θέμα, ποὺ ἀνατρέπει ἐκ βάθρων τὴν κατεστημένη ἴστορία. Μετὰ τὴν δλοκλήρωση τῆς ἔρευνάς μου καὶ τὴν πλήρη ἐπαλήθευση τῶν πορισμάτων τῆς θὰ τὴν παρουσιάσω σὲ συστηματικὴ μορφὴ στὸν «Δ». Ἐδῶ θὰ δώσω μία μικρὴ πρόγευση τῶν ἀποκαλυπτομένων δεδομένων.

Η ΥΠΟΒΡΥΧΙΑ ΠΟΛΗ ΣΤΟ ΓΙΟΥΝΑΝ-ΚΟΥΝΙ ΚΑΙ ΟΙ ΛΕΥΚΟΙ ΤΗΣ ΙΑΠΩΝΙΑΣ «ΑΪΝΟΥ»

Σχετικὰ μὲ τὶς **Φωτογραφίες 2 καὶ 3** (σ. 15604): Πρόκειται γιὰ δύο ἐπιγραφὲς ἀπὸ τὴν ὑποδρύχια πόλη Γιουνανκοῦνι τῆς Ὀκινάδας, τὶς ὅποιες δανείζομαι ἀπὸ τὴν ἔρευνα τοῦ Νομπουνχίρο Γιοσχίντα. Κατὰ τὸν ἐν λόγῳ ἐπιστῆμονα ἡ γραφὴ αὐτὴ προέρχεται ἀπὸ Καυκάσιο πληθυσμό, λευκῆς φυλῆς. Τὸν ἀποκαλεῖ «πρωτοσουμεριακό». [Σ.σ.: Βλέπε τὸ ἐπόμενο ὄρθρο τοῦ παρόντος τεύχους τοῦ «Δ», μὲ τίτλο «Οἱ Ἰδαῖοι - Κρῆτες μετέδοσαν τὸν πολιτισμὸ στοὺς δῆθεν Σουμερίους» (σελ. 15607).] Πιθανὸν ἡ ἀνω πλάκα νὰ ἔχῃ σχέση μὲ τὴν πολεοδομία τοῦ Γιουνανκοῦνι. Σχεδὸν ὅμοια ἐπιγραφὴ ὑπάρχει στὴν πόλη Ἀδαρὶς τῆς Αἰγύπτου.

Ἐχει περάσει μιὰ 15ετία ἀπὸ τὴν ἀνεύρεση τῶν μεγαλιθικῶν ὑποδρυχίων οἰκοδομημάτων τοῦ Εἰρηνικοῦ στὸ νησί Γιουνανκοῦνι. Γιὰ περισσότερα ἀπὸ ἔξι χρόνια ἡ ἐπιστήμη δὲν θεωροῦσε τὰ καταπληκτικὰ αὐτὰ εὑρήματα τεχνητὰ δημιουργῆματα κάποιου πολιτισμοῦ, ἀλλὰ μορφοποιημένα ἀπὸ φυσικὰ αἴτια. Ὁ γεωλόγος Μασαάκι Κιμούρα μετὰ

μάζαμε τὴν ἀπεραντοσύνη τοῦ ὠκεανοῦ. Ἡ κουζίνα τῆς Κίνας πάντοτε μὲ ἐντυπωσίαζε, γιατὶ μπορεῖς νὰ τρῶς μὲ τὶς ὄρες καὶ μέσα σὲ μισή ὥρα νὰ ἔχῃς καὶ πάλι τὴν αἰσθηση τῆς πείνας. Τὸ ἐστιατόριο ἡταν πραγματικὰ πολυτελείας, ὅμως τὸ πιὸ ἐντυπωσιακὸ καὶ συγκινητικὸ ἡταν κάτι ἄλλο. Στὴν μία ἄκρη, στὸ βάθος, ὑπῆρχαν δύο κολῶνες ἐλληνικάτατες μὲ τὶς πτυχώσεις τοὺς καὶ τὰ κιονόκρανα καὶ ἀνάμεσά τοὺς ἔνα ἄγαλμα ὕψους περίπου τριῶν μέτρων τῆς Ἀφροδίτης. Στὴν ἄρχη δὲν πολυκατάλαβα τί αἰσθανόμονν, ὅμως σὲ λίγο σιγὰ σιγὰ ἀρχισα νὰ νιώθω μία διάθεση γιὰ κλάμα. Κάτι στὸ λαιμό μου δὲν πήγαινε καλά, τὸ δέομα μου ἀνατρίχιασε, κρύωνα, δὲν συμμετεῖχα στὴν πάρεα. Μὰ εἶναι δυνατόν; πῶς εἶναι δυνατὸν στὴν ἄκρη τῆς Ἀσίας νὰ ὑπάρχῃ ἐλληνικὴ παρονοσία, νὰ στέκουν ἐλληνικὰ ἀγάλματα, ἐλληνικὲς κολῶνες; μὲ τὴν ἐλληνικὴ ἀπαλότητα, τὴν ἐλληνικὴ θεϊκὴ κουλτούρα, τὴν ἔκφραση τοῦ ἥρεμου πνεύματος, τὴν πανανθρώπινη διάσταση τοῦ ψυχισμοῦ μέσω τῆς ἐλληνικῆς παιδείας;

Μετὰ τὸ δεῖπνο γνωίσαμε στὸ ἔνοδο χεῖο· καὶ πρὶν πᾶμε στὰ δωμάτιά μας, καθίσαμε γιὰ λίγο στὸ μπάρ. Ἄλλη «κεραμίδα» ἐκεῖ: πάνω σὲ ἔνα ὠραιότατο

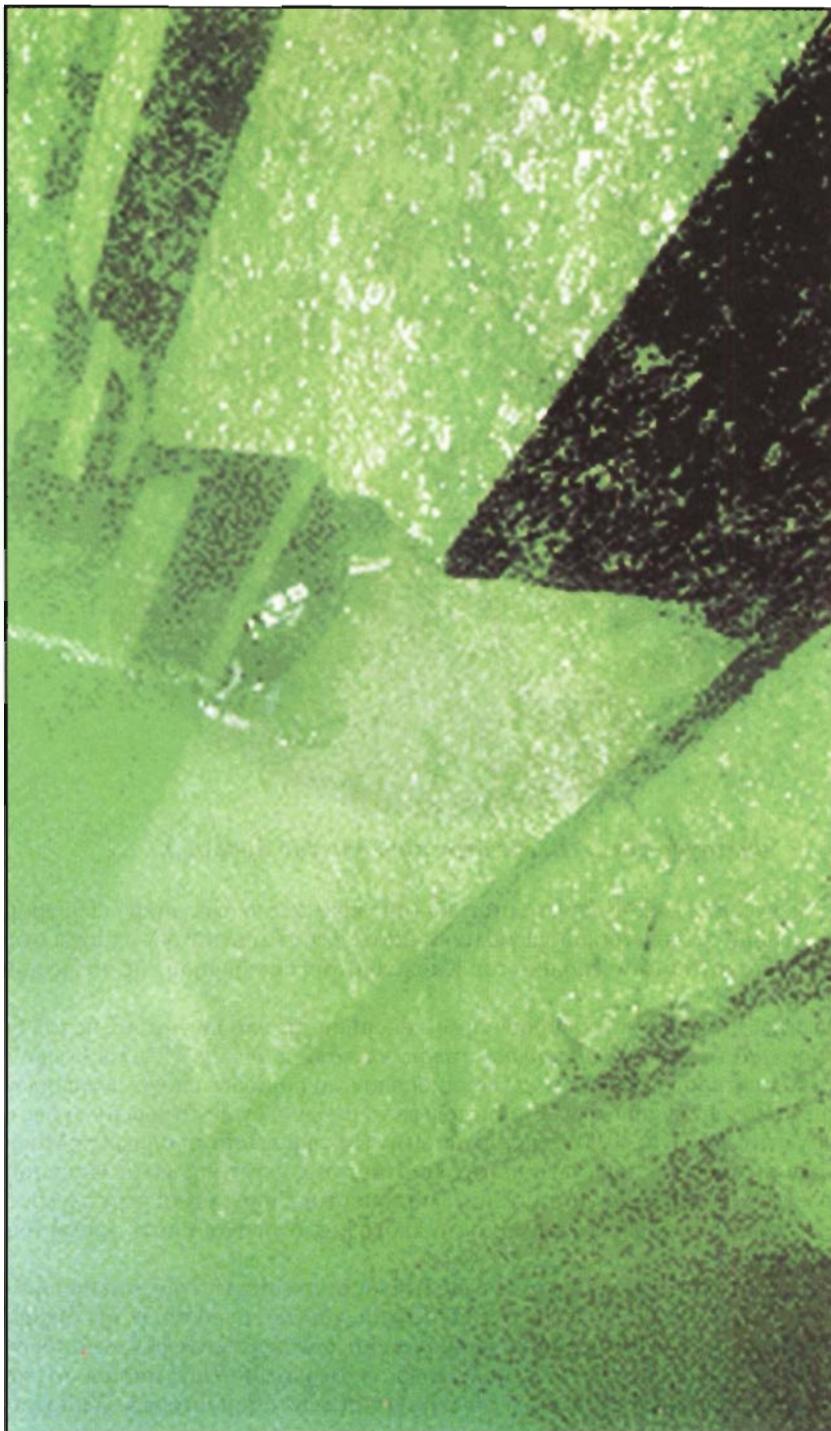

Φωτογραφία 1. (Βλέπε στὸν πρόλογο τοῦ ἄρθρου.)

ἀπὸ πολλές ἔρευνες ἀπέδειξε μὲν ἀρκετὰ στοιχεῖα (δύο κυκλικές σκάλες, μικρὰ εὐθύγραμμα κανάλια, πυραμίδα, ἴσομετρικούς μεγαλίθους ἀπὸ ἀσβεστόλιθο ποὺ δὲν ὑπάρχει στὴν περιοχή, ἀλλὰ ἀπαντάται στὸν Τροπικὸ τοῦ Καρκίνου) τὴν οἰκοδόμηση τῆς πόλης πρὶν ἀπὸ 10.000 ἔτη.

Σήμερα μερικοὶ ἐπιστήμονες ἀποδίδουν τὴν οἰκοδόμηση τῆς ὑποβρύχιας πόλης τοῦ Γιουνανκοῦνι σὲ «μιὰ ναυτικὴ φυλή, ποὺ δὲν γνωρίζουμε ἀπὸ ποὺ ἥλθε». Ἀλλοι θεωροῦν τὴν πανάρχαια μυστηριώδη φυλὴ Ἀινοῦ ὡς οἰκοδόμους πυραμίδων, ὑπόγειων συμπλεγμάτων καὶ μεγαλιθικῶν εύρημάτων. Ἐπίσης σύμφωνα μὲν ὠρισμένους ἀνθρωπολόγους οἱ Ἀινοῦ ἥλθαν στὴν Ἰαπωνία 20.000 ἔτη πρὶν ἀπὸ τὴν ἐποχὴ μας ἀπὸ τὴ σημερινὴ Μικρὰ Ασία καὶ Μέση Ανατολὴ· σύμφωνα μὲ τὴν ἐπιστήμη τῆς γενετικῆς εἶναι Καυκασία (Λευκὴ) φυλὴ (κάνοντας λόγο καὶ γιὰ τὴν ἔξαπλωσή τους στὸν Εἰρηνικὸ καὶ στὴν Αμερικὴ κατόπιν, πέντε ἔως ἔξι χιλιάδες ἔτη πρὶν ἀπὸ τὴν ἐποχὴ μας· ὅνομάζουν δὲ τὴ γραφή τους «πρωτοσουμερική»).

Οἱ λευκοὶ γενειοφόροι Ἀινοῦ (**Φωτογραφία 4**) εἶναι Σιντοϊστὲς (πανάρχαια θρησκεία στὴν Ἰαπωνία· ἵερό τους θιβέλιο εἶναι τὸ ἔπος Κογίκι, χρονικὸ συμβάντων τῆς ἀρχαιότητας. Ἡ συγγραφή του ἔγινε μὲ βάση τὰ τραγούδια τῶν περιπλανώμενων ἀοιδῶν - οραψωδῶν («ἴστοριοτραγούδιστὲς» τοὺς ἀποκαλοῦσαν). Περιέχει παλαιές παραδόσεις κομισγονίας, μυθολογίας καὶ τὶς πράξεις τῆς θείας γενιᾶς τῶν αὐτοκρατόρων. Υπάρχουν

Υποθέντα φωτογραφία τημάτος τῆς καταπονιθείσης γύρω στὸ 10.000 π.Χ. (σύμφωνα μὲ τὸν καθηγητὴ δο Μασάκι Κυρού) ἐλληνικῆς πόλεως τοῦ νησοῦ Γιοννακοῦ τοῦ Ειδηνίκου. Διαχρίνονται δύτες, ποὺ ἐρευνοῦν τὰ υποθαλάσσια ἔρειτα. (Η φωτογραφία είμισθη ἀπὸ τὸν καθηγητὴ Κυρού.)

Φωτογραφίες 2 (ἄνω) και 3 (κάτω). (Βλέπε στὸ κείμενο.)

διαδοχικές γενιές θεῶν (*Καμιμέτα*)· ἔρχονται πρῶτοι ὁ Ἱζανάκη καὶ ἡ Ἱζανάμη σὰν ἡμίθεοι, ποὺ ἡ ἴστορία τους θυμίζει τὸν Ὀρφέα καὶ τὴν Εὐρυδίκη, γονεῖς τῆς παλαιοϊαπωνικῆς θεᾶς τοῦ ἥλιου «Ἄ ματέρα σοῦ». Ἀξιοσημείωτο τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ τοῦ πολέμου, ποὺ λέγεται *Μάρις* (Mars = Ἄρης). Σημαντική ἐπίσης καὶ ἡ ἱερότητα τῶν πυραμίδων στοὺς Σιντοϊστές Αἰνοῦ (ἔχουν δρεθῆ περισσότερα ἀπὸ τρία πυραμίδια στὴν Ἰαπωνία), ποὺ τὶς ἀποκαλοῦν *Τρίγυνον* (=τρίγωνον).

Ἡ κατεστημένη ἐπιστήμη δὲν ἀναγνωρίζει ἡ δὲν θέλει νὰ ἀναγνωρίσῃ τὸν ἀπανταχοῦ παρόντα πανάρχαιο ἐλληνικὸ πολιτισμό, ποὺ γεννήθηκε καὶ ἀναγεννήθηκε (μετὰ ἀπὸ καταστροφῆς) στὸν ἐλληνικὸ χῶρο χιλιάδες χρόνια πρὸ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ σουμεριακοῦ καὶ τοῦ αἰγυπτιακοῦ (βλέπε στὸν «Δαυλό», εύρηματα Πουλιανοῦ: ἐργαλεῖα Ἰκαρίας, Μήλου, Πορτοράφητ 4½ χιλιάδων ἑτῶν, Πτολεμαϊδας 6 χιλιάδων ἑτῶν, Κολχίδας, Μάνης 11 ἡ 12 χιλιάδων ἑτῶν, Ἀρχάνθρωπο Πετραλώνων 700.000 ἑτῶν καὶ ἐργαλεῖα ποὺ δρέθηκαν ἀντίστοιχα σὲ Βουλγαρία καὶ Ρουμανία, ποὺ ομηρίνει καὶ ἔξαπλωση τοῦ πολιτισμοῦ κατὰ τὴ μέση Παλαιοιλιθική, Μακεδονίας 100.000 ἑτῶν καὶ ἀντίστοιχα στὴ Ρουμανία 40.000 ἑτῶν, κατὰ τὴ νεο-Παλαιοιλιθικὴ στὸ Αίγαο 33.000 ἑτῶν καὶ ἀντίστοιχα στὴ Ρουμανία - Ρωσία 22.000 ἑτῶν ἐργαλεῖα Ἡπείρου 35.000 ἑτῶν καὶ ὅμοια στὴν Ἰταλία 12.000 ἑτῶν. Ἐπίσης οἰκισμοὶ Χοιροκοιτίας Κύπρου 7.000 π.Χ., γραφὴ μὲ ἐλληνικὰ στοιχεῖα στὴ Λάρισα τοῦ 8.200 π.Χ., Μαγνησία τοῦ 7.800 π.Χ., κεραμικὴ ἐπιγραφὴ Γιούρων μὲ ἐλληνικὸ ἀλφά-βητο τοῦ 5.500-6.000 π.Χ., ξύλινη ἐπιγραφὴ Καστοριᾶς τοῦ 5.250 π.Χ., Πυραμίδα Ἐλληνικοῦ Ἀργους, χάλκινες χάνδρες (χυτές) 4.700 π.Χ., Σιταγρῶν Δράμας (Colin Renfrew), χάλκινα εύρηματα στὴν Κρήτη τοῦ 3.800 π.Χ., ἐνῷ στὴν Αἴγυπτο τὰ παλαιότερα χάλκινα ἀνάγονται στὸ 2.850 π.Χ.).

Στὴ σουμεριακὴ μυθολογία ὑπάρχουν οἱ ψαρόμορφοι θεοὶ - θεὲς μὲ τὸ ὄνομα Ὀάννες, ποὺ ἐμφανίσθηκαν μετὰ ἀπὸ κατακλυσμὸ ἡ μεγάλη καταστροφή. Σύμβολά τους εἶναι ὁ Ὁμφαλὸς (ὅμοιος μ' ἐκεῖνο τῶν Δελφῶν: παρόμοιες κατασκευές ἵσως νὰ χρησίμευαν γιὰ τὴν ἀνεύρεση τοποθεσιῶν μετὰ ἀπὸ κατακλυσμοὺς ἡ καταστροφές: βλέπε «Δαυλόν», «Θολωτοὶ Τάφοι», τεῦχος 234, Ιούνιος 2001). Ὁ Διόδωρος Σικελιώτης δονομάζει τοὺς Τελχῖνες ψαρόμορφους, φιδόμορφους, ἀμφίβιους ἐνεκα τῶν ἔξαιρετικῶν τεχνολογικῶν καὶ

σκαλιστὸ ἔπιπλο, ποιός λέτε ὅτι ἔστεκε σὲ μέγεθος 80 ἑκατοστῶν; Ὁ Κένταυρος, μισὸς ἄνθρωπος, μισὸς ἄλογο. Μὰ ἐπιτέλους ἡρθαμε στὴν ἄκρη τοῦ κόσμου καὶ δὲν μποροῦμε νὰ αἰσθανθοῦμε δτὶ φύγαμε μακριὰ ἀπὸ τὴν Πατρίδα; Ἡ Ἐλλάδα εἶναι πανταχοῦ παροῦσα; Κοσμοῦσε τόσο δμορφα καὶ τόσο ἀρμονικὰ τὸ χῶρο ὁ Κένταυρος, ποὺ λὲς κανένα ἀντικείμενο δὲν θὰ ἥταν τόσο ταιριαστὸ σ' αὐτὸν τὸν χῶρο.

Στὴν Κίνα προτιμοῦν τοὺς Ἐλληνες θεοὺς καὶ φιλοσόφους, γιατὶ ἥταν πιὸ ἀληθινοὶ καὶ βαθυστόχαστοι· περισσότερο ἀνθρώπωνοι καὶ διδακτικοὶ, ἀκόμη πιὸ πολὺ ἐφευρετικοὶ καὶ σαφεῖς. Τὸν προτιμοῦν, γιατὶ αὐτοὶ χάραξαν τὸ δρόμο τοῦ ἀνθρώπινου γένους, ἐκεῖνοι καθώρισαν τὰ μεγέθη καὶ διέκριναν τὸ ἀληθινὸ ἀπὸ τὸ ψεύτικο καὶ χάρισαν τὴν ἀξία τῶν πνευματικῶν φωτονίων στὸν ἀνθρώπινο νοῦ. Ὁ Ἐλληνικὸς Πολιτισμὸς ἀποτελεῖ τὸ πρωτότυπο, πάνω στὸ ὅποιο ἀναπτύχθηκαν τὰ ἀντίτυπα ἡ καὶ κακέντυπα τῶν ἄλλων πολιτισμῶν. "Αν δὲν εἶναι ἔτοι, πῶς θὰ μποροῦσε ἀλλιῶς νὰ δικαιολογηθῇ ἡ ζωντανὴ καὶ σήμερα παρουσία τῆς Ἐλληνικῆς Παραδόσεως στὴν ἀσιατικὴ Κίνα;

Φοῖβος Ιωσήφ

Φωτογραφία 4. Διακρίνονται οι έλληνικοί μαίανδροι και οι έλληνικές διπλές σπείρες ώς διακοσμητικά στις ένδυμασίες τους. (Βλέπε στὸ κείμενο.)

ναυτιλιακών ίκανοτήτων τους.

Στόν 'Ορφικό "Υμνο τῶν Νηρηίδων διαβάζουμε: «...δυθόδιες, χοροπαιχνιδιάρες, νεροταξίδευτρες, πενήντα θυγατέρες, δργιαστικές γύρω απ' τὰ κύματα, χαρούμενες στὶς ράχες τῶν Τριτώνων, πάνω σὲ ὄχηματα, μὲ θηριόμορφες ὅψεις, ποὺ τὰ κορμιά τοντρέφει ὁ Πόντος, καὶ πάνω σὲ ἄλλα, ποὺ στὸ δυθό κατοικοῦν, στὴν Τριτωνία φονσκοθαλασσιά, νερόδρομα, χορευτικά ποὺ γυροφέρονται στὸ κῦμα, ποντοπλάνα δελφίνια, θαλασσόδαρτα, μανιμιδερά...» ὅπως ἐπίσης καὶ οἱ λευκοὶ τῆς Ἀμερικῆς καὶ τοῦ Εἰρηνικοῦ ταξιδεύονται μὲ «θαλασσόφιδα». Πληθώρα ἀποκαλύψεων στὴν Ἑλληνικὴ Μυθολογία περὶ προηγμένης τεχνολογίας καὶ ναυσιπλοίας, ἀστρονομίας.

"Οπως καὶ ως Πελασγοί, Ἐτεοκρῆτες, Μινωίτες, Μυκηναῖοι, Ιωνες, ἄριστοι ναυτικοί, οἱ πανάρχαιοι Ἑλληνες ἔπλευσαν πρὸς ὅλη τὴν ὑφήλιο καὶ σκόπισαν τὸν πολιτισμό, ὅπως ἀποδεικνύουν ἀρχαιολογικά καὶ ἀνθρωπολογικά εὐρήματα, γλωσσολογικά στοιχεῖα, μῆθοι καὶ παραδόσεις.

Θὰ ὑπάρξῃ συνέχεια.

N. Σοφιανός
Τορίνο, Ιταλία

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΣΥΜΒΟΛΑ ΣΤΟ ΡΟΠΕΡ ΡΙΒΕΡ ΤΗΣ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ

Όμογενής ἡλεκτρονικὸς μηχανικὸς σὲ δάση ραντάρ στὴν Κεντρικὴ Αυστραλία μὲ e.mail <kon@roonet.com.au> μοῦ ἔγραψε μέσω τοῦ Διαδικτύου τὴν ἔξῆς ἀξιόλογη πληροφορία: «Δὲν πρέπει νὰ ὄνομάζετε 'Αμπορίτζινες τοὺς πρώτους κατοίκους τῆς Ανταραλίας, διότι δὲν ἔχουν οἱ πρῶτοι ποὺ κατώκισαν αὐτὴ τὴν χώρα. Πρὸιν ἀπ' αὐτοὺς κατοικοῦσε ἐκεῖ ἄλλος λαός, ποὺ ἔξηφανίσθη, ἀλλὰ ἀφῆσε ἵχνη καὶ σύμβολα. Κι αὐτὰ μᾶς παραπέμπουν στὸν Ἑλληνισμό. Εἶναι καθ' ὀλοκληρών ἀληθῆς αὐτὴ ἡ ἴστορια. Πρὸ ἀρκετῶν ἑτῶν εἶδα φωτογραφίες μὲ σύμβολα Ἑλληνικά. Τὰ MME ἀπέφυγαν νὰ μεταδώσουν αὐτὲς τὶς πληροφορίες. Τὸ σημείωσα ἀρκετές φορές, ὅταν εἶδα ἔνα Ἑλληνικό σύμβολο ἐκεῖ, ἀλλὰ ἡ κάμερα ξέφυγε φευγαλέα, ἀποφεύγοντας νὰ τὸ πάρῃ. Τοῦτο συμβαίνει συχνά, ὅταν ἔχουν νὰ κάνουν μὲ παρόμοια ζητήματα τοῦ Νέου Κόσμου. (Θὰ σοῦ στείλω φωτογραφίες.) Υπάρχουν πολλὰ πράγματα στὸ Roper River, 1.000 χλμ. διορείωσις ἀπὸ ἑδῶ».

Δέν είναι ή πρώτη φορά, πού ή στρατευμένη προϊστορική αρχαιολογία άποκρύπτει έλληνικά προϊστορικά μνημεῖα και σύμβολα. Τούτο γίνεται συστηματικά σέ κάθε άνακάλυψη. Έγραψαμε ήδη στό «Δαυλό» γιά τά έλληνικά μνημεῖα και σύμβολα τῶν πολιτισμῶν τῶν ιθαγενῶν τῆς Αμερικῆς (Μάγιας, Ατζέκων κ.ά.), τις αρχαιολογικές θέσεις τῶν δοπιών ἐπισκέφθηκα στή χερσόνησο Γιουκατάν, στό Μεξικό. Μολάζουν σάν δύο σταγόνες νερού μὲ τά δικά μας ἀρχαῖα. Οι περιστύλιοι ναοὶ εἶναι ἐντελῶς ὅμοιοι μὲ τοὺς Μινωικοὺς και Μυκηναϊκοὺς ναοὺς τῆς Κνωσοῦ καὶ τῆς Τύρινθας. Ο ύψημὸς πανομούστυπος μὲ τὸν ἔλληνικὸν όνθυμο. Τὰ σύμβολα τῆς Σουάστικας, τῆς Μέδουσας, τοῦ "Οφεως, ή Τρίαινα κ.λπ. εἶναι ἔλληνικάτατα. Οι μῦθοι τους παραπέμπουν στοὺς ἀρχαῖους "Ελληνες" Αργοναῦτες μὲ τὶς γενεάδες, στοὺς ἀγαθοὺς λευκοὺς θεούς, ποὺ τοὺς ἀνέμεναν ὡς τὶς μέρες ποὺ εἰσέβαλαν τὰ στίφη τοῦ Πάπα καὶ τοῦ βασιλιᾶ τῆς Ισπανίας, τὰ δοπιᾶ και τοὺς ἀποδεκάτισαν, διότι ἥθελαν νὰ διατηρήσουν τὴν ἀρχαία παραδοσιακή ἡλιακή λατρεία τους.

Εἶναι οἱ ἕδιες σκοταδιστικές δυνάμεις ποὺ τιμεντοποιοῦν συστηματικὰ τὶς προϊστορικὲς θέσεις στήν Ελλάδα, ποὺ καταστρέφουν μὲ τὸν «μετροπόντικα» τὰ κατώτερα στρώματα τῆς προϊστορίας τῆς Αττικῆς, ποὺ ἔχουν πετάξει τὰ προϊστορικά εύρηματα τῆς Πτολεμαΐδας, ποὺ ἀπαγορεύουν στὸν κ. Ἀρη Πουλιανὸν νὰ συνεχίσῃ τὶς ἀνασκαφές του στὸ Σπήλαιο Πετραλώνων και ποὺ θέλουν νὰ καταστρέψουν τὸν ίστορικὸ τόπο τοῦ Μαραθώνος. Αὐτοὶ ποὺ μισοῦν κάθε τι ἔλληνικὸ και ὅλα τὰ βαφτίζουν φοινικικά, βασιλωνιακὰ και αἴγυπτιακὰ.

Κ. Χ. Κωνσταντινίδης

Υποστράτηγος ἐ.ἄ.

[Γιὰ τὴν ἔλληνικότητα τῶν διαλέκτων τῶν ιθαγενῶν τοῦ Ειρηνικοῦ και γιὰ τὴν ὑποθρύχια πόλη τοῦ Γιονανκοῦνι θλ. τὶς ἀναλυτικὲς ἔρευνες στὸ «Δ»:
α) «Οι κάτοικοι τοῦ Ειρηνικοῦ μιλοῦν Ἐλληνικά», τ. 169 και τ. 170, 8) «Ὑποθρύχια ἔλληνικὴ πόλη στὸν Ειρηνικὸ Ωκεανό», τ. 211, γ) «Ο καθηγητὴς τῆς Χαϊδελβέργης δρ. N. Γιόζεφσον μιλᾶ στὸν "Δ" γιὰ τὴν ἔλληνικότητα τῶν γλωσσῶν τοῦ Ειρηνικοῦ», τ. 214, δ) «Ο Ἱάπωνας καθηγητὴς M. Κιμούρα μιλᾶ στὸν "Δ" γιὰ τὴν ὑποθρύχια πόλη τοῦ Ειρηνικοῦ», τ. 220.]

«ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ» ΑΙΜΑ ΣΤΙΣ ΦΛΕΒΕΣ ΤΩΝ ΑΝΩΤΕΡΩΝ ΤΑΞΕΩΝ ΣΤΙΣ ΙΝΔΙΕΣ

Σὲ ἄρθρο τοῦ τελευταίου τεύχους (Σεπτεμβρίου - Οκτωβρίου 2001) τῆς ἐκδόσεως τοῦ 'Αρχαιολογικοῦ Ινστιτούτου τῆς Αμερικῆς «Archaeology», ποὺ ἐδρεύει στὸ Πανεπιστήμιο τῆς Βοστώνης (Boston University), παρέχονται στοιχεῖα, τὰ ὅποια ἐπαληθεύουν ἐπιστημονικὰ τὶς πληροφορίες τῆς Ελληνικῆς Μυθολογίας και τῶν Ἑλλήνων κλασικῶν περὶ ἐπισκέψεων και μαζικῶν ἐγκαταστάσεων Ἑλλήνων στήν Ινδία στοὺς πανάρχαιους χρόνους ὑπὸ τὴν ἡγεσία τοῦ Διονύσου, τοῦ Ηρακλῆ και ἄλλων. Ἐπαληθεύονται ἐπίσης οἱ ἔρευνες τοῦ «Δ» περὶ γλωσσικῶν, θρησκευτικῶν, φιλοσοφικῶν κ.ά. ἐπιδράσεων τοῦ Ελληνικοῦ Πολιτισμοῦ ἐπὶ τῶν Ινδιῶν κατά τοὺς ἔλληνικοὺς «Ηρωικοὺς Χρόνους».

Στὸ ἄρθρο, ποὺ τιλοφορεῖται «Αἷμα Βραχιανῶν» («Brahmin Blood», σελίδα 13), γίνεται νύξη περὶ Βεδικῆς (:) εἰσδολῆς στήν νότια Ινδία 3.500 ἔως 3.000 χρόνια πρὶν. Μετά ἀπὸ γενετικές ἀναλύσεις 250 μῆτρι συγγενῶν ἀνδρῶν τῶν 8 κοινωνικῶν τάξεων (καστῶν) ἡ χρωμοσωματικὴ ἀνάλυση ἔδειξε ὅτι μέλη τῶν ἀνωτέρων τάξεων εἶναι γενετικὰ συγγενῆ πρὸς Εύρωπαίους, ἐνῷ αὐτὰ τῶν κατωτέρων τάξεων εἶναι συγγενῆ πρὸς Ασιάτες.

Χάρης Βεζύρης
Μηχανικός Λογισμικού

ΟΙ ΙΔΑΙΟΙ - ΚΡΗΤΕΣ - ΠΑΓΧΑΙΟΙ ΜΕΤΕΛΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ ΣΤΟΥΣ ΔΗΘΕΝ «ΣΟΥΜΕΡΙΟΥΣ»

Οι άντιστοιχίες στά ήθη, τή γλώσσα, τή γραφή

Περὶ τοῦ ἀρχαίου λαοῦ τῶν Σουμερίων τῆς Μεσοποταμίας ἀπεδείχθη ὅτι ἡ δύναμις «Σουμέριοι» ἀποδίδεται αὐθαίρετα σὲ κάποιον ἀρχαιότατο πολιτισμό, ὃ ὅποιος στὴν οὐσίᾳ στερεεῖται τῆς ταυτότητος τοῦ δημιουργοῦ του. Εἶναι γεγονὸς ὅτι οἱ ὑποτιθέμενοι «Σουμέριοι» ἥσαν ἐπήλυδες, ἔνοι, ἀπὸ ἄλλο μέρος. Δὲν ἥσαν Σημῖτες καὶ δὲν μιλοῦσαν τὴν Ἰδια γλώσσα μὲ τοὺς ντόπιους κατοίκους τῆς περιοχῆς. Οἱ ντόπιοι, ὅπως λέγει ὁ Χαλδαῖος Ἱερέας Βηρωασσός, ζοῦσαν ἐκεῖ σὰν ἄγρια θηρία, δόποτε ἥσαν ἀνίκανοι νὰ φτειάξουν ἀξιοσημείωτο πολιτισμό. Ἡ ἀρχική τους παρουσία στὴ νότια Μεσοποταμία τοποθετεῖται κατὰ τὶς ὑπόθεσεις διαφόρων ἐρευνητῶν πρὸ τὸ 4000 πρὸ Χριστοῦ.

Ο Βηρωασσός, ὅπως γράφει ὁ Ἀλέξανδρος ο Πολυτελεῖος καὶ διασώζει ὁ Σύγκελος στὸ πρῶτο βιβλίο του, λέγει: «Ἀπὸ τὸ πρῶτον ἔτος ἐφάνη ἐκ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης (ἐννοεῖ τὴ θάλασσα τοῦ Περσικοῦ Κόλπου), ποὺ συνορεύει μὲ τὴν χώραν τῆς Βαβυλωνίας (ἡ ὁποία τότε δὲν ὑπῆρχε οὔτε κατ' ὄνομα), ἔνα ἀνόητο ξῶν (ὁ φαράνθρωπος), ὀνομαζόμενο Ὁάνης, ποὺ εἶχε κεφαλὴν ἰχθύος, πόδας ἀνθρώπου καὶ φωνὴν ἀνθρώπου. Τὴν ἡμέραν διέτριδε μετὰ τῶν ἀνθρώπων καὶ τὸν ἐδίδασκε τὰ γράμματα καὶ μαθήματα καὶ τέχνας, πολλαπλᾶς ἐμπειρίας καὶ συνοικισμὸν πόλεων καὶ ἴδρυσιν ἱερῶν καὶ εἰσηγήσεις νόμων καὶ γεωμετρίαν διδάσκων, καὶ τὴν συγκομιδὴν τῶν σπόρων καὶ τῶν καιρῶν, καὶ τελικῶς ὅλα τὰ ἀναγκαῖα, διὰ νὰ ἡμερεύσῃ ὁ βίος τῶν ἀνθρώπων».

Ο «ψαράνθρωπος» τοῦ Βηρωασσοῦ, ποὺ ἐνεφανίσθη στὸ μυχὸ τοῦ Περσικοῦ κόλπου, ἐπαληθεύει τὸ γεγονός ὅτι ἡ παρουσία τῶν πρώτων ἀνθρώπων στὴν περιοχὴ προϊρχετο ἀπὸ τὴ θάλασσα, ὅποτε διαψεύδονται καὶ ἀπορρίπτονται τὰ ἀναφερόμενα ἀπὸ τὴν «Ιστορία τῆς Ἀνθρωπότητας» τῆς UNESCO (σελ. 286), ὅτι: «δὲν εἶναι γνωστὸ ἀπὸ ποὺ ἦλθαν οἱ ἀνθρώποι αὐτοί», ἡ ἀπὸ τὴν «Μυθολογία τῆς Μέσης Ἀνατολῆς» τοῦ Samuel H. Hooke, ὅτι: «ἔφθασαν στὸ δέλτα ἀπὸ τὶς ὁρεινές περιοχές ποὺ δρίσκονται BA τῆς Μεσοποταμίας (δηλαδὴ ἀπὸ τὸ ὄρος Ζάγρος)», ἡ ἀπὸ τὴν ὑπόθεση τοῦ Ἰωσήπου, ὅτι: «ἦλθαν ἐκ τῆς ὑπεράνω τῆς Βαβυλῶνος χώρας». Ἐὰν εἶχαν φθάσει ἐκ τοῦ διορρᾶ, ἐπρεπε νὰ εἶχαν τὰ χαρακτηριστικὰ γνωρίσματα τῶν ὁρειδίων Χαλδαίων. Ἄρα ἡ μόνη ὁδὸς ἀφίξεως τῶν πρώτων κατοίκων τῆς νοτίου Μεσοποταμίας ἦταν ἡ θάλασσα. Ἡ θάλασσα δὲ ἔφερε ἔνα ἄλλο εἶδος ἀνθρώπων καὶ ὅχι ἀνόητους «ψαρανθρώπους», ὅπως λέγει ὁ Βηρωασσός.

Προξενεῖ ἐντύπωση τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ ψαράνθρωπος τοῦ Βηρωασσοῦ, ἀντὶ νὰ ποιῇ συγήν ίχθύος, φωνασκοῦσε σὰν δελφίνι, ποὺ ἀκολουθοῦσε τοὺς ἀποικιστὲς στὸ ταξίδι τους.³ Αλλὰ σὲ καμμία περίπτωση δὲν ἤταν δυνατὸν νὰ διδαχεῖ ὅσα γράφει πιὸ πάνω ὁ Βηρωασσός. Οἱ νεοφερμένοι δὲν ἄραξαν στὸ μυχὸ τοῦ Περσικοῦ κόλπου, γιατὶ τότε ἡ ἀκτὴ του εὑρίσκετο πολὺ πρὸς βορρᾶν, ὅπως δείχνει ὁ χάρτης τοῦ **Σχήματος 1.**

“Αραξαν στὸ νότιο μέρος τῆς χώρας, περίπου 60 χιλιόμετρα νοτίως τῆς σημειωνῆς Βασόρας, κάπου στὰ σημερινὰ σύνορα τοῦ Ἰράκ μὲ τὸ Κουβέιτ καὶ ἔφτειαξαν τὶς πρῶτες ἐγκαταστάσεις τους γύρω ἀπὸ τὶς ἀνευρεθεῖσες κατὰ τὶς ἀνασκαφές πόλεις Ἐριντοῦ καὶ Ούμπαλιντ. Νοτιώτερα τούτων ὑπάρχουν τὰ σημερινὰ χωριά ἡ τοποθεσίες Κάσρ Νάμπα σὲ ὑψος 65 μέτρων, Κάσρ Ἀμπού Κλάρο σὲ ὑψος 75 μέτρων, Ἀλ Κιουσέρ σὲ ὑψος 55 μέτρων, καθὼς καὶ «πολυάριθμες πόλεις» κατὰ τὸν Rutten, ποὺ δὲν ἔχουν ἀνασκαφῇ ἀκόμη. Ἐκ τῶν πραγμάτων λοιπὸν οἱ ἀφιχθέντες πρέπει νὰ διέθεταν ὄλες τὶς ἴδιαιτερες ἐμπειρικὲς ἰκανότητες διδασκαλίας ὥστε ἀντικειμένων ἀναφέρει ὁ ιερέας Βηρωασσὸς πιὸ πάνω.

1. ΦΕΜΑΤΑ ΚΙ ΑΛΗΘΕΙΕΣ ΤΗΣ ΝΕΩΤΕΡΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

H «Παγκόσμια Ἰστορία» τῆς Ἀκαδημίας Ἐπιστημῶν τῆς πρώην Ε.Σ.Σ.Δ. (μετ. Α. Σαραντόπουλος, ἔκδ. Μέλισσα - Μόρφωση, 1956, σελ. 305) σημειώνει: «Ο ἀρχαιότατος πληθυσμὸς τῆς χώρας τῆς Μεσοποταμίας, ποὺ ἔβαλε τὰ θεμέλια τοῦ πολιτισμοῦ στὴ νότια Μεσοποταμία, ἥσαν οἱ Σουμέριοι (.). Μπορεῖ νὰ ὑποστηρίξῃ κανεὶς, πῶς στὴν 4η χιλιετία π.Χ. ἀποτελοῦσαν τὸν βασικὸ πληθυσμὸ τῆς νότιας Μεσοποταμίας. Μιλοῦσαν μία γλώσσα, ποὺ ἡ συγγένειά της μὲ ἄλλες γλώσσες δὲν ἔχει καθορισθῆ ὡς τώρα. Τὸν ἀνθρωπολογικὸ τύπο τους, ἀν λάδη κανεὶς ὑπ’ ὄψη του τὰ ἀγάλματα καὶ τὰ ἀνάγλυφα ποὺ διεσώθησαν, τὰ ὅποια δίνουν συνήθως σὲ ἀρκετὰ χονδρες γραμμὲς τὴ φυσιognomia τοῦ ἀνθρώπου, τὸν χαρακτηρίζει τὸ στρογγυλὸ πρόσωπο καὶ ἡ μεγάλη ἵσια μύτη». Καὶ στὴ σελ. 317 συμπληρώνει: «Γιὰ ἐποχές ἀκόμη πιὸ παλιές ἡ σουμεριακὴ παράδοση εἶναι τόσο μυθικὴ, ποὺ δὲν ἔχει σχεδὸν καμμία ἴστορικὴ ἀξία». Ἀκριβῶς τὸ σημεῖο αὐτὸ ἀποτελεῖ τὴν πρόκληση τῆς παρούσης ἐρεύνης.

Ἐπίσης τὸ Ἑγκυκλοπαιδικὸ Λεξικὸ «Ἡλιος», τόμος «Οἱ Λαοὶ τῆς Ἀνατολῆς», σελ. 17, σημειώνει: «Οἱ Σουμέριοι στὴν πραγματικότητα δὲν ἥσαν οὔτε Χαμίτες οὔτε Σημίτες οὔτε Τουρανοί. Ἀνθρωπολογικὰ διέφεραν τῶν ντόπιων, ὅπου εἶχαν ἐγκατασταθῆ καὶ ἔδρασαν. ⁴ Ήσαν μετρίον ἀναστήματος μὲ εὐθεῖα μύτη, ὅπως οἱ Μινωικοὶ Κρήτες, οἱ ἀρχαῖοι Ἑλληνες καὶ οἱ Πελασγοί. Ἡ γλώσσα τους ἤταν τελείως διαφορετικὴ καὶ ἀσχετη πρὸς τὶς Σημιτικὲς ἡ τὴν Ἐλαμικὴ ἡ τὶς Οὐροτικὲς γλώσσες τῆς ὁρεινῆς Μέσης Ἀνατολῆς (τῶν Ἀραμαίων, Ἀκαδίων, Ἐλαμιτῶν καὶ τῶν ἄλλων λαῶν).

‘Η Ἰστορία τῆς Ἀνθρώπινης Κοινωνίας» τῆς Παγκόσμιας Ἐγκυκλοπαίδειας τῶν Νέων, τόμος 7ος, τῶν Ἀκαδημαϊκῶν Ἐκδόσεων 1963, (σελ. 40) γράφει: «Οἱ Σουμέριοι ἐφεύραν τὴ σφηνοειδῆ γραφὴ στὸ τέλος περίπου τῆς 4ης χιλιετίας π.Χ. (δηλαδὴ περὶ τὸ 3.000 π.Χ.)».

‘Ο M. Rutten στὸ βιβλίο του «Η Ἐπιστήμη τῶν Χαλδαίων» (μετ. Α. Παρίση, ἔκδ. Ἰνστιτούτο Βιβλίου Α. Καρδαμίτσα 1997, σελ. 19) λέγει: «ἡ τόσο ἴδιομορφή γραφὴ ποὺ εἶχαν κομίσει οἱ Σουμέριοι ()...» καὶ στὴ σελ. 20 συνεχίζει: «Η Σου-

Σχήμα 1: Ο χάρτης τῆς Μεσοποταμίας
(Έκ τῶν πληροφοριῶν τοῦ Ἡρόδοτου.)

μεριακή γλώσσα διαφέρει έντελως ἀπό τις Σημιτικές γλώσσες, σὲ ὅ, τι ἀφορᾶ στὶς φίξες τῶν ρημάτων κ.λπ.». Στὴ σελ. 22 ἀναφέρει: «Ἐφευρέτες τῆς γραφῆς θεωρήθηκαν οἱ Σουμέριοι, ποὺ εἶχαν ἐγκατασταθῆ (στὴ Μεσοποταμία) πολὺ πρὸν ἀπὸ τὸ 3.000 π.Χ.». Καὶ πιὸ κάτω συνεχίζει: «ἡ πρωτοτυπία τῆς γραφῆς τῆς ἀρχαίας Μεσοποταμίας, ποὺ ἔφεραν οἱ Σουμέριοι (:), ἔξαρτάται ἀπὸ τὸ ὑλικὸ ποὺ χρησιμοποιήθηκε, τὸν πηλό». Ὁμοίως στὴ σελ. 31 προσθέτει: «Ἡ σουμεριακή γλώσσα δὲν μποροῦσε νὰ συγκριθῇ μὲ τίποτα τὸ γνωστό. Τὰ Σουμεριακὰ παρουσιάζονται μεγάλες δυσκολίες. Φανερώνονται σκέψη πολὺ διαφορετική ἀπὸ τὴ δικῆ μας, κατὰ ποὺ καθιστᾶ πολὺ ἐπίπονες καὶ κάποτε παράτολμες τὶς προσπάθειες ὅσων τὴ μεταφράζονται». Ἐπίσης στὴ σελ. 15 γράφει: «Τὸ 2.360 π.Χ. οἱ Σουμέριοι ἔξαφανίζονται ἀπὸ τοὺς Ἀκκαδίους».

Ο P. Garelli σημειώνει: «Ἡ σφηνοειδής γραφὴ ποὺ ἔφευραν οἱ Σουμέριοι γύρω στὸ 3.500 π.Χ. ἀρχικὰ ἀποτελοῦνταν ἀπὸ πραγματικὰ σχέδια»· καὶ στὶς σελ. 53, 54 γράφει: «Ὦρισμένοι ἀνατολιστὲς ἐκτιμοῦν ὅτι οἱ ὄροι τῆς γλώσσας τοὺς (τῶν Σουμερίων) σχετικὰ μὲ τὴν καλλιέργεια τῶν δημητριακῶν καὶ τῶν χονδριάδων, μὲ τὴν κεραμική, τὴ δυσσοδεψία καὶ τὴν οἰκοδομικὴ ἥταν ξένης προελεύσεως». Καὶ στὴ σελ. 135 συμπληρώνει: «Ἡ 7η χιλιετία εἶναι ἡ ἐποχὴ τῶν πρώτων γεωργικῶν κοινωνιῶν».

Ἡ «Ιστορία τῆς Ανθρωπότητας» τῆς UNESCO (ἐκδ. Χ. Τεγόπουλος - Ν. Νίκας, τόμος Α', σελ. 285) γράφει: «Ἐνας νέος πολιτισμὸς γεννιούταν στὶς χαμηλότερες προεκτάσεις τῆς πεδιάδας τοῦ Τίγρη καὶ τοῦ Εὐφράτη, ἴδιαίτερα στὸ βάθος τοῦ Περσικοῦ κόλπου, ὅπου τὸ παχὺ λασπόχωμα, ποὺ παρέσυραν οἱ ποταμοί, εἶχε σχηματίσει μία σχετικά νέα καὶ ἔξαιρετικὰ γόνιμη γῆ. Οἱ δημιουργοὶ τοῦ κατάφεραν νὰ πραγματοποιήσουν τὴ βαρειὰ ἀλλὰ ἀποδοτικὴ ἐργασία τῆς ἀποστραγγίσεως καὶ τοῦ ποτίσματος τοῦ βυθοῦ αὐτῆς τῆς κοιλάδος, ὅπου ἡ εὐφορία ἀνανεωνόταν κάθε χρόνο μὲ πλημμύρες τόσο ἀποτελεσματικές ὅσο καὶ τῆς κοιλάδος τοῦ Νείλου, ἀν καὶ λιγώτερο κανονικές. Ἡ ἔκμετάλλευση αὐτὴ τοῦ φυσικοῦ παραδείσου, ἡ ἀληθινὴ Ἑδέμ, ἀπαιτοῦσε ἐντατικὴ δουλειὰ καὶ ὠργανωμένη συνεργασία μεγάλων ὁμάδων ἀνθρώπων».

Ο Ι. Παπασταύρου στὴν «Εἰσαγωγὴ εἰς τὴν Ἀρχαίαν Ιστορίαν» (ἐκδ. Ι. Χιωτέλη 1969, σελ. 52-53) γράφει: «Φαίνεται ὅτι οἱ δημιουργοὶ μιᾶς μορφῆς διοικητικοῦ συστήματος ὑπῆρξαν οἱ Σουμέριοι, οἱ παλαιότεροι κάτοικοι τοῦ νοτίου μέρους τῆς Μεσοποταμίας, γιὰ τοὺς ὅποιους ἔχουμε πληροφορίες. Καὶ φαίνεται ὅτι αὐτοὶ, πρὸν ἔλθονταν στὴ Μεσοποταμία, ἐγνώριζαν τὴν χοήση τοῦ χαλκοῦ καὶ τῆς γραφῆς, εἶχαν δὲ καὶ στοιχεῖα πολιτικοῦ καὶ γεωργικοῦ διόν».

Σύμφωνα μὲ τὰ παραπάνω ιστορικὰ στοιχεῖα δὲ λαὸς τῶν Σουμερίων ἐνεφανίσθη στὴν νότια Μεσοποταμία περὶ τὸ 4.000 π.Χ. Ἐκεῖ ὅμως ἐγκατεστάθη πάνω σὲ ἵχνη προύπαρχοντος λαοῦ μὲ ἀναπτυγμένο ἥδη δικό του πολιτισμό, καὶ κατὰ τὰ δεδομένα τοῦ P. Garelli «(οἱ Σουμέριοι) δὲν ὑπῆρξαν οἱ πρῶτοι κάτοικοι τῆς Κάτω Μεσοποταμίας». Ἄρα πρὸν ἀπὸ τὸ 4.000 π.Χ. κάποιος ἄλλος λαὸς κατοικοῦσε ἐκεῖ καὶ σὲ αὐτὸν ὀφείλεται τὸ θαῦμα τοῦ πρώτου πολιτισμοῦ.

Ἀπὸ τὸ 3.500 - 3.000 π.Χ. οἱ Σουμέριοι ἔφευραν τὴν γραφήν, ὅπότε δὲν τὴν ἔφεραν ἀπὸ τὴν προηγούμενή τους πατρίδα, ὅπως λέγει ὁ Rutten. Περὶ τὸ 2.750 π.Χ. ἡ περὶ τὸ 2.350 π.Χ. ἡ περὶ τὸ 2.225 π.Χ. ἔξαφανίσθηκε δὲ λαὸς τῶν Σουμε-

ρίων, ύποδουλωθεὶς στοὺς Ἀκαδίους τοῦ Σαργῶνος. Γίνεται φανερὸ διὰ λαὸς τῶν Σουμερίων ἐξεκληρίσθη ἀπὸ τὸν Σημετῶν. Ἔτοι δὲ παρουσία τοῦ περιβόητου λαοῦ τῶν Σουμερίων στὴ Μεσοποταμίᾳ περιορίζεται σὲ ἕνα διάστημα 1.650 περίπου χρόνων. Οἱ «Σουμέριοι» θεωροῦνται οἱ πρῶτοι καλλιεργητὲς τῆς γῆς καὶ ἐγκατεστάθηκαν στὴ Νότια Μεσοποταμίᾳ περὶ τὸ 4.000 π.Χ., ἐνῷ δὲ παρουσία τῶν πρώτων γεωργικῶν κοινωνιῶν ἀνάγεται στὴν 7η χιλιετία, ὅπως λέγει ὁ P. Garelli. Ἐπειτα δὲ καλλιέργεια τῶν δημητριακῶν, δὲ κεραμικὴ τέχνη, δὲ βυρσοδεψία καὶ η οἰκοδομικὴ ἡσαν ἔργα ξένης προελεύσεως καὶ οὐχὶ «σουμεριακῆς».

Ο λαὸς ποὺ ἥλθε πρῶτος διὰ θαλάσσης στὴν Κάτω Μεσοποταμίᾳ πρέπει νὰ ἀναζητηθῇ ἀπὸ τὰ κοινωνικὰ καὶ πολιτισμικὰ ἐφόδια ποὺ ἔφερε μαζὶ του κατὰ τὴν πρώτη του ἐγκατάσταση ἐκεῖ. Μὲ βάση τὰ παρατεθέντα πιὸ πάνω στοιχεῖα αὐτὸς δὲ λαὸς ἔφερε:

- α.** Μία γλώσσα διαφορετικὴ ἀπὸ τὶς ὄμιλούμενες στὴ γύνω περιοχή, ποὺ παρουσίαζε μεγάλες δυσκολίες καὶ φανέρωνε μία τελείως διαφορετικὴ σκέψη.
- β.** Μία ἰδιόμοδη καὶ πρωτότυπη γραφή, ποὺ δὲν εἶχε ταίρι ἀνταγωνισμοῦ γιὰ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη.
- γ.** Τὴν πρωτοποριακὴ γνώση τῆς καλλιέργειας τῆς γῆς γιὰ τὴ δημιουργία τοῦ πρώτου ἐπιγείου παραδείσου.
- δ.** Τὴν δργάνωση τῆς συνεργασιακῆς δουλειᾶς πρὸς ὄφελος τῆς κοινότητος ἢ γιὰ ἄλλους κοινωφελεῖς σκοπούς.
- ε.** Τὴν ἔφεύρεση τῆς κεραμικῆς, τῆς βυρσοδεψίας καὶ τῆς οἰκοδομικῆς καὶ πάσης ἄλλης ἐπαγγελματικῆς δραστηριότητας τῶν ἀνθρώπων.
- στ.** Τὴν κατεργασία τῶν μετάλλων καὶ τὴν εύρεται χρήση τούτων γιὰ τὴν κατασκευὴ διαφόρων ἐργαλείων.
- ζ.** Τὴν κοινωνική, θρησκευτικὴ καὶ διοικητικὴ δργάνωση τῆς πολιτείας σὲ τάξεις.

Ο λαὸς ποὺ διέθετε ὅλα τὰ παραπάνω προσόντα ἐγκατεστάθη πρὶν ἀπὸ τοὺς λεγομένους Σουμερίους στὴ Νότιο Μεσοποταμίᾳ καὶ κατὰ τὰ δεδομένα τόσων ἐρευνητῶν, ποὺ ἀναφέρθηκαν στὰ προηγούμενα, ἀνῆκε στὴν Παλαιο-ευρωπαϊκὴ λευκὴ φυλή. Ο λαὸς αὐτὸς ζοῦσε στὰ νησιά τῆς Ἰνδονησίας, ὅπου δημιουργοῦσε ἥδη ἀπὸ τὸ 8.062 π.Χ. ἔνα παρόμοιο κοινωνικὸ καὶ πολιτισμικὸ ὑπόβαθρο. Δὲν ἀκούγε ὅμως στὸ ὄνομα «Σουμέριοι» ἀλλὰ στὸ ὄνομα «Ιδαῖοι».

2. KOINA POLITISTIKA AGATHA IDAIΩN - «ΣΟΥΜΕΡΙΩΝ»

Στὰ τεύχη 233 καὶ 234 τοῦ «Δαυλοῦ» παρουσιάστηκε μία ἀνάλυση τῆς παρουσίας τῶν ὄπαδῶν τοῦ «Τριφυλίου Διός» στὰ νησιά τῆς Παγχαίας (στὴν περιοχὴ τῆς σημερινῆς Ἰνδονησίας) περὶ τὸ ἔτος 8.062 πρὸ Χριστοῦ μὲ τὸν πολιτισμὸ καὶ τὰ ὑλικὰ προϊόντα τους, ὅπως ἀναλύονται στὴ συνέχεια. Οἱ Παγχαῖοι ἱερεῖς (καὶ διδάσκαλοι τῶν πρώτων ἀποίκων) διηγοῦντο καὶ μετέφερον ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεὰν τὶς παραδόσεις τῶν προγόνων, τὴ συγγένειά τους μὲ τοὺς Κρῆτες, τὴν καταγωγὴν τῆς χρησιμοποιούμενης γλώσσας καὶ τῶν διαφόρων Κρητικῶν ὀνομασιῶν, δείχνοντάς τους τὶς ἐπιγραφές καὶ τὰ κείμενα ποὺ ἡσαν χαραγμένα σὲ διάφορες χρυσὲς στῆλες, ἀφιερωμένες στοὺς θεούς. Οἱ παραδόσεις περιείχαν ἀκόμη στοιχεῖα τοῦ γένους καὶ τῆς φυλῆς, στὴν ὅποιαν ἀνήκαν οἱ

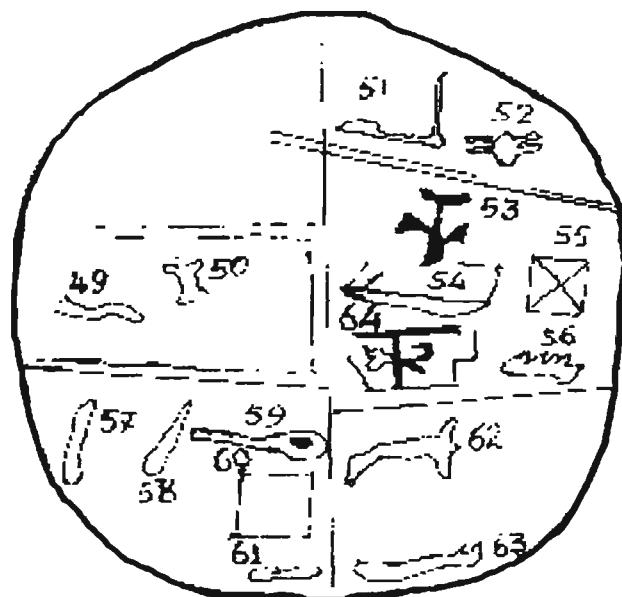
πρῶτοι ἄποικοι. "Ηθη καὶ ἔθιμα ποὺ κουβάλησαν μαζί τους, ὕμνους γιὰ τοὺς θεοὺς καὶ τραγούδια γιὰ τὶς διάφορες τελετὲς καὶ γιὰ τὰ γλέντια τους.

Ἐκτὸς τῶν παραπάνω παραδοσιακῶν ἐφοδίων οἱ ἐκ Κρήτης ἄποικοι τῆς Παγχαίας εἶχαν ἀναπτύξει ἐπὶ τόπου ποικίλες δραστηριότητες καὶ πολλαπλές ἄλλες ἴκανότητες, γιὰ νὰ δώσουν ἔχωριστὸ νόημα στὴ ζωὴ τους καὶ νὰ καλυτερέψουν τοὺς δροῦς τῆς διαβίωσής τους σὲ σύγκριση μὲ τοὺς αὐτόχθονες. Περὶ τούτων ὁ Διόδωρος ὁ Σικελιώτης στὴν «Ιστορικὴ Βιβλιοθήκη» του (μετ. Α. Παπανδρέου, ἐκδ. Γεωργιάδη, βιβλ. Ε', παρ. 45) γράφει: «*Ἡ κοινωνία εἶναι χωρισμένη σὲ τρεῖς τάξεις. Πρώτη εἶναι ἡ τάξη τῶν ιερέων μαζὶ μὲ τοὺς τεχνίτες. Δεύτερη ἡ τάξη τῶν γεωργῶν καὶ τρίτη ἡ τάξη τῶν στρατιωτῶν μαζὶ μὲ τοὺς δοσκούς. Οἱ ἵερεῖς εἶναι ἀρχηγοὶ σὲ ὅλα, δικάζουν τὶς ὑποθέσεις καὶ ἔχουν τὴν ἀνωτάτην ἔξουσία σὲ ὅλες τὶς δημόσιες ὑποθέσεις. Οἱ γεωργοὶ καλλιεργοῦν τὴν γῆ...».* Στὴν παρ. 43 συμπληρώνει: «*Ἡ χώρα εἶναι πλούσια σὲ μεταλλεῖα χρυσοῦ, ἀργύρου, χαλκοῦ καὶ σιδήρου*», ἐνῶ πιὸ κάτω ἀναφέρεται καὶ «*στὴ γραφὴ μὲ ιερογλυφικὰ γράμματα*». Ἐπὶ τοῦ ἰδίου θέματος στὸ δο οἰκοδόμητον, παρ. 7, σημειώνει: «*Στὸ ιερὸ τοῦ Τριφυλίου Διός υπάρχει μία χρυσὴ στήλη, ὅπου εἶναι χαραγμένα μὲ Παγχαϊκὰ γράμματα τὰ ἔργα τοῦ Οὐρανοῦ, τοῦ Κρόνου καὶ τοῦ Διός*». Ἐκ τούτου προκύπτει ὅτι ἡ κομισθεῖσα ἐκ Κρήτης ιερογλυφικὴ γραφὴ ἔξελιχθη καὶ μετετράπη σὲ ἐπιτόπια «Παγχαϊκὴ ιερογλυφικὴ γραφὴ» καὶ ἔνα δεῖγμα τῆς μπορεῖ νὰ θεωρηθῇ ἡ παρουσιαζομένη στὸ **Σχῆμα 3**, ποὺ δρέθηκε στὴ νότια Μεσοποταμία, ὅπως ἀναλύεται πιὸ κάτω.

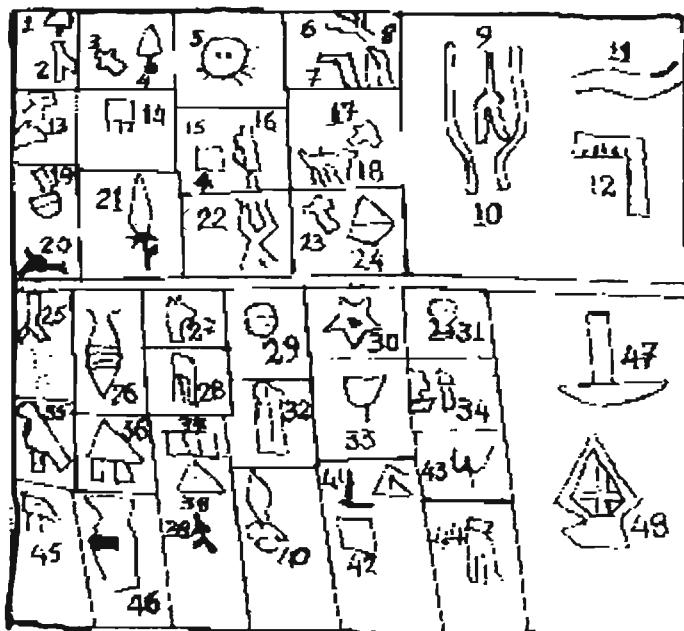
Κατὰ πρῶτον λόγον παρουσιάζεται ὁ θεσμὸς τῶν «ιερέων», οἱ ὅποιοι πέραν τῶν πρὸς τοὺς θεοὺς καθηκόντων τους δικάζουν τὶς διάφορες ὑποθέσεις τοῦ λαοῦ καὶ ἔχουν τὴν ἀνωτάτην ἔξουσία ἐπὶ ὅλων τῶν δημοσίων ὑποθέσεων, δηλαδὴ τὴν πολιτικὴν ἔξουσία διοικήσεως τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου. Στὴν περαιτέρω ἔξελιχη τοῦ θεσμοῦ ὁ «ιερεὺς» ὀνομάσθη «ἄναξ» ή «βασιλεὺς», ἔχων τὴν ἀνωτάτη διοικητικὴν ἔξουσία τῆς κοινότητος. Ἐπομένως ὁ θεσμὸς τῶν ιερέων βασιλέων τῆς Παγχαίας προέρχεται ἀπὸ τὸν χῶρο τῆς Ἑλλάδος, οἱ ὅποιοι, γιὰ νὰ ἀνταποκριθοῦν στὰ καθήκοντα τῆς ἀπονομῆς τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς πολιτικῆς - διοικητικῆς ἔξουσίας, ἔπειτα νὰ διαθέτουν ἀρκετές γνώσεις σοφίας. Δυστυχῶς οἱ ἴκανοτέτες αὐτές ἀποδίδονται σὲ κάποιους Χαλδαίους ἀγνώστου προελεύσεως. Ἐπὶ πλέον στὴν κοινότητα συμμετεῖχαν «τεχνίτες», «γεωργοὶ» καὶ «δοσκοί», ποὺ συνιστοῦν μία πλήρως ὡργανωμένη κοινωνία.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἀποδεικνύεται καθαρὰ ὅτι οἱ Ἰδαῖοι - Κρῆτες τῆς Παγχαίας ἐκόμισαν πολὺ περισσότερα ἀπὸ ὅσα ἀναφέρει ὁ ιερέας Βηρωασσός πιὸ πάνω γιὰ τὴ διαδοσαλία τοῦ «ψαρανθρώπου» του στοὺς ἀγρίους τῆς περιοχῆς· καὶ κάθε σύγκριση σὲ ὅποιονδήποτε τομέα καταλήγει στὴν ἀνωτερότητα τῶν Ἰδαίων τῆς Ἰνδονησίας, οἱ ὅποιοι φυλετικῶς διέφεραν τῶν θιαγενῶν, ἀφοῦ, ὅπως ἀναφέρεται στὴ σελ. 14.998 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 233 τεύχους τοῦ «Δαυλοῦ», «ἔφεραν ἀποδεδειγμένη ἐπίδραση παλαιοενδρωπαϊκῶν λευκῶν ἀπόκινων».

Ἐπὶ τούτου ὁ Π. Μαρίνης λέγει: «*Μετὰ ἀπὸ πολλές ἔξερευνήσεις τοῦ Πολυνησιακοῦ συμπλέγματος ἀπὸ τοὺς Πορτογάλους, Ἰσπανούς, Βρετανούς καὶ Ολλανδούς παρέμεινε τὸ πρόσδηλημα τῶν κατοίκων του, οἱ ὅποιοι δὲν ἦταν δυνατὸν νὰ ταξινομηθοῦν ὡς Ἀσιατές. Οἱ ἐπιχειρηθεῖσες κατὰ περιόδους ἀπὸ τοὺς ἀνθρωπολόγους ἔξηγήσεις δὲν πείθουν. Εἶναι γνωστό, ὅτι εἶναι λευκοί, "Καυκασιανοί", "Μεσογειακοί"*».

Σχήμα 2. Δύο Δείγματα «Σουμεριακής» (=Κρητικής) γραφής του 5.000 π.Χ. («Παγκόσμια Λαογραφική Γεωγραφική Έγκυροποιία», τόμος Γ', σελ. 408.)

φ γ χ + ι β θ ο ό π α ν κ ς ρ ≠ (A)

ψ ρ η ρ π λ ε ρ ρ λ Δ ρ η + η η (B)

Σχήμα 3. Σημεία προ-σφηνοειδούς Μεσοποταμιακῆς γραφῆς. (A. Μαστραπᾶς, «Ιστορία τῶν Ἀρχαίων Χρόνων», ΟΕΔΒ 2001.)

Ἐπὶ πλέον «ἡ γλῶσσα τους διέφερε τῶν ἀγρίων» καὶ «ἐκόμισαν καὶ τὴν ἴερο-γλυφικὴν γραφὴν τους». Μὲ τὶς φυσικὲς πνευματικές τους ἵκανότητες κατώρθωσαν νὰ μετατρέψουν τοὺς δάλτους καὶ τὰ ἔλη τῶν λιμναζόντων ὑδάτων τῶν ποταμῶν τῆς περιοχῆς σὲ ἐναν ἐπίγειο παράδεισο τῶν Ἑλλήνων Ἰδαίων, «ῶστε ἡ θέα του

Σχήμα 4. Δεῖγμα Γραφῆς τοῦ Grave Greek.

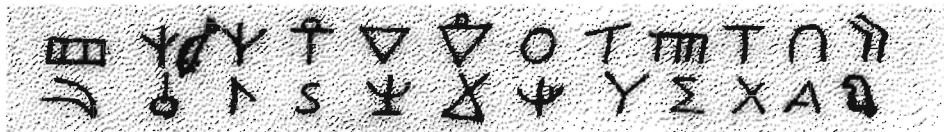
ἐμφανίζει μία θεϊκὴ μεγαλοπρέπεια, ποὺ κάνει τὴν τοποθεσία ἀντάξια τῶν θεῶν», ὅπως λέγει ὁ Διόδωρος ὁ Σικελιώτης καὶ τὸν ὅποιο παράδεισο ἀργότερα κατέλαβαν οἱ Σημίτες.

3. Η ΓΛΩΣΣΑ - ΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΙΔΑΙΩΝ ΚΡΗΤΩΝ - «ΣΟΥΜΕΡΙΩΝ»

Η γλῶσσα τῶν Ἰδαίων δὲν ἔμοιαζε μὲ καμμία γλῶσσα τῆς περιοχῆς, διότι, δύποτε λέγει ὁ Διόδωρος («Δαυλός», τ. 233, σελ. 14.990), χρησιμοποιοῦσαν ἐπὶ πολλές γενεές τὰ Κρητικὰ ὄνόματα στὴ συνομιλία καὶ στὰ γραπτά τους. Ὁ Φίλων ὁ Ιουδαῖος στὸ ἔργο του «Ἡ Ζωὴ τοῦ Μωυσέως» (βιβλίο 20, παρ. 39) γράφει: «Ἐὰν οἱ Χαλδαῖοι (δηλ. οἱ Ἰδαῖοι) τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν καὶ οἱ Ἑλληνες τὴν Χαλδαϊκὴν (δηλ. τὴν Ἰδαικὴν) ἔ-ναδιαχθοῦν καὶ πετύχουν στὶς γραφές ἀμφοτέρων, μᾶλλον ὡς ἀδελφές καὶ ὡς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἔθεσαν καὶ σέδονται στὰ πράγματα καὶ στὰ ὄνόματα». Στὸ σημεῖο αὐτὸ ἀποκτᾶ ἰδιαίτερη σημασία τὸ ἀρθρό τοῦ Ἡλία Τσατσόμοιρου «Γλωσσολογικὲς ἀποδείξεις τῆς συγγενείας τῆς σουμερικῆς μὲ τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσα», ποὺ δημοσιεύτηκε στὸ 49ο τεῦχος τοῦ «Δαυλοῦ», καθόσον ἡ «Σουμεριακὴ» ἀντικαθίσταται ἀπὸ τὴν Ἰδαικὴν, ποὺ προέρχεται ἀπευθείας ἀπὸ τὴν πρωτο-Ἑλληνικὴν, δύποτε ἀποδεικνύει ὁ I. Θωμόπουλος στὸ μεγάλο ἔργο του «Πελασγικὰ» (ἐκδ. Σακελλαρίου 1912). «Οσον ἀφορᾷ στὴ γραφή, ποὺ ἐκόμισαν οἱ Ἰδαῖοι στὴ Μεσοποταμία, στὸ Σχῆμα 3 ἀναδεικνύονται πολλὲς λεπτομέρειες, ποὺ σχετίζονται μὲ τὴν Κρητικὴν γραφὴν τῆς Παγχαίας.

Σχῆμα 5. Δεῖγμα ἑλληνικῆς Γραμμικῆς Γραφῆς A καὶ B.

Σχῆμα 6. Δεῖγμα συμβόλων ἑλληνικῆς γραφῆς τῆς Ἀβύδου.

Τὰ εὑρήματα αὐτὰ δὲν ἀστειεύονται· ἀποτελοῦν ἀπτές ἀποδείξεις τῆς μεταφορᾶς τῆς γραφῆς τῶν διπαδῶν τοῦ «Τριφυλίου Διός» ἀπὸ τὴν Παγχαία στὴ Μεσοποταμία, ὅπως ἀνεφέρθη πιὸ πάνω, στὴν ὁποίᾳ οἱ διάφοροι ἐρευνητὲς τῆς ἔδωσαν τὸ ὄνομα «Σουμεριακὴ Γραφή». Δὲν ἔχει καμμία σχέση ὅμοιότητος μὲ τὴ σηφηνοειδῆ γραφή, τὴν ὁποίᾳ ἐφεῦραν οἱ «Σουμέριοι», ὅπως ἀνεφέρθη πιὸ πάνω, περὶ τὸ 3.500-3.000 π.Χ., διότι ἀνταποκρίνεται στὴ χρονολογία τοῦ ἔτους 5.000 π.Χ., ὅπότε οἱ «Σουμέριοι» κατὰ τὰ δεδομένα τῶν διαφόρων ἴστορικῶν δὲν εἶχαν ἀφιχθῆ ἀκόμη στὴν Μεσοποταμία. Ἐκεῖνο ποὺ χρειάζεται σήμερα πρὸς ἐπαλήθευση τῶν ἀνωτέρω εἶναι ἡ ἀνεύρεση τῆς ἀρχαίας Παγχαίας, ὥστε νὰ συγκριθοῦν τὰ πολιτισμικὰ ὑπόλοιπα καὶ ἡ γραφὴ ποὺ ἀφησαν ἐκεῖ οἱ Κρῆτες μὲ τὴν εἰκονιζόμενη στὸ **Σχῆμα 2** γραφή, ποὺ σήμερα λέγεται κατὰ λάθος «Σουμέριακή».

Τὰ δείγματα γραφῆς καὶ τὰ ἀγαθὰ τοῦ πολιτισμοῦ ποὺ μετέφεραν οἱ Ἰδαῖοι ἀπὸ τὴν Παγχαία τῆς Ἰνδονησίας ἀνταποκρίνονται πλήρως πρὸς τὶς τεθεῖσες πιὸ πάνω ἐπτὰ κατηγορίες χαρακτηριστικῶν ἰδιοτήτων τῶν πρωτεγκατασταθέντων πληθυσμῶν. «Ολα αὐτὰ εἶναι θαμμένα στὸ ὑπέδαφος τῆς Μεσοποταμίας, καὶ οἱ συνεχιζόμενες ἀπὸ τὸν προπερασμένο αἰώνα ἀνασκαφὲς τῶν διαφόρων ἀρχαιολόγων παρουσιάζουν κάθε χρόνο καινούργια εὑρήματα, τὰ ὅποια ὅμως δὲν ἀνήκουν σὲ ἔνα καὶ μοναδικὸ λαό, ὅλλα σὲ ἔνα σύνολο λαῶν, ποὺ ἐπεκράτησαν κατὰ περιόδους τῆς εὐρύτερης περιοχῆς καὶ ὁ καθένας ἀφῆσε τὰ δικά του ἀποτυπώματα ἐπὶ τῶν καταλοίπων ποὺ ἔμειναν ἀπὸ τὴν προηγούμενη συθέμελη καταστροφὴ τοῦ προηγούμενου πολιτισμοῦ. Μία ἐνδεικτικὴ περίπτωση ὀναφέρει ὁ ταξίαρχος Κ. Παππᾶς στὴ μελέτη του «Ἀρχαῖοι Πολιτισμοί» (ἐκδ. «Στρατιωτικῆς Ἐπιθεωρήσεως» τοῦ ΓΕΣ, τεῦχος Ιουλ. - Αὔγ. 1987, σελ. 989), ὅπου γράφει: «Στὶς ἀνασκαφὲς τῆς Οὔρος ὁ Ἀμερικανὸς καθηγητὴς Γούλεϋ τὸ 1929 δοήκε εἶνα στρῶμα ἄμμου καὶ ἀργιλλού πάχους 2,5 μέτρων. Κάτω ἀπὸ αὐτὸ δρέθηκαν λεύψανα ἐνὸς προκατακλυσμαίου πολιτισμοῦ, ποὺ χαρακτηρίστηκε ὡς χρυσοῦς αἰώνι τῆς Σουμερίας». Ο προκατακλυσμαῖος πολιτισμὸς τῆς Οὔρος δὲν ἦταν «σουμεριακός», γιατί, ὅπως ἀπεδείχθη στὴν ἀρχῇ τῆς παρούσης μελέτης, δὲν ὑπῆρξε τέτοιο προϊόν, ὅπότε ἦταν καθαρὰ Ἰδαϊκός, δηλαδὴ Πρωτοελληνικός.

«Η γλῶσσα τῶν λαῶν τῆς Μεσοποταμίας ἀποτελεῖ ἔνα σημαντικὸ συντελεστὴ ἀνιχνεύσεως τῆς ἴστορικῆς πορείας τῆς περιοχῆς στὰ χρόνια τῆς προϊστορίας. Ο P. Garelli γράφει: «Οἱ Ἀσσυριο-βαβυλωνιακὲς παραδόσεις προέρχονται ἀπὸ τὴν Σουμεριακὴν (Ἰδαϊκὴν) κληρονομιά. „Ολοι οἱ Βαβυλωνιακοὶ πνευματικοὶ κύκλοι ἦταν διαποτισμένοι ἀπὸ τὴ Σουμεριακὴν παιδεία, καὶ εἴχε ἥδη πραγματοποιηθῆ ἡ συμβίωση τῶν δύο πολιτισμῶν, ἔτσι ὥστε σήμερα νὰ εἶναι ἔξαιρετικὰ δύσκολο νὰ ἀποδοθῇ στὸν καθένα ἀπὸ αὐτοὺς αὐτὸ ποὺ τοῦ ἀνήκει. Οἱ Βαβυλώνιοι φαίνεται ὅτι εἶχαν συνεχίσει νὰ ἀποδέχωνται τὴν ουσία τῆς Σουμεριακῆς (Ἰδαϊκῆς) θρησκείας. Τουλάχιστον αὐτὸ ἀποδεχό-

μαστε γενικά, καθώς διαπιστώνομε ότι όλος άστικός πολιτισμός της Σουμερίας (’Ιδαικός) προηγήθηκε και οι Βαβυλώνιοι νίοθέτησαν τὴν Σουμεριακή γλώσσα τῆς λειτουργίας». Μὲ ἔκπληξη διέπουμε ότι παρουσιάζεται δεῖγμα άστικού πολιτισμοῦ στὰ βάθη τῶν αἰώνων τῆς προϊστορίας προερχόμενου ἀπὸ τὴν Παγχαία τῆς Ἰνδονησίας, ὅπου οἱ Κρήτες εἶχαν ἰδρύσει τὶς πόλεις Πανάρα, Υρακία, Δαλίδα καὶ Ωκεανία («Δανλός», τ. 233, σελ. 14.990).

Ο Μ. Rutten σημειώνει: «Τὰ ἔχνη τῶν ἀνασκαφῶν (στὸ Τελλὸ ἀπὸ τὸν de Sarec τὸ 1877) ἀποκάλυψαν μία τέχνη, γιὰ τὴν ὅποια δὲν εἴχαμε μαρτυρίες ως τότε, καὶ ἀρχαὶκὲς πινακίδες μὲ γραφή, ποὺ προϋπήρχε τῆς ἀσυνημητῆς, ἀλλὰ σὲ γλώσσα ἄγνωστη. Ἀνήκαν σ' ἕνα καινούργιο λαό: τοὺς Σουμερίους (δηλαδὴ στοὺς ’Ιδαιούς). Ἀπὸ τὶς πολλαπλές ἔρευνες ἀποκτήθηκε βαθύτερη γνώση γιὰ τὸν πολιτισμὸ καὶ ἡταν δυνατὸν ν' ἀπαριθμηθοῦν χιλιάδες πινακίδες συντεταγμένες στὰ Σουμεριακὰ (δηλαδὴ στὰ ’Ιδαικά)». Πιὸ κάτω, στὴ σελ. 22, ἀναφέρει: «Γιὰ νὰ προσαρμοστοῦν οἱ Σημῖτες στὸν πολιτισμὸ τῶν Σουμερίων (’Ιδαιων), ποὺ δὲν ἄφησαν νὰ τοὺς καθυποτάξουν, χρειάστηκε νὰ ἐξοικειωθοῦν μὲ τὴ γραφή τους. Καθὼς μυοῦνταν στὶς προγονικὲς παραδόσεις τῶν Σουμερίων, δοκίμασαν τὴν παράδοξη γοητεία τῶν συμβόλων τῆς γραφῆς τους καὶ διατήρησαν τὰ Σουμεριακὰ (τὰ ’Ιδαικὰ) ως ἀθικτὴ γλῶσσα τῶν ἱερῶν κειμένων». Ἐπίσης στὴ σελ. 68-69 συμπληρώνει: «Ἡ νιοθέτηση τῆς Σουμεριακῆς γραφῆς ἀπὸ τοὺς Σημῖτες τῆς Μεσοποταμίας εἶχε ἐπιτελέσει τὸ ἔργο τῆς μέσα στὸ ἱερατικὸ περιβάλλον. Καθὼς τὰ Σουμεριακὰ εἶχαν διατηρηθῆ ὡς ἱερὴ γλῶσσα, τὰ θρησκευτικὰ κείμενα ποὺ ἔταναγράφονταν διασφάλιζαν τὴν ἐπιδίωση τῶν δοξασιῶν τῶν Σουμερίων καὶ τὰ μεγάλα Σουμεριακὰ θρησκευτικὰ ποιήματα πού, ἐλλείψει δύοιασδήποτε διδαχτικῆς πραγματείας, εἶχαν ως προορισμὸ νὰ δίνουν ἐξήγηση γιὰ τὰ μεγάλα προβλήματα ποὺ ἀνησυχοῦν τὸν ἄνθρωπο, τὰ πῆραν κατόπιν οἱ Ακκαδίοι καὶ ὑστεροῦ ἀπὸ αὐτοὺς οἱ Βαβυλώνιοι...»

Μία σημαντικὴ ἀρχαιολογικὴ ἀνακάλυψη εὑρέθη στὸν νεολιθικὸ οἰκισμὸ τῆς Σουμπίγια, στὴ δόρεια ἀκτὴ τοῦ Κουδείτ, ἀπὸ τὸν καθηγητὴ Σὰν Μάκ Γκρέηλ, καὶ ἔχει σχέση μὲ ἔνα διμοίωμα πλοίου χρονολογουμένου ἀπὸ τὸ ἔτος 5.000 π.Χ. ἀποδεικνύοντας ότι ἀπὸ τότε ἡ καὶ πρὸν ὁ ἄνθρωπος στὴν περιοχὴ αὐτὴ τοῦ ἀρχαίου κόσμου μποροῦσε νὰ κατασκευάσῃ καὶ νὰ χρησιμοποιήσῃ τὰ πλοῖα, ὅπως ἀναφέρει ἡ ἐφημερίδα «Μετρόδραμα» τῆς 4ης Απρ. τοῦ 2001.

Ο, τι ἔφεραν μαζί τους οἱ ’Ιδαιοί ἀπὸ τὴν Παγχαία (γλῶσσα, παραδόσεις, γραφή, διοικητικούς καὶ θρησκευτικούς κανόνες) ἀπετέλεσε τὴ βάση πάσης περαιτέρω ἀναπτύξεως τῶν σημιτικῶν λαῶν γιὰ χιλιάδες χρόνια. Ἡ συμβίωση στὸν ἴδιο τόπο μετέφερε τὶς δοξασίες καὶ τὶς ἐπιτεύξεις τῶν αὐτοχθόνων ἢ ιθαγενῶν πλέον ’Ιδαιων (Σουμερίων) στοὺς γείτονές τους Σημῖτες. Ἡ διατήρηση τῶν δεδομένων τοῦ πολιτισμοῦ τῶν ’Ιδαιων ὑπὸ τῶν ’Ακκαδίων, ’Ασσυρίων καὶ Βαβυλωνίων ἔδωσε τὴν τροφὴ ἡμερέψεως κατὰ κάποιο τρόπο τῶν «ἀγρίων θηρίων» ἢ τῶν «ψαρανθρώπων» τοῦ Βηρωασσοῦ, ποὺ ἀναφέρθηκαν στὰ προηγούμενα, χωρὶς νὰ ἀποβάλουν παντελῶς τὴν βαρβαρότητά τους.

Κων. Β. Κουτρουνέλης

Ταξίαρχος Γεωγραφικῆς Υπηρεσίας Στρατοῦ

ΟΙ ΓΕΝΝΗΤΟΡΕΣ ΤΟΥ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

νς. Βακχυλίδης

‘Ο Ανώνυμος τοῦ «Περὶ ὑψους» συγγραφεὺς χαρακτηρίζει τὸν μὲν Πίνδαρο «ἀκανόνιστον ὄλων καὶ ἀμίητον ποιητήν», τὸν δὲ Βακχυλίδη «ἀδιάπτωτον καὶ πάντῃ κεκαλλιγραφημένον». λέγει δὲ καὶ τὰ ἔξῆς: «...τί δέ; στὴν λυρικὴ ποίηση θὰ προτιμοῦσες νὰ ἥσουν Βακχυλίδης παρὰ Πίνδαρος καὶ στὴν τραγῳδίᾳ “Ιων ὁ Χῖος παρὰ Σοφοκλῆς; Εἰκεῖνοι πουθενὰ δὲν σκοντάφτουν κι ἔχουν ἀπὸ κάθε ἀποψη γλαφυρότητα καὶ λόγο ποὺ τὸν δούλευσαν μὲ πολλὴ καλαισθησία, ἐνῷ ὁ Πίνδαρος κι ὁ Σοφοκλῆς πότε σὰν νὰ πυρπολοῦν τὰ πάντα στὴ φόρα τους, σθήνουν ὅμως πολλὲς φορὲς καὶ πέφτουν κατὰ τὸν χειρότερο τρόπο...». Πράγματι ὁ Βακχυλίδης διαθέτει περισσότερο τέχνη παρὰ πνεῦμα: εἶναι ἀσκημένος ποιητής, ποὺ γνωρίζει νὰ κατεργάζεται καὶ νὰ σφυρηλατῇ τὴ γλώσσα ἔτοι, ὡστε νὰ καλλιτεχνῇ γλωσσικὰ καὶ μουσικὰ λεπτούργηματα.

Ἐλάχιστα γνωρίζουμε γιὰ τὴ ζωὴ τοῦ ποιητοῦ, ὁ ὅποιος γεννήθηκε στὴν Κέα (Τζιά) περὶ τὸ 505 π.Χ. καὶ ἦταν ἀνεψιός τοῦ Σιμωνίδου. Ο Πλούταρχος στὸ «Περὶ φυγῆς» σύγγραμμά τον τὸν συναριθμεῖ μεταξὺ τῶν μεγάλων ἔξοδίστων ἀνδρῶν, ποὺ ἔγραψαν σπουδαῖα ἔργα ὥπως γιὰ παράδειγμα ὁ Θουκυδίδης. Τὴν ἀποψη αὐτὴ τοῦ Πλούταρχου ἐπιβεβαίωντες τὸ γεγονός, ὅτι οἱ συμπατριῶτες του, ποὺ τὸ 458 π.Χ. – ἐποχὴ ποὺ ὁ Βακχυλίδης ἦταν στὴν πλήρη ἀκμή του – ἀφιέρωσαν παιᾶνα πρὸς τὸν δελφικὸν Ἀπόλλωνα, δὲν ἀνέθεσαν σ' αὐτὸν τὴ σύνθεσή του ἀλλὰ στὸν Πίνδαρο, μὲ τὸν ὅποιο ὁ Βακχυλίδης ὄσο καὶ ὁ Σιμωνίδης εὑρίσκοντο σὲ διαρκῆ ἀντιπαλότητα.

Μέχρι πορ τίνος δὲν γνωρίζαμε παρὰ μερικὰ ἀποσπάσματα μόνο τῶν ποιημάτων τοῦ Βακχυλίδου, ἀποσπάσματα ποὺ δὲν ὑπερέβαιναν τοὺς δεκαεπτὰ στίχους: οἱ παπυρικοὶ κύλινδροι ὅμως τοῦ Βρεταννικοῦ Μουσείου, ποὺ ἥλθαν στὸ φῶς τὸ 1897, μᾶς χάρισαν εἴκοσι ἀκόμη φύδες, ἐκ τῶν ὅποιων μάλιστα οἱ ἔξι εἶναι παντελῶς ἄθικτες. Τὰ ποίηματα αὐτὰ εἶναι ἐπίνικοι, ὕμνοι, παιᾶνες, διθύραμбоι, προσφόδια, παρθένια, ὑπορχήματα, σκόλια, ἐρωτικὰ ἄσματα καὶ ἐπιγράμματα, ἐκ τῶν ὅποιων οἱ ὕμνοι καὶ τὰ παρθένια ἐγγίζουν τὴν τελειότητα.

Σ' ἔνα ἐπίγραμμα τῆς Παλατινῆς Ἀνθολογίας ὁ μὲν Πίνδαρος προσφωνεῖται ὡς «Μουσάων ἰερὸν στόμα», ὁ δὲ Βακχυλίδης ὡς «λάλη Σειρήν». πράγματι ὁ Βακχυλίδης δὲν εἶναι ἔνθεος καὶ μανικὸς ποιητής ἀλλὰ τεχνίτης τοῦ λόγου καὶ τοῦ στίχου: τοῦ λείπει τὸ ὑψηλό, ποὺ κάνει τὴν φωνὴ τοῦ ποιητοῦ θεϊκή· τοῦ λείπει ἀκόμη ἡ πρωτοτυπία τῆς φράσης, τὸ μεγαλόπερ τῆς λέξεως καὶ τὸ βάθος τοῦ νοήματος, ἐλλείψεις ποὺ καλύπτονται ἀπὸ τὸ καλλιεργημένο τοῦ ὑφος, ποὺ δὲν ἀφήνει ποτὲ νὰ ξεπέσουν οἱ φράσεις του σὲ κοινοτοπίες. Βέβαια ὡς πρὸς τὴ διάλεκτο, τὰ μέτρα καὶ τὰ θέματά του μιμεῖται σαφῶς τὸν Πίνδαρο, τοῦ ὅποιουν νιοθέτησε, καθὼς φαίνεται, καὶ κάποιες ἀρχὲς ὥπως τὴν ἀντιπάθεια πρὸς τὴν δημοκρατία, τὴν θρησκευτικὴ γαλήνη καὶ τὴν ἑλαφρὰν ἡθολογία. Ἀντὶ τοῦ ισχυροῦ ὠστόσου καὶ σκοτεινοῦ μεγαλείου τοῦ Θηδαίου ὁ Βακχυλίδης διακρίνεται γιὰ τὴν ἐλευθεριότητα καὶ τὴ διαφάνεια του, πρᾶγμα ποὺ ὀφείλεται ἀφ' ἐνὸς στὴν ίωνική του καταγωγὴ καὶ ἀφ' ἑτέρου στὴν ἐπιφροὴ τοῦ Σιμωνίδου.

Οἱ μύθοι, ποὺ ὡς ἀνεξάρτητα τμήματα καταλαμβάνουν τὸ κεντρικὸ μέρος τῶν ποιημάτων, εἶναι διεξοδικοί, ὅσον ἀφορᾶ στὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἀγώνων, καὶ τὰ γνωμι-

κά τον ἄφθονα, δανεισμένα μάλιστα ἀπ' τὴν λαικὴ παρακαταθήκη· τὰ θέματά του τέλος καὶ οἱ ἐμπνεύσεις του ἔχοντα ὁμηρικὴ καὶ πινδαρικὴ προέλευση. Διαθέτει ἐξαιρετη ἀφηγηματικὴ ἴκανότητα καὶ γνωρίζει νὰ διακόπτῃ ἀπότομα τὴν ἀφήγηση, κάτι τὸ ὅποιο ἀποτελεῖ δέδαια διδασκαλία τοῦ Ἀλκμᾶνος. Ἡ γλῶσσα του εἶναι καθαρὴ κι εὐκολονόητη κι οἱ ποιητικές του εἰκόνες ἀπλὲς καὶ ἥρεμες ἢ ζωηρὲς καὶ ἀστραπαῖες, ώστε συχνὰ νὰ διερωτώμαστε, μῆπως ἔχουμε μπροστά μας ἔναν νέο Πίναρο.

‘Ως ὡραιότερο ποίημα τοῦ Βακχυλίδον θεωρεῖται ἡ VI φόδη του, ποὺ φέρει τὸν τίτλο «Ἡμίθεοι» ἢ «Θησεὺς» καὶ πραγματεύεται τὸν ἄγνωστο μέχρι τότε μῦθο τῆς προσαγωγῆς στὴν Κρήτη τῶν ἑπτὰ νέων καὶ ἐπτὰ νεανίδων ὑπὸ τοῦ Μίνωος, ὁ ὅποιος ὑπέπεσε στὸ ἔγκλημα τῆς σεξουαλικῆς παρενόχλησης μιᾶς ἐξ αὐτῶν, κάτι τὸ ὅποιο σταμάτησε ὁ Θησεύς. ‘Ο Μίνως ἐπικαλέσθηκε τὴν θεϊκήν του καταγωγὴν καὶ προκάλεσε τὸν Θησέα νὰ τοῦ ἀποδειχῇ ὅτι τυγχάνει ὄντως νιὸς τοῦ Ποσειδῶνος, ἀναβέτοντάς του νὰ τοῦ φέρῃ ἀπ' τὸν βυθὸ τὸ δακτυλίδι, ποὺ μόλις πέταξε...’ Ο Θησεὺς κατεδύθη στὴν θάλασσα κι ἔγινε δεκτὸς ἀπὸ τὴν Ἀμφιτρύη καὶ τὶς Νηρηίδες, ποὺ τὸν ἐνέδυσαν μὲ πορφύρα, τὸν στεφάνωσαν καὶ τοῦ φόρεσαν τὸ δακτυλίδι τοῦ Μίνωος! Ἀλλοι ποιητές θὰ ἐδίσταζαν ἵως νὰ παραστήσουν τὸν Μίνωα, τὸ γιὸ τοῦ Δία, τόσο ἄξεστο καὶ ἀκοινώνητο ἢ τὸν ἕδιο τὸν Δία ν' ἀναγνωρίζῃ ὡς γιό του – καὶ μάλιστα μέγαν ὀδροιστήν του – ἔναν διαστή. ‘Ο Βακχυλίδης ὠστόσο τὸ τόλμησε καὶ μάλιστα πέτυχε νὰ δώσῃ δροσεράδα, θαλασσινή πνοή καὶ νεωτερικὸ πνεῦμα στὴν ὄδη του.

‘Ο ιεζ διθύραμβος – μοναδικὸς στὸ εἶδος του –, ποὺ ὡς θέμα του ἔχει τὴν θριαμβευτικὴ ἄφιξη τοῦ Θησέως ἀπὸ τὴν Τροιζῆνα στὴν Ἀθήνα, ἀποτελεῖ ὑπόδειγμα δραματικῆς προσωποποίας καὶ χορικού ἀσματος. Ἀποτελεῖται ἀπὸ ἓνα διάλογο ἐκ δύο ἡμιχοροίων, ἐκ τῶν ὅποιων τὸ μὲν πρῶτο παριστάνει τὸν βασιλιά τῶν Ἀθηνῶν Αἰγέα καὶ τὸν ἄκολούθους του, τὸ δὲ δεύτερο κάποιο ὅμιλο Ἀθηναίων. «Βασιλιὰ τῆς Ἱερῆς Ἀθήνας, τῶν ἀδρούνων Ἰώνων ἀνακτα... Μαντάροας ἥλθε πρὶν λύγο πεζός, ἀφοῦ πέρασε ἀπ' τὸν Ἰσθμὸ μέχρι ἐδῶ· καὶ διηγέρεται ἄθλονς ἀπίστευτους φωτὸς (= ἀνδρὸς) κραταιοῦ. Τὸν ἀνίκητο σκότωσε Σίνη, ποὺ ἀπὸ κάθε θυντὸ δυννατώτερος ἥταν, τὴν φύτρα τοῦ κοσμοσείστη Λυταίον (= Ποσειδῶνος), τοῦ γιοῦ τοῦ Κρόνου τὸ καπρί, τὸ φονιὰ τῶν ἀνθρώπων, στὴ βαθειὰ τῆς Κρομμυώνας (= πόλης τῆς Μεγαρίδας) λαγκάδα καὶ τὸν ἄγριο Σκίρωνα ἔκαμε· τοῦ Κερκύνονα (= ληστῆς ποὺ λημέδιαζε στὴν Ἐλευσῖνα) τὴν παλαίστρα τὴν ἔκλεισε κι ὁ Προκρούστης τὴν σκληρὴ βασιοπούλα τοῦ Πολυπήμονα (= πατέρας τοῦ Προκρούστη) πέταξε, ἐπειδὴ παληκάρι πιὸ ἄξιό του δρῆκε...!’. Ο ποιητὴς παραθέτει ἔνα μακρὸν καὶ λεπτομερὴ διάλογο τῶν ἡμιχοροίων, κατὰ τὸν ὅποιο προσδιορίζεται ἐπακριβῶς ἡ ταυτότητα τοῦ ἥρωος, χωρὶς ποτὲ νὰ ἀνακαλύπτεται. Πρόκειται γιὰ ἔνα λαμπρὸ ἔργο, ποὺ μοιάζει μὲ ἐπύλλιο (= μπαλλάντα) καὶ πέραν τῆς τεχνικῆς του ὀξίας διαθέτει περίσσια ποιητικὴ χάρη.

‘Ο Οράτιος καὶ ὁ Ἰονιλιανὸς λάτρευναν τὴν ποίηση τοῦ Βακχυλίδον, τὸν ὅποιο ἐμιμοῦντο χωρὶς προσχήματα, ἐνῷ οἱ Ἀλεξανδρινοὶ γραμματικοὶ τὸν συμπεριέλαβαν μεταξὺ τῶν ἐννέα καλύτερων λυρικῶν ποιητῶν.

Σαράντος Πάν

Η ΒΑΡΒΑΡΗ ΕΞΑΛΕΙΨΗ ΠΡΟΚΟΛΟΜΒΙΑΝΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟ

Οι έλληνοφώτιστοι Άζτέκοι και "Ινκα"

πολιτισμός αὐτὸς εἶναι τὸ μοναδικὸ παράδειγμα ἐνὸς βίαιου θανάτου. Δὲν μαράθηκε, δὲν καταπιέστηκε οὔτε παρεμποδίστηκε, ἀλλὰ σὲ ὅλο τὸ μεγαλεῖο τῆς ἀνάπτυξής του δολοφονήθηκε, καταστράφηκε σὰν ἔνα ὡραῖο ἄνθος, ποὺ κάποιος περαστικὸς σκύβει καὶ τὸ κόβει.» Μὲ τὰ λόγια αὐτὰ ὁ ἔξεχων διανοητὴς καὶ ιστορικὸς τοῦ 20οῦ αἰῶνα "Οσβαλντ Σπέγκλερ περιέγραψε τὴν ἔξαλειψὴν τοῦ πολιτισμοῦ τῶν Αζτέκων ἀπὸ τὸν Κορτέζ στὶς ἀρχές τοῦ 16ου αἰῶνα. Ἡ ἀκόρεστη ἔξουσιαστικὴ ἀπληστία τοῦ ισπανικοῦ Στέμματος ἀφ' ἐνὸς καὶ τῆς Ἐκκλησίας ἀφ' ἑτέρου ὑπῆρξε ἡ αἰτία τοῦ μεγαλύτερου ιστορικοῦ ἐγκλήματος μετὰ τὸν Μεσαίωνα.

"Ο «αἰῶνας τῶν κονκισταδόρες», ὅπως ὠνομάστηκε ἡ χρονικὴ περίοδος ἀπὸ τὴν ἀνακάλυψη τῆς Αμερικῆς μέχρι καὶ τὴν ἐγκαθίδρυση ἀποικιοκρατιῶν καθεστώτων σὲ ὅλο τὸ κεντρικὸ καὶ νότιο τμῆμα τῆς ἡπείρου, «καθαδηγήθηκε ἀπὸ τὸ ράσσο καὶ κατευθύνθηκε ἀπὸ τὸ ξίφος», ὅπως χαρακτηριστικὰ ἀναφέρει ὁ ιστορικὸς C. W. Ceram. Ἡ καθοδήγηση αὐτὴ ἔκινοῦσε ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τὸν πάπα Ἀλέξανδρο ΣΤ' τὸν Βοργία, ὁ δοῦλος ἀπὸ τὸ 1510 εἶχε καθαγιάσει τὴν κατάκτηση τῶν χωρῶν ποὺ εἶχαν ἀνακαλυφθῆ, ἡ ποὺ θὰ ἀνακαλύπτονταν, μὲ ἀπαραίτητη προϋπόθεση τὸν προστηλυτισμὸ τῶν ιθαγενῶν κατόικων τους στὸν Ρωμαιοκαθολικισμό. Γιὰ λόγους στρατηγικῆς ώστόσοις ἡ «κατήχηση» τῶν ἀμερικανικῶν λαῶν δὲν ἔκινοῦσε ἀμά τη ἀφίξει τῶν Ισπανῶν στὰ ἐδάφη τους, ἀλλὰ ὑστερα ἀπὸ τὴν παρέλευση ἐνὸς σχετικοῦ χρονικοῦ διαστήματος. Τὴν τακτικὴ αὐτὴ τῆρησε ἀπαρέγκλιτα ὁ Φερνάντο Κορτέζ ἀπὸ τὸ Νοέμβριο τοῦ 1519, ὅταν γιὰ πρώτη φορὰ ἥρθε σὲ ἐπαφὴ μὲ τοὺς Ινδιάνους Τλασκαλάνι, παραδοσιακοὺς ἔχθροὺς τῶν Αζτέκων.

Στὰ καράδια του εἶχε φροντίσει νὰ ἔχῃ ἔκτος ἀπὸ τοὺς ναυτικοὺς καὶ πολεμιστές του καὶ ἔναν ἀριθμὸ κληρικῶν, καθῆκον τῶν δούλων ἡταν κατὰ πρῶτον μὲν νὰ ὑψώσουν τὸ σταυρὸ στὰ νέα ἐδάφη καὶ κατὰ δεύτερον νὰ κατηχοῦν τὰ πληρώματα τῶν πλοίων, ὑπενθυμίζοντάς τους συνεχῶς ὅτι ἐκστρατεύουν ὡς ἀπεσταλμένοι μὲν τοῦ Φερδινάνδου καὶ τῆς Ισαβέλλας ἀλλὰ καὶ ὡς ἀπόστολοι κάτω ἀπὸ τὸ λάβαρο τῆς Παρθένου ἐναντίον «ἀπολίτιστων εἰδαλολατρῶν».

"Η συνεχῆς ἐνίσχυση τοῦ θρησκευτικοῦ φανατισμοῦ –καὶ συνακόλουθα τοῦ φασισμοῦ– ἡταν ἡ δύναμη ποὺ ἐμψύχωνε καὶ ἐκμηδένιζε κάθε ἐσωτερικὴ ἀντίδραση, ἀκόμα κι ὅταν ὁ Κορτέζ δὲν φαινόταν συνεπής στὶς ὑποσχέσεις ποὺ ἔδινε στοὺς ἄνδρες του. Ἡ Δυτικὴ Ἐκκλησία ἀκόμη ἐνέπνεε τὴν ἐμπιστοσύνη τοῦ ἰσχυροῦ, ἀφοῦ στὴν Εὐρώπη ἔξακολονθοῦσε νὰ εἴναι παντοδύναμη. Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἡ Διαμαρτύρηση δὲν εἶχε ἐκδηλωθῆ ἀκόμα, ἐνῷ ἡ Ιερὰ Ἐξέταση

Ισπανός κονκισταδόρ τοῦ Φερνάντο Κορτές διατρυπᾶ μὲ τὴ λόγχη τοῦ Ἀζτέκο τοῦ Μεξικοῦ. (Πίνακας τοῦ Ned Seidler.)

Ο κονκακαδός Φραγκίσκο Πιθάριο καιει ζωτανό τον 'Inka βασιλιά' Αταχονάλπα, πλησίον τοῦ ὄποιον ὁ φωμανοθολικός ιερέας ἔκτελει σύζοχυμό. (Από τὸ βιβλίο τοῦ Alfred Metraux, «Les Inkas».)

ἀποτελούσε σέφιάλτη για κάθε τολμηρή κίνηση σε ίδεολογικό, κοινωνικό ή θρησκευτικό έπιπεδο. Δὲν ύπτηχε ζωή χωρὶς τὴν Ἐκκλησία, καθὼς ή δυτικὴ ἀντίληψη περὶ κόσμου ἦταν τότε καθαρὰ χριστιανική. Μὲ τὴν ἀποκλειστικότητα μᾶς τέτοιας εἰκόνας τοῦ κόσμου ὁ θρησκευτικὸς φανατισμὸς ἦταν φυσικὸ ἐπόμενο. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι κάθε τι μὴ χριστιανικὸ δὲν συμβάδιζε μὲ τὴν κατεστημένη νοοτροπία καὶ ἦταν αὐτόχρονα «διαβολικό».

‘Η καταστροφὴ τοῦ μεγάλου Πολιτισμοῦ τῶν Ἀζτέκων

Πάντως εἶναι εύκολο νὰ φανταστῇ κανεὶς τὴν ἔκπληξη τοῦ Κορτέζ, ὅταν στὶς 10 Νοεμβρίου τοῦ 1519 ἀντίκρουσε γιὰ πρώτη φορὰ τὴν ἀζτεκικὴ πρωτεύουσα Τενοξιτλάν (σημερινὴ Πόλη τοῦ Μεξικοῦ) καὶ μὲ δέος διαπίστωσε πῶς μόνο ἀπολίτιστοι δὲν κατοικοῦσαν ἔκει. Ἀστεροσκοπεῖα, πελώριοι ναοί, θαυμαστοὶ κῆποι, κανάλια, γέφυρες, ἀνάκτορα καὶ 65.000 τουλάχιστον ἄριστα ρυμιτομημένα σπίτια συνέθεταν ἕνα σκηνικὸ λαμπροῦ καὶ φυσικὰ πλουσίου πολιτισμοῦ. Ο Κορτέζ καὶ οι στρατιωτικοὶ καὶ κληρικοὶ συνοδοὶ του κατέστρωσαν ἀμέσως ἔνα σχέδιο παρελκυστικῆς τακτικῆς, γιὰ νὰ ἀρχίσουν τὸ «πλάτσικο». Ἔται ὁ αὐτοκράτορας Μοντεζούμα, θύμα τῆς μοιραλατρίας του περὶ «λευκῶν γενειοφόρων θεῶν ποὺ ἐπέστρεψαν μετὰ ἀπὸ αἰῶνες στὸ δασίλειό τους», ἐπέτρεψε τὴν ἐγκατάσταση τῶν κατακτητῶν σὲ εἰδικοὺς χώρους τῶν ἀνακτόρων του καὶ βαθμιαῖα ἔγινε ἀδουλοῦ ὅργανο στὰ χέρια τους. Σὲ κάποιον ἀπὸ τοὺς χώρους αὐτοὺς ὁ Κορτέζ ἀνακάλυψε τὴν πρόσδαιση πρὸς τὸ θησαυροφυλάκιο τοῦ παλατιοῦ καὶ μὲ τὴ συνεργασία τοῦ ἀδβᾶ Ὁλμέδο ἔκτισε παρεκκλήσιο μὲ εὐνόητο σκοπό. Προϊόντος τοῦ χρόνου, ὁ Ὁλμέδο φρόντιζε νὰ κατηχήσῃ ώρισμένους εὐγενεῖς Ἀζτέκους μὲ στόχο τὴν πρόκληση διχόνιας στὴν ἀρχούσα καὶ ἐν συνεχείᾳ στὶς ὑπόλοιπες κοινωνικὲς τάξεις. Τὸ ἀποτέλεσμα ἦταν, ὑστερα ἀπὸ ἔνα χρόνο παρουσίας τῶν Ἰσπανῶν, ὁ μὲν Μοντεζούμα νὰ εἴναι νεκρός, τὸ Τενοξιτλάν νὰ εἴναι σχεδὸν ἐρειπωμένο καὶ στὸ χῶρο τοῦ μεγαλοπρεποῦς ναοῦ τῆς Τεοκάλι νὰ δεσπόζῃ ἡ ἐκκλησία τοῦ Ἀγίου Φραγκίσκου. Ὁσο γιὰ τοὺς αὐτόχθονες, δὲν ὑπερέβαιναν πλέον τὶς 30.000 οἰκογένειες. Ἀπ’ τὴ μᾶλα τὸ μικρόδιο τῆς εὐλογιαῖς, ποὺ οἱ κατακτητές εἶχαν «εἰσαγάγει» κι ἀπ’ τὴν ἄλλη οἱ ἱεροεξεταστές, ποὺ εἶχαν στὸ μεταξὺ ἔλθει καὶ ἐγκατασταθῆ ἔκει μαζὶ μὲ ἄλλους 2.000 Ἰσπανούς, τοὺς εἶχαν ἀποδεκατίσει. Παράλληλα ἡ παπικὴ ἔδρα μετὰ ἀπὸ τὶς εὐχάριστες ἀναφορὲς τοῦ Ὁλμέδο καὶ τὶς «χρυσοφόρες» ἐπιχειρήσεις τῶν ἀπεσταλμένων τῆς εὐλόγησης καὶ τὸν καινοφανῆ θεσμὸ τῶν «QEPAQTILMEVENTOS» ἥτοι τῆς κατανομῆς τῶν Ἰνδιάνων, ποὺ εἶχαν ἀπομείνει, σὲ φέουσα, καθιστώντας τους ἔτσι δουλοπαροίκους. Σὲ κάθε Ἰσπανὸ εὐγενῆ παρεχωρεῖτο ἔνας ἀριθμὸς Ἰνδιάνων, οἱ ὅποιοι καὶ τοῦ παρείχαν ἐργασία, ἐνῷ ἔκεινος σὲ ἀντάλλαγμα ἀνελάμβανε τὴν ὑποχρέωση νὰ τοὺς κατηχήσῃ στὴν χριστιανικὴ πίστη.

Μὲ ἐγκληματικὲς μεθόδους διαλύονται οἱ “Ινκας

Πέντε χρόνια μετὰ τὴν ἐκστρατεία τοῦ Κορτέζ στὸ Μεξικὸ μία ἄλλη ἐπιχείρηση ἔκπληκτης, αὐτὴ τὴ φορὰ στὰ δροειδυτικὰ παράλια τῆς Νότιας Ἀμερικῆς. Δύο μεσόκοποι τυχοδιώκτες τοῦ Ἰσπανικοῦ στρατοῦ, ὁ Φρανθίσκο Πιθάρδο καὶ ὁ Ντιέγκο ντε ’Αλμάγρο, ἔλαβαν ἐγκριστὴ ἀπὸ τὸν κυβερνήτη τοῦ Παναμᾶ Πεδράριας νὰ καταπλεύσουν πέρα ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριο Γκαρατσίνε, ὅπου δρισκόταν τὸ μυθικὸ δασίλειο τοῦ Μπιροῦ (Περού). Στὶς διαπραγματεύσεις μεταξὺ αὐτῶν καὶ τοῦ Πεδράριας εἶχε μεσολαβήσει ὁ ἀδβᾶς Φερνάντο ντε Λούκε, ἔνας κληρικὸς μὲ πείρα στὴν στρατολόγηση Ἰνδιάνων γιὰ ἐργασία πρὸς ὄφελος τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας. Ἀφοῦ ἔλαβε τὶς ὑποσχέσεις καὶ τὶς δεσμεύσεις ποὺ ζητοῦσε, δὲν τέ Λούκε κόμισε τελικά τὴν ἀδεια τοῦ κυβερνήτη καὶ ἡ ἀποστολὴ ἔκεινης στὶς 13 Σεπτεμβρίου 1524. Μετὰ ἀπὸ δύο ταξίδια καὶ ἀφοῦ ὁ Ἀλμάγρο εἶχε ἐγκαταλείψει πρόωρα τὴν ἀποστολή, ὁ Πιθάρδος ἐπέστρεψε στὸν Παναμᾶ κι ἀπ’ ἔκει μετέβη στὴν Ἰσπανία, ὅχι μόνο γιὰ νὰ πάρῃ τὴν τελικὴ ἐγκριση τοῦ Καρόλου τοῦ Ε΄ γιὰ τὴν τελικὴ ἐκστρατεία, ἀλλὰ καὶ γιὰ νὰ

λάδη τὸ σχῆμα τοῦ μοναχοῦ τοῦ Τάγματος τοῦ Σαντιάγο, ώστε νὰ ἔχῃ καὶ ἐκκλησιαστικὴ κάλυψη. Τελικὰ τὸ 1532 μὲ τρία καράβια καὶ διακόσιους ἄνδρες, μεταξὺ τῶν ὅποιων καὶ πολλοὶ μοναχοί, ἀπέπλευσε γιὰ τὸ Περού. Ἐκεῖ προχωρώντας στὴν ἐνδοχώρα τῶν "Ινκας ἔφθασε μέχρι τὴν Καχαμάρκα, ὥστε ὁ βασιλιάς Ἀταχουάλπα τοῦ παραδόθηκε ἀνευ ὅρων ἀναγνωρίζοντας τὴν ὀπλική ὑπεροχή του. Ἀφοῦ τὸν συνέλαβε ὁ Πιθάρρος ἔστειλε στὴν ὕπαιθρο τοὺς κληρικούς καὶ μοναχούς συνεργάτες του, γιὰ νὰ κατηχήσουν ἀλλὰ καὶ γιὰ νὰ ἀναγκάσουν τοὺς ἀγόρτες νὰ διατέθουν μεγάλο μέρος τῆς σοδειᾶς τους γιὰ τοὺς κατακτητές. "Οσοι ντόπιοι δοκίμασαν νὰ ἀντιδράσουν τιμωρήθηκαν μὲ θάνατο ἢ φρικτὰ βασανιστήρια.

"Ο Ἀταχουάλπα, παρὰ τὸ γεγονός ὃτι πλήρωσε ὑπέρογκα λύτρα σὲ χρυσό, δὲ γλύτωσε τὴν καταδίκη σὲ θάνατο διὰ πυρός. Πρὶν ἀπὸ τὴν ἐκτέλεση ὁ Πιθάρρος διέταξε νὰ τὸν βαπτίσουν, γιὰ νὰ πεθάνῃ χριστιανός...

Μετὰ τὸ γεγονός αὐτὸν οἱ κληρικοί τῆς ἀποστολῆς ἀποθαυσύνθηκαν τελείως. Ἀρχικὰ ἔκαψαν καὶ λεηλάτησαν τὸ ναὸ τοῦ Ἡλίου στὸ Βίτκος, ἐνῷ τὰ ἱεροεξεταστικὰ βασανιστήρια ἦταν στὴν ἡμερήσια διάταξη. "Οταν ὁ νεοστεφθεὶς" Ινκα Μάνκο τόλμησε νὰ ἀντιταχθῇ στὸν ἔξευτελισμὸ τοῦ προσώπου του καὶ τοῦ λαοῦ του, οἱ ωμαιοκαθολικοὶ ἰερεῖς δὲν δίστασαν νὰ ἀσελγήσουν στὸν ἴδιο καὶ σὲ ἄτομα τοῦ οἰκογενειακοῦ περιβάλλοντός του, ὥπως χαρακτηριστικά ἀναφέρει ὁ ἴστορικὸς τῆς κατάκτησης τοῦ Περού Φρανθίσκο Λοπέθ ντε Χερέθ. Μολονότι οἱ Ἰσπανοὶ εἶχαν συγκατατεθῆ τυπικά στὴ διατήρηση τοῦ βασιλικοῦ θεσμοῦ τῶν ὑπὸ κατοχῆς" Ινκας, παρασκηνιακά μὲ τὴ βοήθεια ἐκκλησιαστικῶν παραγόντων ἀπεργάζονταν τὴν ἀποσάθρωση ὅλων τῶν κοινωνικῶν καὶ πολιτικῶν δομῶν τῶν Ἰνδιάνων. "Ετοι τὸ 1560 ὁ "Ινκα Τίτου Κούσι πού, ἀσθενῆς ὡν, δέχτηκε ἔνα φάμακο ἀπὸ καθολικὸ ἵερεά, πέθανε ἀπὸ δηλητηρίαση, ἐνῷ ὁ διάδοχός του Τουπάκ Ἀμάρου καὶ τελευταῖς βασιλιάς ἀποκεφαλίστηκε δημόσια στὸ Βίτκος. Οἱ ἐνέργειες αὐτές ἀποτελοῦσαν μέρος τοῦ κοινοῦ σχεδίου πολιτικῆς καὶ θρησκευτικῆς ἔξουσίας γιὰ τὴ διάλυση καὶ τῶν ἐλαχίστων ἐναπομεινάντων θυλάκων τοῦ ίνκαϊκού πολιτισμοῦ.

"Ἐκτοτε τεράστιες ἐκτάσεις γῆς μαζὶ μὲ τοὺς ἀγόρτες φυσικὰ περιηλθαν στὴν κατοχὴ τῆς Ἀγίας" Εδρας, ἡ ὁποία ἀπέστελνε συνεχῶς μὲ τὸ πρόσχημα τῆς διάδοσης τοῦ «λόγου τοῦ Θεοῦ» ἐκκλησιαστικούς δικαστές στὴ νέα ἐπικράτεια, οἱ ὁποῖοι μὲ τὴ σειρὰ τους ἀπαγόρευαν κάθε παραδοσιακὸ χορό, ὑμνο, ἄσμα, ἐօρτὴ ἢ τελετὴ τῶν ἰθαγενῶν ἐπὶ ποινῆ θανάτου γιὰ τοὺς παραβάτες.

O «θρησκευτικὸς ἴμπεριαλισμὸς» τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας –ποὺ δὲν εἶναι ἕιδον μόνο αὐτῆς, ἀλλὰ τῶν ἔξουσιαστικῶν θρησκευτικῶν ὄμολογιῶν στὸ σύνολο τους– ὑπῆρξε ὁ κύριος παράγων ἔξαλειψης τῶν προκοιλομβιανῶν πολιτισμῶν σὲ μεγαλύτερο βαθμὸ ἀπὸ τὴν ἐπιβολὴ τῶν δυτικῶν πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν δομῶν στοὺς πληθυσμοὺς τῆς Λατινικῆς Αμερικῆς. Παρὰ τὶς ὄποιες ἴσχνες καὶ ἀσήμαντες ἐπαναστατικές κινήσεις, ποὺ ἐμφανίστηκαν ἐκεῖ ἀπὸ τὸν 16ο αἰώνα καὶ ἐντεῦθεν, ἡ ἴστορικὴ ζημιὰ εἶχε πλέον συντελεσθῆ ἀμετάλλητα, καθὼς μὲ τὴν πάροδο τοῦ χρόνου, ὥπως ἀκριβῶς οἱ «Ἐλληνες ἔγιναν «Ρωμιοί», ὥσαντως οἱ γηγενεῖς Αμερικανοὶ ἀφωμοίωσαν ἀναγκαστικά ἔναν πρὸς τὶς παραδόσεις τους στοιχεῖα μὲ ἀποτέλεσμα τὴν ἐθνολογικὴ τους ἀλλοίωση. Σήμερα περίπου πέντε ἔκατομμύρια ἀπόγονοι τῶν Ινκα στὴ Βολιβία καὶ τὸ Περού διατηροῦν μόνο δίκην «φοιλακλό» κάποια λιγοστὰ ἥθη καὶ ἔθιμα καὶ ἐλάχιστα γλωσσικά κατάλοιπα ἀπὸ τὸ ἄλλοτε λαμπρὸ παρελθόν τους.

Μάριος Μαμανέας

[Πλήρη ἀποδεικτικά στοιχεῖα γιὰ τὶς θαθύτατες καὶ πανάρχαιες ἐπιδράσεις τοῦ Προκαταλυσμαίου Ἐλληνικοῦ Πολιτισμοῦ στοὺς λαοὺς τῆς προκοιλομβιανῆς Αμερικῆς θλ. «Δαυλόν», τεύχη 146, 159, 172, 187, 188/89, 190, 205, 215, 231 κ.ἄ.]

ΚΑΛΑΘΟΣ ΤΩΝ ΑΧΡΗΣΤΩΝ

«'Ανήκουν»

Τὸ δρῆκα! «"Ομιλος· Εταιρειῶν· Ελληνικῆς Κουλτούρας». Μὴ γελάτε, δὲν εἶναι ἀστεῖο. Καιρὸς τώρα ψάχνω νὰ δρῶ μιὰ «πιασάφικη» ὀνομασία γιὰ τὴν ἀλυσίδα τῶν μαγαζιῶν μου. "Αν ἀκόμη δὲν ἔχετε καταλάβει, δημιουργησα «Ελληνάδικα» γιὰ τὴν πνευματική σας πρόοδο, πέρα ἀπὸ τὰ γνωστὰ ποὺ ἀφοροῦν στὴ νυχτερινή σας διασκέδαση. "Οπον ὑπάρχουν κόπανοι φτειάχω καὶ μιὰ «κόμπαν», γιὰ νὰ μὴν ἀφήνω τόση πελατεία νὰ περιφέρεται τζάμπα καὶ βερεσὲ ἀναξητώντας ἔνα ἰδεολογικὸ ἀποκούμπι. Τελικά, χωρὶς νὰ θέλω νὰ περιαντολογήσω, ἀφονγκράζομαι στὴν ἐντέλεια τὸν παλιὸ τῆς ἀγορᾶς.

Δεῦτε λοιπὸν πρὸς ἐμὲ πάντες οἱ ἡθικὰ καὶ προσωπικὰ ναναγισμένοι, ἀποπροσανατολισμένοι, ἀποτυχημένοι, κι ἐγὼ θὰ σᾶς χορτάσω μέχρι σκασμοῦ. Δεῦτε οἱ ἀνέραστοι, οἱ καψούρηδες καὶ οἱ ἔχοντες τὸ νοῦ τους στὸν «μπουλκούμε», κι ἐγὼ θὰ σᾶς βολέψω μιὰ χαρά.

Δεῦτε οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι, κι ἐγὼ θὰ σᾶς κάνω φωστῆρες. Κανεὶς δὲν θὰ μείνῃ ἀπογοητευμένος, παιδιά. "Έχω τὶς ἰδεώδεις λύσεις γιὰ τὰ προβλήματα, τὶς ἀνασφάλειες καὶ τὶς νευρώσεις σας, καθὼς διαλέγω πρὶν ἀπὸ σᾶς γιὰ σᾶς καὶ καλύπτω τὰ κενά σας. 'Απ' ὅλα ἔχει τὸ πρόγραμμα: ἐκδηλώσεις, ἐκδρομοῦλες, μαθήματα, κοντσομπολιό, παρεούλα, φλέρτ... κι ὅ,τι ἄλλο προκύψει. 'Αντὶ λοιπὸν νὰ προσφοιτάτε «ὅ μὲν πρὸς κουρεῖον, ὁ δὲ πρὸς σκυτοτομεῖον», ὅπως ἔλεγε καὶ ὁ μακαρίτης ὁ Λυσίας, ἐλᾶτε στὶς ἐλληναράδικες ἑστίες μου νὰ δρῆτε τὸν ἔαντό σας. 'Εκεῖ ὁ καημός σας θὰ γίνη ἀνακούφιση καὶ τὸ χάλι σας καμάρι. Θὰ ἔχετε τὴν αἰσθηση ὅτι «ἀνήκετε» κάπου, δρὶς ἀδελφέ, ὅτι διάγετε τὸν δίο σας γιὰ ἔνα σκοπὸ κι ὅτι δὲν εἶστε ἔκειά φωτοί στὴν παλιοκοινωνία. Δεκτοὶ πάντες, χωρὶς διακρίσεις, ὅ,τι κι ἄν κονδαλᾶτε μέσα σας. 'Εδῶ ἔχον δῆλο θέση, ἀπὸ τοὺς πιὸ πωρωμένους δωδεκαθεῖζοντες (ποὺ εἶναι ἐν ἀγνοίᾳ τους γιαχβιστὲς μέχρι τὸ μεδούλι), μέχρι ὅσους «έρευνοῦν» γιὰ γκόμενα ἢ γκόμενο. Τὶ νὰ κάνονμε, δὲ πελάτης ἔχει πάντα δίκιο, ἀκόμα κι ἀν εἶναι σχιζοφρενής.

"Οσο γιὰ τὸ ποιὸς εὐθύνεται γιὰ τὴν ὑπολανθάνουσα σχιζοφρένεια, γιὰ τὴν μοναξιά, τὴν ἡμιμάθεια καὶ τὴν κακομοιοιά σας, καλύτερα νὰ μὴ μὲ ωτήσετε ποτέ. Σᾶς εἶπα, ὅτι δὲν ἔχω διάθεση γιὰ περιαντολογίες. Προπαντὸς ὅμως μὴ ωτήσετε ποτὲ τὸν ἔαντό σας. 'Αφήστε τὸν νὰ ἐπαναπαύεται στὶς ὑπηρεσίες ποὺ τοῦ παρέχω καὶ μήν τοῦ γαργαλᾶτε τὰ ψυχικὰ βάθη. Διότι, ἐὰν τὸν ξυπνήσετε καὶ ἀποκτήση αὐτογνωσία, ἐγὼ θὰ πρέπει νὰ ἀλλάξω πλανήτη. Σκέφτεστε, τί κυνηγητὸ ἔχω νὰ ὑποστῶ, ἐὰν ὁ καθεὶς ἐξ ὑμῶν ἀφυπνισθῇ καὶ βουτήξῃ ἀπὸ ἔνα (ἔξω καὶ μακρυνὰ ἀπὸ 'δῶ)

Σάρωθρον

ΑΛΕΞΙΠΤΩΤΙΣΤΕΣ ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΥΤΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ Πῶς ή ἐσθῆται καὶ η ἀσπίδα ἔσωζεν ζωὴς

Εἶναι οἵ ἀλεξιπτωτιστὲς καὶ οἵ βατραχάνθρωποι στρατιωτικοὶ θεσμοὶ τοῦ πρὸ δὲ διάγου παρελθόντος 20οῦ αἰῶνος, ἥ καὶ αὐτοὶ νὰ ἐπινοήθηκαν πρὸ χιλιάδων ἡτῶν;

Μελετῶντας ἐκ τῶν «'Ηθικῶν» τοῦ Πλούταρχου τὸ διδλίο «Συναγωγὴ Ἰστοριῶν Παραλλήλων Ἐλληνικῶν καὶ Ρωμαϊκῶν» στὴ 13η «Παραλληλο» εἶδα ἀναφορὰ Ἰστοριῶν Ρωμαίων, καὶ Ἐλλήνων, συνδυαζόμενη πρὸς παρόμοιες τῆς «Βιβλιοθήκης» τοῦ Ἀπολλοδώρου, Β' 6.1. sq., τῶν «Τραχινιῶν» τοῦ Σοφοκλέους (351-365, 476-478), τῆς «Βιβλιοθήκης Ἰστορικῆς» Διοδώρου τοῦ Σικελιώτου (IV. 37, 5), τῆς «'Ιλιάδας» τοῦ Ὁμήρου (B 730), τῶν «Γεωγραφικῶν» τοῦ Στράβωνος (Θ' 5.17) κ.ἄ.

Οἱ ἐσθῆτες τῆς Ἰόλης καὶ τῆς Κλουσίας

‘Ο δασιλεὺς Εὔρυτος τῆς Οἰχαλίας (τῆς ἐν Εύδοίᾳ πιθανώτατα, διότι ὑπῆρχαν πόλεις ὁμώνυμες στὴ Θεσσαλία, Ἀρκαδία καὶ Μεσσηνία), ἄριστος τοξότης, κατὰ μίαν ἐκδοχὴν δίδασκε στὸν Ἡρακλῆ τὸ τόξο. Καὶ ἄλλην ἐκδοχὴν σὲ τοξευτικὸν ἀγῶνες μὲ ἔπαθλο τὴν θυγατέρα του Ἰόλη νίκησε ὁ Ἡρακλῆς. Οἱ Ἡρακλῆς ἐτοξεύθη ἀπὸ τὰ δέλη τοῦ Ἑρωτος, ἵδων τὴν ὡραία παρθένον Ἰόλη. Εὔρων αὐτὴν ἐκτὸς πόλεως τῆς ἔξεμυστηρεύθη τὸν ἔρωτά του καὶ ἐκείνη τρομαγμένη κατέφυγε ἐντὸς τῶν τειχῶν τῆς Οἰχαλίας. Καὶ ἄλλην ὅμως ἐκδοχὴ παρ’ ὅτι νίκησε στὴν τοξοβολία καὶ παρὰ τὴν ἄποψι τοῦ πρεσβυτέρου υἱὸν τοῦ Ἰφίτου νὰ τοῦ δοθῇ ἡ Ἰόλη, διὰ τοῦ Εὔρυτος καὶ οἱ λοιποὶ ἀδελφοὶ τῆς Δείων, Κλύτιος καὶ Τοξεὺς τὸ ἀπαγόρευσαν. Μετὰ τὴν ἀρνησι ὁ Ἡρακλῆς πολιόρκησε καὶ πόρθησε τὴν πόλι (σχετικὸν ὑπῆρξε τὸ ἔπος «Οἰχαλίας ἄλωσις» τοῦ Κρεωφύλλου τοῦ Σαμίου, καὶ ἄλλους τοῦ Ὁμήρου). «Ἡ Ἰόλη», ἀπελπισμένη, «ἀπὸ τοῦ τείχους ἔρριψεν ἑαυτήν· συνέδῃ δέ, κολπωθείσης ὑπὸ ἀνέμου τῆς ἐσθῆτος, μηδὲν παθεῖν, καθάπερ Ἰστορεῖ Νικίας ὁ Μαλλώτης». Σημειωτέον ὅτι στὰ λεξικὰ «'Ηλίου», «Ἐλευθερουδάκη», «Μεγάλη Ἐγκυλοπαίδεια Δρανδάκη» κ.ἄ. ἀνακριθῶς γράφεται ὅτι ἡ Ἰόλη ἐσώθη, περιπλεχθείσης τῆς ἐσθῆτος εἰς θάμνον ἥ δένδρον: Χρήζουν ἡ Ἰστορία καὶ τὰ λεξικὰ ἐκ νέου συγγραφῆς...

”Ετοι ύπώπτευσα, ὅτι ἡ ἐσθής τῆς Ἰόλης ύπηρξε ἡ πρώτη σύλληψη τῆς ἰδέας τοῦ ἀλεξιπτώτου· ἔσπευσα ὅμως νὰ συμβουλευθῶ φίλο βετερᾶνο χειριστὴ τῆς πολεμικῆς ἀεροπορίας μὲ πολλαπλές πτώσεις δι’ ἀλεξιπτώτου, ἐὰν τὸ ύπὸ τοῦ Πλουτάρχου ἀναφερόμενο φόρεμα (ἐσθής) ἔχῃ προδιαγραφές ἀλεξιπτώτου. Μοῦ ἀπάντησε ναί, ἀποτελεῖ τέλειο ἀλεξίπτωτο, ἔχει τὸ ἄνοιγμα στὸ λαιμό. Σχηματίζει ὅμβρέλλα ὡς τὸ ἀλεξίπτωτο καὶ ἴσορροπεῖ διὰ τῆς δόπης τοῦ λαιμοῦ. Στὰ ἀλεξίπτωτα εὐρυνόμενη ἡ δόπη ἐπιταχύνει τὴν κάθοδο, στενούμενη τὴν ἐπιβραδύνει· κλεινόμενη δεξιὰ ἡ ἀριστερὰ πηδαλιούχει τὸ ἀλεξίπτωτο, ὥστε ὁ ἀλεξιπτωτιστὴς προσγειώνεται στὸ ἐπιθυμητὸ σημεῖο ἀκτίνας ἐνὸς μέτρου πολλάκις.

Παραλληλίζεται ύπὸ τοῦ Πλουτάρχου ἡ περιπέτεια τῆς πρώτης ἀλεξιπτωτιστριας Ἰόλης μὲ ἐκείνη τῆς Τούσκης (Ἐτρούσκης-Τυρρηνῆς, δηλ. Ἐλληνίδος) Κλουσίας: «... *Rωμαῖοι πολεμοῦντες πρὸς Τούσκους ἔχειροτόνησαν Βαλέριον Τορκονάτον. οὗτος θεασάμενος τοῦ βασιλέως τὴν θυγατέρα τοῦνομα **Κλουσίαν** ἢτεῖτο παρὰ τοῦ Τούσκου τὴν θυγατέρα, μὴ τυχὼν δ’ ἐπόρθει τὴν πόλιν. ἡ δὲ Κλουσία ἀπὸ τῶν πύργων ἔρριψεν ἑαυτὴν προνοίᾳ δ’ Ἀφροδίτης, κολπωθείσης τῆς ἐσθῆτος, διεσώθη ἐπὶ τὴν γῆν· ἦν ὁ στρατηγὸς διέφθειρε, καὶ τούτων πάντων ἐνεκα κοινῷ δόγματι ύπὸ τῶν Ρωμαίων εἰς Κόρσικαν νῆσον πρὸ τῆς Ἰταλίας· ὡς Θεόφιλος ἐν τρίτῳ Ἰταλικῶν» (δ.π.). Περὶ αὐτῆς διέλαθαν καὶ οἱ Ὑγῖνος, (Fab. 35), Servius εἰς Βιργιλίου, «*Aeneias*» viii. 291, «*Scriptores Rerum Mythicarum Latini*», ἔκδ. Bode, vol. i., pp. 129 sq., 131 sq. Τις δύο ἰστορίες παραθέτεω, ὡς διεσώθησαν αὐτολεξεῖ, γιὰ νὰ ἐννοήσουν οἱ συνέλληνες ὅτι δὲν ύπάρχει ἀρχαία καὶ νέα Ἐλληνική, ἀλλ’ ὅτι εἶναι κοινὴ καὶ μία ἡ γλῶσσα μας καὶ εὔκολα κατανοητὴ σὲ μᾶς.*

‘Η ἀσπίδα τοῦ βασιλιά Ἀριστομένη

Τρίτος μετὰ τίς ἄνω Ἐλληνίδες ἀλεξιπτωτιστὴς ὁ ἐπιφανὴς βασιλιᾶς τῶν Μεσσηνίων Ἀριστομένης, ὁ ὄποιος αἰχμαλωτίσθηκε ύπὸ τῶν Σπαρτιατῶν μὲ δόπλίτες του. Τοὺς μὲν δόπλίτες του γυμνωθέντας τῶν στολῶν καὶ δόπλων ἔρριψαν σὲ βάραθρο, τὸν δὲ Ἀριστομένη, τιμῶντες τὴν ἀνδρεία του, ἔρριψαν ἐνδεδυμένο καὶ μὲ τὸν δόπλισμό του. Ἐκεῖνος ἐνστικτωδῶς κρατῶν τὴν μεγάλην ἀσπίδα του τὴν ἀνεσήκωσε διὰ τῶν χειρῶν ύπὲρ τὴν κεφαλήν του, ἀνακόψας ἔτσι τὴν ταχύτητα τῆς πτώσεως ὡς δι’ ἀλεξιπτώτου, προσγειώθεις σῷος καὶ ἀδλαδής. Ἀντελήφθη ὅμως ἐν μέσῳ τῶν πτωμάτων ὅτι ἀδύνατη ἦτο ἡ ἀναρρίχησί του, οὐδὲ ἐφαίνετο ύφισταμένη ἔξοδος. Παρετήρησεν ὅμως ἀλεποῦδες, ποὺ ἔξηρχοντο τοῦ βαράθρου. “Ἡρπασεν ἐκ τῆς οὐρᾶς τὴν τελευταία καὶ παρὰ τὶς δαγκωματιές της ἐσύρθη εἰς ὅπήν, διὰ τῆς ὄποιας ἔξηρχοντο ἐκ τοῦ ἀδιε-

Η Νόλη περιποιείται τὸν Ἡρακλῆ καὶ τὸν Εὑρυστό στὸ σπίνη τοῦ Ἐφίτου. Φέρεται μαχροτάρη «ἰσθῆτα ἀνατυπομένη» («κηρωτίνο»), ποὺ ἔταιξε φόλο ἀλεξιπτώτου καὶ τὴν ἔσουσε κατὰ τὴν πτώση τῆς ἀπὸ τὰ τείχη τῆς Οἰχαλίας. (Κιονωτός κρατήρας τοῦ 600 π.Χ. Μουσεῖο Λούβρου.)

ξόδου διαράθρου. Τὴν ὅπῃ αὐτὴ διηγύρνε μὲ δστοῦν καὶ ἐξῆλθεν. ³ Ανα-
συνέταξε ἀμέσως τὸ στράτευμά του καὶ ἐβάδισε κατὰ τῶν Σπαρτιατῶν.
“Οταν τὸν ἀντίκρυσαν, ἀπῆλθαν λέγοντας: «αὐτὸς εἶναι ἵσχυρότερος τοῦ
θανάτου», ώς διαλαμβάνει δὲ στορικὸς Πολύδιος στὴν «Ιστορία» του, Δ’.

Οἱ πρῶτοι βατραχάνθρωποι στὸ Ἀρτεμίσιο καὶ τὴν Τύρο

Αλλὰ καὶ ὁ θεσμὸς τῶν βατραχανθρώπων δὲν ὑπῆρξεν εὔρημα τῶν
μέσων τοῦ ἀπελθόντος εἰκοστοῦ αἰῶνος, ἀλλὰ καὶ σ' αὐτὸν προη-
γήθησαν οἱ πρόγονοί μας. Πρῶτοι γνωστοὶ πρὸς τὸ παρὸν βα-
τραχάνθρωποι ὑπῆρξαν δύο “Ελλήνες ἀπὸ τὴν Σκιώνη τῆς Χαλ-
κιδικῆς, ἀνήκοντες στὰ δύο φῦλα καὶ τὴν αὐτὴν οἰκογένεια, πατὴρ καὶ
κόρη. Εἶναι ὁ Σκύλλις ἢ Σκυλλίας ἢ Σκύλλος ὁ Σκιωναῖος καὶ ἡ θυγατέ-
ρα του “Υδνα, ποὺ ἐπετέλεσαν ἄθλο μεγαλύτερον ἐκείνου τῆς κατα-
στροφῆς ὑπὸ τῶν Ἱαπώνων τοῦ ἀμερικανικοῦ στόλου στὸ Πέρι Χάρμπορ.
Συγκεκριμένως ὁ Σκύλλις κατὰ τὴν ἐποχὴ τῶν Περσικῶν πολέμων
ὑπῆρξεν ὁ ἰκανώτερος καὶ βαθύτερα καταδυόμενος δύτης (αὐτοδύτης,
χωρὶς συσκευές). Ως μᾶς πληροφοροῦν συγγραφεῖς, ἐδίδαξε καὶ τὴν κό-
ρη του “Υδνα νὰ καταδύεται.

Κατὰ τὴν εἰσοδο τοῦ Ξέρκη μετὰ τοῦ Περσικοῦ στρατεύματος στὴν Θρά-
κη, κατερχομένου τούτου πρὸς νότον, ἐπεστρατεύθη καὶ ὁ Σκύλλις, ποὺ
ἐπεζήτει τρόπο νὰ λιποτακτῇ πρὸς τοὺς “Ελλήνες. Ἡ νίκη τῶν Ἑλλή-
νων στὴ Σαλαμῖνα κατὰ τοῦ τεραστίου Περσικοῦ στόλου δὲν ἀπεσόδησεν
δλοσχερῶς τὸν ἐκ τοῦ μεγάλου τῶν Περσῶν στόλου ἐπικρεμάμενο κατὰ
τῶν Ἑλλήνων κίνδυνο. Ἡ εὐκαιρία ποὺ ἐπεζήτει ἥλθε, δταν ὁ Περσικὸς
στόλος πλέων στὸ Αἴγαον εύρεθη χειμαζόμενος περὶ τὸ Πήλιον ἀπὸ πολ-
λὰ μποφόρ. Πρὸς ἀποτροπὴν τοῦ κινδύνου ναυαγίων κατέφυγε στὶς ἀκτὲς
τοῦ Πηλίου.

“Ἄς δοῦμε τὴν περιγραφὴ τοῦ Παυσανίου στὰ «Φωκικά», 19: «Παρὰ δὲ
τὸν Γοργίαν ἀνάθημά ἔστιν Ἀμφικτυόνων Σκιωναῖος Σκύλλις, ὃς κα-
ταδῦναι καὶ ἐς τὰ βαθύτατα θαλάσσης πάσης ἔχει φήμην· ἐδιδάξατο δὲ
καὶ “Υδναν τὴν θυγατέρα δύεσθαι. Οὗτοι περὶ τὸ δρός Πήλιον ἐπιπεσό-
ντος ναυτικῷ τοῦ Ξέρκου διαίον χειμῶνος προσεξειργάσαντό σφισιν ἀπώ-
λειαν, τάς τε ἀγκύρας καὶ εἰ δή τι ἄλλο ἔρυμα ταῖς τριήρεσιν ἦν ὑφέλκο-
ντες. Ἀντὶ τούτου μὲν οἱ Ἀμφικτυόνες καὶ αὐτὸν Σκύλλιν καὶ τὴν παῖδα
ἀνέθεσαν· ἐν δὲ τοῖς ἀνδριᾶσιν, ὁπόσους Νέρων ἐλαβεν ἐκ Δελφῶν, ἐν
τούτοις τὸν ἀριθμὸν καὶ τῆς “Υδνης ἀπεπλήρωσεν ἡ εἰκὼν· καταδύονται
δὲ ἐς θάλασσαν γένους τοῦ θήλεος αἱ καθαρῶς ἔτι παρθένοι». Ἔξ αὐτοῦ
τοῦ ἀποσπάσματος ἀποκαλύπτεται, δτι κατεδύοντο καὶ οἱ γυναῖκες στὴν
ἀρχαία Ἑλλάδα μέχρι καὶ τῆς ἐφηβείας καὶ δτι στὴν κοπὴ τῶν ἀγκυρῶν

καὶ παντὸς ἄλλου ἐρύματος τῶν χειμαζομένων περσικῶν πλοίων συνήργησεν ἡ κόρη τοῦ Σκύλλιδος "Υδνα. Γιὰ τὴν τεράστια αὐτὴ προσφορά των στὴν Ἑλλάδα οἱ Ἀμφικτύονες ἀνέθεσαν στοὺς Δελφοὺς ἀγάλματα τοῦ Σκύλλιδος καὶ τῆς "Υδνας. Μάλιστα πληροφορούμεθα ὅτι μεταξὺ τῶν ἀγαλμάτων ποὺ ἥρπασεν ὁ Νέρων περιελήφθη καὶ τὸ ἄγαλμα τῆς "Υδνας.

Ο Ἡρόδοτος στὴν «Οὐρανία» γράφει: «... ἐν τῷ στρατοπέδῳ (σημ. Περσικῷ) τούτῳ Σκυλλίης Σκιωναῖος, δύτης τῶν τότε ἀνθρώπων ἄριστος... οὗτος ὁ Σκυλλίης ἐν νόῳ μὲν εἶχε ἄρα καὶ πρότερον αὐτομολήσειν ἐς τοὺς "Ἑλληνας, ἄλλ' οὐ γὰρ οἱ παρέσχεν ὡς τότε... λέγεται γὰρ ὡς ἐξ Ἀφετέων δὺς ἐς τὴν θάλασσαν οὐ πρότερον ἀνέσχε πρὶν ἡ ἀπίκετο ἐπὶ τὸ Ἀρτεμίσιον, σταδίους μάλιστα κη' (28) τούτους ἐς ὁγδώκοντα διὰ τῆς θαλάσσης διεξελθών... περὶ μὲν τούτου γνώμην μοι ἀποδεδέχθω πλοίῳ μιν ἀπικέσθαι ἐπὶ τὸ Ἀρτεμίσιον. Ὡς δὲ ἀπίκετο, αὐτίκα ἐσῆμαινε τοῖσι στρατηγοῖσι τὴν τε ναυηγίην ὡς γένοιτο καὶ τὰς περιπεμφθείσας τῶν νεῶν περὶ Εῦδοιαν».

Στὸ ἀπόσπασμα τοῦτο ὁ Ἡρόδοτος ὀμιλεῖ περὶ τῆς προθέσεως τοῦ Σκυλλίου νὰ αὐτομολήσῃ ἐκ τοῦ Περσικοῦ στρατοπέδου στοὺς "Ἑλληνες καὶ ὅτι ἐκ τῶν Ἀφετῶν κατεδύθη στὴ θάλασσα καὶ δὲν ἀνεδύθη πρὶν ἀφιχθῆ στὸ Ἀρτεμίσιο, στάδια 28, διὰ θαλάσσης 80 (= 15 χλμ. περίπου) διανύσας... περὶ αὐτοῦ ἡ γνώμη τοῦ Ἡροδότου εἶναι ὅτι διὰ πλοίου ἀφίχθη στὸ Ἀρτεμίσιο. Ἐκεῖ ἐνημέρωσε τοὺς στρατηγοὺς περὶ τὰ ἀφορῶντα στὸ ναυάγιο. Κατὰ τὸν Πλίνιο («Φυσικὴ Ἰστορία» 35, 11) Ρωμαῖος ζωγράφος τὸν εἶχε «γράψει» (ζωγραφήσει) νὰ κόπτῃ τὶς ἀγκυρες τῶν πλοίων τῶν Περσῶν.

Τέλος καὶ ὁ Μέγιστος Ἀλέξανδρος, ὃς ὀρθῶς τὸν ἀποκαλοῦν οἱ "Ἀραδεῖς, ἔχοησιμοποίησε βατραχανθρώπους κατὰ τὴν πολιορκία τῆς Τύρου.

Τὴν ρῆσι τῶν προγόνων «οὐδὲν καινὸν ὑπὸ τὸν ἥλιον» ἐπαναλαμβάνομε προσθέτοντας: «διὰ τοὺς "Ἑλληνας».

Βιβλιογραφία

1. Πλουτάρχου, «Ἡθικά», «Συναγωγὴ Ἰστοριῶν Παραλλήλων·Ἐλληνικῶν καὶ Ρωμαϊκῶν», 13η.
2. Ἀπολλοδώρου, «Βιβλιοθήκη», ii 6.1 sq., ἔκδ. Loeb Heinemann.
3. Σοφοκλέους, «Τραχίνιαι», στίχ. 351-365, 476-478.
4. Ὁμήρου, «Ιλιάς», Π 730, ἔκδ. Loeb Heinemann.
5. Στράβωνος, «Γεωγραφικά», ix. 5.17, ἔκδ. Loeb Heinemann.
6. «Scriptores Rerum Mythicarum Latini», ἔκδ. Bode, vol. i, pp. 129 sq., 131 sq.
7. Διοδώρου Σικελιώτου, «Βιβλιοθήκη» VI, 1, ἔκδ. Loeb Heinemann.
8. Πολυβίου, «Ιστορία», Δ, ἔκδ. «Παπύρου».
9. Παυσανίου, «Φωκικά», ἔκδ. «Παπύρου».
10. Ἀθανασίου Σταγειρίτου, «Ωγυγία», τόμος I.
11. Πλινίου, «Φυσικὴ Ἰστορία» 35, 11.
12. Ἡροδότου, «Ιστορία», Η' 8, ἔκδ. «Παπύρου».

Ο ΑΛΛΟΣ ΛΟΓΟΣ

Τσιμέντο νὰ γίνη

‘Ως ἀπὸ μηχανῆς θεός παρουσιάστηκε ἔνας καουμπόν. Κουβαλοῦσε μαξί του μιὰ τοάντα σχέδια μὲ ὄψεις καὶ κατόψεις. «Μάγκες», εἶπε, «γιὰ νὰ γίνῃ κονόμα, τὸ μαγαζὶ “Ακρόπολη” πρέπει νὰ γίνῃ τσίφτικο. Ἀναλαμβάνω νὰ τὸ ἵσοπεδώσω καὶ νὰ τὸ ξαναφτειάξω μεταμοντέρνο ἀπὸ γυαλὶ καὶ σίδερο». Οἱ ιθύνοντες τὸ σκέφτηκαν τὸ πρᾶγμα, ἀλλά... «Δὲν κάνει σετάκι μὲ τὰ ὑπόλοιπα ἐρείπια, mister», τόλμησαν νὰ ψελλίσουν. «Ο.Κ.! Ο.Κ.!», ἔκανε βαριεστημένα ὁ καουμπόν. «΄Ανατολίτικα παξάρια θὰ κάνουμε τώρα; Λοιπόν! Τελευταία προσφορά.» Ο, τι εἴπαμε, καὶ τὸ ναὸ τῆς Αθηνᾶς Νίκης bar. Ἐκτὸς ἀν προτιμάτε τὸ ‘Ερεχθεῖο ντισκοτέκ. Ἀλλὰ ντισκοτέκ μέγκλα. Μὲ τὰ φωτορυθμικά του καὶ μὲ τὰ ὄλα του. “Οσο γιὰ τὶς εἰσπράξεις μισά - μισά. Καί, you know, ἔχει ώραία θέα. Θὰ χεστοῦμε στὰ ντόλλαρς».

‘Η ἴδεα δὲν ἀκονγόταν ἄσκημα, ἀλλὰ ἐνδομύχως κάτι δὲν τοὺς καθόταν. Καθ’ ὅτι δὲν μπορεῖς ἀπὸ τὴν μιὰ νὰ πιέξῃς τὸ Λονδῖνο νὰ σου γυρίσῃ τὰ μάρμαρα καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη στάχτη καὶ μπούλμπερη τὸ μνημεῖο. Ζήτησαν χρόνο, γιὰ νὰ σκεφθοῦν τὸ ζήτημα. Τὸ πάλαιψαν ἀπὸ δῶ, τὸ ‘φεραν ἀπὸ κεῖ, δὲν τοὺς ἔδγανε. Κι ὁ καουμπόν νὰ διάξεται: «Μὰ τόσες κούβεντες γιὰ κάτι παλιόπετρες. Δέκα ονδρανοξύτερες θὰ ‘χα σηκώσει στὸ Νιοὺ Γιόρκ». Οἱ ιθύνοντες νόεις, ποὺ ἐφοδοῦντο τὸ κράξιμο (καὶ ὅχι μόνον), ὅλο καὶ τὸ τραινάριξαν, ὥσπου ὁ καουμπόν δὲν ἀντεξει μιὰ μέρα καὶ ξέσπασε: «Καλὰ μοῦ λέει ὁ συνεργάτης μου Μωνσῆς’Α αρών ὅτι σεῖς οἱ ‘Ελληνες είστε ἐθνικιστές, πατριώτες καὶ φασίστες, ἀφοῦ σκέφτεστε καὶ νὰ κουνήσετε μιὰ πέτρα ἐκείνουν τοῦ πολεμοκάπηλου τοῦ, πῶς τὸν λένε, τοῦ Περικλῆ, ποὺ ηθελε νὰ ἐπιβάλῃ τὴν Αθηναϊκὴ ἡγεμονία. Φτοῦ σας, φασίστες. ‘Έχει δίκιο δουνὸ ό’Α αρών».

Εἶπε. Καὶ οἱ ιθύνοντες νόεις αἰσθάνθηκαν ντροπή, ποὺ ό Μωνσῆς’Α αρών τοὺς θεωροῦσε πατριώτες, ἐθνικιστές καὶ φασίστες. Μὰ ἡ ντροπή τους μετεβλήθη σὲ πανικό, ὅταν ἔγινε ὁ μεγάλος σεισμός. “Οταν ἐπιτέλους ἥλθαν στὰ ἵσα τους, κάποιος ἀνεφώνησε: «Εῦρημα!» κι ἄρχισε νὰ πηδᾶ σὰν καγκουρὼ ἀπὸ τὴν χαρά του. «Κύριοι», ἔκραξε, «θὰ πούμε στὸ πόπολο ὅτι ό Παρθενών ἔπαθε μεγάλη ζημιὰ ἀπ’ αὐτὸ τὸ ταρακούνημα, είναι ἐπικίνδυνος καὶ κατεδαφιστέος. Ως ἐκ τούτου πρέπει νὰ διαλυθῇ καὶ νὰ ἀντικατασταθῇ ἀπὸ πανόμοιο τσιμεντένιο. Καὶ σᾶς δηλώνω ὅτι ἔγὼ δὲν είμαι φασίστας κι οὔτε ἔχω καμμία σχέση μὲ τὸ γένος τῶν Αλκμεωνιδῶν». Αμέσως δλοι οἱ ιθύνοντες νόεις ἄρχισαν νὰ φωνάζουν ρυθμικὰ «τσι-μέ-ντο», «τσι-μέ-ντο» καὶ παράλληλα νὰ ὑπογράφουν ὑπεύθυνες δηλώσεις ὅτι οὐδεμίαν σχέσιν ἔχουν μὲ τὴν ‘Ελλάδα, τὸν ‘Ελληνικὸ Πολιτισμὸ καὶ τὶς παραφυάδες αὐτοῦ. Ἀνέθεσαν τὴν ἐργολαβία στὸν καουμπόν καὶ τὸν παρακάλεσαν νὰ δώσῃ τὶς ὑπεύθυνες δηλώσεις στὸν συνεργάτη του, πού, ὡς γνωστόν, είναι δημοκράτης, κοσμοπολίτης, ἀνεξίθρησκος καὶ εἰρηνιστής.

Γιώργος Πετρόπουλος

Η ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ ΤΟΥ ΟΡΚΟΥ ΚΑΙ ΤΟ «ΠΑΙΔΟΜΑΖΩΜΑ» ΤΟΥ «ΝΗΠΙΟΒΑΠΤΙΣΜΟΥ»

Πώς οι Χριστιανοί έξαφάνισαν τὴν ἑλληνικότητα

Ονηπιοβαπτισμὸς θεωρεῖται ώς τὸ πλέον σημαντικὸ χριστιανικὸ μυστήριο καὶ ἀποσκοπεῖ σύμφωνα μὲ τὴν Ἑκκλησίᾳ στὴν ἔγκαιρη ἀπαλλαγὴ τῶν νηπίων ἀπὸ τὸ «προπατορικὸ ἀμάρτημα». Θεωρεῖται θανάσιμο λάθος ἐνα δρέφος ἦ νήπιο νὰ φύγῃ ἀπὸ αὐτὴ τὴ ζωὴ ἀδάπτιστο, διότι ἔτσι ἡ ψυχὴ του δὲν θὰ ἡσυχάσῃ ποτέ. Αὐτὰ γνωρίζουμε λίγο πολὺ ὅλοι μας καὶ συνήθως τὰ ἀποδεχόμαστε δίχως δεύτερη σκέψη.

‘Ωστόσο τὰ ἀληθῆ αἴτια τοῦ νηπιοβαπτισμοῦ, τουλάχιστον ὅπως αὐτὰ προκύπτουν μέσα ἀπὸ τοὺς Κανόνες τῆς Ἑκκλησίας καὶ τὴ βυζαντινὴ νομοθεσία, φαίνεται νὰ εἶναι ἄλλα ἐκτὸς ἀπὸ τὴ σωτηρία τῶν ψυχῶν. “Οπως θὰ δείξουμε στὶς ἀμέσως παρακάτω σειρές, ὁ νηπιοβαπτισμὸς υἱοθετήθηκε ἀπὸ τὴν Ὁρθοδοξία καὶ ἔγινε θεμός καὶ νόμος τοῦ Ἀνατολικοῦ Ῥωμαϊκοῦ Κράτους μὲ σκοπὸ ἀποκλειστικὸ στὴν πολιτιστικὴ ἐθνοκτονίᾳ τῶν ἑλληνικῶν πληθυσμῶν καὶ ἦταν ἐνταγμένος στὸ γενικώτερο σχέδιο τοῦ διαισι προσηλυτισμοῦ τῶν Ἑλλήνων στὸν Χριστιανισμό. Μπορεῖ μάλιστα νὰ θεωρηθῇ καὶ ὡς μιὰ μօρφὴ «παιδομάζωματος». Ας πάρουμε ὅμως τὰ στοιχεῖα μὲ τὴ σειρὰ.

‘Ἡ Ἑκκλησία σύμφωνα μὲ ἀπόφαση Οἰκουμενικῆς Συνόδου της θεωρεῖ ὅτι ὅσοι ἔχουν βαπτισθῆ παύουν νὰ εἶναι πλέον Ἑλληνες, δηλαδὴ τὸ δάπτισμα σημαίνει ἀπόρριψη τοῦ πολιτισμικοῦ καὶ ἐθνικοῦ ὅρου «Ἐλλην»:

«τούτους, λέγω, πάντας ὡς Ἑλληνας δεχόμεθα, ἢτοι ὡς πάντη ἀδαπτίστονς, διότι αὐτοὶ ἡ τελείως δὲν ἐβαπτίσθησαν ἢ ἐβαπτίσθησαν μέν, δχι ὅμως ὁρθῶς καὶ καθὼς βαπτίζονται οἱ ὁρθόδοξοι...» (Β' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος, Κανὼν Z· ἡ ἐρμηνεία τοῦ Κανόνα ὑπὸ Ἀγαπίου ἱερομονάχου καὶ Νικοδήμου μοναχοῦ).

‘Ἐπειδὴ ὅμως οἱ Ἑλληνες ἀρνοῦνταν νὰ γίνουν Χριστιανοί ἢ βαπτίζονταν φαινομενικά, γιὰ νὰ γλιτώσουν ἀπὸ τὸ θάνατο καὶ τὴν ἔξορία, ἐνῷ στὴν οὐσίᾳ διατηροῦσαν κρυφὰ τὶς πατροπαράδοτες λατρεῖες καὶ πατρῷες πεποιθήσεις περὶ τοῦ θείου, τὸ Βυζαντινὸ Κράτος θέσπισε τὸν ὑποχρεωτικὸ νηπιοβαπτισμὸ ὡς τὴν πλέον ἀποτελεσματικὴ λύση στὸ «ἑλληνικὸ πρόβλημα». Ἀκολουθεῖ ἔνα λίαν ἀποκαλυπτικὸ ἐδάφιο ἀπὸ τὴ νομοθεσία τοῦ Ιουστιανιανοῦ:

«Θεσπίζονται δὲ καὶ νόμοι, σύμφωνα μὲ τὸν ὅποιο τὰ παιδιά, ὅταν εἶναι σὲ μικρὴ ἡλικία, θὰ πρέπει νὰ βαπτίζωνται ἀμέσως καὶ χωρὶς ἀναβολὴ, ὅπως καὶ ὅσοι εἶναι μεγαλύτεροι στὴν ἥλικια θὰ πρέπει νὰ συγχάζουν στὶς ἴερωτατες Ἑκκλησίες καὶ νὰ διάσκωνται τὶς θεῖες γραφές καὶ τοὺς θείους κανόνες. Ἐτοι, ἀφοῦ ἐννοήσουν καλὰ τὴν

ἀληθινὴ πίστη καὶ ἀποδάλον τὴν παλιὰ (= ἐλληνικὴ) πλάνη, θὰ μπορέσουν νὰ δεχθοῦν τὸ δάπτισμα. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο θὰ δεχθοῦν καὶ θὰ προφυλάξουν τὴν ἀληθινὴ πίστη τῶν ὄρθοδόξων χριστιανῶν καὶ δὲν θὰ ἀλλάξουν πάλι τὴν πίστη τους πρὸς τὴν παλιὰ πλάνη» («Ιουστινιάνειος Κώδικας» 1.11.10).

Ο νηπιοδαπτισμὸς λοιπόν, ὅπως ἀποδεικνύεται, εἶναι μέσο δίαιου καὶ ὑποχρεωτικοῦ προσηλυτισμοῦ τῶν Ἐλλήνων στὸν Χριστιανισμὸ καὶ ἀποσκοποῦσε στὴν ἔξαλειψη τῆς ἔθνικῆς συνείδησης καὶ στὴν ἀλλοτρίωση τῶν Ἐλλήνων.

Γιατί ἀπαγορεύεται νὰ ὄρκίζεται κανεὶς στὸ θεῖο;

Συχνὰ ἔχουμε ἀκούσει φωνὲς διαμαρτυρίας, ποὺ ζητοῦν νὰ ἀπαλειφθῇ στὸν ὄρκο ποὺ δίδεται σὲ δικαστήρια, στρατευμα, δημόσιες ὑπηρεσίες, στὸ κοινοδούλιο καὶ ἀλλοῦ ἡ ἐπίκληση τοῦ θείου. Οἱ χριστιανοὶ ὑποστηρίζουν, διτὶ ὄρκος στὸ δόνομα τοῦ Θεοῦ ἡ καὶ ἐπίκληση του ὡς μάρτυρα γιὰ τὴν ἀλήθεια τοῦ ὄρκου εἶναι ἀμαρτία, ποὺ προσδιάλει τὸ θεῖο. Καὶ σὲ αὐτὴ τὴν περίπτωση ἀκοῦμε τὰ ἐπιχειρήματα, δίχως ὅμως νὰ γνωρίζουμε τὴν ἀληθῆ αἰτία αὐτῆς τῆς ἐμμονῆς. Συνήθως θεωροῦμε ὅτι πρόκειται περὶ «θεολογικοῦ ζητήματος», διότι ἡ Παλαιὰ Διαθήκη ἀλλὰ καὶ ἡ Καινὴ τὸ ἀπαγορεύουν. Εἶναι ὅμως μόνο θεολογικὸ τὸ ζήτημα;

Στὴν οὖσα του εἶναι ἀκόμη μία θέση, ποὺ ἔχει νὰ κάνῃ μὲ τὴ μεθοδευμένη ἔξαφάνιση τῶν πατρῷων ἐλληνικῶν παραδόσεων. Οἱ «Ἐλληνες συνήθιζαν, ὅταν ὥρκίζονταν, νὰ ἐπικαλοῦνται ὡς μάρτυρα τους κάποιον θεὸν ἢ τὸν «Ἡλιο». Ἡ ἐπίκληση μάλιστα τοῦ «Ἡλιού» ἢ τοῦ Δία εἶναι ἀκόμα ζωτανὴ σὲ πολλὰ μέρη τῆς Ἑλλάδας, ἰδίως στὰ Ἀνώγεια τῆς Κρήτης («μὰ τὸν Ζῆ») καὶ στὴ Μεσσηνία («Διός σχωάεστον»). Οἱ ὄρθοδόξοι λοιπὸν θεώρησαν ὅτι στὸ γενικώτερο σχέδιο ἀφελληνισμοῦ ποὺ ἐφάρμοζαν ἐπρεπε νὰ ἀποκόψουν τοὺς «Ἐλληνες καὶ ἀπὸ αὐτὴ τους τὴ συνήθεια. Ἀκολουθεῖ ἀπόφαση Οἰκουμενικῆς Συνόδου:

«Τὸν ὅμνυντας ὄρκους ἐλληνικοὺς ὁ κανὼν ἐπιτίμιοις καθυποδάλλει καὶ ἡμεῖς τούτοις ἀφορισμὸν ὁρίζομεν» (ΣΤ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος, Κανὼν ΨΔ').

Πλέον ἀποκαλυπτικὴ στὸν παραπάνω κανόνα εἶναι ὡς ἔρμηνεία ποὺ δίνουν δίερομόν ναχος Ἀγάπιος καὶ δί μοναχὸς Νικόδημος. «Ἐξηγοῦν, διτὶ οἱ ἐλληνικὲς συνήθειες (ὅπως ὁ ὄρκος) πρέπει νὰ μισοῦνται ἀπὸ τοὺς χριστιανούς, καὶ μάλιστα ἀπαγορεύουν κάθε ἀντιστοιχη ὄρκωμοσία, ἀκόμα καὶ ἀπὸ ἀπευθύνεται στὸ θεὸν τῶν Χριστιανῶν, διότι εἶναι μίμηση πράξης ἐλληνικῆς. Τὸ κείμενο ἔχει ὡς ἔξης:

«Οἱ τῶν Ἐλλήνων συνήθειαις πρέπει νὰ μισοῦνται ἀπὸ τοὺς Χριστιανούς, διὰ τοῦτο ὁ παρὼν Κανὼν ἀφορίζει ἐκείνους τοὺς Χριστιανοὺς ὅπου κατὰ τὴ συνήθειαν τῶν Ἐλλήνων ὅμνυνον ἡ εἰς τοὺς ψευδωνύμους θεοὺς ἐκείνων, λέγοντες μὰ Δίᾳ ἡ εἰς τὰ στοιχεῖα οἰον μὰ τὸν «Ἡλιον, μὰ τὸν Οὐρανὸν καὶ ἀλλὰ παρόμοια καθὼς καὶ δί πα' (=81ος) τοῦ Βασιλείου Κανὼν εἰς ἐπιτίμια ὑποδάλλει αὐτούς. Πλὴν δί μὲν Βασίλειος ἔνδεκα χρόνους κανονίζει ἐκείνους ὅπου χωρὶς μεγάλην ἀνάγκην βασάνων ἀφηθοῦν τὴν πίστιν καὶ φάγουν εἰδωλόθυτα' καὶ ὁμόσουν ὄρκους τῶν Ἐλλήνων, καθὼς αὐτοὶ δηλαδὴ τοὺς πιστεύουσιν. Ο δὲ παρὼν Κανὼν τῆς Συνόδου ἀφορίζει, ὡς λέγει ὁ Βαλσαμών, δικύ μόνον τούτους, ἀλλὰ καὶ τοὺς μὴ ἀρνηθέντας τὴν πίστιν Χριστιανούς, ὅμνυντας δὲ ὄρκους κατὰ τὴ συνήθειαν τῶν Ἐλλήνων».

1. *Eidwaklōthtata:* «Ἐτοι ὡνόμαζαν οἱ Χριστιανοὶ τὸ κρέας τῶν θυσιαζομένων ἀπὸ τοὺς «Ἐλληνες ζῷων, τὸ ὅποῖο μετὰ τὸ τέλος τῆς τελετῆς μοιραζόταν στοὺς ἀπόρους. Οἱ θυσίες στὴν ἐλληνικὴ λατρεία ἦταν στὴν πραγματικότητα κοινὰ συσσίτια, στὰ διόπια προηγούνταν ἡ πατροπαράδοτη τελετουργία, ἀκολουθοῦσε ἡ προσφορά στοὺς θεοὺς ἐκείνων τῶν μελῶν (κόκκαλα, δέρμα) ποὺ οἱ ἀνθρώποι δέν ἔτσι γαν καὶ στὸ τέλος οἱ συμμετέχοντες μιαράζονταν τὸ κρέας ποὺ ἦταν κατάλληλο γιὰ τροφή. Ἡ Ἐκκλησία εἶχε ἀπαγορεύσει στοὺς Χριστιανοὺς νὰ τρῶνε ἀπὸ τὸ κρέας ζῷου ποὺ εἶχε θυσιαστῆ.

Γίνεται φανερό ότι πίσω από τις «θεολογικές» δοξασίες τής Ορθοδοξίας και του Χριστιανισμού δρίσκεται κεκαλυμμένη μία βαθύτερη και ούσιαστική άνθελληνική αίτια.

Οι φωτιές του Αϊ - Γιάννη και ή Πρωτομαγιά

Ηέπιχειρηση αφελληνισμού, πού διεξήχθη άπό την ήγεσία του Ανατολικού Ρωμαϊκού Κράτους με τη συνεργασία και ύποκρίνηση τής Ορθόδοξης Εκκλησίας, δὲν περιωρίστηκε μόνο στις σφαγές, τοὺς ἐκτοπισμούς, τὶς ἔξορίες, τὴ δήμευση περιουσιῶν καὶ ἄλλα «θεάρεστα ἔργα», ἀλλὰ ἐπέντυχε καὶ μία συστηματικὴ ἐθνοκτονία (δολοφονία ἐθνικῶν συνειδήσεων), ἡ ὅποια ἔκεινον διὰ νόμου ἀπαγόρευση ὅλων τῶν ἑλληνικῶν ἡθῶν, ἔθιμων καὶ συνηθειῶν. *«Ἄξιο προσοχῆς ὅμως εἶναι ὅτι οἱ ἑλληνικὲς συνῆθεις ἐπιβίωσαν τῶν διωγμῶν τόσο στὰ πλαίσια τῶν παραδόσεων ὅσο καὶ τῶν πολιτικῶν ἡθῶν, ὅπως εἴδαμε γιὰ παραδειγμα μὲ τὸν ὄρκο. Ἡ Εκκλησία στὴν προσπάθειά της νὰ ἔξαφανισῃ κάθε ἀνάμνηση τῆς ἑλληνικῆς συνειδησης, ὥστε νὰ τὴν ἀντικαταστήσῃ μὲ τὴ ωμαίκη – ωμαιοχριστιανικὴ (ωμαιοί, ωμαίκο), ἀφώρισε καὶ ὅσες ἐκδηλώσεις λατρείας θύμιζαν τὸ ἑλληνικὸ παρελθόν, ἀκόμα καὶ ἀν ἀπευθύνονταν σὲ χριστιανοὺς ἄγιοντας.»* Ετοι μαρτυρία τοῦ Αϊ - Γιαννιού ἀφωρίσθηκε ὡς ἑλληνικὸ (παρ' ὅλα αὐτὰ ἐπιβίωσε μέχρι καὶ τὶς μέρες μας):

«Ἐπειδὴ καὶ κατὰ μίμησιν τῶν Ἑλλήνων καὶ ἐθνικῶν μερικοὶ Χριστιανοὶ ἀναπταν ἐμπροσθεν εἰς τὰ ἐργαστήρια καὶ οἰκίας των πυρκαϊάς, τὰς ὅποιας ἐπήδων καὶ διεπέρωνταν ἐπάνωθεν, ἡ Σύνοδος αὕτη τοὺς μὲν κληρικούς, ὅπον πράξονν τοιοῦτον εἰς τὸ ἔξης, καθαιρεῖ, τοὺς δὲ λαϊκοὺς ἀφορίζει. Θέλοντα δὲ νὰ δείξῃ, ὅτι ἀν τὰ τοιαῦτα ἑλληνικὰ ἔθη γινόμενα παρὰ τῶν ἀτελῶν Ἰουδαίων ἐκίνονταν τὸν Θεόν εἰς ἀγανάκτησιν καὶ ὁργήν, πόσῳ μᾶλλον αὐτὸν παροργίζονταν, ὅταν γίνωνται ἀπὸ ἡμᾶς τοὺς Χριστιανοὺς τοὺς τελείους καὶ τοῦ Εὐαγγελίου μαθητάς...» (Ἐρμηνεία στὸν Κανόνα ΞΕ' τῆς ΣΤ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου· πηγή: «Πηδάλιον»).

Ἐπίσης ἔνα ἄλλο ἔθιμο ποὺ ἐπιβιώνει μέχρι σήμερα, ἐκεῖνο τῆς Πρωτομαγιᾶς, ὅπου οἱ Ἑλληνες κάνονται ἐκδρομές στὴν ἔξοχη καὶ πλέκονταν στεφάνια ἀπὸ λουλούδια, τὰ ὅποια φοροῦν καὶ στὴ συνέχεια μὲ αὐτὰ στολίζονται τὶς εἰσόδους τῶν σπιτιῶν τους, ἀφωρίσθηκε ὡς ἑλληνικό:

«Γίνονται δὲ οἱ Κλήδονες οὗτοι κατὰ τὸ Γενέσιον τοῦ Προδρόμου, καθὼς καὶ οἱ πυρκαϊαὶ ἐμπροσθεν εἰς τὰς θύρας τῆς κάθε οἰκίας, τὰ ὅποια πρέπει νὰ ἐμποδισθοῦν μὲ ἐπιτίμια ἀφορισμῶν ἀπὸ τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς πνευματικούς, ὅμοιως καὶ οἱ Μάιοι, ἤτοι τὰ διάφορα ἄνθη καὶ λουλούδια, ὅπου βάνονσι τινες εἰς τὰς θύρας των τὴν α' (Ιη) Μαΐου, ἐπειδὴ καὶ αὐτὴ εἶναι συνήθεια ἑλληνικὴ καὶ ἑθνικὴ καὶ ἀλλοτρία ἀπὸ τοὺς Χριστιανούς, καθὼς καὶ ὁ ἀοιδόμος ἐκεῖνος Πατριάρχης Μιχαήλ, ὁ τῶν φιλοσόφων ὑπατος, ἔλαβε μεγάλην ἐπιμέλειαν καὶ κατήργησε πάντα τὰ τοιαῦτα σατανικά καὶ ἑλληνικὰ ἐπιτηδεύματα» (Υποσημείωση 1 στὴν ἐρμηνεία τοῦ Κανόνα ΞΕ' τῆς ΣΤ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου· πηγή: «Πηδάλιον»).

Ἡ Εκκλησία δολοφόνησε τὴν ἑλληνικὴ μας συνείδηση

Ανατρέχοντας στὸ «Πηδάλιον», τὸ βιβλίο ποὺ ἐμπεριέχει ὅλους τοὺς ἑκκλησιαστικούς κανόνες (δνομάζεται καὶ «Σύνταγμα τῆς Εκκλησίας»), ὁ ἀναγνώστης μένει ἄφωνος μπροστά στὸ μῆσος ποὺ τρέφει ἡ Ορθοδοξία ἀπέναντι σὲ ὅ,τι ἑλληνικό. Τὰ ἐνδεικτικὰ ἀποσπάσματα ποὺ παραθέσαμε ἀποτελοῦν μόνο ἔνα μικρὸ

‘Ορειχάλκινη κεφαλή του Ὄφοιον Διός τοῦ επί π.Χ. αι., στὸν ὥποιο, ὅπως ἀναφέρει ὁ Παυσανίας («Ἡλιακά»), ὡρκίζονταν οἱ ἀθλητές ὅτι ἀγωνιζόμενοι θὰ τηρήσουν τὰ νψῆλα Ὄλυμπιακὰ ἴδεώδη. (Βρέθηκε στὴν ἀρχαίᾳ Ὄλυμπίᾳ καὶ ἀπόκειται στὸ Ἑθνικὸ Αρχαιολογικὸ Μουσεῖο.)

κομμάτι τῶν ἀπαγορεύσεων ποὺ ἔχει θεσπίσει ἡ Ἐκκλησία, ὥστε νὰ μᾶς ἀφελληνίσῃ. Καὶ εἶναι ἀπορίας ἄξιον, πῶς ἵσχυρίζονται κάποιοι ἰστορικοὶ καὶ κάποιοι κληρικοὶ ὅτι ὁ κλῆρος διέσωσε τοὺς Ἕλληνες κατὰ τὰ χρόνια τῆς τουρκοκρατίας, ὅταν στὸ «Πηδάλιον», τὸ ὅποιο γράφτηκε ἀκριβῶς στὴν περίοδο τοῦ Ὀθωμανικοῦ ἤνγοῦ, βλέπουμε νὰ παρατρύνωνται συνεχῶς ἱεράρχες καὶ ἀπλοὶ κληρικοὶ νὰ κάνουν ὅτι περνᾶ ἀπὸ τὸ χέρι τους, γιὰ νὰ ἐξαλειφθῇ ἡ ἔλληνικὴ συνείδηση τοῦ πληθυσμοῦ.

“Ἄν ύπάρχῃ ἔλληνικὴ συνείδηση, δόφείλεται στοὺς Ἕλληνες διαφωτιστές, πατριῶτες καὶ ἐπαναστάτες τοῦ 18ου καὶ 19ου αἰώνα καὶ δόχι στὸν χριστιανισμό.

Στέφανος Μυτιληναῖος

ΑΙΣΙΜΑ ΚΑΙ ΑΔΗΡΙΤΑ

‘Ανώνυμος’ Εταιρεία ‘Ελληνικοῦ Πολιτισμοῦ

Τὸ ὑπέροχο ‘Υπουργεῖο Πολιτισμοῦ καὶ ὁ ὑπουργός του ἔχονν – πέραν τῶν ἄλλων – συστῆσει καὶ «‘Ανώνυμη’ Εταιρεία Γιὰ Τὴν Προσδολὴ τῆς ‘Ελληνικῆς Κληρονομιᾶς». ‘Ομως ἔκτὸς ἀπ’ τὴν μονόπλευρον καὶ συστηματικὴ προσδολὴ τοῦ «χριστιανικοῦ Βυζαντίου» ποὺ ἡ ‘Εταιρεία αὐτὴ ἐπιδίδεται, ὁ αὐτοχαρακτηρισμός της αὐτὸς εἶναι πράγματι ὅ, τι πιὸ ταιριαστὸ γιὰ τὸ Ρωμαϊκό: ‘Ο ‘Ελληνικὸς Πολιτισμὸς εἶναι γι’ αὐτοὺς στὴν καλύτερη περίπτωση μία τουριστικὴ βιομήχανία – ἀν δὲν εἶναι κάτι ποὺ πρέπει «νὰ φιθῇ εἰς τὸ πῦρ τὸ ἔξωτερον».

Π.Λ.Κ.

Πλάγιες ἐπιθέσεις

‘Ενθαρρυμένοι καὶ ὑποστηριζόμενοι ἀπὸ παντοῦ διάφοροι «έλληνίζοντες», δγαίνοντιν στὰ μέσα ἐνημέρωσης καὶ προσδιορίσμοντιν σὲ «πλάγια» ἐπίθεσην ἐναντίον τοῦ ‘Αρχαιού ‘Ελληνικοῦ Πνεύματος, τὸ ὅποιο ἀντεράσπιστο ἀμπλαρώνεται ἀπὸ κακόψυχους ἐκδικητὲς (τὸ φῶς του ἐκθέτει τὸ μέγα τους ἔλλευμα). “Οταν ἀκούῃ κανεὶς τέτοιες σκηνοθετημένες ἐκπομπὲς στὴν τηλεόραση, ὅπου ἐπίσημα μέλη τῆς θοησείας καὶ ἄλλοι «έλληνίζοντες», ποὺ πράγματι εἶναι κρυφὰ ὅργανά της, ἐμφανίζονται, σκέπτεται ὅτι, ἐὰν ἡ πολιτεία δὲν συρόταν στὸ ἄρμα μιᾶς ἀνθελληνικῆς «παγκοσμιοποίησης», οἱ ἀνθρωποι αὐτοὶ θὰ καταδικάζονται γιὰ ἐσχάτη προδοσία. Καὶ δὲν εἶναι οἱ μόνοι παγκοσμίως, ὅταν αὐτὴ τὴ στιγμὴ ὁ ‘Ιουνδαΐσμος τοῦ Γιαχδὲ ἐπιχειρεῖ «τελικὴ λύσην» ἀπέναντι στὸ «Ελληνικὸ «Προδόλημα».

Χρησιμοποιοῦντιν τὴν ἴδια τὴν ‘Ελληνικὴν ‘Αρχαιότητα, δόλια καὶ σκόπιμα παραποτημένη, γιὰ νὰ τὴν στρέψουν ἐναντίον τῆς ἐπὶ καθημερινῆς βάσεως! Γιατὶ ὁ ἔβραιοχριστιανισμὸς μόνο μὲ δόλο καὶ φέμα μπορεῖ νὰ σταθῇ ἀπέναντι τῆς ‘Ελληνικῆς ‘Αρχαιότητας. Αὐτὴ δὲν εἶχε τίποτε ἀπ’ ὅλα αὐτὰ ποὺ χρησιμοποιοῦν, ἀντιστρέφοντας τὴν ἴστορία καὶ δρίσκοντας «στοιχεῖα» τοῦ χριστιανισμοῦ στὴν ‘Ελληνικὴν ‘Αρχαιότητα, τῶν ὁποίων διεκδικοῦν καὶ τὴν ἴδιοκτοσία!.. Ἀπίστευτο. Καὶ ὅμως τὸ ἴδιο κάνονταν γιὰ 2.000 χρόνια.

Π.Γ.

‘Ιπποκράτης καὶ ἄγιος Ραφαὴλ

Τὸ γεγονὸς ὑπῆρξε ἀναντίρρητα χαρμόσυνο, τὰ παρεπόμενά του ὥστόσο θὰ πρέπει νὰ μᾶς προβληματίσουν σοδαρά, ἀφοῦ σὲ παρόμοιες περιπτώσεις ἡ ἴστορία ἐπαναλαμβάνεται. ‘Ο μικρὸς Κώστας ἀπὸ τὸ Βόλο ἐπέστρεψε πρὸ διηπήνου ὑγιῆς ἀπὸ τὴ Νέα Υόρκη μετὰ τὴν ἐπιτυχῆ θεραπεία, στὴν ὁποία ὑπεβλήθη. Αμέσως μετά τὴν ἀφίξη της ἡ οἰκογένεια ἐσπευσε στὸ γνωστὸ σοῦπερ μάρκετ ἐλπίδων τῆς Λέσβου, γιὰ νὰ ἐκπληρώσῃ τὸ τάμα στὸν “Αγιο. ‘Ανάμεσα στὸ δρόμο τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς δεισιδαιμονίας κάποιοι ἐπιλέγουν καὶ τοὺς δύο μὲ ἀποτέλεσμα τὸν δικασμὸ τῶν σινειδῆσεών τους. ‘Αλ’ τὴ μὰ ὁ ‘Ιπποκράτης, ποὺ σώζει τὶς ζωές κι ἀπ’ τὴν ἄλλη ἡ γιαχικὴ μαγγανεία, ποὺ κάνει καλὰ τὴ δουλειά της. Τόσο δύσκολο εἶναι νὰ καταλάβῃ κανείς, πῶς ὅταν ὁ γιατρὸς μπαίνῃ ἀπὸ τὴν πόρτα, ἡ «θεία χάρις» δγαίνει ἀπὸ τὸ παράθυρο: Κι ἀν μὲν οωθῇ ὁ ἀσθενής, συρρέονταν οἱ Ρωμιοὶ στὶς ἐκκλησίες καὶ τὶς μονές γιὰ ἔκφραση εὐχαριστιῶν καὶ δοξολογίες στὴν παντοδύναμια τοῦ Γιαχδέ· ἄν πάλι «ἀποδημήση», ἔ, «ἡταν θέλημα Θεοῦ...! Κανεὶς δὲν πρόκειται νὰ καθίσῃ τὸν ἄγιο στὸ σκαμνὶ (ἐνῷ τὸ ἀντίθετο συμβαίνει μὲ τοὺς γιατρούς). ‘Η σχίζοφρένεια τοῦ «Ελληνοχριστιανισμοῦ» σὲ ὅλο της τὸ μεγαλεῖο: Θυμίζει εὐστοχα τὴν παρομία «ἄλλον τὰ κακαρίσματα κι ἄλλον γεννοῦν οἱ κόττες».

Μ.Μ.

Χωρίς σχόλια

‘Ο Γάλλος ύπονογός Παιδείας κ. Ζάκ Λάνγκ στήν «’Ελευθεροτυπία»: «Θὰ θελα νὰ δῶ νὰ διδάσκωνται τὰ Ἀρχαῖα Ἑλληνικά μὲ τὸν ἕδιο ξῆλο, ποὺ ἐπιδεικνύονμε ἐμεῖς, καὶ στὰ ἑλληνικὰ σχολεῖα». Ω

Θριαμβολογούσα πολυναοιδία

“Ετσούζε πάντοτε καὶ τσούζει βέβαια καὶ πονάει ἡ ἀλήθεια, ἀλλὰ οἱ ἐποχὲς ποὺ ἔνας Τζιορντάνο Μπροῦνο παραδινόταν στὴν πυρά, ἔνας Ροΐδης ἀφωριζόταν κι ὁ Καιρὸς εἶχε τὸ γνωστό τὸν τέλος πέρασαν πιὰ ἀνεπιστρεπτί. Παρ’ ὅλ’ αὐτὰ ὅμως κάποιοι θιασῶτες αὐτῶν τῶν μεθόδων τάχα ἡ δῆθεν ἐκφραστὲς τῆς «ἀγάπης» θέλησαν νὰ ἀφορίσουν τὴν Λιλή Ζωγράφου, ἐπειδὴ μὲ ἑλληνικὴ παρορθοσία στὸ μνημειῶδες ἔργο τῆς «Ἀντιγνώση» χρέωσε τὴ διάλυση τῆς βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας στοὺς προπάτορες αὐτῶν τῶν κυρίων...”

“Ετοι φθάσαμε στὸ σῆμερα, ὅπου π.χ. ὁ «Δαυλός» ἀποκαλεῖται «περιοδικό παγανιστικὸν αἰσχονξ», οἱ ἐπιθυμοῦντες τὴν ἐπανελλήνιση «εἰδωλολάτρες», «έχθροι τῆς πίστεως» καὶ ἄλλα πολλὰ φαιδρά. Γεννιέται ὅμως ἔνα καίριο ἐφώτημα: “Ἄν οἱ ἡγήτορες τοῦ δόγματος θριαμβολογοῦν γιὰ τὴ δισχιλιετὴ παρονοία τους, τότε οἱ Ἑλληνες γιὰ τὴν πολυχιλετὴ παρονοία - ίστορία τους ἐπὶ τοῦ πλανήτη θὰ πρέπει νὰ σιωποῦν;”

Δ.Α.

Θεοδωράκης - Μπιθικώτσης - ποιητὲς

Παύρονομε τὴ φωνὴ τοῦ δεύτερου, ὅπου μέσα τῆς περονοῦν τὰ ἄλλα δύο μέρη τοῦ τρίπτυχου, ποὺ εἶχε τὴν ἐκφραστικὴ δύναμη νὰ ἐμφανίζῃ τὸ χρῶμα τους. ‘Ο Γρηγόρης ἔφθασε στὸ καταπληκτικό: τὴν ἴδια στιγμὴ ἡ ὑπέροχη αἰσθητικὴ μετάλλαξη τῆς φωνῆς του νὰ δρίσκῃ τὶς αἰσθητικὲς μεταλλάξεις τῶν ἄλλων δύο μερῶν, ποὺ σὲ ἐξεχωριστὸ ἐπίπεδο προσέφερε καὶ ποὺ αὐτὴ ἡ φωνὴ ἀνεξάρτητα δημιουργοῦσε μέσα ἀπὸ τὴν μονοσικὴ καὶ τὴν ποίηση, μέσα ἀπὸ τὴ μελωδία καὶ τὴν ἀρθρωση τοῦ λόγου. Τὰ δημιουργοῦσε καὶ τελικὰ τὰ ἔνωνε, χωρὶς κανέναν ἀπὸ τὰ τρία νὰ χάνῃ τὴν ἀτομικότητά του, ἀλλὰ καὶ ταυτόχρονα νὰ ἐνεργῇ σὰν ἐνιαίο σύνολο μέσα ἀπὸ τὴν τριπλῆ αἰσθητικὴ μετάλλαξη.

Τὰ κλασικά τον τραγούδια, ὅταν ἀποκάλυπτε αὐτὸν τὸν κόσμο μέσα ἀπὸ τὴ δύναμη καὶ τὴ φρεσκάδα τῆς πρωτογενοῦς δημιουργίας, κάνονταν τὴ φωνὴ του ἔνα σύμβολο γιὰ ἐμᾶς, ὅταν ἡ καλλιτεχνικὴ συγκίνηση ποὺ μᾶς προκαλεῖ φθάνει στὴν ἀπόγνωση τοῦ ἀνεξήγητου. Ναί, ἔτοι εἴναι τὸ θαῦμα, τὸ θαῦμα τῆς ἀληθινῆς φύσης, ὅταν αὐτὴ μᾶς προσφέρει τὰ δῶρα τῆς μέσα ἀπὸ τὴν ἀνεπανάληπτη ἀλήθεια τῆς. Ἀρμονία - μέλος - λόγος ἐνώνουν τὶς φωνὲς τῶν τριῶν στοιχείων, τὰ ὅποια δὲν δανείζονται τὸ ἔνα τὸ ἄλλο, παρὰ σὲ μιὰ μεγαλεώδη αἰσθητικὴ ἀνεξαρτησία καὶ αὐθεντικότητα συναντῶνται ψηλὰ στὴν ἔνωση τοῦ αἰσθητικοῦ ἀποτελέσματος.

Τξατζίκι καὶ σουνδλάκι

Π.Γ.

Δείχγει δυσαρεστημένος γιὰ τὸ κῦρος τῆς ‘Ελλάδος στὸ ἐξωτερικὸ ὥκη. Χριστόδουλος· καὶ δήλωσε πώς «ἡ ‘Ελλάδα εἶναι γνωστὴ μόνο γιὰ τὶς ἀκτές της, τὸ σουνδλάκι τῆς καὶ τὸ τξατζίκι τῆς». Γιατὶ κακοφαίνεται στὸν μακαριώτατο, ποὺ ἡ ‘Ελλάδα εἶναι γνωστὴ γιὰ τὴν ὥραια φύση τῆς καὶ τὰ καλὰ φαγητά της; Τί ἄλλο ἀπέμεινε ἄλλωστε ἀπ’ τὸ ἑλληνικὸ μεγαλεῖο τῆς ἀρχαιότητας νὰ θαυμάσουν σήμερα οἱ ξένοι, ἀφοῦ οἱ ὅμοιοιδεάτες του φρόντισαν ποὺν 17 αἰώνες νὰ καταστρέψουν τὰ πάντα; «Τοῦ φασοφόρου σύντοιψνε ὁ πέλεκυς καὶ ἡ ἀξίνα» ἄλλα πράγματα, ὅχι τὸ σουνδλάκι καὶ τὸ τξατζίκι.

Π.Α.Κ.

ΗΘΟΣ ΕΛΛΗΝΩΝ

Μία προσπάθεια ἀνά·μνησης

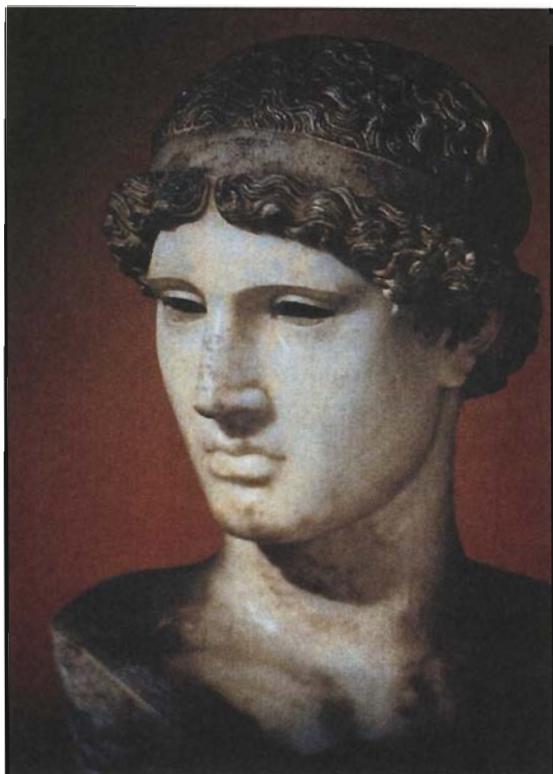
Κάθε πολιτισμὸς ἔχει τὸ δικό του Ἡθος, δηλαδὴ τὸν τρόπο τοῦ σκέπτεσθαι καὶ ἐνεργεῖν - φέρεσθαι. Τὰ ἔθιμα τῶν λαῶν, ἀπόρροια τοῦ Ἡθους, μεταβάλλονται στὸ χῶρο - χρόνο. Καὶ ἡ δυσκολία τῆς κατανόησής τους ἔγκειται στὴν προσέγγιση, ποὺ συνήθως γίνεται μέσω τοῦ ἰσχύοντος ἥθους, ποὺ στηρίζεται στὴν Ἡθική. Αὐτὴ ὡς «σύνολον κανόνων συμπεριφορᾶς», ὅπως ὁρίζεται, σήμερα ἔχει σχέση κυρίως μὲ τὶς θρησκεῖες τοῦ «Κυρίου» (Γιαχβέ, Ἀλλάχ, Ματρέγια κ.λπ.) καὶ ὅχι μὲ τὴν κοινωνία - «πολιτεία». Στὸ κάτω - κάτω ἡ λέξη «ἡθικὴ» δὲν ὑπῆρχε στὸ ἀρχαῖο λεξιλόγιο, οὕτε κἄν ἡ ἔννοια.

Καθαρίζοντας τὸ νοῦ ἀπὸ τὰ κατακάθια τῆς Ἡθικῆς θὰ προσπαθήσουμε νὰ προσεγγίσουμε τὸ Ἡθος (ἀμετάφραστη λέξη, ὅπως καὶ οἱ λοιποὶ ὄροι του) μὲ κλεῖδα τὴν Τετρακτύν [τετράδα]: «Δ», τ. 239].

ΤΟ ΞΕΚΑΘΑΡΙΣΜΑ. Ἡ ἐποχὴ - πολιτισμός μας, ποὺ αὐτοδιαφημίζεται ὡς τεχνολογικός, μᾶς δεδιώνει διὰ εἰσερχόμεθα στὴν τρίτη φάση του, τῆς Πληροφορικῆς. Ἡ «πληροφορία» (info-) μὲ τὸν ὄγκο της δὲν δηλώνει τὸ δαθμὸ γνώσεως τοῦ ἀνθρώπου (ώς ἐνημερωτικὴ μονάς). Ἡ πλημμυρίδα της μέσω Διαδικτύου καὶ ΜΜΕ δημιουργεῖ πνευματικὴ ὑπερφόρτωση. Ἐμεῖς θὰ ἐπιμένουμε στὴ χρήση τῆς φήμης τοῦ Ἀντισθένη «ἀρχὴ σοφίας ὀνομάτων ἐπίσκεψις» = ἔρευνα (Ἐπίκτ. 1)· καὶ θὰ διμαδοποιήσουμε τὶς ἔννοιες τοῦ Ἡθους σὲ τετρακτύες, ἀναλύοντάς τες ἀπροκατάληπτα.

Η ΟΥΣΙΑ. Ἡ φιλοσοφία, προϊὸν τοῦ Ἑλληνικοῦ Λόγου, εἶναι ἡ ἐκ τῶν ἔξι γνώση (νοητικὴ) τῆς φύσης καὶ ὁ προθάλαμος τῆς σοφίας, δηλαδὴ τῆς ἀμεσῆς ἔσω ἀντίληψης τοῦ γίγνεσθαι, τῆς προσωπικῆς ἐπίγνωσης. Γιατὶ ἄλλο ἡ φιλοσοφία, ἄλλο ἡ σοφία. Ὁ Σωκράτης ξεκαθαρίζει: «οὐδ' εἴ τις ἄλλος σοφός, οὐ φιλοσοφεῖ» («Συμπόσιον» 204).

Οἱ Ἕλληνες ἦσαν αἰσιόδοξοι· δεδαίωσαν τὴν ἀνθρωπότητα διὰ ἡ σοφία εἶναι προσιτὴ σὲ δσους τὴν ἐπιθυμοῦν βαθύτατα: «ἀνθρώποισι πᾶσι μέτεστι γιγνώσκειν ἔαυτοὺς καὶ σωφρονεῖν» (Ἡράκλειτος). Οἱ ὑπόλοιποι; «οὐδ' οἱ ἀμαθεῖς φιλοσοφοῦσι οὐδ' ἐπιθυμοῦσι σοφοὶ γενέσθαι» («Συμπόσιον»).

Εἰκ. 1. Τὸ ἔξαίσιο ἀντίγραφο (;) τῆς Ἀθηνᾶς Λημνίας (= ἀφιέρωμα Λημνίων) ὡς Ἀθηνᾶ Μηχανῖτις (;) -Μῆτις. (Πανσανίας, «Ἀρχαδικά».)

«ἀπαραιτητή» παρουσία (Μέσα Μαζικῆς ἀν-Ἐνημέρωσης). Βλέπεις, ἡ γυναικα τοῦ Καίσαρα δὲν ἀρκεῖ νὰ εἶναι ἐνάρετη (τώρα πόρνη), ἀλλὰ καὶ νὰ φαίνεται!

Η ΒΑΣΗ - ΠΡΩΤΗ ΤΕΤΡΑΚΤΥΣ. ‘Αφοῦ οἱ “Ελληνες ἀνεκάλυψαν τοὺς τέσσερις συμπαντικοὺς νόμους, μὲ τοὺς ὁποίους λειτουργεῖ ἡ Φύση, δηλαδὴ ‘Ανάγκη - ‘Αέναον - ‘Ιδιαιτερότης - Τετρακτύς, ἐναρμόνισαν καὶ τὸ Ἡθος μὲ αὐτοὺς («Δ», τ. 239). “Ετοι γιὰ κάθε ὑπόσταση τοῦ τετραφυοῦς Ἀνθρώπου ἐδημιούργησαν τὴν ἀντίστοιχη κοινωνικὴ ἐκδήλωση (Πίν. 1).

Σῶμα Ψυχὴ Πνεῦμα 'Επίγνωση	Ἡθος = Νόμος Τέχνη = Ἐλευθερία 'Επιστήμη Φιλοσοφία
-------------------------------------	---

Πίναξ 1.

Τὸ ἥθος εἶναι βέδαια ἡ **βάση** κάθε κοινωνίας, ἀκόμα καὶ τῆς πλέον πρωτόγονης ἡ ἐκφυλισμένης. Μία κοινωνία μπορεῖ νὰ ἐπιζήσῃ χωρὶς φιλοσοφία/ἐπιστήμη, μὲ κάποια ὑποτυπώδη τεχνική, ἀλλὰ χωρὶς ἥθος διαλύεται λόγω τῆς

εμφυτης ἐπιθετικότητας τοῦ ἀνθρώπου. Μάλιστα τὸ ἥθος δηλώνει καὶ τὸ εἶδος

Κάθε ἄτομο λοιπόν, λαός, πολιτισμὸς μπορεῖ νὰ χρησιμοποιήσῃ εύκολα τὴν Μῆτιν, τὴν εὐφυΐα/σύνεση, ἀντὶ ὡς συνήθως τὴν Ἀτην, τὴν ἀπάτη, ταραχή, ποὺ ἐν τέλει φέρει τὸν ὅλεθρο. [Εἶναι ἐκπληκτικὸ ὅτι, παρ' ὅλο ποὺ οἱ “Ελληνες προσωποποίησαν ἀρετὲς καὶ θεσμοὺς μὲ δεκάδες θεούς, δὲν θεοποίησαν μὲ τὸ ὄνομά του κανένα στοιχεῖο τοῦ “Ἡθους πλὴν τῆς Μῆτιος καὶ τῆς Ἀτης (Εἰκ. 1).]

Μὲ τὴν Μῆτιν ἐρχόμαστε σὲ ἐπαφὴ μέσω τῆς Οὐσίας, αὐτῆς τῆς ἀληθινῆς φύσης τῶν πραγμάτων, τοῦ «ὄντως ὄντος» τοῦ Σωκράτη, τῆς “Υπαρξῆς. Τὸ ἀντίθετό της εἶναι ἡ Γένεσις, ἐπομένως ἡ Οὐσία εἶναι καὶ τὸ Ἄει ὄν.

Σήμερα τὸ κατεστημένο ἔχει σδῆσει τὴ λέξη αὐτὴ καὶ τὴν ἀντικατέστησε μὲ τὴν ἀγία τριάδα τῶν ἀντιθέτων της: τὴν ἐξουσία, τὴν περιουσία καὶ τὴν

τῆς κοινωνίας, ἀφοῦ εἶναι ἡ συμπεριφορά της καὶ ἐκφράζεται μὲ τὴ δυάδα «δλατα/τρόπος» (= τρόπος ζωῆς/νοοτροπία). Καὶ γνωρίζουμε, πόσο διαφορετική νοοτροπία ἔχει κάθε λαός ἀλλὰ καὶ κάθε ἐποχή/πολιτισμός. Ο “Ελλην ἄνθρωπος δημιούργησε τὸ τέλειον” Ήθος βάσει συμπαντικῶν νόμων καὶ τὸ ἐξέφρασε μὲ τὴ βασικὴ τετρακτύν: τὶς Ἀρετές, τὶς Ἀξίες, τὶς Ἀρχές καὶ τὰ Ἰδανικά – ἔκαστον ἰδιαίτερη τετρακτύς.

ΤΟ ΑΜΕΤΑΦΡΑΣΤΟΝ ΤΩΝ ΟΡΩΝ. Η Ἐλληνικὴ Γλῶσσα εἶναι πλέον ἀποδειγμένως ἡ μητέρα - γλῶσσα ὅλων τῶν βασικῶν γλωσσῶν σὲ ὅλα τὰ πλάτη καὶ μήκη τῆς ὑφῆς. Ἐκατοντάδες σχετικὰ ἀριθμαὶ ἐρευνητῶν ἐδημοσιεύθησαν στὸ «Δ» (ἡ συμβολὴ μας στὰ τ. 204, 213, 221, 222, 229, 242), ποὺ ἀποδεικνύουν ὅχι μόνο τὴ γλωσσογένεση ἀλλὰ καὶ τὸ ὅτι ἡ Ἐλληνικὴ Γλῶσσα εἶναι ἡ μόνη νοηματικὴ γλῶσσα (= μὴ συμβατική). Η ἐπίσημη γλωσσολογία ὅμως ἀποδέχεται τὴν συμβατικότητα ὅλων τῶν γλωσσῶν· δηλαδὴ ἔνας λαός αὐθαιρέτως μπορεῖ νὰ δεχθῇ νὰ ἐκφράζῃ π.χ. τὴν ἔννοια μητέρα ώς gromle! – πρᾶγμα ἀνύπαρκτο.

Ἐνῷ λοιπὸν οἱ δεκάδες **ὅδοι**, ποὺ ἀφοροῦν στὸ Ήθος, στὴν ἐλληνικὴ **δηλώνουν** τὸ νόημά τους, στὶς ἄλλες γλῶσσες ὥστε μόνο ἀποτελοῦνται ἀπὸ μὴ ἀναγνωρίσιμες ἐλληνικὲς δίξεις, ἀλλὰ παραδόξως τὸ νόημά τους εἶναι **ἀμετάφραστον** Παραδειγμα: ἔννοια [Σέδας] → ἐλληνικὰ σέδας < σέ.βω, φῆμα μὲ ἀρχικὴ ἔννοια [= ὑποχωρῶ σὲ ἀνώτερό μου, τοῦ λέω σέ... σέ... σέ... σέ... ἀπλώνοντας τὴν παλάμη, γιὰ νὰ τὸν ἡρεμήσω!]. Ἐνῷ λ.χ. στὶς εὐρωπαϊκὲς γλῶσσες [Σέδας] = *re.speci* <**reco.specio* < *ρέμδω* / *ρέ.πω* / *ρέ.Fw* + *σκοπέω* = βλέπω, δηλαδὴ *respect* = βλέπε πίσω, ποὺ εἶναι τὸ [Σέδας]; Καὶ ἡ ἴδια ἡ λέξη Ήθος ἀμετάφραστη < *morals* < *μείρομαι* = παίρνω μερίδιο(!) ώς καὶ παλικαριά, νοοτροπία κ.ἄ.

Μετὰ τὴν παρέκθιση ἃς μελετήσουμε τὰ ἐπὶ μέρους στοιχεῖα τοῦ Ήθους.

ΑΡΕΤΕΣ. Εἶναι τόσο γνωστὸς ὁ ὅδος, ὥστε ταυτίζονται συνήθως μὲ τὸ Ήθος. Πράγματι δὲν ὑπάρχει φιλόσοφος ἢ σοφός, ποὺ νὰ μὴν ἀσχολήθηκε μὲ αὐτές. Εἰδικώτερα ὁ Ἀριστοτέλης καὶ ὁ Πλάτων, ὁ πρῶτος μὲ τὰ πολύτομα «Ἡθικά» του, ὁ ἄλλος μὲ τὸ ὄλον ἔργο του· οἱ διάλογοί του, οἱ συζητήσεις τοῦ Σωκράτη, περιστρέφονται γύρω ἀπὸ τὶς ἀρετές.

Εἶναι δὲ περίεργο (;) ὅτι δλοι εὑρῆκαν τέσσερις καὶ μόνο τέσσερις! Συγκεντρωμένες ἐμφανίζονται στὸν κορυφαῖο Πλατωνικὸ διάλογο, τὸ «Συμπόσιον», ώς τετρακτύς: Φρόνησις - Σωφροσύνη - Ἀνδρεία - Δικαιοσύνη.

1. **Φρόνησις** < φρονέω = τὸ διανοεῖσθαι περὶ τοῦ πρακτέου· ἡ γνώση τοῦ σωτοῦ· τέλος ἡ σύνεση. Εἶναι ἡ δάση, τὸ ξεκίνημα γιὰ τὴν ἐπίτευξη τῶν λοιπῶν ἀρετῶν μέσω τῆς γνώσης τῆς φύσης καὶ τῆς αὐτογνωσίας (= «γνῶθι σαντόν»).

2. **Σωφροσύνη** < σῶς + φρήν = ὑγιὴς νοῦς. Εἶναι ἡ ἐγκράτεια, ἡ κοσμότης καὶ ἡ νηφαλιότης ἡ τοι ἡ ἐφαρμογὴ τῆς φρονήσεως/γνώσεως. ”Ετσι θεωρία καὶ πράξη ταυτίζονται, τὸ ἄτομο δλοκληρώνεται μὲ τὴ σοφία καὶ τὸ εὖ ζῆν.

3. **Ἀνδρεία** < ἀνὴρ < Γραμμικὴ Γραφὴ B: wa-na-ta-ja = [ἀναδραία (;)]. Η πο-

λεμική ἀνδρεία εἶναι μία ἔκφραση τῆς καθολικῆς ἀνδρείας, δηλαδὴ τῆς λεβεντιᾶς, παλικαριᾶς, ἀνδροπρέπειας, ἀνθρωπιᾶς. Ἐπομένως δὲν εἶναι προνόμιο τῶν ἀνδρῶν ὁ Ἀριστοτέλης ἀπαιτεῖ: «δεῖ (=πρέπει) τὴν γυναικα εἶναι σώφρονα καὶ ἀνδρείαν».

4. ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ < δίκη = τὸ δίκθον, ἡ τάξις, ὁ νόμος. "Οπως σωφροσύνη χωρὶς φρόνηση δὲν οὐτάρχει στὴν προσωπικὴ ζωή, ἔτσι οὐτε δικαιοσύνη χωρὶς ἀνδρεία στὴν κοινωνική.

ΑΞΙΕΣ. Τὶς θεωροῦσαν οἱ "Ελληνες ἀπαραίτητες γιὰ τὴν διλοκλήρωση τῆς προσωπικότητάς τους· καὶ καθώρισαν τέσσερις: τὸ Καλόν, τὸ Ἀγαθόν, τὸ Ἀληθὲς καὶ τὸ Ἐλεύθερον.

1. Καλὸν = ἡ ὠραιότης, ὅχι μόνο ἡ σωματικὴ ἄλλὰ καὶ ἡ ἥθικὴ (ἡ πρωταρχικὴ ἔννοια τοῦ καλοῦ ἐσχετίζετο μὲ τὴν ὑγεία). Τὸ κάλλος εἶναι τὸ ἀναμφισβήτητο καὶ ἀνεπανάληπτο γνώρισμα τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ. Σὲ ἐποχές εὐτελείας ὅπως ἡ σημερινὴ εἶναι ἡ πρώτη ἀξία, ποὺ ἐξαφανίζεται μέσα σὲ χείμαρρο καικογουστιᾶς.

2. Ἀγαθὸν. Τὸ καλό - σωστό, τὸ ἐνάρετο. Καὶ τὰ δύο ἥσαν τόσο ἀλληλένδετα, ὥστε χρησιμοποιοῦσαν τὴν λέξη «καλοκαγαθία» = εὐγένεια.

3. Ἀληθὲς < ἀ + λήθω = ἀντιληπτόν, φανερόν, κατὰ συνέπειαν τὸ πραγματικό, τὸ ὄντως ὄν. Ἀπὸ τὸ «λήθω» στὸ «Ἀ-ληθές» εἶναι ἡ αἰματηρὴ πορεία τοῦ ἀνθρώπου· δηλαδὴ ἀπὸ τὸ «εἴμαι κρυμμένος στὰ σκοτάδια» μέχρι τὸ «φωτίζεται ὁ νοῦς» μου (= τὸ εἶναι μου) μὲ τὸ Λόγο, καὶ μὲ τὴν Ἐπίγνωση ἀνακαλύπτω τὸν ἔαυτό μου («γνῶθι σαντόν»).

Τὸ ἀντίθετο τοῦ Ἀληθοῦς, τὸ **Ψευδός** = ἀπάτη, δόλος, ἐμπαιγμός. Στὴν κοινωνία (εἰδικὰ σήμερα) εἶναι τὸ **ἰδεολόγημα**, δηλαδὴ ἡ συνειδητὴ κατασκευὴ ἰδέας ἀπὸ τὴν Ἐξουσία, ὥστε νὰ θεωρηθῇ ἀλήθεια ἀπὸ τὸ λαό. Μόνο ἡ Ἐπιστήμη, Φιλοσοφία καὶ Τέχνη τὸ ξεσκεπάζουν. 'Ο Σωκράτης μὲ τὴ «μαιευτικὴν τέχνην» του ἔδγαζε ἀπὸ τοὺς συνομιλητές του ὅ,τι ὑπῆρχε μέσα τους, χωρὶς νὰ τὸ γνωρίζουν. 'Αποτέλεσμα ἡ ἀπελευθέρωση ἀπὸ τὴν ἀγνοιά τους καὶ τὸ ἐγὼ τους μὲ τὴν ἀμεσητή κατανόηση τοῦ «ὄντως ὄντος».

4. Ἐλεύθερον < ἐλεύθω, τοῦ ἔχομαι. 'Αρχικὴ σημασία: αὐξάνω, ἀν-έρχομαι, τέλος πληροῦμαι/διλοκληρώνομαι καὶ ἀνέρχομαι/ἀνελίσσομαι. 'Ο ἐλεύθερος ταυτίζόταν μὲ τὸν **πολίτη** (μὴ δούλος) ἄλλὰ καὶ μὲ τὸν ἀπαλλαγμένο ἀπὸ πράγματα/πίεση/καθοδήγηση: «ἐλεύθερος εἰπεῖν καὶ χαίρειν». 'Ο Σωκράτης τὸ ταυτίζει στὸν ἐπαθανάτιο διάλογό του («Φαίδων») μὲ τὴν ἀλήθεια: «ἀληθεία καὶ ἐλευθερία».

ΑΡΧΕΣ. 'Η ἔννοια / λέξη εἶναι ἀρχέγονη καὶ βασική· πρέπει νὰ εἶναι τὸ ἀδιευκρίνιστο ra-ja ἡ a-re-ja τῆς Γραμμικῆς Γραφῆς B (ὅχι στὴν εὔκολη λύση τῶν κυρίων δονομάτων), σχετικὸ μὲ τὸ ὀρέγω = παρέχω, ἀρήγω = βοηθῶ καὶ τὸ ἀρχῆ = πρώτη αἰτία / δύναμη.

Οι ἀρχές ἡταν οι βάσεις λειτουργίας τῆς ἐλληνικῆς κοινωνίας ἀνεξαρτήτως πολιτεύματος, ἀφοῦ τὸ ζητούμενο ἡταν ὁ «ἐνεργὸς πολίτης». Ἡ ἔκφρασή τους ἡταν ἡ τετρακτύς: Τιμὴ - Σέθας - Ἀμιλλα - (συμ)Μετοχή.

1. **Τιμὴ**. Ἡ ἀρχέγονη δισύλλαδη λέξη, ἔνα ἀπὸ τὰ «πρῶτα ὀνόματα» τοῦ Πλάτωνος, ἀρχικὰ ἐσήμαινε τὴν «ἀξία» ἐνὸς πράγματος, μετὰ τὴν ἐκτίμηση ποὺ ἀπολαύει κάποιος, τὴν καλὴ φήμη, τὴν ὑπόληψη· τέλος τῇ διάκριση/ἔπαινο. Εἶναι τὸ κίνητρο/ἀνταμοιβὴ γιὰ ἡρωικὲς πράξεις, πράξεις πέραν τοῦ ἐγώ.

2. **Σέθας** = ὑποχώρηση ἐνώπιον ἀνωτέρου, ἀργότερα εὐλάβεια, μεγάλη τιμὴ, θαυμασμός, αἰδώς. Παρεμπιπτόντως ἀναφέρεται καὶ στὴ θρησκεία μόνον ὡς **σεβάσματα** = θεσμοὶ τῆς πόλεως. Γιὰ ἀσέδεια τῶν «σεβασμάτων» κατηγορήθηκε ὁ Σωκράτης.

3. **Ἀμιλλα** = συναγωνισμὸς πρὸς ὑπεροχή, ἀγών. Εἶναι ἡ φυσικὴ δράση τοῦ ἀγελαίου ἢ κοινωνικοῦ ὄντος γιὰ τὴν τοποθέτησή του σὲ βαθμίδα τῆς ἱεραρχίας. Στὴν ἐλληνικὴ πολιτεία: ἡ προσπάθεια ἀνάληψης λειτουργήματος πρὸς τὸ συμφέρον τῆς πόλεως. Στὸν ἀθλητισμό: ἡ μεγίστη προσπάθεια γιὰ μία καλὴ κατάταξη. Ὁ Ἡσίοδος τὴν ἔχεωρίζει ἀπὸ τὴν «σχετλίην ἔριν», τὴν κακούργα, καὶ τὴν ὀνομάζει «ἀγαθὴν Ἔριν», ποὺ ὥθεται στὴ βελτίωση.

4. **Μετοχὴ ἢ Λειτουργία** = συμμετοχὴ στὰ κοινὰ κατ' ἵσομοιρίαν: «τὰς πολιτικὰς ἀρχὰς κατ' ἵσοτητα καὶ καθ' ὅμοιότητα ἀξιοῦσι» (Ἄριστοτέλης, «Πολιτικά», 1279 a 10).

Ἡ **Λειτουργία**, δηλαδὴ ἡ ἀνάληψη καθηκόντων **ἀμισθί**, **ἄπαξ** καὶ γιὰ ὧρισμένο χρόνο, εἶναι δικαίωμα/ὑποχρέωση τοῦ πολίτη (ὅρα «Δ», τ. 238, «Πολιτεύματα»). Τόσο ἀπαράδεκτη ἐθεωρεῖτο ἡ ἀδιαφορία συμμετοχῆς, ὥστε ὁ Πλούταρχος καυτηριάζει τὸ «λάθε βιώσας». Ἐξ οὗ καὶ τὸ ἐπιτύμβιο σατυρικό: «τέθνηκε λάθρᾳ βιώσας».

ΙΔΑΝΙΚΑ. Ἰδέες - πρότυπα. Ἡ λέξη δὲν ὑπῆρχε στὴν ἀρχαιότητα, ἀντ' αὐτῆς τὸ τέλος = τὸ πέρας, ἡ ἐκπλήρωση, ἐν τέλει ὁ ἐπιδιωκόμενος σκοπός: ἔκφραζόταν μὲ τὴν τετρακτύν: «γιγεία - Ἅδονή - Πλούτος - Τιμάι. (Ἡ πρῶτη δυάδα ἀφορᾷ στὸν ἀτομικὸν δίον, ἡ δεύτερη στὸν κοινωνικό.)

«Ολα εἶναι στοιχεῖα τῆς τέλειας/ἰδεατῆς ζωῆς, τῆς «εὐζωίας». Ὁ Ἄριστοτέλης δεβαιώνει, ὅτι «τοῦ ξῆν καλῶς μάλιστα τοῦτ' ἔστι τέλος καὶ κοινὴ πᾶσι καὶ χωρίς» = καὶ γιὰ τὸ σύνολο καὶ γιὰ ἔχεωριστὰ τὸν καθένα («Πολιτικά», 1278 b 24).

1. **Ὕγιειά**. Ἡ πανάρχαια λέξη δὲν δηλώνει σήμερα ἡμικὸν ὅρον. Στοὺς «Ἐλληνες ὅμως τὸ «νοῦς ὑγιὴς ἐν σώματι ὑγιεῖ» ἡταν καὶ εἶναι ἀκόμα σύνηθες ἀπόφθεγμα καὶ δὲν ἀναφέρεται μόνο στὴν εὐρωστία ἀλλὰ καὶ στὰ λοιπὰ ἀνθρώπινα στοιχεῖα: «φρένες καὶ ἥθος...», «ὑγιεστάτη ψυχή».

2. **Ἄδονή**. Εὐφροσύνη, χαρά, εὐδαιμονία. «Αν τὸ σῶμα θεωρήθηκε ἀπὸ τὴν Γιαχδεδικὴ κοινωνία ὡς τὸ δρωμέρο καὶ τρισάθλιο «διοχεῖσν» προσωρινῆς κατοικίας τῆς «οὐράνιας» ψυχῆς, ἡ **Ἄδονή** εἶναι τὸ φρικτότερο ἔγκλημα «διαδο-

λικῆς» ἐπιρροής. "Ο, τι τὸ σαρκικὸν ἀπαγορευμένο, οἱ δὲ «ἡδονιστὲς» φιλόσοφοι 'Επίκουρος, 'Αρίστιππος κ.ἄ. στὸ πῦρ τὸ ἔξωτερον.

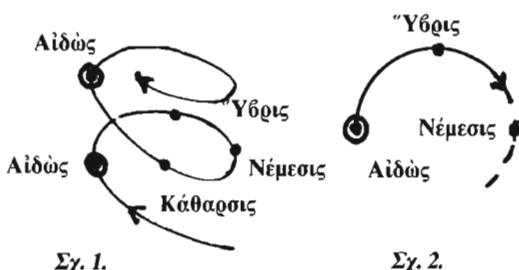
'Η φύση λειτουργεῖ μὲ τοὺς τέσσερις συμπαντικοὺς νόμους: 'Ανάγκη, 'Αέναιον, 'Ιδαιτερον καὶ Τετρακτύς. Εἰδίκα ἐξ' Ανάγκης (δράση - ἀντίδραση) στὴν ἡθικὴ δράση τοῦ ἀνθρώπου ἀνταποδίδεται ἡ 'Ηδονή. Τίποτε τὸ «μετα» - φυσικό, παραφυσικό. 'Ηδονὴ λοιπὸν ἀπὸ τὸ 'Ηθος (σῶμα), ἀπὸ τὴν Τέχνη (ψυχή), τὴν 'Επιστήμη (πνεῦμα) καὶ τὴν Φιλοσοφία (ἐπίγνωση) («τὰς ἡδονὰς περὶ τὸ μανθάνειν»: "Φαίδων" 4e).

[Άνεκαλύφθη πρόσφατα ὅτι ἡ κατάσταση εὐδαιμονίας (ἔρχεται ξαφνικά ἀνάτια καὶ διαρκεῖ ἐλάχιστα) ἐκφράζεται μὲ τὶς ἐνδιορφίνες, ὁρμόνες τοῦ ἐγκεφάλου.]

3. Πλοῦτος < πύμπλημι = γεμίζω, ἴκανοποιοῦμαι. 'Ο πλοῦτος, ὅπως ὅλα τὰ ἰδανικὰ τῶν 'Ελλήνων, ἔχει σήμερα διαστρεβλωθῆ σὲ συσσώρευση χρημάτων/ πραγμάτων/ δύναμης. Οἱ "Ἐλληνες εἰρωνεύονταν τέτοιους πλούσιους ὅπως λ.χ. τὸν Κρίτωνα, ποὺ τὸν ἀποκαλοῦσαν «ὁ πλούσιος». 'Ο πνευματικὸς καὶ ψυχικὸς πλοῦτος εἶχε σχέση μὲ τὸ **μέτρο**, τὴν αὐτάρκεια, τὴν ἀπλότητα, τὴν αἰδώ.

4. Τιμές. "Οπως προείπαμε, σημαίνουν τὴ διάκριση, τὸν ἔπαινο. Καὶ ὁ μέγας Καβάφης (αὐτοὶ εἶναι μεγάλοι, ὅχι ὁ Ναπολέων, ὁ Θεοδόσιος, ὁ Βασίλειος κ.λπ.) ἀναπολεῖ "...τοὺς στεφάνους, τὸν ἔπαινο τοῦ δήμου καὶ τῶν σοφιστῶν, τὰ δύσκολα καὶ τ' ἀνεκτίμητα εῦγε". Τί σχέση ἔχουν μὲ τὰ «ἀξιώματα» τοῦ σήμερα, τὰ ποδιοκατουρημένα, ποὺ κάνουν τὸν κατέχοντα εὐνοῦχο καὶ φερέφωνο τοῦ ἔξουσιασμοῦ;

ΤΟ ΣΗΜΕΡΑ. Τὸ 'Ηθος 'Ελλήνων, καταπιεσμένο, θαμμένο μὲ τὴ δύναμη τῶν ὅπλων, ἔχειασμένο (:), ἀντικατεστάθηκε ἀπὸ τὴν 'Ηθική. Οἱ χιλιάδες δραχαῖς λέξεις τοῦ "Ηθους χάσανε τὸ νόμημά τους, παρεφθάρησαν ἐσκεμμένως ὅπως ἀγάπη, φιλανθρωπία κ.ἄ. Σήμερα ἄλλες οἱ ἀξίες, ἄλλα τὰ ἰδανικά: 'Η ἔξουσία σὲ ὅλα τὰ ἐπίπεδα, ἡ ἀπομόνωση, ὁ καλοπερασισμός. «Κύριοι, ἀνθ' ἡμῶν ὁ Γονιλμῆς», ὅπως ἀνεφώνησε ὁ X. Τρικούπης, ὅταν ἐξελέγη ἀντ' αὐτοῦ ἀγνωστός τις. 'Αντὶ λοιπὸν τοῦ Μπετόδεν - Θεοδωράκη ὁ Big Brother - Reality Shows. Καὶ ἡ ἀνελισσόμενη ἔλιξ τοῦ πολιτισμοῦ μας δὲν κλίνει οὕτε προχωρεῖ στὴν ἀνέλιξη (**Σχ.1**)

ἀλλὰ ἐλλειπής περιμένει τὴν Κάθαρση (**Σχ. 2**). Καὶ ἀντὶ τοῦ «ἀρχὴ σοφίας ὀνομάτων ἐπίσκεψις» ἔχουμε τὸ «ἀρχὴ σοφίας φόβος Κυριόυν». Τί χρείαν ἔχω μαρτύρων;

Σχ. 2.

Κων. Καρμιλάντζος
'Αρχιτέκτων ΕΜΠ

ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ Η ΣΩΣΤΗ ΠΡΟΦΟΡΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ;

Τὰ λάθη τῶν Ἀλεξανδρινῶν καὶ τοῦ Ἐράσμου

”**E**χω κάνει κάποιες μελέτες για τὴν γλῶσσα καὶ τὴν γραφή. ‘Ο «Δαυλὸς» ἡταν ἡ αἰτία (μὲ προβλημάτισε-παρακίνησε), για νὰ τὶς γράψω. Οἱ μελέτες αὐτὲς εἶναι:

- A.** Ἡ Ἑλληνικὴ γραφὴ καὶ οἱ ἄλλες γραφές: Ἡ Ἑλληνικὴ εἶναι ἡ τελειότερη τοῦ κόσμου, μαθαίνεται καὶ μάλιστα τέλεια σὲ ἐλάχιστο χρόνο.
- B.** Τὰ ψεύδη ποὺ λέγονται γιὰ τὴν Ἑλληνικὴ γραφή: Γιὰ τὴν Ἰστορικὴ Ἑλληνικὴ γραφή, γιὰ τὸν ἐφευρέτη τῆς γραφῆς, γιὰ τὴν ἐπισευριμένη γραφὴ κ.ἄ.
- C.** Τὰ ψεύδη ποὺ λέγονται γιὰ τὴν Ἑλληνικὴ γλῶσσα: Γιὰ τὴν «ἰνδοευρωπαϊκὴ» γλῶσσα, γιὰ τὴν «διαφορετικὴ» ἀρχαία Ἑλληνικὴ γλῶσσα κ.ἄ.
- D.** Ἡ Ἰστορία, ἡ φιλοσοφία καὶ ὁ μηχανισμὸς τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσας καὶ γραφῆς.
- E.** Τὰ ψεύδη ποὺ λέγονται γιὰ τὴν δυσλεξία κ.ἄ.

Αὐτὰ ἀφ’ ἑνὸς μὲ ἀποδεῖξεις καὶ ἀφ’ ἔτερου μὲ ντοκουμέντα ἀπὸ τὰ γραπτὰ μνημεῖα, κείμενα καὶ πινακίδες.

Στὴν πρώτη ἔρευνα, ποὺ ἀκολουθεῖ, ἀποδεικνύεται τὸ λανθασμένο τῆς λεγόμενης «ἐρασμ(α)κῆς προφορᾶς» τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας.

1. Ἐρασμιστὲς καὶ Ρούχλινικοί

Ρίχνοντας μιὰ ματιὰ στὰ σχολικά καὶ πανεπιστημιακά διδασκαλία, σχετικὰ μὲ τὴν Ἰστορία καὶ τὸ εἶδος τῆς Ἑλληνικῆς γραφῆς διέπουμε νὰ ἀναφέρουν ὅτι:

1 Σύμφωνα μὲ τὸν Πλάτωνα («Κρατύλος») ἡ γραφὴ μας εἶναι παραστατική, δηλαδὴ τὰ (ὅμοηχα) γράμματα ο καὶ ω, ι καὶ η καὶ ει... ὑπάρχουν στὸ ἀλφάριθμο, γιὰ νὰ παριστοῦν στὴ γραφὴ ἐκτὸς ἀπὸ τὸν ἥχο καὶ τὴν δόπτικὴ εἰκόνα τῶν ἰδιοτήτων τοῦ σημαινόμενου ἀπὸ τὴν λέξη ποὺ γράφουμε, ὥστε ὁ ἀναγνώστης νὰ ἔχῃ ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἡχητικὴ καὶ τὴν ὁραλιμικὴ του εἰκόνα. Βάζουμε, λέει, στὴ γραφὴ π.χ. τὸ γράμμα Η ἀντὶ τῶν Η, Υ, ὅταν τὸ σημαινόμενο ἀπὸ τὴ λέξη ποὺ γράφουμε εἶναι κάτι λεπτό, μικρὸ καὶ διεισδυτικό· βάζουμε τὸ γράμμα Η ἀντὶ τῶν I, Y, ὅταν αὐτὸ εἶναι κάτι μακρό, μὲ μῆκος· βάζουμε τὸ γράμμα Ο ἀντὶ τοῦ Ω, ὅταν αὐτὸ εἶναι κάτι τὸ στρογγυλὸ κ.τ.λ. Γιὰ τὸν Πλάτωνα κάθε γράμμα τοῦ ἀλφάριθμου ἔχει καὶ τὸ σχῆμα μιᾶς ἴδιοτητας τῶν πραγμάτων, αὐτῆς ποὺ καθορίζει τὸ νόημα τῆς φωνητικότητάς του κ.τ.λ.

2 Σύμφωνα μὲ τοὺς Ἀλεξανδρινοὺς γραμματικοὺς («Γραμματικὴ Τέχνη» τοῦ Διονυσίου τοῦ Θρακός, «Περὶ συνδέσεως ὀνομάτων» τοῦ Διονυσίου Ἀλικαρνασσέως κ.ἄ.) τὰ διαφορετικὰ γράμματα: ο καὶ ω, ι καὶ η καὶ υ... ὑπάρχουν στὴ γραφὴ, γιατὶ παλιὰ δὲν ὑπῆρχαν μόνο πέντε φθόγγοι - φωνήεντα (= α, ε, ο, ι, ου) ὡς σήμερα, ἀλλὰ ἐπτὰ

(=α,ε,ι,ο,η,ω,υ), ὅπου τὰ ε, ο ἡσαν δραχύφωνα ἡ δραχύχρονα, τὰ ω,η ἡσαν μακρόχρονα καὶ τὰ α,ι,υ δίχρονα.

3 Σύμφωνα μὲ τὸν 'Ολλανδὸ φιλόλογο "Ερασμο (Desiderius – Erasmus, 1457-1536 μ.Χ., «*Dialogus de Recta Latini Graecique Serminis Pronunciatione*») ἡ νέα ἑλληνικὴ γραφὴ καὶ οἱ σημερινὲς γραφὲς μὲ λατινικοὺς χαρακτῆρες (Ἀγγλική, Γαλλικὴ κ.τ.λ. γραφὲς) εἶναι «ἰστορικές», δηλαδὴ γράφουν τὶς λέξεις ὅπως τίς πρόφεραν κάποτε οἱ πρόγονοι τους καὶ ὅχι ως προφέρονται σήμερα. Σεκινώντας ὁ "Ερασμος ἀπὸ τῇ σκέψῃ ὅτι οἱ ἀρχαῖοι "Ἐλληνες δὲν ἤταν δυνατὸν νὰ ξεκινήσουν τὴ γραφὴ μὲ πολλὰ σημεῖα (γράμματα) γιὰ τὸν ἵδιο φθόγγο, π.χ.: Υ καὶ Η καὶ I = [i], Ο καὶ Ω = [o], Ε καὶ ΑΙ = [ε]... κατέληξε στὸ ἔξης λάθος, ὅπως θὰ δοῦμε πιὸ κάτω, ὅμως ἀληθοφανὲς ὡς συμπτέρασμα:

A Ἡ νέα ἑλληνικὴ γραφὴ (ὅπως καὶ οἱ γραφὲς μὲ τὸν λατινικοὺς χαρακτῆρες, ἐπειδὴ μιμοῦνται τὴν ἀρχαία ἑλληνικὴ γραφὴ) εἶναι ἰστορική, ἀφοῦ διατηρεῖ ἀπὸ συνήθεια στὴ γραφὴ τῶν λέξεων τὰ γράμματα ω,η,υ, π.χ. τιμῶ, καλή..., ἐνῷ ἐπαψαν νὰ παριστοῦν φθόγγους τῆς Ἐλληνικῆς, ἐπειδὴ συνέπεσαν μὲ τὴν προφορὰ τῶν ο,!.

B Ἡ ἀρχαία ἑλληνικὴ γλῶσσα ἤταν διαφορετικὴ ἀπὸ τὴ νέα, γιατὶ: α) ἡ ἀρχαία περιεῖχε καὶ τὸν φθόγγον τοὺς γράφονταν μὲ τὰ γράμματα ω,η,υ, ὅπου τὸ γράμμα Η προφερόταν ὡς μακρὸ [ε], δηλ. ὡς δύο παρατεταμένα [εε], τὸ Ω προφερόταν ὡς μακρὸ [ο], δηλ. ὡς δύο παρατεταμένα [oo] καὶ τὸ Υ ὡς τὸ [ου/υ]. Γιὰ τὸν ἵδιο λόγο τὰ δίψηφα καὶ τὰ συμπλέγματα: ΑΙ, ΕΙ, ΟΙ, ΥΙ, ΟΥ, ΑΥ, ΕΥ, ΗΥ... προφέρονταν ὡς δείχνουν τὰ ψηφία τους, δηλαδή: αι = [αι], ει = [ει], οι = [οι], ου = [ου], αυ = [αου], ευ = [εου], ηυ = [εεου]... β) τὰ διπλᾶ δύμοια γράμματα μμ, νν, σσ,... προφέρονταν καὶ τὰ δύο καὶ ὅχι μόνο τὸ ἔνα ποὺ προφέρουμε σήμερα, γ) τὰ γράμματα δ,θ,γ προφέρονταν ὡς ντ, μπ, γγ καὶ ὅχι ὡς σήμερα!

Προφορὰ ἀρχαίων ἑλληνικῶν λέξεων σύμφωνα μὲ τὸν "Ερασμο: γεωργία = «γχεοοργκία», Εὐρώπη - «ἐουροόπεε» καὶ ὅχι «εβρόπι», αὐστηρός = «αουστεερός» καὶ ὅχι «αφστιρός», εἶναι = «εϊναϊ» καὶ ὅχι «ίνε», ηῦρα = «έεοῦρα» καὶ ὅχι «ιέρα», θεῖοι = «θείοι» καὶ ὅχι «θίοι»,...!!!

"Αρα ἐδῶ ἔχουμε τρεῖς διαφορετικὲς ἀπόψεις σχετικὲς μὲ τὸ τί εἶδους γραφὴ εἶναι ἡ Ἐλληνικὴ (ἢ μὲ τὴν ἀξία τῶν ὁμόχων γραμμάτων ο καὶ ω, η καὶ ι καὶ υ...), ὅπότε τί-θεται τὸ ἐρώτημα γιὰ τὸ ποιὰ τελικὰ ἴσχύει;

·Η ἀπάντηση εἶναι: Καμμία:

Καὶ αὐτό, γιατὶ ἀπλούστατα τὰ γράμματα ο καὶ ω, η καὶ ι... εἶναι ὅμοηχα (τώρα καὶ πάντα, ἀπὸ τῆς στιγμῆς τῆς ἐπινοήσεως τους), ποὺ ὑπάρχουν στὴν ἑλληνικὴ γραφὴ ὅχι γιὰ τοὺς λόγους ποὺ εἰδόμεις νὰ λένε πιὸ πρὸ τὸν ὁ "Ερασμος, ὁ Πλάτων κ.λπ. ἀλλὰ γιὰ τεχνικούς, νοηματικούς: γιὰ νὰ ὑποδείχνουμε μ' αὐτὰ βάσει κανόνων ἀφ' ἐνὸς τὴν πιστὴ φθογγικὴ σύνθεση τῶν λέξεων (νὰ καταγράψουμε πιστὰ φωνητικὰ τὸν προφορικὸ λόγο) καὶ ἀφ' ἐτέρου τὴν ἐτυμολογία τῶν λέξεων (νὰ ὑποδείχνουμε ὀφθαλμικὰ στὸν ἀναγνώστη τὸ τί μέρος λόγου, τύπου καὶ παραγωγῆς ἡ σύνθεσης εἶναι ἡ κάθε λέξη ποὺ γράφουμε), ὅρα ὡς βοήθεια καὶ στὴν κατανόησή τους ἀπὸ τὸν ἀναγνώστη καὶ στὴν διάκριση τῶν ὁμοήχων.

Δηλαδὴ ἡ ἑλληνικὴ γραφὴ εἶναι φθογγική-φωνητικὴ καὶ ταυτόχρονα ἐτυμολογική, ἀφοῦ καταγράφει ἀπὸ τὴν μιὰ τὸν φθόγγους καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη τὸ τί ἐννοοῦμε ἐτυμολογικά.

Κάτι ποὺ ἀποδεικνύεται καὶ μὲ πείραμα καὶ μὲ ἀδιάψευστα ντοκουμέντα καὶ ἐπιχειρήματα. Παράβαλε π.χ. πρὸ τὸ παρόν, ὅτι:

1 Μὲ τὰ γράμματα ω,ει γράφουμε ὅλα τὰ φήματα: καλῶ, καλεῖ, λέγω, πονῶ..., μὲ τὰ οἱ ὅλα τὰ οὐδέτερα: καλό, ψωμί, τυρί..., μὲ τὸ η ὅλα τὰ θηλυκά ποὺ λήγουν σὲ φθόγγο -ι: καλή, σοφή..., μὲ τὰ οἱ ὅλους τοὺς πληθυντικούς τῶν ἀρσενικῶν ποὺ λήγουν σὲ φθόγγο -ι: καλοί, σοφοί... κ.τ.λ.

Παραδίδαλε καὶ ὅτι μ' αὐτὰ διακρίνουμε τίς ὁμόηχες λέξεις ἡ μ' αὐτὰ καταλαβαίνουμε γιὰ ποιό μέρος λόγου, τύπου κ.τ.λ. μιλοῦμε: καλῶ (μὲ -ω = φῆμα) καὶ καλό (μὲ -ο = ἐπίθετο). 'Ομοίως: κουτοὶ καὶ κουτή καὶ κουτί, λύρα καὶ λίρα...

Παραδίδαλε καὶ ὅτι, ὅταν μᾶς λέξη γιὰ νὰ τὴ γράψουμε, π.χ. τὴ λέξη «ἀγαθί», φωτοῦμε: μιλᾶτε (ἐννοεῖτε) γιὰ θηλυκὸ κύριο οὐσιαστικὸ (ἄν ἔτσι, τότε γράφουμε μὲ κεφαλαῖο Α, ὅπως ὅλα τὰ κύρια ὄνόματα, καὶ μὲ -ή, ὅπως ὅλα τὰ θηλυκά: 'Ἀγαθή': ἡ μιλᾶτε γιὰ ἐνικὸ θηλυκοῦ ἀπλοῦ ἐπιθέτου (ἄν ἔτσι, τότε γράφουμε μόνο μὲ -ή ὅπως ὅλα τὰ θηλυκά: ἀγαθή): ἡ μιλᾶτε γιὰ πληθυντικὸ ἀρσενικοῦ ἐπιθέτου (ἄν ἔτσι, τότε γράφουμε μὲ -οί, ὅπως ὅλοι οἱ πληθυντικοὶ ἀρσενικῶν: ἀγαθοί).

Παραδίδαλε καί: μὲ ταξὶ καὶ μεταξύ, καλὸ καὶ καλῶ, καλοὶ καὶ καλή, καλῶς καὶ καλός, «οἱ ἀδελφοὶ Κατσιμπόκοι» καὶ «ἡ ἀδελφὴ Κατσιμπόκη», «τῆς τιμημένης νεκρῆς» καὶ «τοῖς τιμημένοις νεκροῖς», «οἱ παραγωγοὶ τῆς Κρήτης» καὶ «ἡ παραγωγὴ τῆς Κρήτης», κριτικὸς καὶ κρητικός, δπού, ὅπως βλέπουμε, μὲ τὰ ὁμόφωνα γράμματα ι καὶ η..., ὑποδείχνουμε στὸν ἀναγνώστη γιὰ τὸ τί μέρος λόγου ἡ τύπος εἶναι ἡ κάθε γραπτή μας λέξη ἡ μ' αὐτὰ διακρίνουμε τίς ὁμόηχες.

2 "Αν λείψουν ἀπὸ τὸν γραπτὸ λόγῳ ἡ ἄν γράφουμε μόνο φθογγικὰ (χωρὶς τὰ ο καὶ ω, υ καὶ η...), ὁ ἀναγνώστης δὲν θὰ ἔχῃ δοκίμεια ἀφ' ἐνὸς στὴν ἐτυμολογία (κατανόηση) τῶν λέξεων καὶ ἀφ' ἑτέρου στὴν διάκριση τῶν ὁμοήχων. Δηλαδὴ δὲν θὰ μπορῇ νὰ ἔχει ωρίσῃ, πότε οἱ λέξεις ποὺ γράφουμε μιλοῦν γιὰ ἀρσενικὸ καὶ πότε γιὰ θηλυκὸ σημανόμενο, πότε γιὰ ἐνικὸ καὶ πότε γιὰ πληθυντικό, πότε γιὰ φῆμα καὶ πότε γιὰ ὄνομα οὐσιαστικὸ κ.τ.λ., προβλ. π.χ.: «καλί» = καλοὶ καὶ καλεῖ καὶ καλή, «φιλί» = φιλὶ καὶ φυλή, «λίπι» = λύπη καὶ λίπη καὶ λείπει..."

3 "Αν ἡ νέα ἐλληνικὴ γραφὴ ἡταν ἴστορική, τότε:

α) ὅλες οἱ λέξεις τῆς νέας ἐλληνικῆς θὰ γράφονταν πάντα μὲ τὰ ἵδια γράμματα, ὅμως κάτι τέτοιο δὲν συμβαίνει, προβλ. π.χ. ἀρχαῖα: τιμάω, φάος, κόνις, πυρεῖα, Ἐλλάς, ἀνθέει, δένδρον... = νέα: τιμῶ, φῶς, σκόνη, σπίρτα, Ἐλλάς, ἀνθεῖ, δέντρο...,

β) σὲ πολλὲς λέξεις θὰ ὑπῆρχε διάσταση μεταξύ προφορᾶς καὶ γραφῆς, ὅπως συμβαίνει στὴν ἀγγλικὴ γιὰ παράδειγμα ἴστορικὴ γραφή. Δηλ. θὰ παρουσιαζόταν τὸ φαινόμενο γιὰ τὸ ἰδιο γράμμα νὰ ἔχουμε πάρα πολλὲς ἡ διαφορετικές προφορές, ἡ μὲ ἔνα γράμμα νὰ παριστάνουμε διαφορετικούς φθόγγους, ὅμως κάτι τέτοιο δὲν συμβαίνει, προβλ. π.χ. ὅτι στις λέξεις: καλή, σοφή, ὥρα, θεός, σύν, σφαίρα, θεῖος.... τὸ γράμμα ο προφέρεται πάντα ο, τὸ γράμμα ε πάντα ε...

'Αντίθετα παραδίδαλε π.χ. στὴν 'Αγγλική: *idea* (=προφορὰ «αἰντία»), *Europe* (προφορὰ «γιούρδοπ»), *go* (γκόου), *doc* (ντόκ), *come* (κάμ), *one* (ούάν)... ὅπου, καὶ ὡς βλέπουμε ἐδῶ, τὰ γράμματα δὲν εἶναι πάντα μᾶς καὶ μόνης προφορᾶς ἀλλὰ πολλῶν, ἀνάλογα μὲ τὴ λέξη (παραδίδαλε π.χ. ὅτι τὸ γράμμα ο προφέρεται πότε ούου, πότε ο, πότε α, πότε ουά...). Στὴν ἐλληνικὴ γραφὴ τὰ δίψηφα γράμματα: ου, ει, οι, υι, αι ἔχουν καὶ αὐτὰ πάντα τὴν αὐτὴ προφορὰ σὲ ὅλο τὸν γραπτὸ λόγο: καλοῦ, σφάλλει, ποῖοι... καὶ διάφορη ἀπὸ τοὺς διφθόγγους (=δύο φθόγγοι) οὐ, εϊ, οϊ, υϊ, αϊ: προούποθεση, θεϊκός, νατοϊκός, δυϊκός, Μάϊος.

Ύπενθυμίζουμε ὅτι:

α) στὴν ἐλληνικὴ γραφὴ τὰ ὁμόηχα γράμματα (= αὐτὰ μὲ τὰ ὁποῖα ὑποδείχνουμε μὲ κα-

νόνες τὴν ἐτυμολογία τῶν λέξεων) εἶναι ἄλλα ἑνὸς μόνο ψηφίου: ο καὶ ω, η καὶ ι,... καὶ ἄλλα δύο ψηφίων: ει καὶ οι καὶ νι...., Καὶ αὐτὸ γιὰ τεχνικοὺς (νοηματικούς, ἐτυμολογικούς) λόγοις.

6) Οἱ δίφθογγοι διακρίνονται ἀπὸ τὰ δίψηφα γράμματα μὲ τὰ διαλυτικὰ καὶ τὸ τονικὸ σημάδι: παιδάκια, θεϊκός, Μάιος... (τά: αῖ, ἄι ε... = δίφθογγος) καὶ παιδάκια, θεῖος... (τά: αι, ει... = δίψηφο γράμμα), δρθογραφικὰ σημεῖα, ποὺ δὲν ὑπάρχουν στὴν λατινικὴ γραφή, μὲ συνέπεια οἱ γλωσσολόγοι τῆς γραφῆς αὐτῆς νὰ μπερδεύουν τοὺς διφθόγγους μὲ τὰ δίψηφα γράμματα καὶ νὰ λένε λάθος πράγματα (ὅπως ὅτι τά: αι, οι... προφέρονταν πρὶν ώς αῖ, οῖ...), κάτι ποὺ παπαγαλίζουν ἀνεπίτρεπτα καὶ οἱ σημερινοὶ "Ελληνες γλωσσολόγοι.

4 Ἐν τὰ γράμματα ω η ν ἥταν φθόγγοι, τέτοιοι ποὺ τὸ ω προφερόταν ώς οο, τὸ η ώς εε, τὸ υ πότε υ καὶ πότε υν..., τότε:

α) οἱ λέξεις π.χ.: πλοίαρχοι, ἀνθρώπινοι, παράγωγη... δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ εἴχαν τονικὸ σημάδι ἐκεὶ ποὺ ἔχουν, ἄλλὰ μία συλλαβὴ πιὸ κάτω, ἀφοῦ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ τονιστῇ λέξη πιὸ πάνω ἀπὸ τὴν προ-παραλήγουσα (ἔπειτα αὐτὸ τὸ δραχὺ καὶ μακρὸ υ πῶς προφερόταν);

6) πρὸς τί στὴν γραφὴ τά: εε, υυ, αα, υ... στὶς λέξεις νέες καὶ νῆες, εὐϋπόληπτος, πλέετε, 'Αθηνᾶ καὶ 'Αθηνά, μνάα, παριίσταμαι, διίσταμαι, δισχυρίσθη, δισχυρίσατο, ἔπλεε, ποι-έεις, πειέει, ποίεε, ποιέτε, 'Ετεοκλέες..., προορίζω, πρόδοδος, προοίμιον...;

Παράδαλε καὶ ὅτι χάριν αὐτῶν καὶ τῶν ὁμόφωνων ο καὶ ω... διοθούμεθα στὴν ἐτυμολογία τῶν λέξεων στὴν γραφή: πρῶτος καὶ προ-ορίζω (μὲ τὰ δύο οο, καταλαβαίνουμε ὅτι ἔχουμε σύνθετη λέξη).

5 Ἐν τὰ γράμματα Η καὶ Ι καὶ ΕΙ... στὴν ἀρχαίᾳ ἐποχὴ διέφεραν στὴν προφορὰ ἥ ἄν π.χ. τὸ δίψηφο γράμμα ΕΙ προφερόταν ώς ει..., ὅπως λέει ὁ Ἐρασμος, τότε:

α) Γιατὶ οἱ ἀρχαῖοι ἔλεγαν δρθογραφία καὶ ὅχι δρθοφοργία ἥ δρθοφωνία;

6) Γιατὶ τὰ γράμματα Η, Ω πρὶν ἀπὸ τὸν 5ο/4ο π.Χ. αἰώνα δὲν ὑπάρχουν στὶς ἐπιγραφὲς τῆς Ἀττικῆς, Γόρτυνας Κορήτης κ.ἄ. πλὴν μόνο σ' αὐτές μὲ τὸ ἴωνικὸ ἀλφάβητο; Ἐκεῖ δὲν ὑπῆρχαν, γιατὶ εἴχαν κάπως διαφορετικὸ δρθογραφικὸ σύστημα.

γ) Ο Πλάτων (στὸν «Κρατύλο») ἀφ' ἑνὸς δὲν θὰ ἔψαχνε νὰ δρῷ γιατὶ συμβαίνει αὐτὸ καὶ ἀφ' ἑτέρου δὲν θὰ ἔλεγε αὐτὰ ποὺ λέει, δηλαδὴ ὅτι τὸ γράμμα Ι τὸ δάζουμε ἀντὶ τοῦ Η δῖταν τὸ πρᾶγμα εἶναι κάτι μακρό, τὸ γράμμα Η τὸ δάζουμε ἀντὶ τοῦ Ι δῖταν τὸ πρᾶγμα εἶναι κάτι μικρὸ καὶ διεισδυτικό..., καθὼς καὶ ὅτι τὸ γράμμα Ε στὴν λέξῃ «Ποσειδῶν» ἔχει μπῆ ἵσως γιὰ εὐπρόπεια, ἄρα δὲν διαβάζεται κ.τ.λ.: «Τῷ δὲ αὖ ἵωτα πρὸς τὰ λεπτὰ πάντα, ἢ δὴ μάλιστα διὰ πάντων ἵοι ἄν. Διὰ ταῦτα τὸ "ἴεναι" καὶ τὸ "ἴεσθαι" διὰ τοῦ ἵωτα ἀπομιμεῖται...: Τὸ δὲ αὖ ἄλφα τῷ "μεγάλῳ" ἀπέδωκε καὶ τῷ "μῆκε" τὸ ἥτα, ὅτι μεγάλα τὰ γράμματα Εἰς δὲ τὸ "γογγύλον" τοῦ οὐδεόμενος σημείον τούτου πλεῖστον αὐτῷ εἰς τὸ ὄνομα ἀνεκέρασεν». («Κρατύλος» 426-427).

«Ποσειδῶνα, τὸ δὲ ε ἔγκειται ἵσως εὐπρόπεπείας ἔνεκα» («Κρατύλος», 402 ε).

Σημειώνεται ὅτι:

1 Ἡ ώς ἄνω ἄποψη τοῦ Ἐράσμου προκάλεσε τότε ἀντίδραση σὲ πάρα πολλοὺς λογίους, "Ἐλληνες καὶ ξένους, ὅπως στὸν Κλ. Ραγκαβῆ, στὸν Βαυαρὸ φιλόλογο I. Röschlin (J. Reuhlin, 1445-1522 μ.Χ.), ἀπ' ὅπου ὧνομάστηκαν οἱ ἀντίπαλοι τοῦ Ἐράσμου «Ρούχλινικοί» ἥ ἴωτακιστές, ἐπειδὴ πρόφεραν τὰ γράμματα η, υ, οι, ει, νι ὅπως καὶ τὸ γράμμα ι (καὶ ὅχι ἔτσι, ὅπως πρότεινε ὁ Ἐρασμος) λέγοντας ὅτι κάτι τέτοιο οὔτε στὴν δινατινὴ παραδόση οὔτε στοὺς ἀρχαίους συγγραφεῖς ἀναφέρεται. Ωστόσο δὲν ἐπεισαν· καὶ ἡ ἀναληθῆς ώς ἄνω ἄποψη γιὰ τὸ ἔλληνικὸ σύστημα γραφῆς εἰσχώρησε στὰ ἔλληνικὰ καὶ ξένα πανεπιστήμια.

2 Ἡ ώς ἄνω ἐρασμιακή θεωρία, ἀν καὶ εἶναι λάθος, εἰσήχθη στὰ σχολεῖα τῆς Δύσης τὸν 16ο αἰώνα καὶ ἴσχυει μέχρι σήμερα.

2. Ό Πλάτων καὶ οἱ Ἀλεξανδρινοὶ γραμματικοὶ

1 Τὰ λεγόμενα τοῦ Πλάτωνα γιὰ τὰ δόμόφωνα γράμματα ω καὶ ο, η καὶ ι... ἔχουν μιὰ ἐπιστημονικὴ βάση, μόνο ποὺ ἴσχυουν ὡς πρὸς τὸ γιατὶ ἔχουν τὸ σχῆμα ποὺ ἔχουν τὰ γράμματα καὶ ὅχι ώς πρὸς τὸ γιατὶ ἔχουμε περισσότερα τοῦ ἐνὸς δόμόφωνα γράμματα γιὰ ὥρισμένους φθόγγους, δηλαδὴ τὰ ο καὶ ω, η καὶ ι. 'Ο ἐφευρέτης τοῦ ἐλληνικοῦ ἀλφαριθμοῦ, ἀντὶ νὰ βάλῃ τυχαία γράμματα (σύμβολα), δῶς ἔκαναν οἱ ἄλλες γραφές-ἀλφάριθμοι (βλέπε ἑρθαϊκή, σφηνοειδή, γραμμική κ.τ.λ.), ἔβαλε αὐτὰ ποὺ ἔχει, δηλαδὴ ἐπινόησε νὰ κάνῃ τὸ σχῆμα τῶν γραμμάτων σύμφωνα μὲ αὐτὰ ποὺ λέει ὁ Πλάτων (τὸ γράμμα ο νὰ εἶναι στρογγυλό, τὸ γράμμα ι μικρὸ καὶ διεισδυτικὸ κ.τ.λ.), ὡστε στὴ γραφή νὰ ἀποδίδωνται καὶ ἄλλα νοήματα, αὐτὰ ποὺ λέει ὁ Πλάτων. Σοφοὶ οἱ ἀρχαῖοι "Ελληνες γραμματικοί. (Περισσότεροια γιὰ τὶς ἀπόψεις τοῦ Πλάτωνα, καθὼς καὶ τὸ γιατὶ ἔχουν τὰ γράμματα τὸ σχῆμα ποὺ ἔχουν, βλέπε: Α. Κρασανάκη «Τὸ ἐλληνικὸ Σύστημα Γραφῆς»).

2 Τὰ ώς ἄνω λεγόμενα τῶν Ἀλεξανδρινῶν γραμματικῶν εἶναι μιὰ ἀλήθεια, ὅμως αὐτὰ ἴσχυουν σὲ ὥρισμένες λέξεις στὴν ἐκφώνηση τοῦ λόγου καὶ ὅχι γιὰ τὸν λόγο (αἰτίᾳ) ποὺ ἔχουμε ἐπιπλέον στὴν γραφή τὰ δόμόφωνα γράμματα ο καὶ ω... Πιὸ ἀπλᾶ, ἐπειδὴ οἱ Ἀλεξανδρινοὶ γραμματικοὶ δὲν γνώριζαν τὸ λόγο γιὰ τὸν δόποιο οἱ κατασκευαστές τοῦ ἐλληνικοῦ ἀλφαριθμοῦ ἔβαλαν στὴ γραφή τὰ γράμματα ω, η, υ, ποὺ ἐνῷ εἶναι μὲ διαφορετικὸ σχῆμα, προφέρονται ὅμοια μὲ τὰ ο, ι καὶ ἐπειδὴ σὲ μερικὲς λέξεις, σὲ μερικούς καὶ συγκεκριμένους συνδυασμοὺς φθόγγων-γραμμάτων συμβαίνει: α) τὰ γράμματα υ, ι, α νὰ προφέρονται ἄλλοτε μὲ συστολή καὶ ἄλλοτε μὲ διαστολή, πρobl. π.χ.: μία καὶ μιά, δύο καὶ δύο (τὸ φαινόμενο αὐτὸ σήμερα λέγεται «συνίζηση»: βλέπε «Ἐλληνικὸ Σύστημα Γραφῆς» Α. Κρασανάκη) καὶ β) τὰ γράμματα ε, ο νὰ ἀποδιάλλωνται ἢ νὰ προφέρωνται φαινομενικὰ πιὸ συντετημένα σὲ σχέση πρὸς τὰ ω, η, πρobl. π.χ.: τιμ(ά)ω>τιμῶ, ἀνθ(έ)ω - ἀνθῶ, γαλ(έ)α>γαλῆ... (τὸ φαινόμενο αὐτὸ σήμερα λέγεται «συναίρεση», βλέπε Α. Κρασανάκη, «Ἐλληνικὸ Σύστημα Γραφῆς»), γι' αὐτὸ καὶ οἱ γραμματικοὶ αὐτοὶ νόμισαν -εἴπαν τὰ ώς ἄνω. (Περισσότεροια γιὰ τὶς ἀπόψεις τῶν Ἀλεξανδρινῶν βλέπε σὲ ἐπόμενη συνέχεια τοῦ παρόντος).

3 Ἐπειδὴ τὰ δίψηφα γράμματα: αι, οι, υι, ει, ου μοιάζουν μὲ τοὺς διφθόγγους αϊ, οϊ, υϊ, οϋ καὶ ἐπειδὴ ὥρισμένες ἀρχαῖες ἐλληνικὲς λέξεις ποὺ περιέχουν διφθόγγους ἔχουν ἀλλάξει σήμερα προφορὰ λόγῳ τῶν φθογγικῶν παθῶν καὶ ὅμως γράφονται πάλι μὲ τὰ ἵδια ἀκριβῶς γράμματα, π.χ.: γάϊα > γαῖα (<γέα>), ὅμοιως > ὅμοιως, θεῖ(κ)ός > θεῖος..., γι' αὐτὸ καὶ ὁ "Ἐρασμος μὲ τοὺς ὀπαδούς του νόμισαν ὅτι ή ἐλληνικὴ γραφή εἶναι ἴστορική. Φυσικά οἱ λέξεις αὐτές μπορεῖ νὰ γράφωνται πάλι μὲ ὅμοια γράμματα, ὅμως τῶρα χωρὶς διαλυτικὰ ἢ μὲ τοποθέτηση τοῦ τονικοῦ σημαδιοῦ σὲ διαφορετικὸ γράμμα, π.χ. ὅμοϊα > ὅμοια, ὅμοϊως > ὅμοιως... Πάντα στὴν ἐλληνικὴ γραφή, στὶς λέξεις ποὺ ἄλλάζει ἡ προφορὰ τους, ἀλλάζουν ἢ τὰ γράμματά τους ἢ τὰ δρθογραφικά τους σημάδια (ἡ νέα προφορὰ φαίνεται-ὑποδεικνύεται μὲ τὴν ἀφαίρεση τῶν διαλυτικῶν ἢ μὲ τὴν τοποθέτηση τοῦ τονικοῦ σημαδιοῦ, παλιὰ τῆς περισπωμένης στὸ δεύτερο φωνῆν κ.τ.λ.), παράβαλε π.χ.: γάϊα > γαῖα, θεῖος > θεῖος... Δέν κατάλαβε-πρόσεξε αὐτὰ ὁ "Ἐρασμος, γιατὶ τόσο τὰ διαλυτικὰ ὅσο καὶ τὰ διαφορετικὰ τονικὰ σημάδια δὲν ὑπάρχουν στὴν λατινικὴ τους γραφή.

Παρατηρήσεις:

1 Ἐπειδὴ κατὰ τὴν παραγωγὴ, σύνθεση καὶ μεταφορὰ μιᾶς λέξης σὲ ἄλλη γλώσσα (ἢ σὲ διάλεκτο) ὁ φθόγγος Ε καθὼς καὶ τὸ σύμπλεγμα ΕΕ τρέπονται σὲ ι, ποὺ γράφε-

ται μὲν Η ἀντὶ I (αὐτὸ ἀφ' ἐνὸς γιὰ ὑπόδειξη αὐτοῦ τοῦ φθογγικοῦ πάθους καὶ ἀφ' ἔτερου ἄν μιλοῦμε γιὰ πτωτικὸ ἥ οῆμα κ.τ.λ.), π.χ.: ἔθος > ἡθικὴ (λατινικὴ ethiki), Ἐτεοκλέες («Ἀντιγόνη») > Ἐτεοκλῆς, χρέματα > χρήματα, πλέον > πλῆθος, Μνεύθεος > Μνησίθεος..., γι' αὐτὸ καὶ νομίστηκε ἀπὸ τὸν Ἐρασμο καὶ τοὺς ὀπαδούς του ὅτι τὸ Η (η) προφερόταν πρὶν ὡς παρατεταμένο (μακρό) ε, δηλ. ὡς εε.

2 Ἐπειδὴ ὁ φθόγγος <υ> δὲν ἀναφέρεται στὸ ἐλληνικὸ ἀλφάβιτο (δὲν ἀναφέρεται, γιατὶ γράφεται δίψηφα, δηλ. ΟΥ, ὅποτε ἀναφέρονται τὰ ψηφία του Ο+Υ) καὶ στὴν Λατινικὴ ὁ φθόγγος αὐτὸς γράφεται μὲ τὸ γράμμα U (υ), ποὺ μοιάζει μὲ τὸ ἐλληνικὸ γράμμα Υ(υ), γι' αὐτὸ καὶ νομίστηκε ἀπὸ τὸν Ἐρασμο καὶ ὀπαδούς του ὅτι τὸ γράμμα Υ(υ) προφερόταν πρὶν ὡς ου. «Ομως ὅ,τι μοιάζει δὲν εἶναι ἴδιο.

3 Ἐπειδὴ τὸ γράμμα Ω(ω) μπαίνει ἀντὶ τοῦ γράμματος Ο(ο) στὴν συναίρεση τῶν: οο, αο, εο... νόος-νῶς ἥ νοῦς, τιμα-όμενος > τιμώμενος... γιὰ ὑπόδειξη αὐτοῦ τοῦ πάθους, γι' αὐτὸ καὶ νομίστηκε ἀπὸ τὸν Ἐρασμο καὶ τοὺς ὀπαδούς του ὅτι αὐτὸ πρὶν προφερόταν ὡς παρατεταμένο (μακρό) ο.

4 Ἐπειδὴ τὰ δύο NN (vv), KK (κκ)... σὲ μερικὲς λέξεις προέρχονται ἀπὸ σύνθεση (ἐν-νομος, ἐκ-κλησία), γι' αὐτὸ καὶ νομίστηκε ἀπὸ τὸν Ἐρασμο καὶ τοὺς ὀπαδούς του ὅτι καὶ τὰ δύο ψηφία τῶν ὅμοιων διπλῶν: MM(μμ), ΛΛ(λλ)... προφέρονταν πρὶν. «Ομως αὐτὸ εἶναι λάθος, γιατὶ:

α) Δύο ὅμοια σύμφωνα (μμ, νν...) σὲ μὰ λέξη (ἀκόμη καὶ ἄν προέρχωνται ἀπὸ σύνθεση, π.χ. ἐκ-κλησία, ἐν-νομος, σύν-νομος...) μπορεῖ νὰ προφερθοῦν καὶ τὰ δύο μόνο ἄν ἥ λέξη κοπῆ στὰ δύο καὶ προφερθῆ ὡς δύο, μὲ δύο τόνους π.χ.: ἄλ.-λφάβιτο, ἐκ. κλησία. Κάτι ποὺ δὲν γίνεται στὴν ἐλληνικὴ γλῶσσα πλὴν μόνο σὲ Ἰδιωματικὲς προφορές τῆς Ἰταλικῆς: pratico («πράτ-τικο»), statico («στάτ-τικο»), fonetic («φόν-νετικ»)...

β) Τὰ διπλᾶ ὅμοια γράμματα μμ, νν... μπαίνουν συμβατὰ (τεχνικά, μὲ δρθιογραφικοὺς κανόνες) στὸ φθογγικὸ πάθος τῆς ὀφομοίωσης γιὰ ὑπενθύμιση αὐτοῦ τοῦ φθογγικοῦ πάθους, πρβλ. π.β,φ + μ=μμ, ν+ν,λ,ρ,μ = νν,λλ,ρρ,μμ: συν(v)-μαθητής > συμμαθητής, συν-ράπτω > συρράπτω, παν-λαϊκός > παλλαϊκός, ἐν-νομος > ἐννομος... ὀπή - ὄ(π)μα > ὄμμα > μάτι, κόδω - κό(β)μα > κόμμα, γράφω-γρά(φ)μα > γράμμα...

γ) Τὰ σύμφωνα δὲν προφέρονται ποτὲ μαζὶ μὲ ἄλλο σύμφωνο ἥ μόνα τους, ἀλλὰ πάντα μαζὶ μὲ ἔνα φωνήν, ἀπ' ὅπου καὶ τὸ ὄνομά τους = «σύν+φωνή». Σύμφωνο μὲ σύμφωνο προφέρεται μόνο ἄν ὑπάρχῃ δίπλα φωνῆν καὶ τὸ ἔνα ἀπὸ τὰ δύο σύμφωνα εἶναι ἥμιφωνο ἥ μὴ ἀφωνο – δ λόγος ποὺ δὲν διέπουμε στὶς λέξεις συνδυασμούς ὀπως π.χ. βφ, τχ, τβ.

5 Ἐπειδὴ τὰ γράμματα δ, β, γ δὲν ὑπάρχουν στὸ λατινικὸ ἀλφάβιτο (δὲν ὑπάρχουν, γιατὶ οἱ φθόγγοι ποὺ ἀντιπροσωπεύουν ὑποδειγμούνται μὲ τὰ γράμματα th, v, j καὶ μὲ κάπως παράξενο τρόπο, πρβλ. π.χ. στὴν Ἀγγλική: jot καὶ yatagan, then καὶ thin...) καὶ ἐπειδὴ τὰ συμπλέγματα ντ, μπ, γγ/γκ πολλάν τέλεσαν τρέπονται στοὺς φθόγγους: δ, β, γ, π.χ.: γκαρίζω - γ(κ)άιδαρος > γάιδαρος, μπογιατζῆς > βογιατζῆς, Graecia - γραικός, συγγραφέας > συγ(γ)ραφέας..., γι' αὐτὸ καὶ νομίστηκε ἀπὸ τὸν Ἐρασμο καὶ τοὺς ὀπαδούς του ὅτι τὰ γράμματα δ, β, γ, πρὶν προφέρονταν ὡς ντ(d), μπ(b), γγ(g)!

A. Κρασανάκης

[Σὲ ἐπόμενο τεῦχος: Γιατὶ ἥ Ἑλληνικὴ Γραφή-Γλῶσσα εἶναι ἥ μόνη μὴ συμβατικὴ γλῶσσα τοῦ κόσμου (δηλαδὴ ἥ μόνη ποὺ κάθε λέξη τῆς ἔχει αἰτιώδη, μὴ συμβατική, σχέση μὲ τὸ πρᾶγμα τὸ ὄποιο ὀνομάζει).]

ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΑΠΟΠΕΙΡΕΣ ΑΠΑΛΛΑΓΗΣ ΤΗΣ ΔΥΣΕΩΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΘΕΟΚΡΑΤΙΑ

Τὸ ὄραμα τοῦ Κὸντ καὶ ὁ φόβος τοῦ θανάτου

Στὰ 1928 ὁ μεγάλος ἔλληνιστής σὲρ R. Livingstone ἀναφερόμενος στὴν πνευματικὴ κατάσταση τῆς Εὐρώπης ἔγραφε: «Σήμερα στὴ Δύση ὁ χριστιανισμὸς παραμένει τὸ μόνο σύστημα σκέψης ποὺ εἶναι γενικὰ ἀποδεκτὸ καὶ ἵσως τὸ μόνο ποὺ μπορεῖ νὰ ὀνομαστῇ σύστημα, ὅσο κι ἀν ἡ ἀλήθεια του ἀμφισβῆται εὐρύτατα. Ἔξω ἀπ' τὰ δριά του ἀπλώνεται ἔνα ἄγονο καὶ ἀχαρτογράφητο τέλμα. Ἡ ἀπόπειρα τοῦ ὠφελιμισμοῦ νὰ θέσῃ ἐναλλακτικὲς προτάσεις φάνηκε μάταιη. Ὁ πραγματισμὸς πνέει τὰ λοίσθια. Ὁ θετικισμὸς εἶναι νεκρός»¹.

Σήμερα, ἔδοιμήντα χρόνια ἀργότερα, ἡ ἴδια μᾶλλον κατάσταση ἔξακολουθεῖ νὰ ὑφίσταται. Παρὰ τὴν ἐντυπωσιακὴ ἀνάπτυξη τῶν ἐπιστημῶν καὶ τὸ θέριεμα τῆς γνώσης ὁ χριστιανισμὸς παραμένει στὴ Δύση ἀκόμη ἰσχυρὸς ἰδεολογικὸς καὶ κοινωνικὸς σύστημα· καὶ μάλιστα σὲ μία ἐποχὴ, ποὺ μετά τὸν Εὐρωπαϊκὸ Διαφωτισμὸ ὁ χριστιανισμὸς ὡς κοσμοθεωρία ὑπέστη μεγάλη φθορά. Τίς πρωταρχικὲς αἰτίες αὐτῆς τῆς παραδοξότητας –πού, ἀς σημειωθῆ, ἀποτελεῖ μεῖζον ζήτημα τοῦ σύγχρονου πολιτισμοῦ– θὰ προσπαθήσουμε ἐδῶ νὰ καταδείξουμε.

Οἱ πρῶτοι διαφωτιστές τοῦ 18ου αἰῶνα διεκόρυτταν τὴν πίστη τους στὸν ἀνθρώπο καὶ στὶς ἀπεριόριστες δυνατότητες τῆς νοήσεώς του. Πόσοι ἀνθρωποί ὅμως τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἦταν σὲ θέση νὰ κατανοήσουν τὴν ἐκρηκτικὴ σημασία τῆς ἀρχῆς αὐτῆς; Ἀσφαλῶς ἐλάχιστα μόνο φωτεινὰ πνεύματα. Ἡ Εὐρώπη τότε ἔτεινε νὰ μετατραπῇ σὲ ἔνα ἀπέραντο προλετεαριάτο, σὲ μία ἀμόρφωτη καὶ πάλι ἐργατικὴ μᾶζα, ποὺ τὸ μόνο ποὺ μποροῦσε νὰ διαισθανθῇ ἦταν ἡ ἀθλιότητα τῆς μοίρας τῆς, πάνω στὴν ὅποια ἐπένδυναν δέδαια οἱ νέες μορφές ἔξουσίας: Πολιτικὰ (ὅσοσιαλισμὸς καὶ ἀργότερα ὁ μαρξισμός) καὶ ἐθνικιστικὰ «κινήματα».

Μέσα σ' αὐτὴν τὴν καταπίεση ὁ χριστιανισμὸς ὡς μεταφυσικὸς ἔστω «τιμωρὸς τῶν ἴσχυρῶν» διεμδόλιζε καὶ πάλι τίς συνειδήσεις τῶν λαῶν. Ποιός θὰ μποροῦσε νὰ πείσῃ τοὺς κατατρεγμένους γιὰ παράδειγμα ἀνθρακωρύχους γιὰ τὸ ὑπεύθυνο μεγαλεῖο τῆς ἀνθρώπινης φύσης, ὅταν κυριαρχοῦσε τὸ ἀνεύθυνο μεγαλεῖο τοῦ Θεοῦ;

Στὰ χρόνια τῆς Γαλλικῆς Ἐπανάστασης κατὰ τὴν περίφημη ἐποχὴ τῆς Τρομοκρατίας ὁ Ροδεσπιέρος παραμέρισε δυναμικὰ τὸν ωμαιοκαθολικισμό, καθιερώνοντας νέα θρησκεία, αὐτὴν τοῦ «Ὑπερτάτου Ὀντος»². Ἐθέσπισε καὶ τελετὲς λατρεί-

ας τοῦ «'Υπερτάτου "Οντος» καὶ τῶν θείων ἀρχῶν του: τῆς Ἀλήθειας, τῆς Δικαιοσύνης, τῆς Φιλίας, τῆς Ἀθανασίας· ὑποκινοῦσε δὲ τὸ λαὸν ὑπὲρ τῆς νέας λατρείας. Ποιός δμως μέσα στὴν παραπαίουσα πολιτικὴ ζωὴ τῆς Γαλλίας μποροῦσε νὰ καταλάβῃ τὰ «καινὰ δαιμόνια» τοῦ Ροθεσπιέρου; Ἀλλὰ κι ὁ ἴδιος ἀκόμη πόσο μὴ χριστιανικά-θεοκρατικὰ συνελάμβανε αὐτὸ τὸ «'Υπέρτατο "Ον» του;

Τὸ ἀνεκπλήρωτο ὄραμα τοῦ Αὔγουστου Κὸντ

Eξήντα χρόνια ἀργότερα, στὶς 22' Απριλίου τοῦ 1854, ὁ Αὔγουστος Κὸντ ἔγραψε στὸν κόμητα de Toulouze: «Ἐἶμαι δέδαιος, ὅτι πρὸν ἀπὸ τὰ 1860 θὰ κηρύξω τὸν θετικισμὸν στὴν Παναγία τῶν Παρισίων ὡς τὴ μόνη πραγματικὴ καὶ πλήρη θρησκεία»³. Τί πρέσβενε ὁ Κόντ; «Οτι πίσω ἀπ' τὴ θρησκεία τους οἱ ἀνθρώποι λατρεύουν τὴν κοινωνία τους καὶ τὴ φυλὴ τους, δηλαδὴ τὸν ἀνθρώπωπο ὡς ἄτομο καὶ ὡς δμάδα. Γι' αὐτό, ἔλεγε ὁ Κόντ, ἡ πραγματικὴ θρησκεία τοῦ ἔλλογον ἀνθρώπου θὰ πρέπει νὰ στηρίζεται στὴ «λατρεία» τῶν πραγματικὰ ἀνωτέρων ἀνθρώπων, αὐτῶν ποὺ συνέβαλαν καὶ θὰ συμβάλουν στὴν πνευματικὴ πρόοδο τῆς ἀνθρωπότητας καὶ στὴν ἔξοδο τῆς ἀπὸ τὴ βαρδαρότητα καὶ τὴ θεοκρατία. Τὸ ἴδιο ἰσχύει καὶ γιὰ τὴν περίπτωση τοῦ Κόντ. Ποιός τότε θὰ μποροῦσε νὰ καταλάβῃ τὶς ἀλήθειες ποὺ ἔκρυβαν οἱ λόγοι του;

Ἀλλὰ ἂς δοῦμε τὸν θετικισμὸν καὶ στὴν ἐφαρμογὴ του. Στὰ τέλη τοῦ 19ου αἰώνα στὴ Βραζιλία ὁ θετικισμὸς ἔγινε σχεδὸν τὸ ἐπίσημο κρατικὸ δόγμα. «Ο πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας B. Constant ὥρισε τὴν «Ἐγκυλοπαίδεια τῶν Θετικῶν Ἐπιστημῶν» τοῦ Κόντ ὡς ἐγκύλῳ μάθημα στὰ σχολεῖα. Τὸ 1891 ἴδρυθηκε καὶ θετικιστικὸς ναός, ὃπου θὰ ἐτελείτο ἡ λατρεία τῆς Ἀνθρωπότητας⁴. «Ομως ὅλα αὐτὰ γρήγορα ὠδηγήθηκαν στὴν ἀφάνεια –καὶ ἡταν ἐπόμενο. Γιατὶ πέραν μιᾶς δλιγάριθμης «ἔλιτ» ποιός ἄλλος ἀπ' τὸν πραγματικὰ ἐνθουσιώδη –πλὴν δμως ἀμόρφωτο καὶ πεινασμένο– λαὸ μποροῦσε νὰ προσδοκᾶ τὴ λύτρωσή του στὸ μέλλον μέσα στὸν Ναὸ τοῦ Ἀνθρώπου, καὶ τὴν ἐγκατάλειψη του Ναοῦ τοῦ Ἐσταυρωμένου –σὰν τὸν ἴδιο– Θεανθρώπου;

Τὰ παραπάνω παραδείγματα κατέδειξαν τὸ ἀκαιρο δσων στοὺς προηγούμενους αἰώνες, διαμορφώνοντας μιὰ νέα, ἔλευθερη θεώρηση τοῦ Κόσμου καὶ τοῦ Ἀνθρώπου, ἐπιχείρησαν νὰ ἀμφισβήτησουν ἐμπράκτως τὸν χριστιανισμὸ στὴ Δύση.

Πέρασε σχεδὸν ἔνας αἰώνας ἀπὸ τότε, ποὺ δ σὲ R. Livingstone διαπίστωνε πῶς τὸ μόνο γενικὰ ἀποδεκτὸ σύστημα σκέψης παρέμεινε ὁ χριστιανισμός, παρὰ τὴ μεγάλη πρόοδο τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος. Εἶναι λάθος δμως νὰ πιστεύῃ κανεὶς σήμερα πῶς ἔνα τόσο βαθιὰ ριζωμένο στὴ συνείδηση τῶν ἀνθρώπων σύστημα σκέψης, ὅπως αὐτὸ τοῦ χριστιανισμοῦ, εἶναι ἀδύνατο νὰ ἐκριζωθῇ ἢ νὰ ἐγκαταλειφθῇ δριστικά. «Η νὰ ἰσχυρισθῇ πῶς τελικὰ δ μόνος τρόπος ἐπικράτησης ἐνὸς νέου συστήματος σκέψης εἶναι ἐκεῖνος ποὺ δίδαξε ὁ χριστιανισμός: ἡ ἐπιβολὴ διὰ τῆς μαχαίρας. (Πράγματι δ χριστιανισμὸς ἐπικράτησε διὰ τῆς βανδαλικῆς καταστροφῆς τοῦ Ἐλληνικοῦ Πολιτισμοῦ καὶ τῆς εὐρείας ἔκτασης ἐξολόθρευσης τοῦ Ἐλληνικοῦ Εθνους.) Εἶναι λάθος νὰ ἰσχυρισθῇ κανεὶς κάτι τέτοιο. Καὶ τὸ καταδεικνύει ἡ ἴδια, ἡ πνευματικὴ κατάσταση τοῦ καιροῦ μας.

‘Ο σπουδαῖος Γάλλος φιλόσοφος Αὔγουστος Κόντ (1798-1857). Ήρωας της Δυτικής Κόσμου άπαλλαγμένον από τὸν θεοκρατικὸ δογματισμό, ἀλλὰ τὸ ὄφαμά του προηγεῖτο τῆς ἐποχῆς του. (Πίνακας τοῦ Ετεχ, Οίκια Ωγκύστ Κόντ, Παρίσιο.)

‘Η Γνώση καὶ ἡ διάχυσή της διὰ τῆς Πληροφορικῆς

Σε σχέση μὲ τοὺς δύο προηγούμενους αἰῶνες ὁ Δυτικὸς Κόσμος⁵ παρουσιάζει σήμερα μία καίρια διαφοροποίηση: ‘Η Γνώση –παρ’ ὅτι στὴ θεωρίᾳ της μᾶλλον παρέμεινε στὸ ἐπίπεδο τοῦ 4ου π.Χ. αἰῶνος– διὰ τῆς καθολικῆς ἀνάπτυξης τῶν ἐπιστημῶν πρὸς κάθε κατεύθυνση τοῦ ἐπιστητοῦ αὐξάνεται μὲ ἀλματώδεις ωρθούν. Καὶ τὸ βασικώτερο: ‘Η γνώση εἶναι προσδάσιμη σὲ ὅλους καὶ διαχέεται πρὸς ὅλα τὰ κοινωνικὰ στρώματα. Αὐτὸς συμβαίνει γιὰ τοὺς ἔξης λόγους:

α. Ωἱ ἐπιστημονικὲς ἐφαρμογὲς (τεχνολογία) ἀπαιτοῦν τὴ συμμετοχὴ πολυπληθοῦς ἀνθρωπίνου δυναμικοῦ. Ἐτοι στὴ διαχείριση τῆς γνώσης συμμετέχει μεγάλο μέρος τῆς κοινωνίας (αὐτὴ εἶναι ἡ μεγάλη θετικὴ συνεισφορὰ τῆς τεχνολογίας, ἡ δόπια δὲν λέγεται συχνά).

6. ‘Η παραπάνω ἀνάγκη ὡδήγησε στὴν καθολικὴ ἐκπαίδευση τῶν νέων γενεῶν σὲ ὅλες σχεδὸν τὶς βαθμίδες τῆς γνώσης.

γ. ‘Η ἐπανάσταση τῆς Πληροφορικῆς ἀπλοποιεῖ καὶ τὶς τελευταῖες δυσκολίες πρόσσασης στὴν γνώση ἀπὸ κάθε ἀνθρωπο.

‘Ο σημερινός κόσμος δὲν εἶναι ἕδιος μὲ αὐτὸν τὸν ὅποιο ἀπευθύνονταν οἱ διαφωτιστὲς τοῦ 18ου καὶ 19ου αἰῶνα. Εἶναι πλέον ἴκανὸς –καὶ ταχύτατα γίνεται ἴκανώτερος– ὅχι μόνο νὰ ἀντιληφθῇ καὶ νὰ κρίνῃ τὴν παράδοσή του ἢ κάθε καινούργιο ποὺ ἔρχεται, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐπινοήσῃ ὁ ἕδιος τὸ καινούργιο. ‘Ο χριστιανισμὸς σ’ ὅλοκληρο

τὸ Δυτικὸ Κόσμο δείχνει νὰ ὑποχωρῇ κατ' ἀνάγκην ἀπὸ τὶς πάγιες ἡθικές, κοινωνικές καὶ δογματικές του ἀρχές, φροντίζοντας νὰ ἐνδυναμώσῃ τὰ δύο παντοδύναμα δχυρά του, στὰ δόποια καὶ θὰ ἀμυνθῇ μ' ὅλες του τὶς δυνάμεις. Τὸ πρῶτο δχυρό του εἶναι τὸ περὶ μετὰ θάνατον ζωῆς κήρυγμά του.

Μπροστὰ στὶς ἐγγενεῖς δυσκολίες τῆς σύγχρονης σκέψης νὰ ὑποδείξῃ μία σαφῆ ἡθικὴ καὶ γνωστικὴ ἄποψη γιὰ τὸ φαινόμενο τοῦ θανάτου καὶ τὴ σημασία του στὴν ἀνθρώπινη ὑπόσταση, ἔξακολουθεῖ τὸ χριστιανικὸ δόγμα νὰ κρατᾶ στὰ χέρια του τὴν ἐπιθυμία τοῦ ἀνθρώπου γιὰ μετὰ θάνατον συνέχεια τῆς ζωῆς του.

Τὸ δευτέρῳ δχυρῷ του εἶναι ὁ δργανωτικός του τομέας, ποὺ ἐκφράζεται διὰ τῶν Ἐκκλησιῶν. Οἱ Ἐκκλησίες «ἔκλεψαν» τὸ ρόλο τῆς πόλης (στὴν ἀρχαιοελληνικὴ τῆς ἐκδοχῆς), καθὼς τὰ νεώτερα ἔμμεσα ἀντιπροσωπευτικὰ πολιτικὰ συστήματα ἀφησαν ἓνα μεγάλο πολιτικὸ κενό. Ἡ Ἐκκλησία ἀντὶ τῆς πόλης ἴερουργεῖ στὴν σύγχρονη κοινωνίᾳ. «Ολες οἱ τελετές, ποὺ προσδίδουν κῦρος καὶ ἴερότητα στοὺς θεσμούς, τελοῦνται (διὰ ἀγιασμῶν, τρισαγίων κ.λπ.) ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία.

‘Ο κύκλος τῆς ἀτομικῆς ζωῆς ἀνοίγει μ' αὐτὴν καὶ κλείνει πάλι μ' αὐτήν: ἀπὸ τὴν τελετὴν ἔνταξης τοῦ ἀτόμου στὴν κοινωνία (βάπτιση-δονοματοθεσία) μέχρι τὴν ἀποχωρησή του (ἐπικήδειος τελετή), κλέβοντας ἔτοι τὸ σέβας καὶ τὸ κῦρος τῆς πόλης.

Συνοψίζοντας: ‘Η δυναμικὴ τοῦ σύγχρονου κόσμου ἔχει, ὡς φαίνεται, ἐπαρκὲς φορτίο, ποὺ στὸ ἄμεσο μέλλον θὰ δόδηγήσῃ στὴν –μετὰ ἀπὸ δεκαεπτὰ αἰῶνες ἀπόλυτης πνευματικῆς κυριαρχίας– ἀφαίρεση ἀπὸ τὸν χριστιανισμὸ τῶν ἥνιων ἐλέγχου τῆς ἀνθρώπινης συνειδήσης. Ἡ κοσμοϊστορικὴ αὐτὴ ἀλλαγὴ δείχνει νὰ ἐπέρχεται εἰρηνικὰ καὶ «αὐτόματα» καὶ σὲ καρμία περίπτωση δὲν θυμίζει τὴν αἵματηρὴ ἐπιβολὴ τοῦ χριστιανισμοῦ κατὰ τοὺς 40 μὲ δο μ.Χ. αἰῶνες. ‘Ο νέος κόσμος ποὺ ἔρχεται μπορεῖ νὰ ἐνέχῃ κινδύνους νέων πνευματικῶν ἐκτροπῶν (ἐσωτερισμός, μεταφυσικὲς τάσεις, παραψυχολογία κ.λπ.), δείχνει ὅμως περισσότερο ὕριμος ἀπὸ δοπιαδήποτε ἄλλη ἴστορικὴ στιγμή νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ θεό τοῦ ‘Αγνώστου καὶ νὰ πιστεύῃ στὸν ‘Ανθρωπὸ καὶ στὶς ἀπειρες δυνατότητες τῆς διάνοιας του. ‘Η πίστη στὸν ‘Ανθρωπὸ καὶ στὸν φυσικὸ του οἶκο, τὴ Φύση καὶ τὸν Σύμπαν, ἢταν ἡ προχριστιανικὴ κοσμοθεωρία τοῦ ‘Ελληνικοῦ Πολιτισμοῦ, ποὺ κάλυπτε τὸν πλοῦτο τῆς Γνώσης καὶ κυριαρχοῦσε τὶς συνειδήσεις. Τὸ κτίσμα τῆς θεώρησης αὐτῆς τῆς ζωῆς καὶ τοῦ κόσμου, στηριγμένης στὸν Λόγο, εἶναι ἡ θὰ πρέπει νὰ εἶναι ὁ σκοπὸς ἐκείνων ποὺ θέλουν νὰ συνεισφέρουν στὴν πρόοδο τῆς Ιστορίας.

Βιβλιογραφία

1. R. Livingstone, «Ἡ Ἀποστολὴ τῆς Ἑλλάδας», σελ. 26-27, ἐκδόσεις «Θύραθεν» 2000.
2. F. Mignet, «Ιστορία τῆς Γαλλικῆς Ἐπανάστασης», ἐκδόσεις «Π. Πετρακόπουλος» 1969.
3. R. Aron, «Ἀνγυνοτος Κόντ», ἐκδόσεις «Γνώση» 1984, σελ. 175.
4. Τὸ σύνθημα «Ordine e Progresso» (= Τάξη καὶ Πρόοδος), ποὺ ὑπάρχει καὶ σήμερα πάνω στὴ σημαία τῆς Βραζιλίας, ἢταν τὸ σύνθημα τῶν θετικιστῶν τοῦ 19ου αἰώνα.
5. Δυτικὸς Κόσμος νοεῖται πλέον δχι μόνο ἡ Δυτικὴ Εὐρώπη καὶ ἡ Βόρεια Ἀμερικὴ, ἀλλὰ περιλαμβάνει τοὺς ἀνά τὸν κόσμο λαούς καὶ τὰ ἀτομα ποὺ ἐντερνίζονται τὸ δυτικότοπο μοντέλλο ζωῆς.

Παν. Λ. Κουβαλάκης

ΤΟ ΣΥΝΔΡΟΜΟ ΤΟΥ ΔΙΟΠΕΙΘΗ ΣΤΑ ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΚΑΤΕΣΤΗΜΕΝΑ

Δεν ύπαρχει καμια αμφιβολία ότι πάντοτε, άλλα και τώρα, μέσα στίς πιο σύγχρονες δημοκρατίες ύπαρχουν κάποιες πανίσχυρες τυραννίες ή δικτατορίες, τά κατεστημένα. Αύτά τά κατεστημένα τά φτειαγμένα πάντοτε άπό συμφέροντα με τις δικές τους βλέψεις, σκοπιμότητες και μέ την ίδιαζουσα στατική έμπεδωσή τους είναι το «έτσι θέλω» του παρόντος· και όχι λίγες φορές είναι δημοσιοδοτούμενα για την ιδιαίτερη σημασία της στην οικονομία της χώρας. Στήν προκειμένη περίπτωση, έδω, στὸν Ἑλληνικὸν χῶρο, παρ' ὅλη τῇ φαινομενικῇ τους δῆθεν ἐλληνικότητα πολλὰ παραμένουν γιὰ δικούς τους λόγους καθαρῶς ἀνθελληνικά κατεστημένα. Και τὰ λέω ἀνθελληνικὰ γιὰ τὸν ἀπλὸ λόγο, ότι θέλουν νὰ κρύβουν τὴν ἀλήθεια, ποὺ μαζὶ μὲ τὴν διαφάνεια ἀποτελοῦσαν κι ἀποτελοῦν τὸν καθρέφτη τῆς ἐλληνικῆς ἐλεύθερης σκέψης. «Ἐνα σημερινὸ παράδειγμα τέτοιου ἀνθελληνισμοῦ: τὰ Μέσα Μαζικῆς Ἐνημέρωσης, ποὺ ἀπαγόρεψαν τὴν διαφήμιση τοῦ ἴστορικοῦ τῆς ἀπαγόρευσης τῶν Ὀλυμπιάδων (βλέπε «Δαυλόν», τεῦχος 230), ποὺ ἀπεδείχθη μὲ τὴν ἔρευνα τῶν Γερμανῶν ἀρχαιολόγων Ulrich Sinn, P. Siewert, Joachim Ebert τῶν Kai Brodersen, ποὺ διενήργησαν πρόσφατα ἀνασκαφὲς στὴν ἀρχαίᾳ Ὀλυμπίᾳ καὶ ἀνακάλυψαν εὐρήματα, ποὺ ἀποδεικνύουν ὅτι οἱ Ἕλληνες συνέχισαν τὴν τέλεση Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων καὶ μετὰ τὴν ἀπαγόρευσή τους ἀπὸ τὸν Μεγαπίθηκο αὐτοκράτορα Θεοδόσιο τὸν Α' μὲ τὸ γνωστὸ διάταγμα τοῦ 392 μ.Χ., μὲ κίνδυνο μάλιστα νὰ χάσουν τὴν ζωὴ τους καὶ τὴν περιουσία τους, ὅπως προέβλεπε τότε ὁ νόμος τοῦ σκοταδισμοῦ. Ή ἐπίμαχη διαφήμιση ποὺ ἀπαγορεύτηκε ἔλεγε:

«Στὸν “Δαυλὸ” ποὺ κυκλοφορεῖ:

»Οἱ Ἕλληνες συνέχισαν τὴν “ἐκτὸς νόμου” τέλεση Ὀλυμπιακῶν ἀγώνων γιὰ 300 χρόνια μετὰ τὴν ἀπαγόρευσή τους καὶ τὴν ἴσοπέδωση τῆς Ὀλυμπίας ἀπὸ τοὺς Βυζαντινούς. Τὰ πρόσφατα εὑρήματα τῶν Γερμανῶν ἀρχαιολόγων, ποὺ ἀνατρέπουν τὴν Ἰστορία.

»Στὸν “Δαυλὸ” ποὺ κυκλοφορεῖ τὸ περιοδικὸ τῆς πρωτοποριακῆς ἴστορικῆς ἔρευνας.

Και αὐτά, φίλοι μου, στὸ ἔτος 2001 μ.Χ.

Τώρα μπορεῖ πολὺ σωστὰ νὰ ωρτήσῃ ἔνας: Τί σημασία ἔχουνε ὅλα αὐτὰ μὲ τὰ χαμένα ἔργα τῶν μεγάλων ἀρχαίων φιλοσόφων καὶ μάλιστα μὲ τὰ ύπαρχοντα πάντοτε τέρατα-κατεστημένα, ποὺ αὐτά τὰ τελευταῖα ἔχουνε κατὰ τὴν λογικὴ τους κάποια συμφέροντα νὰ ἐνεργοῦνε ὅπως ἐνεργοῦνε; Ἀπαντῶ: Τὰ κατεστημένα, ὅποια καὶ νὰ ‘ναι αὐτά, θέλουνε νὰ δείχνουνε τὰ πράγματα ὅπως θέλουνε αὐτά καὶ μ' ἔναν τρόπο ποὺ νὰ τὰ συντηρῇ ἀπὸ τὴν μᾶλα κι ἀπὸ τὴν ἄλλη νὰ διατηρῇ τὸ τάχα ἀδιάβλητο κύρος τους, ὅσο ψεύτικο καὶ νὰ εἶναι αὐτό. Δηλαδὴ νὰ συμβαίνῃ κατὶ ἀκριβῶς ὅπως λένε οἱ ἐλληνικοὶ στίχοι:

«Τὴν ζωὴν αὐτωνῶν ποὺ ζήσανε
τὴν φτειαχνούν οἱ ζωντανοί.»

»Ας σκεφτοῦμε τώρα κάτι ἄλλο; “Ολοὶ οἱ μεγάλοι διανοητές τῆς Ἀρχαιότητας ζοῦνε καὶ παλεύουνε μαζὶ μὲ πολλοὺς ἄλλους γιὰ τὴν ἀλήθεια τους: καὶ πάλι τὰ κατεστημέ-

να θέλουν νά μήν τήν παρουσιάσουν· κι ἀν τήν παρουσιάσουν, νά γίνη αὐτό, ὅσο γίνεται, σὲ μικρότερη ἔκταση, ώστε νά μήν κλονισθῇ τὸ κῦρος τοῦ κατεστημένου, ὅπότε κι ἡ ἐπίφαση του, ποὺ, ὑποτίθεται, εἶναι δόλο διαφάνεια καὶ καλοὺς σκοποὺς.

Ἄς φέρουμε στὴν σκέψη μας, τί γινότανε μὲ τοὺς ἀρχαίους "Ελληνες φιλοσόφους καὶ τὰ σάπια κατεστημένα, ὅταν μάλιστα αὐτοὶ ζούσαν, κι ἀς φανταστοῦμε, τί μπορεῖ νά γίνη μετὰ τὸν θάνατό τους, ποὺ οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ δὲν ἔχουν καμμιὰ σχέση μὲ τοὺς πολλοὺς καὶ ποὺ ἡ ζωὴ τους ὀλόκληρη ἥτανε μιὰ Ὀλυμπιάδα ἥθους καὶ καθαρῆς λογικῆς μὲ πάντοτε τοὺς ἑαυτούς τους ὀλυμπιονίκες. Ἡ ἀνθρώπινη μικρότητα καὶ δρωμιὰ πάντοτε ὑπάρχει καὶ σὰν ζωὴ ζητάει κι αὐτὴ νά διεκδικήσῃ κάτι. Τὸ σκεπτικό τους ἀπλό: Αὐτοὶ οἱ φιλόσοφοι ἥτανε ὁ, τι ἥτανε ὅσο ζούσαν, ἐμᾶς πῶς μᾶς συμφέρει νά τοὺς παρουσιάσουμε, ἀν δὲν μποροῦμε βέβαια νά τοὺς ἔξαφανίσουμε τελείως; Διασύροντάς τους πρῶτα πρῶτα, γελοιοποιῶντας τους, δείχνοντας πῶς εἴχανε φρικτὰ ἐλαττώματα καὶ ἄλλα παρόμοια. Μὰ τὸ πιὸ σπουδαῖο εἶναι νά μὴ μᾶς διαταράξουνε τὰ πρόγαματα, μὴ μᾶς διαφεύσουνε τὸ μῦθο μας, ποὺ τὸν παρουσιάζουμε σὰν ἀλήθεια. Οἱ ἔξυπνοφανεῖς ἡλίθιοι καὶ κακοήθεις (πιστεύω πῶς αὐτὲς οἱ δύο ἰδιότητες πάνε μαζὶ πάντοτε) σκέφτονται ὅτι μποροῦνε νά διευθύνουνε τοὺς πιὸ ἡλίθιους ἀπ' αὐτοὺς καὶ νά τοὺς ἔχουνε συνέχεια ὑποχείριον τους. Μετὰ ἔνας κατώτερος ποὺ μπορεῖ νά δειξῇ πῶς κάτι εἶναι; Στὸ νεκρό, στὸν πεσμένο, νά πῃ τὸ μῦθο του, ποὺ θέλει νά τὸν «πασσάρη» γιὰ ἀλήθεια καὶ γι' αὐτὸν τὸν λόγο δὲν θέλει νά ὑπάρχουνε κάποιοι ποὺ θ' ἀποκαλύψουνε τὴν ἀπάτη του.

Σ' ὅλα αὐτὰ τὰ μεγάλα ἐλληνικὰ δημιουργήματα εἴτε Τέχνης εἴτε Σκέψης ἡ ἐπίφαση τους κι ἡ οὐσία τους ταυτίζονται· καὶ σ' αὐτὸ ἀκριβῶς δρίσκεται τὸ ἐλληνικὸ θαῦμα τῆς ἀρμονίας. Ἀκριβῶς δηλαδὴ τὸ ἀντίθετο μὲ τὰ δρώμικα κατεστημένα, ποὺ ἄλλο δείχνουν ἀπέξω κι ἄλλο ἔχουν μέσα τους. Οἱ ἐλληνικοὶ ναοὶ, τοὺς βλέπεις, εἶναι ἐλληνικοὶ ναοί. Τὸ ἄγαλμά τους, τὸ βλέπεις, εἶναι ἄγαλμα ἐλληνικό. Δὲν ἔχουν ἀνάγκη νὰ σοῦ ποῦνε ψέμματα, γιατὶ οἱ "Ελληνες ξέρουν ἀπὸ πολὺ παλιὰ πῶς ἡ ἀλήθεια εἶναι ἡ διμορφιά, ἀρκεῖ ὅμως νά μπορῇς νά τῇ βλέπεις.

Aὐτοὶ οἱ βολεμένοι τῶν κατεστημένων – δὲν ξέρω, δὲν ἔχω μπορέσει νά μπῶ στὴν ἀπαίσια ψυχολογία τους, μοῦ θυμίζουνε ἐκεῖνα τ' αὐτοκίνητα μὲ τὰ φυμὲ τξάμια, ποὺ τοὺς ἔχει ἐπιτρέψει ἡ ἀναπτηρούλα πολιτεία νά κυκλοφοροῦν καὶ ποὺ δὲν μπορεῖς νά δῆς ποιοὶ εἶναι μέσα σ' αὐτά, ἐνῶ αὐτοὶ ποὺ εἶναι μέσα σὲ βλέπουνε.

Πολλοὶ τέτοιοι ἄνθρωποι τῶν κατεστημένων μοῦ φέρουνε στὸ νοῦ τὸν ἀνάπτηρο μὲ τὸ ἀτροφικὸ χέρι ίερέα Διοπείθη στὴν ἐποχὴ τοῦ Περικλῆ, ποὺ ἥθελε μὲ τὸ μοναδικὸ του γερό χέρι νά σφάξῃ-θυσιάσῃ νεαροὺς Σαμιῶτες, καὶ ποὺ δὲν Περικλῆς δὲν τὸν ἄφησε.

Δὲν εἶναι τυχαῖο τὸ γεγονός, ποὺ τὰ ἔργα τοῦ Πλάτωνα, τοῦ Ἀριστοτέλη κι ἄλλων ἔχουνε σωθῆ σχεδὸν στὸ ἀκέραιο, ἐνῷ ἀπὸ τὰ εἰκοσιδύο ἔργα τοῦ Διογένη τοῦ Σκύλλου δὲν ἔχει σωθῆ οὔτε στίχος, ὅπως καὶ ἄλλων φιλοσόφων τόσο αὐτῆς τῆς γνήσιας Σωκρατικῆς σχολῆς τῶν Κυνικῶν ὅσο καὶ τόσων ἄλλων.

"Αγγελος Καρούσος

ΟΤΑΝ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ... ΒΑΦΤΙΖΗ ΤΗΝ ΠΥΡΑΜΙΔΑ ΣΕ «ΠΥΡΓΟ»!..

(... γιὰ νὰ μὴν ἀνατραπῇ τὸ δόγμα
«Ἐξ ἀνατολῶν τὸ φῶς» τῆς Βίβλου)

Ασφαλῶς θὰ θυμοῦνται οἱ παλαιότεροι ἀναγνῶστες αὐτοῦ τοῦ περιοδικοῦ τὴν ταραχὴν ποὺ προκάλεσαν στοὺς κύκλους τοῦ Διεθνοῦς Ἐξουσιασμοῦ τὰ δημοσιεύματά μας τὰ σχετικὰ μὲ τὰ πανάρχαια πυραμιδοειδῆ κτίσματα τῆς Ἀργολίδος (βλέπε τοὺς τόμους τῶν ἐτῶν 1994, 1995, 1996) καὶ τὴ συνακόλουθη ἐπιστημονικὴ χρονολόγησή τους ἀπὸ τὴν Ἀκαδημία Ἀθηνῶν (ἀνακοίνωση 6/12/1996) καὶ τὸ Πανεπιστήμιο τοῦ Ἐδιμούργου, ποὺ ἐντόπιζαν τὴν χρονολογία κατασκευῆς τους στὰ τέλη τῆς 4ης ἡ τὶς ἀρχὲς τῆς 3ης π.Χ. χιλιετίας καὶ συνεπῶς κατεδείκνυαν τὴν χρονικὴ προτεραιότητά τους ἔναντι τῶν αἰγυπτιακῶν πυραμίδων. «Ἐνα χρόνο μετὰ τὴ δημοσίευση τῶν στοιχείων αὐτῶν στὸ «Δ» διεθνεῖς κύκλοι, ποὺ προπαγανδίζουν τὸν Ἀφροκεντρισμὸ καὶ τὸ ἰουδαιοχριστιανικὸ «Ἐξ ἀνατολῶν τὸ φῶς», προσπάθησαν νὰ μετατοπίσουν τὸ χρόνο κατασκευῆς τῶν αἰγυπτιακῶν πυραμίδων ἀπὸ τὴν 3η στὴν 5η π.Χ. χιλιετία (!): δὲς περιοδικὸ «Der Spiegel», Ἰανουάριος '96, καὶ διὰ τοῦ ἐν Ἑλλάδι ὑπουργοῦ Πολιτισμοῦ Θ. Μικρούτσικου ἀπαγόρευσαν διὰ διαταγῆς (έγκυροις ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α3/Φ61/ 20325 1313) ἀπὸ τοὺς κρατικοὺς ἀρχαιολόγους τὴ χρονολόγηση τῶν πανάρχαιων κτισμάτων τοῦ Ἑλληνικοῦ χώρου!

Σήμερα, ἔξι χρόνια μετὰ τὰ παραπάνω συμβάντα, τὸ ὑπουργεῖο Πολιτισμοῦ ἐξακολουθεῖ νὰ τρηῷ τὴν ἴδια δάρδαρη καὶ ἀναίσχυντα ἀνθελληνικὴ καὶ ἀντεπιστημονικὴ στάση ἔναντι τῶν δύο μνημείων –σπουδαιοτάτων τεκμηρίων γιὰ τὴν παγκόσμια ἵστορία τοῦ Πολιτισμοῦ. Στὴν ἐπίσημη ἴστοσελίδα του (<http://www.culture.gr>) καὶ στὸν κατάλογο μὲ τὰ μνημεῖα τῆς Ἑλλάδος παρουσιάζει μόνο τὴν πυραμίδα τοῦ Ἑλληνικοῦ (ἀποιωπτὰ ἐντελῶς τὴν πυραμίδα τοῦ Λιγουριοῦ) μὲ τὸν «σκοπευμένο» τίτλο: «Ἐλληνιστικὴ Πυραμίδα τοῦ Ἑλληνικοῦ!». Τὸ ἐν λόγῳ μνημεῖο λοιπὸν τιτλοφορεῖται ὡς «Ἑλληνιστικό», ὥστε νὰ ἐπανέλθουν στὴ... νομιμότητα ὅσοι πληροφορήθηκαν μέσα ἀπ’ τὸ «Δαυλὸ» ὅτι τὰ δύο αὐτὰ κτίσματα εἶναι προϊστορικά, ποὺ πέρονται τῆς ἴστορικῆς χρονολόγησής τους δημοσίευσε καὶ τὸ ἐπιστημονικὸ πόρισμα τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, ποὺ οἱ ἐρευνητές τῆς συνήγαγαν ὑστεραὶ ἀπὸ ἐρευνητές ἔξι ἐτῶν. Στὸ κείμενο τοῦ ὑπουργείου Πολιτισμοῦ, ποὺ ἀκολουθεῖ τὸν παραπάνω τίτλο, γράφονται καὶ τὰ ἔξης ἀσύλληπτα: «Ἐχει σῆμα πύργου μὲ ἐπικλινεῖς τις ἐξωτερικὲς πλευρές του, οἱ ὄποιες περιβάλλονται ἐνα δρυογάνωι οἰκοδόμημα... οἱ ἐξωτερικοὶ αὐτοὶ τοῖχοι, ἀνερχόμενοι μὲ κλίση πλευρᾶς 60 μοιρῶν, σὲ ὕψος 3,50 μ. μετατρέπονται σὲ κατακόρυφους, γιὰ νὰ στηρίξουν τοὺς ὁρόφους τῆς ἀνωδομῆς (!). Μὰ εἴδε κανεὶς κάποιον πύργο στὴν πυραμίδα τοῦ Ἑλληνικοῦ; Πῶς ἔχει σχῆμα

Τὴν θέλουν «πήρο γέληνιστικό». «Ομως ή πανάρχαιη πνευμαίδα τῆς Ἀργολίδας στέκεται ἀγέρωχη μὲ τὸ ἐπι-
βλητικό σῆμα τῆς ξεσκεπάζοντας τὴν «ἐπιστημονική» ἀθλώπητα τοῦς μὲ συντριπτικὸν «φερούναιο» τρόπο.

πύργου είνα πυραμιδοειδές κτίσμα; Η άπαντηση είναι άπλη: 'Αποφάσισαν νά ποῦν πώς τὸ κτίσμα πάνω ἀπ' τίς ἐπικλινεῖς πλευρές του σήκων παλιότερα ἔναν (φαντασιακὸ) πύργο, οὗτως ὥστε νά μὴ γίνεται λόγος γιὰ πυραμίδα. [Τ]οῦτο ήδη ἐπιστράτευσαν τὸν κρατικὸ ἀρχαιολόγο Γ. Πίκουλα, ποὺ πρῶτος αὐτὸς ὑποστήριξε τὰ περὶ «πύργου τοῦ Ἑλληνικοῦ» καὶ ἔλαθε ἀποστομωτικὴ ἀπάντηση ἀπὸ τὸν ἐρευνητὴ τοῦ «Δαυλοῦ» πολιτικὸ μηχανικὸ Β. Κατσιαδράμη (τεῦχος 179/1996).] Είναι λοιπὸν πολὺ πιθανὸν στὰ ἐπόμενα χρόνια νά χαρακτηρίζεται «ἐπιστήμως» τὸ μημεῖο ὡς «Πύργος τοῦ Ἑλληνικοῦ»!

'Αναφέρεται ἐπίσης πώς: «Σύμφωνα μὲ τὶς ἀνασκαφικὲς μαρτυρίες καὶ τὰ χαρακτηριστικὰ στοιχεῖα τῆς δομῆς τον χρονολογεῖται στὰ τέλη τοῦ 4ου π.Χ. αἰῶνος καὶ ὅχι στὴν προϊστορικὴ περίοδο, ὅπως πρόσφατα θέλησαν νά ἀποδείξουν ὡρισμένοι ἐρευνητές» (!). Καταλογίζονται λοιπὸν καὶ ἀνιδιοτελὴ κίνητρα στοὺς ἐρευνητές ἐμμέως («θέλησαν νά ἀποδείξουν»), ποὺ χρονολόγησαν τὰ ἐν λόγῳ μνημεῖα (κίνητρα φασιστικὰ ἢ φασιστικὰ -ποιὸς ξέρει). Ποιοὶ ἡταν αὐτοὶ οἱ ἐρευνητές; 'Εκτὸς τοῦ «Δ» ἡ 'Ακαδημία Αθηνῶν, τὸ Πανεπιστήμιο τοῦ 'Εδιμβούργου καὶ τὸ Ε.Κ.Ε.Φ.Ε. «Δημόκριτος», ποὺ μὲ τὴ μέθοδο τῆς «ὅπτικῆς θερμοφωταύγειας» κατέδειξαν τὴν προϊστορικὴ κατασκευὴ τους. 'Οσο γιὰ τὶς «ἀνασκαφικὲς μαρτυρίες», στὶς ὁποῖες ἀναφέρεται ὁ συντάκτης τοῦ πανάθλιου αὐτοῦ κειμένου, ἐννοεῖ τοὺς Wiegand (1901) καὶ Lord (1938), ποὺ ἐντελῶς «περιγγητικά» καὶ μὲ τὰ μέσα τῆς ἐποχῆς τους προσπάθησαν ἀνεπιτυχῶς νά κατανοήσουν τὴν σκοπιμότητα αὐτῶν τῶν «περιεργῶν» κτισμάτων. Οὐδεμία ἀναφορὰ στὸν Πλούταρχο καὶ κυρίως στὸν Παυσανίᾳ, ποὺ περιγράφει τὰ κτίσματα καὶ τὶς παραδόσεις τῶν κατοίκων τῆς περιοχῆς, ποὺ ηθελαν κτίσεις τοῦ ἀναμνηστικοῦ αὐτοῦ ἔργου τους προομηρικοὺς διασιλεῖς τοῦ 'Αργούς Προΐτο καὶ 'Ακρίσιο ὑστερα ἀπὸ μία μεταξύ τους μάχη, κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ὁπίας συμφιλιώθηκαν.

Πάντως ἔνα εἶναι σίγουρο: Οἱ πυραμίδες τῆς 'Αργολίδας «καῖνε» καὶ θὰ ἔξακολουθήσουν νὰ καῖνε τὴν Διεθνῆ 'Εξουσία, διότι ἀποκαλύπτουν πώς τὰ «ἀρχαιότερα μνημεῖα τοῦ 'Αφρο-ανατολικοῦ χώρου», οἱ αἰγυπτιακὲς πυραμίδες, ἔχουν τὰ πρότυπά τους στὴν 'Ελλάδα, πρᾶγμα ποὺ σημαίνει πὼς ἡ ἀρχιτεκτονικὴ γνώση κατασκευῆς πυραμιδοειδῶν κτισμάτων πέρασε ἀπ' τὴν 'Ελλάδα στὴν 'Ανατολὴ καὶ ἐπομένως τὰ «ἐπιστημονικὰ» δόγματα περὶ πρωτοκαθεδρίας τῆς 'Αφρικῆς καὶ τῆς 'Ασίας στὴν γένεση τοῦ Πολιτισμοῦ ἀκυρώνονται γιὰ μία ἀκόμη φορά. 'Η ἀρχιτεκτονικὴ γνώση πέρασε ἀπ' τὴν 'Ελλάδα στὴν 'Ανατολὴ κατὰ τοὺς προϊστορικοὺς χρόνους. Τὸ μαρτυρεῖ ορτὰ ὁ Διόδωρος Σικελιώτης (I, 89, 3): «Ο Μίνως (ἀπὸ τὴν Κρήτη) πρῶτος, κοντά στὴ λίμνη Μοίριδα (Αἴγυπτος) τάφον ἔαντε κατασκευάσας πυραμίδα τετράπλευρον ἐπιστήσας καὶ τὸν θαυμαξόμενον λαδύρινθον οἰκοδομήσας...».

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: "Ας μὴ νομίστη τὸ ὑπουργεῖο Πολιτισμοῦ πώς μὲ αὐτὸ τὸν τρόπο καταδικάζει τὰ πυραμιδοειδὴ κτίσματα τῆς 'Αργολίδας στὴν ἀπώλεια τῆς «ταυτότητάς» τους, τὴν ἀσημαντότητα καὶ τὴν ἴστορικὴ λήθη. Σὲ δεκάδες ἀλλὰ «site» τοῦ Διαδικτύου -έλληνικά καὶ ξενόγλωσσα- ἐμφανίζονται τὰ ἐν λόγῳ μνημεῖα ὡς προϊστορικά, καὶ παρατίθενται τόσο οἱ ἴστορικὲς μαρτυρίες ὅσο καὶ οἱ ἐρευνητές τοῦ «Δαυλοῦ» καὶ τῆς 'Ακαδημίας. Εύτυχῶς στὴν σημερινὴ 'Εποχὴ τῆς Πληροφορίας καὶ τῆς Πληροφορικῆς ἡ δυνατότητα μονοπωλιακῆς χυδαίας προπαγάνδας ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς κρατικῆς νομιμότητας ἔχει παρέλθει δριστικά.

Παν. Λ. Κουβαλάκης

[Συστηματικές ἐρευνες γιὰ τὴν πανάρχαιη Πυραμίδα τῆς 'Αργολίδας, τὴ χρονολόγησή της καὶ τὴν ιδιότητά της ὡς ἀναμνηστικοῦ ἔργου (καὶ ὅχι ὡς ὀχυρωματικοῦ) βλέπετε στὸν «Δ», τεῦχος 148, 149, 156, 163, 171, 172 καὶ 179.]

Η «ΠΟΛΙΟΡΚΙΑ» ΤΗΣ ΑΚΡΟΠΟΛΗΣ

Mοῦ ἀρέσει, ὅταν κατεβαίνω στὴν Ἀθήνα (ἀπὸ τὴ Θεσσαλονίκη), νὰ ἐπισκέπτωμαι διάφορους ἀρχαιολογικοὺς χώρους καὶ ἴδιαίτερα τὴν Ἀκρόπολη, τὴν Παλαιὰ Ἀγορά, τὸ Θησεῖο κ.λ.π. Στοὺς ἀτελείωτους ποδαρόδρομους γύρω καὶ μέσα στοὺς χώρους πάρα πολλὰ «κακῶς κείμενα» μοῦ ἔκαναν ἀπὸ καιρὸ ἐντύπωση.

Κανείς, ἦ, γιὰ νὰ μὴν εἴμαστε ἀπόλυτοι, ἔνα πολὺ μεγάλο μέρος τοῦ κόσμου ποτὲ δὲν ἀναρωτήθηκε, γιατὶ στὸ δράχο τοῦ Ἀρείου Πάγου γιὰ παραδειγμα δὲν ὑπάρχει μία ἐπιγραφὴ γιὰ τὸ τί ἦταν αὐτὸς ὁ τόπος, τί ἔξεφραζε, τί πολιτισμὸ ἐσώκλειε, τί γινόταν ἐκεῖ τέλος πάντων. Υπάρχει ὅμως ἡ ὑνδριστικὴ πρὸς τοὺς Ἀθηναίους ὄμιλία-κήρυγμα τοῦ σκοταδιστῆ Παύλου (σὲ περίοπτη θέση), ἀπὸ τὰ κηρύγματα τοῦ ὅποιου ἀπέρρευσε μετὰ ἀπὸ 300 χρόνια ἡ καταστροφὴ τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ. Πολλοὶ ἐπίσης δὲν ἀναρωτήθηκαν, γιατὶ οἱ δύο ὄδοι στοὺς πρόποδες τοῦ Ἱεροῦ Βράχου εἶναι ἀφιερωμένοι στὸν Παῦλο καὶ στὸν Ἔδραιο τῆς Διασπορᾶς Διονύσιο Ἀρεοπαγίτη, καὶ δὲν φέρουν ὄνομα κάποιου “Ἐλληνα ποὺ εἶχε ἐνεργὰ λάδει μέρος στὴ δημιουργία τοῦ μεγαλουργήματος ποὺ περικλείουν οἱ δρόμοι αὐτοί.

”Ας ἀφήσουμε ὅμως αὐτοὺς ποὺ δὲν ἀποροῦν καὶ ἃς ἐκπλαγοῦμε μὲ τὶς ἀπειρεῖς πινακίδες ποὺ ὑπάρχουν γύρω ἀπὸ τὸν Ἱερὸ Βράχο τῆς Ἀκροπόλεως καὶ μᾶς δοηθοῦν νὰ πᾶμε πρὸς τοὺς ἀναρίθμητους χριστιανικούς ναοὺς ποὺ ὑπάρχουν μέσα, ἔξω, παρα-ἔξω, γύρω, κοντά, μακριὰ καὶ πὸ μακριά, στρατηγικὰ (γιατὶ;) τοποθετημένοι. Βλέποντας τὴν πληθώρα αὐτὴ ἀπὸ ἐκκλησίες, ποὺ σημειώνονται μὲ σταυρὸ σὲ ἔναν πολεοδομικὸ χάρτη τῆς περιοχῆς (βλ. ἔναντι σελίδα), ἔτσι ὅπως φαίνονται σὰν νὰ τὶς βλέπῃ κάποιος ἀπὸ ψηλά, σκέφτηκα ὅτι μὲ τὴν μαζικὴ αὐτὴ παρουσία τους μᾶς προειδοποιοῦν γιὰ τὸ ποιός εἶναι τὸ ἀφεντικὸ στὸν τόπο. Ναι! ἀφεντικό, ποὺ στήριξε τὴ σκοτεινὴ ἔξουσία του μέσῳ τῆς θεοκρατίας ἐπάνω στὰ θεμέλια τοῦ γκρεμισμένου μας πολιτισμοῦ.

Καὶ ἐμεῖς, οἱ Ρωμιοί-νεο “Ἐλληνες; Ἀκοῦμε τοὺς θρησκευτικοὺς ταγούς, νὰ μᾶς λέγουν ὅτι εὐλογοῦν καὶ ἀποδαιμονοποιοῦν οἱ ἐκκλησίες (τους) τοὺς ἀρχαίους «εἰδωλολατρικοὺς» χώρους: «δαίμονες οἰκοῦσι τὸν τόπον», ὅπως εἶχε πεῖ καὶ ὁ Μέγας (ἀνθέλληνας) Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος γιὰ τὴ Βιβλιοθήκη τῆς Ἀλεξάνδρειας. Ἀκοῦμε νὰ μᾶς λέει ὁ ἀρχιεπίσκοπος ὅτι «ἐξαγνίζουν» τὸν ἀρχαῖο ναὸ ποὺ γκρεμίζουν καὶ μὲ τὰ ὑλικά του κτίζουν στὴ θέση του μία ἰουδαιοχριστιανικὴ ἐκκλησία. Καὶ ποιοί εἶναι οἱ δαίμονες; ‘Ο Περικλῆς; ‘Ο Φειδίας; ‘Ο Ἀριστοτέλης; ‘Ο Σωκράτης; ‘Ο Ηράκλειτος; ‘Ο Εὔρυπίδης; ‘Ο... ‘Ο... Οἱ “Ἐλληνες;

Τελειώνοντας θὰ ἥθελα νὰ πῶ ὅτι ὅχι μόνον αὐτές ἀλλὰ καὶ ἐκατονταπλάσιες ἐκκλησίες οὕτε στὸ ἐλάχιστο θὰ μποροῦσαν νὰ σκιάσουν τὴν λάμψη τοῦ μνημείου, παρὰ θὰ ἔξακολουθοῦσαν νὰ φαντάζουν σὰν φτωχοὶ συγγενεῖς ἀπέναντι στὴ δόξα καὶ τὸ μεγαλεῖο τοῦ ἔστω καὶ διαριὰ λαβωμένου Παρθενώνα.

Παναγιώτης Ν. Ιατρού

Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ

Π. ΤΣΙΝΑΣ, *Η Θρησκεία της Ερήμου*

Τὰ κατεστημένα τῆς Μεσογείου –μπροστά στὸν κίνδυνο τῆς αὐτοκατάργησίς τους εἶχαντιάς τοῦ διαιροῦς καὶ ραγδαίως ἔξαπλούμενου τολμηροῦ, καινοτόμου καὶ ἔξανθρωπιστικοῦ Πολιτισμοῦ τῶν Ἑλλήνων– συνώμοσαν καὶ μὲ δργανό τους τὸν Κωνσταντίνο –τὸν δόποιο γιὰ τὴν προδοσία του αὐτὴ ὡνόμασαν «Μέγα», «Ισαπόστολο» καὶ «Ἄγιο»– παρέδωσαν τὴν Εὐρώπη στὴν Ἀνατολή, γράφει δὲ πίτιμος διευθυντής τῆς Εθνικῆς Βιβλιοθήκης καὶ συνεργάτης τοῦ «Δ» κ.Π.Τσ. στὸ ἐν κεφαλίδι ἔργο του (σελ. 18).

Ο ἀστικὸς δογματισμὸς–σκοταδισμὸς «πλάκωνε» τὴν Εὐρώπη ἐπὶ πολλοὺς αἰώνες ή *‘Αναγέννησις*» «ἄφγιε νῦνθη...» πολὺ καὶ μέχρι τότε πλήθος ἐπιστημόνων, λογίων καὶ καλλιτεχνῶν φίχτηκαν στὴν πυρά, ἐπειδὴ οἱ ἔρευνες καὶ τὰ ἔργα τους κρίθηκαν ἐπιζήμια γιὰ τὴν *«Βασιλεία τοῦ Θεοῦ»*... «Καὶ ποὺ ἥλθε ὅμως ἡ *‘Αναγέννησις*, δὲν ἄλλαξαν τὰ πράγματα κατὰ πολὺ διότι ἡ *Εὐρώπαϊκή Αναγέννησις* ἦταν ἀπόλυτα ελεγχόμενη ἀπὸ τὸ δογματικὸ κατεστημένο, ποὺ καθ’ ὅλην τὴν διάρκεια τοῦ Μεσαῶνος τελειοποιοῦσε τοὺς μηχανισμοὺς συντήρησης καὶ διαώνισής του». Ο *“ἀνάγεννηθεῖς”* ἄνθρωπος ἔμοιαζε δυστυχῆς μὲ σφουθίον, τὸ δόποιον, οἷοι, ἐνεπλέχθη εἰς δρόχον τι. Ματάώς προσπαθοῦσε νὰ ξεφύγῃ τοῦ θανάσμον *ἐναγκαλισμοῦ* τοῦ δόγματος νὰ ἀποδάλῃ τοὺς παραμορφωτικοὺς φακούς, ποὺ τοὺ φόρεσαν στὰ μάτια οἱ ἔξουσιαις. *‘Η Εὐρώπη, ποὺ προέρχεται διὰ τῆς λεγομένης Αναγέννησεως, εἶναι νεφοσκεπής, δυνονότος, μηδενιστική καὶ πνευματόδοξη, ἀσχετὴ ἐν πολλοῖς μὲ τὴν πολιτιστικὴν της πηγὴν, τὴν Ἑλλάδαν»* (σελ. 23 κ.έ.).

Τὰ καλύτερα καὶ χρησιμώτερα ἔργαλεια στὰ χέρια τῶν διεστραμμένων καὶ τῶν κακοποιῶν ἀποβαίνουν καταστερικά καὶ τὰ πολιτιστικά στοιχεῖα τῶν Ἑλλήνων (γραπτά, γλυπτά, εἰκονιστικά...). – «τὰ ἵερα κόκκαλα τῶν Ἑλλήνων κατὰ τὸ Σολωμό, δύον κατοικοῦν ἡ Ἐλευθερία, ἡ Γνῶση καὶ κάθε πραγματικὴ *‘Αναγέννησις*– παραποτήθηκαν καὶ κακοποιήθηκαν ἔτοι, ώστε δὲ σύγχρονος Δυτικὸς Πολιτισμὸς νὰ μοιάζῃ μὲ τὸ τέρας τοῦ Φραγκενστάιν.

Μαυσωλεῖα Λένιν καὶ ιεροδιδασκαλεῖα

Γιὰ τὸ ἐνδιαφέρον κομμάτι στὸ τ. 240 τοῦ *«Δανλοῦ»* περὶ Ταλιμπάν καὶ Χριστιανῶν: *Συμφωνῶ ἀπολύτως στὸ περὶ κοινοῦ σκοταδισμοῦ τοὺς μέρους. Δὲν πρέπει ἐπιπλέον νὰ ἔχηχάμε ὅτι, ὅταν τὸ *‘Ιολάμ ἔξανθρωπόστικη* («παιδικὴ ἀσθένεια», ἀπὸ τὴν δόποια ἀνέρωσε πρὸ καὶ ποῦ), χωρὶς νὰ ἀποδάλῃ πλήθος καταπεικτικῶν στοιχείων του, δημιουργήσε ἐναντικὸ πολιτισμό, ποὺ οἱ Χριστιανοὶ ἄργησαν πολλοὺς αἰώνες νὰ τὸν ἐπιτύχουν, δύον ἀφορᾶ στὰ ἀνθρωπιστικά του ἐπιτεύγματα (κατὰ μερικοὺς δὲν τὸ πετυχαν ποτέ)». Ομως τὸ ἐν λόγῳ ἀρθροῦ ἔχει μερικές ἀνακρίσεις.*

Αν καὶ οἱ ίονδαιογενεῖς θρησκεῖες σαφῶς κατέχουν τὰ πρωτεῖα σὲ σκοταδισμό, φανατισμὸ κ.λπ., δὲν εἶναι οἱ μόνες. Πρὸ τῆς ἐμφάνισης τῶν Ἑλλήνων δὲν νομίζω ὅτι κάποια θρησκεία εἶχε συντελέσει στὴν ἀνάπτυξη τοῦ πολιτισμοῦ ἡ τῆς φιλοσοφίας καὶ τῆς ἀναζήτησης. Ξετὸς ἀν κάτι τέτοιο ἔχῃ συμβῆ στὴν θεοκρατικὴ (πολυθεϊστική) Αἴγυπτο (δύον ἡ Μαΐη Ρενώ ἀποδίδει τὴ γέννηση τῆς *«πόλης»* στὸ βιβλίο της *«Ο Ταῦρος τοῦ Μαραθῶνα»*) ἡ στὴν *‘Ασσυρία!*.. Μπορεῖ πάλι στὴν Καρχηδόνα, δύον μέχρι τὸν 3ο π.Χ. αἰῶνα γίνονταν μαζικὰ ἀνθρωποθυσίες, δύος ἄλλωστε καὶ στὴ *«δωδεκαθεϊστική»* Ρώμη (στοιχεῖα ἀπὸ τὸ Ρωμαϊο *Τίτο Λίβιο*)! Εἶναι πιθανόν, ὁ Ροΐδης νὰ εἶχε δίκιο καὶ δὲ προσηλυτισμός διὰ τῆς βίας νὰ ἀρχισε μὲ τὶς τρεῖς *«θρησκεῖες ἔξ αποκαλύψεως»*, ἀλλὰ αὐτὸ δὲν εἶναι κάτι ποὺ τὸ γνωρίζουμε μὲ σιγουριά. Π.χ. οἱ ἀρχαῖοι Πέρσες ἦταν, ὑποτίθεται, ἀνεκτικοὶ θρησκευτικαὶ (*Κύρος ὁ Μέγας, Δαρεῖος ὁ Α'*), ἀλλὰ αὐτὸ δὲν ἦταν σταθερό. Ο Ξέρξης ἦταν φανατικὸς (οἱ γραμμένες στὴ Βαβυλῶνα διακηρύξεις του γιὰ τὰ ἐπι-

Σήμερα, μετά τό τρομοκρατικό χτύπημα της 11ης Σεπτεμβρίου 2001 άπό φανατικά όργανα της «Θρησκείας της Έρήμου», δρισκόμαστε μπροστά σε μιά νέα πραγματικότητα, πού έπιδιάλλει την σκέψη και τὸν προδηληματισμό. Είναι άνάγκη νά σκεφθούμε όλοι μας, και προπάντων οί πολιτικοί και πνευματικοί μας ταγοί, άτελημψιμες θέσης την έπιδιωση και τὸν εξανθρωπισμό της οίκουμένης. Στὴν καταφατική περίπτωση άνάγκη νά έπιστρεψουμε στὴν πηγή, ἀπ' ὅπου οί δημιουργοί τοῦ συγχρόνου «Πολιτισμού» ἀντλήσαν τὶς ἀπαρχές και τὶς ίδες, τὶς ὁποῖες δυστυχώς κακοποίησαν και ἐγκιβώτισαν στὰ στεγανὰ τῶν «κυκλώπειων» («κύκλωπες»: οἱ μονόφλαλμοι, οἱ στενοκέφαλοι) ἐπιστημῶν, προκειμένου ν' ἀνταποκριθοῦν στὶς ἀπαιτήσεις τοῦ κατεστημένου.

Οὐδεὶς ἀμφιβάλλει πάλι, ὅτι ὁ πολιτισμός μας –κατὰ τὸ μέτρο ποὺ εἶναι πολιτισμός– ἀποτελεῖ κληροδότημα τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων· οὐδεὶς ἀμφιβάλλει, ὅτι «ὅλοληρη ἡ σκέψη μας, οἱ ἐννοιολογικὲς κατηγορίες μέσα στὶς ὁποῖες κινεῖται, οἱ γλωσσικὲς μορφές ποὺ χοησμούοιει και οἱ ὁποῖες τὴν κυθεροῦν, ὅλη ἀντὰ εἶναι δημιουργήματα τῶν μεγάλων διανοητῶν τοῦ Παρελθόντος» (Ερ. Schrödinger). Ανάγκη νά «δομολογήσουμε» με τοὺς «Ἑλληνες, και μεγαλύτερη ἀνάγκη νά γκρεμισουμε τὰ τείχη που «ἀνεπαισθήτως μᾶς ἔκλεισαν ἔξω ἀπὸ τὸν κόσμο» τοῦ Πολιτισμοῦ» ν' ἀποδάλλουμε τοὺς παραμορφωτικοὺς φακούς, ποὺ μᾶς προσαρμόζουν παιδιόθεν, ὥστε νά μπορέσουμε νά δοῦμε τὸν κόσμο ἀπ' τὴν καλή, τολμηρὰ και ἀδογμάτιστα.

Σαράντος Πάν

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ, Προαλφαβητικαὶ Ἐλληνικαὶ Γραφαὶ

Ἡ γένεση και ἔξέλιξη τῆς γραφῆς στὸν ἑλλαδικὸ χῶρο, εἶναι τὸ νέο συγγραφικὸ πόνημα τοῦ συνεργάτη τοῦ «Δ» Γιώργου Πετρόπουλου. Τὸ περιεκτικὸ υφός και ὁ ἀπλὸς τρόπος μὲ τὸν ὄποιο διεξέρχεται τὸ τεράστιο και νευραλγικὸ κεφάλαιο τῆς ἑλληνικῆς γραφῆς ἀπὸ τὰ προϊστορικὰ χρόνια ἧως τὴν ἐποχὴ τῆς ἐπινοήσεως τοῦ Ἀλφαριθμοῦ καθιστῶν τὸ ἔργο αὐτὸ μοναδικό, καθὼς μέσα σὲ ἔκατο μόλις σελίδες ὁ ἀναγνώστης δύναται νά γνωρίσῃ μὲ ἐπάρκεια τόσο τὸν πλούτο ὅσο και τὶς τάσεις ἔξελιξεως τῆς γραφῆς και συνακόλουθα τῆς γλώσσας ποὺ γεννήθηκε, στοιχειοθετήθηκε ἐδῶ και, προϊόντος τοῦ χρόνου, ἔγινε παγκόσμια.

Ἀναλίσκοντας τὸ πρῶτο κεφάλαιο στὴ δημιουργία και παρουσίαση τῆς εἰκονικῆς γραφῆς, ὁ συγγρα-

τενύγματα κατὰ ἄλλων θρησκειῶν τὸ ἀποδεικνύονν, ἐνῷ τὸ αὐτὸ ἔδειξε και ὁ Καμβύσης, τονλάχιστον στὴν Αἴγυπτο (όπον ἡ θρησκευτικὴ καταπίεση ἔφτασε σὲ τρομακτικὰ ἐπίπεδα, πιθανῶς ἐπειδὴ ἡ θρησκεία ἀποτελοῦσε τὴ βάση τῆς αἰγυπτιακῆς ἐθνικῆς ταντότητας).

Ἡ θρησκευτικὴ ἀνοχὴ τοῦ Ἀλεξάνδρου τοῦ ἔξασφάλισε τὴν αὐθόρυμητη ὑποταγὴ αὐτῶν τῶν πληθυσμῶν, κάπι ποὺ ἐπὶ αἰῶνες δὲν εἶχαν ἐπιτύχει οἱ δῆθεν ἀνεξιθοησοι Πέρσες. Γιὰ νὰ μὴ μιλήσουμε γιὰ τὸ φανατισμὸ τῆς Σασσανιδικῆς Περσίας...

Ἡ δυτικότροπη Περσία τοῦ Σάχη ἔγινε 'Ιράν ἐν μιᾷ νυκτὶ, γιατὶ ἡταν δυτικότροποι ὅχι κατὰ ψυχὴν ἀλλὰ μὲ διατάγματα τοῦ Σάχη ποὺ καθώριζαν «δυτικὴ» συμπεριφορὰ (π.χ. ἀπαγόρευση δημόσιας κατηγορίας ἡ δυσφήμισης τοῦ 'Ισραήλ) μὲ διαρύτατες, μονοσυλλαμικές, ποινές. Κάπι ἀνάλογο ὅλεπονμε σήμερα στὴν κεμαλικὴ Τουρκία: ποινικὸ και διοικητικὸ δίκαιο (φετφᾶδες) ἰσλαμικοῦ τύπου και κατὰ τὰ ἄλλα πανεπιστήμια, μπτζένες και μίνι. Ἡ ψυχὴ της εἶναι αὐτηρὰ προσκολλημένη στὸ 'Ισλάμ και ἡ ἀνωθεν ἐπιβολὴ δὲν θὰ μποροῦσε νὰ τὸ ἀλλάξῃ. Προσπάθησε, ἀλλὰ στὴν πρώτη ωραγὴ τὸ φράγμα κατέρρευσε.

Kαι τὸ ἵδιο ἴσχει γιὰ τὸ 'Αφγανιστάν, μιὰ χώρα ποὺ ἀπὸ τὴ Λίθινη ἐποχὴ διγῆκε μόνο ὅσον ἀφορᾶ στὸ τυφένιο. Τί «λαϊκὴ δημοκρατία»... Σοβιετικὴ ἀποικία εἶχε γίνει, και πολλοὶ πολίτες της –π.χ. γυναικες– σαφῶς και ὠφελήθηκαν σὲ σχέση μὲ τὸ προηγούμενο καθεστώς. "Ολοι οἱ ἀποικιοκράτες λένε τέτοια, ποὺ ἐνίστε ἀληθεύοντ, καθὼς χειραφετοῦν κάποια τάξη ντόπιων και τὴν ἐκπαιδεύοντ στὰ δικά τους ἀνώτερα πρότυπα, γιὰ νὰ ἔχουν τοπικοὺς γεννίτσαρους στὴν ὑπηρεσία τους. Τὸ εἶδαμε στὴν 'Αλγερία και στὴν 'Ινδια, και ἀκόμη καθαρώτερα στὴν Κύπρο. "Ετοι στὴν 'Οθωμανικὴ ἀυτοκρατορία χειραφετήθηκαν οἱ

φέας περνά κατόπιν στήν ιερογλυφική γραφή, στις Πρωτογραμμικές, στη Γραμμική Α, στὸ Κυπριακὸ Συλλαβάριο καὶ καταλήγει στὴ Γραμμικὴ Β, ποὺ εἶναι καὶ ὁ τελευταῖος σταθμὸς στὴν ίστορία τῆς γραφῆς πρὶν ἀπὸ τὴν ἐμφάνιση (ἢ μᾶλλον τὴν ἐπιχράτηση) τῶν διαφόρων κατὰ τόπους ἐλληνικῶν ἀλφαβήτων. Ο σπονδυλωτὸς τρόπος τῆς ίστορικῆς παρουσιάσεως τῶν γραφῶν διανθίζεται μὲ τὴν παράθεση μετά ἀπὸ κάθε σχετικὴ ἐνότητα διαφόρων τυπικῶν παραδειγμάτων γραφῆς γιὰ κάθε ἐποχῇ, ὅπως τὰ ἀκινδυνογραφήματα τοῦ Παγγαίου, ὁ Δίσοκος τῆς Φαιστοῦ, οἱ πινακίδες τῶν Πρωτογραμμικῶν καὶ Γραμμικῶν Γραφῶν (τῆς Ἐλλάδος, τῆς Κύπρου, καὶ ὅχι μόνον), πλήθους εἰκόνων καὶ ἐρμηνευτικῶν πινάκων, ἀλλὰ καὶ ἐν καταλλείδιοι μᾶς συνοπτικῆς παρουσιάσεως γραμματικῶν κανόνων τῆς Γραμμικῆς Β. Τέτοιες προσπάθειες, ὅπως ἄλλωστε γνωρίζουν οἱ τακτικοὶ ἀναγνώστες τοῦ «Δ», ἔχουν δεῖ τὸ φῶς τῆς δημιουργῆτος μέσα ἀπὸ τὶς σελίδες τοῦ Περιοδικοῦ στὰ εἴκοσι χρονία τῆς κυκλοφορίας του, μὲ κυριωτέρες τὶς ἐρμηνευτικές προσεγγίσεις τῶν Γραμμικῶν Γραφῶν, τὶς ὥποιες ἀναδημοσιεύει καὶ ὁ Γ. Πετρόπολος στὸ διδύλιο του.

Αἱ «Προσαλφαθητικαὶ Ἑλληνικαὶ Γραφαὶ» εἶναι τὸ καταλλήλωτερο ἔχηγρίδιο γιὰ ὅσους ἐνδιαφέρονται νὰ γνωρίσουν μὲ τρόπο εὐληπτὸ καὶ συνοπτικὸ τὸ εἶναι τῆς προϊστορικῆς γλωσσικῆς καὶ συγγραφικῆς δημιουργίας τῶν προγόνων μας καὶ νὰ διαπιστώσουν τὸ μέγεθος τοῦ μεγάλου αὐτοῦ κεφαλαίου τῆς πολιτιστικῆς κληρονομίας μας.

Μάριος Μαμανέας

ΗΜΑΡΤΗΜΕΝΑ:

- α) Στὸ ἄρθρο τοῦ κ. Κων. Καρμιράντζου μὲ τίτλο «Ἡ Ἑλληνικὴ Γλώσσα τροφὸς τῆς Τονορικῆς», τ. 241, νὰ διορθωθοῦν τὰ κάτωθι: Στὴ σελ. 15526, στὴν ἀριστερὴ στήλῃ, στὸν 170 στίχῳ ἀπὸ τὸ τέλος, ἡ λέξη «*sagac*» νὰ διορθωθῇ σὲ «*aqas*». Ὁμοίως στὴ σελίδα 15527 στὸν 80 στίχῳ ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τῆς δεξιᾶς στήλης, τὸ «*valik*» νὰ διορθωθῇ σὲ «*balik*». Στὸν 260 στίχῳ τῆς δεξιᾶς σελίδας μπροστά ἀπὸ τὴν λέξη «*dolabi*» νὰ προστεθῇ ἡ λέξη «*busu*». Στὴ σελίδα 15530, στὸν 130 στίχῳ τῆς δεξιᾶς στήλης, μετά τὴ λέξη «*teospanjic*» νὰ προστεθοῦν στὴ σειρὰ οἱ λέξεις «*fak* < *payic*». Ὁμοίως στὸν 260 στίχῳ νὰ προστεθοῦν οἱ λέξεις «*chali* = *hali* < *kallymma*». Στὸν 250 στίχῳ τῆς σελίδας 15531 ἡ λέξη «*suny-chorodia*» νὰ διορθωθῇ σὲ «*suny-chordeia*». Στὸ 130 στίχῳ ἀπὸ τὸ τέλος ἡ λέξη «*θεμέλιο*» νὰ ἀντικαταστῇ ἀπὸ τὴ λέξη «*θεραπεία*» καὶ ἀκολούθως νὰ τεθῇ «*θεμέλιο - timel*».
 β) Στὸ ἄρθρο τοῦ κ. Μ. Μαμανέα μὲ τίτλο «Ἡ λεηλασία μᾶς ἀμύθητης καλλιτεχνικῆς κληρονομίας», τ. 241, στὸ 130 στίχῳ ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τῆς σελ. 15554 τὸ ὄνομα «*Ιμύλκας*» νὰ διορθωθῇ σὲ «*Αμύλκας*». Στὸν 70 στίχῳ ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τῆς σελίδας 15558 τὸ ὄνομα «*Καντέμπουρ*» νὰ διορθωθῇ σὲ «*Κάντερμπουρρον*».

ὅρθοδοξοὶ παπᾶδες, ποὺ ἀπέκτησαν διοικητικὴ καὶ δικανικὴ ἔξοντα (σὲ ὧδιοι μένουν δαθμούς), κάπι τοὺς οἱ διοικητικοὶ αὐτοκράτορες γενινιῶς δὲν εἶχαν ἐπιτρέψει!!! Ἡ ψυχὴ τοῦ Ἀφγανιστὰν ὅμως ἔμεινε προσηλωμένη ἀλλοῦ, κι ὁ πόλεμος ἐναντίον τῶν Σοβιετικῶν ἔδειξε ὅτι ὅντως ἡ ταν ἡ ψυχὴ τῆς χώρας καὶ ὅχι μερικοὶ «ἀντιδραστικοί». Οἱ λίγοι «ἐκπολιτισθέντες» καλοὶ κομμονιστές Ἀφγανοὶ ἡ ταν μιὰ εὐνητηθεῖσα ἀπὸ τὴν εἰσοδοὴ μειοψηφίᾳ («μηδίσαντες» θὰ τοὺς ἀποκαλούσσαν οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες, ποὺ πιθήκιες ἦθη μᾶς ἄλλης χώρας. Ἡθη διαφορετικά, ἐλαστικώτερα καὶ ὅχι ἀναγκαστικά καλύτερα.

Ἐπὶ παραδείγματι ἡ «κρυψμένη πλὴν δογματικὴ θρησκευτικότητα» τῶν λαϊκῶν δημοκρατιῶν (ποὺ λεγόταν Μαρξισμός-Λενινισμός) μὲ τὰ τεράστια Μανσωλεῖα καὶ τὰ μαθήματα τῆς ἀντίστοιχης φιλοσοφίας καὶ σκέψης ἐλάχιστα διαφέρει ἀπὸ τὸν τρόπο διδασκαλίας θρησκευτικῶν σὲ «μετριοπαθεῖς» ισλαμικὲς χώρες (Κονκέιτ, Σ. Ἀραβία) ἡ ἀπὸ τὴν ἀμερικανικὴ πλύνη ἐγκεφάλον γιὰ τὰ καλά τῆς «Ἐλευθερίας» (ἔτσι δρίζεται, σημειωτέον, ἡ ἀποδοχὴ τῆς «ἐλευθερης ἀγορᾶς», ποὺ γιὰ τὴν Ἀμερικὴ ἔχει θεικὴ ὑπόσταση – σταν τὴν συμφέρη, ἀλλιώς ὑπάρχει ὁ πρωταπετυμός τοῦ Κογκρέσσου – καὶ ἐπιτρέπει νὰ ἔκεινον ἀρμάδες ἀεροπλανοφόρων, γιὰ νὰ ἐπιβάλουν τὰ δόγματά της). Δινοτυχῶς ὁ σκοταδιμός εἶναι πολὺ ἐγγύτερα σὲ ὅλους μας.

Απλῶς τὸ θεοκρατικό του πρόσωπο εἶναι περισσότερο ὁρατὸ καὶ ἐμφανές, ἀλλὰ ὅχι περισσότερο εἰδεχθὲς ἀπὸ ἄλλα πρόσωπα, ποὺ κρατᾶ ἐπιμελῶς κεκαλυμμένα (ναι, ἐνίστε μὲ φερετζέ).

Δρ. M.E. Καμπούρης
N. Υερσέη, ΗΠΑ